

Analýza vývoje ekonomiky ČR a odvětví v působnosti MPO za rok 2010

OBSAH**Strana**

EXECUTIVE SUMMARY.....	3
I. HLAVNÍ TENDENCE MAKROEKONOMICKÉHO VÝVOJE.....	7
I.1 Výkonnost ekonomiky.....	7
I.2 Trh práce.....	11
I.3 Cenový a fiskální vývoj.....	15
I.3.1 Cenový vývoj.....	15
I.3.2 Fiskální vývoj.....	21
I.4 Přímé zahraniční investice.....	25
I.5 Měnová politika.....	28
I.6 Kapitálový trh.....	36
II. PRŮMYSL.....	43
Produkce, zaměstnanost a produktivita.....	43
III. STAVEBNICTVÍ.....	61
III.1 Produkce, zaměstnanost a produktivita, stavební povolení.....	61
III.2 Bytová výstavba.....	67
IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD.....	69
IV.1 Souhrnné výsledky.....	69
IV.2 Teritoriální struktura.....	74
IV.3 Komoditní struktura.....	76
IV.4 Situace ZO v zahraničí.....	80
IV.5 Výhled na rok 2011.....	80
V. VNITŘNÍ OBCHOD.....	82
PŘÍLOHA.....	86
Významné obchodní a investiční projekty českých firem v zahraničí v roce 2010.....	

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

V materiálu jsou obsaženy údaje podle stavu k 31.3.2011

EXECUTIVE SUMMARY

V hospodářském vývoji roku 2010 se **prosadily zřetelné známky zotavení**. Světová ekonomika se vrátila k růstu, o což se v první fázi jejího oživení zasloužila především obnova mezinárodního obchodu. Ta měla rozhodující vliv také na vývoj v **tuzemsku**, kde výsledkem zlepšení vnějšího prostředí **byl dvouciferný růst produkce zpracovatelského průmyslu a obratu zahraničního obchodu, který vyústil v meziroční zvýšení hrubého domácího produktu o 2,2 %** (tj. pouze o 0,1 p.b. pod úrovní dynamiky předkrizového roku 2008).

Česká republika profitovala zejména z obnovení hospodářského růstu v Evropské unii, jejíž výkonnost se meziročně zvýšila o 1,8 %. Vývoj v jednotlivých zemích byl rozdílný, převážná většina jejich ekonomik však rostla. Premiantem v tomto směru je Švédsko (5,5 %), jehož moderní systém pružně reaguje na aktuální výzvy zejména díky efektivnímu fungování trhu práce a zdravým veřejným financím. Naopak v Řecku, Irsku a Rumunsku zatím k obratu nedošlo a propad jejich hospodářství se dále prohloubil. Nejistota z budoucího vývoje a pochybnosti o schopnosti splácet dluhy však přetrvávají i v některých dalších zemích. Oslabení veřejných financí během krize postihlo prakticky celou EU a její veřejné zadlužení vzrostlo v roce 2010 na 80 % hrubého domácího produktu.

Pro domácí ekonomiku bylo klíčové, že **mezi nejrychleji rostoucí země EU se zařadilo Německo**, jako její hlavní obchodní partner. Německý produkt vzrostl nejvíce od sjednocení země (3,6 %), a to nejen zásluhou tradičně silného zahraničního obchodu, ale také vlivem rostoucí domácí poptávky, včetně spotřeby domácností. Z úspěchu největší ekonomiky unie těžil český průmysl, který v hojné míře využívá subdodávek německým firmám. **Nadprůměrně rostl také výkon dalších zemí středoevropského regionu**, Slovenska (4,0 %), Polska (3,8 %) a Rakouska (2,0 %), pomaleji pouze Maďarska (1,2 %).

Zahraniční obchod významněji ovlivnil hospodářský růst v první polovině roku, kdy vývoz zboží a služeb (ve stálých cenách) rostl rychleji než jejich dovoz. Ve druhém pololetí převzala úlohu hlavního zdroje růstu tvorba hrubého kapitálu, který generovalo doplňování zásob po jejich poklesu během krize. Naopak investiční aktivita, i přes prudký rozvoj solární energetiky, nadále zaostávala za úrovní předchozího roku. Nicméně **v celoročním výsledku byl pozitivní vliv čistého vývozu a tvorby hrubého kapitálu** na vývoj hrubého domácího produktu **v zásadě shodný** (cca 1 procentní bod).

Naproti tomu **vývoj reálné konečné spotřeby byl nevýrazný** (příspěvek 0,3 p.b.) a souvisel především s omezenými finančními zdroji domácností a vládních institucí. Růst spotřeby v průběhu roku postupně zpomaloval a ve 4. čtvrtletí se výdaje na spotřebu dokonce meziročně snížily. Svou roli

zřejmě sehrál i cenový vývoj, který zrychlil poté, co se k dopadům administrativních opatření (změn nepřímých daní a regulovaných cen) přidal růst cen pohonných hmot a posléze i potravin. **Spotřebitelské ceny se meziročně zvýšily o 2,3 %.**

Na nabídkové straně ekonomiky **vzrostla průmyslová produkce** meziročně o 10 %, z toho ve zpracovatelském průmyslu (který zajišťuje cca 90 % tržeb odvětví) o 11 %. Ve výsledcích se projevil zejména již zmíněný rychlý vývoj německé ekonomiky, na které je domácí průmysl značně závislý. Z jednotlivých odvětví se **na růstu nejvíce podílela výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení a rovněž výroba elektrických zařízení.** Při hodnocení vývoje v průmyslu je však třeba vzít v potaz skutečnost, že jeho vysokou dynamiku výrazně ovlivnil efekt nízké srovnatelné základny. Ten byl významný zejména na počátku roku, kdy produkce a zakázky v roce 2009 atakovaly vůbec nejnižší úroveň (výroba se snížila o necelou pětinu a zakázky zhruba o 23 %). Statistický vliv však postupně vyprchával a na konci roku se produkce nacházela zhruba na úrovni druhého pololetí 2008.

Změny ve **struktuře zpracovatelského průmyslu** odrážely zejména **rychlejší růst odvětví s vyšší přidanou hodnotou.** Nejvíce rostly tržby (o 20 %) v sektoru HIGH-TECH (výroba počítačů, farmaceutických výrobků a také lékařských a dentálních nástrojů), ale jeho podíl na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu ve výši 12,6 % stále výrazně zaostává za sektory technologicky středně náročných výrob. Také u nich rostly tržby nadprůměrně, takže zvýšily jejich podíl na celkových tržbách, z toho u MEDIUM-HIGH-TECH (automobilový průmysl, strojírenství, elektrotechnický průmysl a chemický průmysl) na 45,6 % a u MEDIUM-LOW-TECH (hutnictví, rafinérské zpracování ropy, gumárenský a plastikářský průmysl a výroba ostatních nekovových minerálních výrobků) na 26,1 %. Naopak pokles tržeb v sektoru LOW-TECH (průmysl potravinářský, oděvní, kožedělný, dřevozpracující a výroba nábytku) snížil jeho podíl na 15,7 %.

Z pohledu **konkurenceschopnosti tuzemské produkce** bylo významným rysem **obnovení tendence rychlejšího růstu produktivity práce než mezd.** Růst produktivity zrychlil na 15,8 % (také vlivem poklesu zaměstnanosti o 5 %) a výrazně tak předbíhal mzdový vývoj (průměrná nominální mzda v průmyslu se meziročně zvýšila o 4,4 % a reálná o 3,2 %).

Dynamický růst produkce určené na vývoz se v zahraničním obchodě projevil **přebytkem obchodní bilance** ve výši 123 mld. Kč (v běžných cenách). Proti předchozímu roku to bylo sice o 27 mld. Kč méně, ale i tak se jedná o druhou nejvyšší hodnotu za posledních pět let, kdy bilance přešla do aktiva. Vývoz zboží poprvé v historii překonal hranici 2,5 bil. Kč a dovoz dosáhl 2,4 bil. Kč, tj. úrovně roku 2008. Především vlivem rostoucích cen ropy a dalších komodit však **dovoz rostl rychleji (20,3 %) než vývoz (17,6 %).**

Podle teritorií rostl vývoz nejrychleji do zemí Asie, dále pak do Brazílie, Mexika či Jihoafrické republiky. **Hlavní destinací tuzemské produkce** však nadále **zůstávají země EU**, kam směřovalo téměř 84 % českého exportu. Z komoditního hlediska se **zvýšil podíl vývozu strojů** na 54,2 % (o 0,6 p.b.), ve kterém klíčovou roli již tradičně sehrál automobilový průmysl (jeho podíl vzrostl o 2 p.b. na 43,3 %).

Stavebnictví se potýkalo se zpožděnými dopady globální hospodářské krize. **Meziroční propad stavební produkce** (o 7,8 %) **postihl jak stavitelství pozemní, tak inženýrské** (na rozdíl od roku 2009, kdy produkce inženýrského stavitelství rostla a dokázala od 2. čtvrtletí propady pozemního stavitelství vyrovnávat). Za hlubokým poklesem odvětví stála slabá poptávka domácností a firem, stejně jako úsporná opatření vlády, která omezila investice do infrastrukturních staveb. Výrazně si proto **pohoršila bytová výstavba**, a to jak v počtu zahájených (meziroční pokles o 24,6 %), tak dokončených bytů (-5,3 %). Protisměrně pak na produkci odvětví působily masivní investice do solárních elektráren a stavební práce v rámci programu Zelená úsporám.

Tržby v maloobchodu se reálně zvýšily pouze o 1 %, a to **díky oživení motoristického segmentu** (bez něho tržby dokonce klesly). Měsíční tempa prodeje v průběhu roku kolísala (v intervalu od -5 do +5 %), což lze vysvětlit obavami z dalšího vývoje, které se projevovaly ve spotřebním chování domácností. Útlum na vnitřním trhu dokumentují také tržby za potraviny, jež v zásadě stagnovaly, ale změny doznala jejich struktura, ve které posílily nesespecializované prodejny na úkor specializovaných.

Nízké maloobchodní prodeje souvisely s napjatou příjmovou situací domácností a celkovým stavem na trhu práce. **Růst průměrné mzdy o 2 % byl poloviční než v předchozím roce** a výrazně nižší než v ostatních letech dekády, přitom platová omezení dopadla výrazněji na pracovníky veřejného sektoru (nominální mzda zde dokonce poklesla). V oblasti zaměstnanosti **se počet pracovníků meziročně snížil** o 0,7 %, i když ve druhé polovině roku již v zásadě stagnoval. **Míra registrované nezaměstnanosti** ke konci roku **vzrostla** na 9,6 % a byla meziročně o 0,4 p.b. vyšší.

V letošním roce **by česká ekonomika měla pokračovat v příznivém vývoji**, ale s nižší dynamikou růstu kolem 2 %. Ten bude pravděpodobně tažen opět zahraniční poptávkou (v březnové predikci Evropská komise mírně zvýšila růstové tempo EU-27 na 1,8 %, což znamená jeho stagnaci) a vyššími výdaji na tvorbu hrubého kapitálu (při změně její struktury ve prospěch investic). Na druhé straně nelze počítat, po přijatých úsporných opatřeních, s rychlejším vývojem konečné spotřeby.

Shrnutí:

- V roce 2010 dosáhl HDP České republiky růst 2,2 %. Růst byl výsledkem zlepšení vnějšího prostředí, ze kterého profitovala zvýšená produkce zpracovatelského průmyslu a vyšší obrat zahraničního obchodu.
- Česká ekonomika nicméně nadále zůstává poznamenána strukturálními závislostmi, které ji činí vysoce citlivou na vývoji ekonomického cyklu v zahraničí a ovlivňují její celkovou mezinárodní konkurenceschopnost.
- Průmyslová produkce vzrostla meziročně o 10 %. Ve výsledcích se projevil zejména rychlý vývoj německé ekonomiky, na které je domácí průmysl značně závislý
- Hlavní destinací tuzemské produkce zůstaly i v roce 2010 země EU, kam směřovalo téměř 84 % českého exportu. Z komoditního hlediska se dále zvýšil podíl vývozu strojů na 54,2 % (o 0,6 p.b.), ve kterém klíčovou roli již tradičně sehrál automobilový průmysl (jeho podíl vzrostl o 2 p.b. na 43,3 %).
- Vývoj reálné konečné spotřeby byl v souvislosti s omezenými finančními zdroji domácností a vládních institucí nevýrazný. Tržby v maloobchodu se reálně zvýšily pouze o 1 %, a to pouze díky oživení motoristického segmentu.
- Stavebnictví se potýkalo se zpožděnými dopady globální hospodářské krize. Stavební produkce meziročně propadla o 7,8 %.
- V letošním roce by česká ekonomika měla pokračovat v příznivém vývoji, ale s nižší dynamikou růstu kolem 2 %.

I. HLAVNÍ TENDENCE MAKROEKONOMICKÉHO VÝVOJE

I.1 Výkonnost ekonomiky

Ekonomika obnovila růst,...

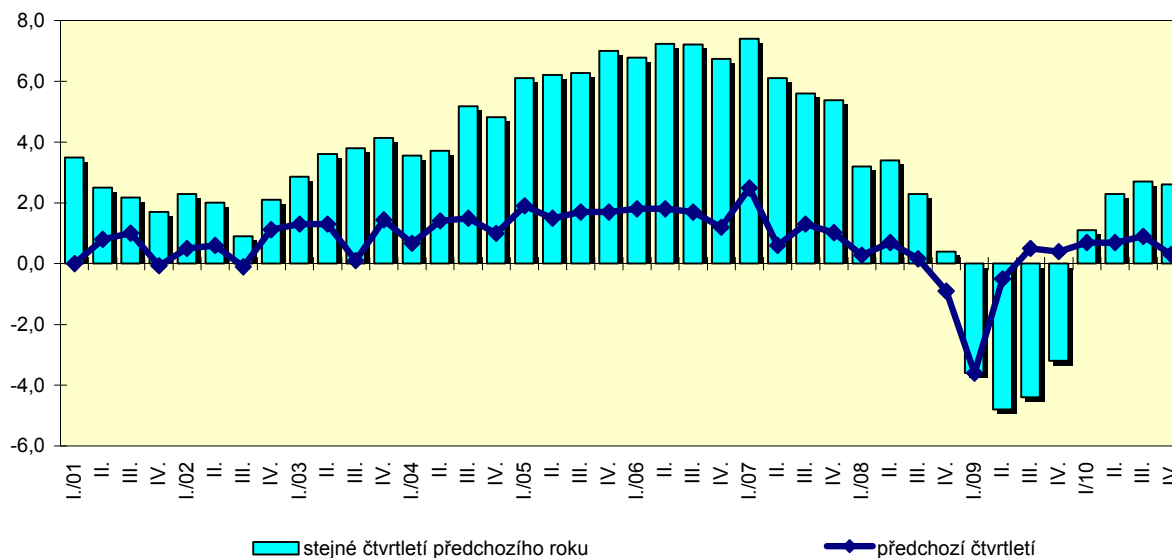
Z prudkého propadu v roce 2009 (-4,0 %), který přinesla globální krize, se **česká ekonomika v roce 2010 vrátila na dráhu růstu**. Hrubý domácí produkt se meziročně zvýšil o 2,2 % a přiblížil se dynamice roku 2008 (2,3 %), nicméně návrat k předkrizové výkonnosti domácí ekonomiku ještě čeká. Hlavní zásluhu na obratu trendu mělo **oživení zahraniční poptávky, které se promítlo do rychlého růstu produkce zpracovatelského průmyslu a obratu zahraničního obchodu**.

...v závěru roku se však nevyhnula mírnému zpomalení

V průběhu roku meziroční tempo růstu postupně zrychlovalo, ve 3. čtvrtletí (2,7 %) však kulminovalo a poté následovalo mírné zpomalení (na 2,6 % ve 4. čtvrtletí). To signalizuje, že hospodářský růst je zatím nevyvážený, a to jak z hlediska výkonnosti jednotlivých produkčních odvětví, tak také omezení některých výdajů na straně poptávky.

Slabší výsledek v závěru minulého roku potvrzují především data, která uvádějí srovnání s předchozím čtvrtletím. Růst ve 4. čtvrtletí 2010 o 0,3 % byl nejpomalejší od jeho obnovení v polovině roku 2009 (viz graf č.I.1.1).

Graf č. I.1.1 Hrubý domácí produkt (meziroční změna v %, stálé ceny, sezónně očištěno)

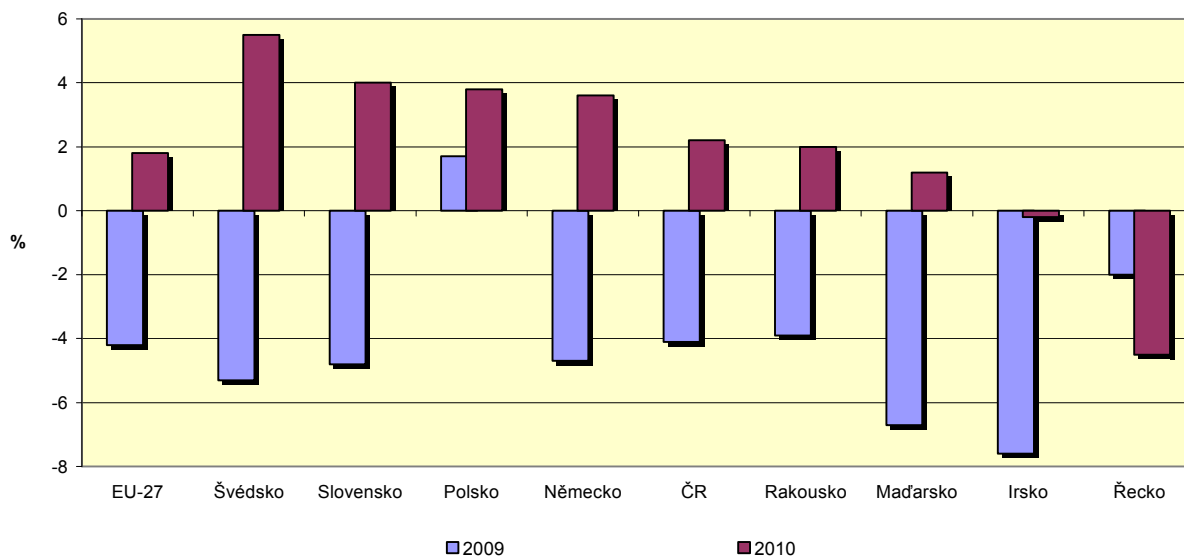

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Pozice české ekonomiky v EU se zlepšila

Česká republika se **zařadila mezi rychleji rostoucí země Evropské unie** a posunula tak míru zaostávání své výkonnosti k jejímu průměru (v roce 2009 dosáhl produkt na obyvatele v PPS České republiky 82 % průměru EU). Ekonomika EU-27 (po meziročním poklesu o 4,2 % v roce 2009) vzrostla v roce 2010 o 1,8 %, ale míra oživení byla výrazně diferencovaná (viz graf č. I.1.2).

Graf č. I.1.2 Vývoj hrubého domácího produktu ve vybraných zemích EU
(meziroční změna v %, stálé ceny)

Pramen: Eurostat, ČSÚ, graf MPO

Pro českou ekonomiku bylo rozhodující, že **za rostoucí zahraniční poptávkou stálo především Německo, jako nejvýznamnější obchodní partner**. Jeho ekonomika loni vzrostla o 3,6 %, což bylo nejvíce od sjednocení země. V průběhu roku se totiž k vlivu silného exportu přidala i domácí poptávka, takže dynamika ekonomického výkonu postupně zrychlovala, a to až na 4,0 % ve 4. čtvrtletí. **Pozitivně působil i vývoj na Slovensku**, který však (vlivem úsporných opatření) v závěru roku ubral na tempu (za celý rok na 4 %).

Pomalejší vývoj nominálního produktu ovlivnily směnné relace

Nominální hrubý domácí produkt tuzemské ekonomiky vzrostl meziročně o 1,1 % a dosáhl 3667,6 mld. Kč. Jeho **růst byl pomalejší než v reálném vyjádření**, protože implicitní deflátor HDP klesl o 1,1 %. Rozhodujícím faktorem, který vedl k poklesu úhrnné cenové hladiny, bylo zhoršení směnných relací v zahraničním obchodě (ceny vývozu zboží a služeb klesly o 1,7 %, zatímco ceny dovozu vzrostly o 0,5 %).

Hospodářský růst byl podporován...

K růstu reálného produktu přispěly téměř všechny výdajové položky - s výjimkou tvorby hrubého fixního kapitálu:

...především čistým vývozem...

➤ **zahraniční obchod** se zbožím a službami těžil z příznivého vývoje zahraniční poptávky a podílel se na hospodářském růstu 1,0 p. b. Jeho příspěvek byl výraznější v 1. pololetí, kdy vývoz rostl rychleji než dovoz. Za celý rok vývoz i dovoz (ve stálých cenách) vzrostly meziročně shodně o 17,6 % a po výrazném propadu v roce 2009 se vrátily k předkrizové růstové dynamice,

...a zvýšením stavu zásob,...

➤ významný vliv **tvorby hrubého kapitálu** s příspěvkem 0,9 p.b. byl generován zásobami (1,9 p.b.), které v zásadě po celý rok odrážely cyklus jejich doplňování. Naopak dopad investic byl negativní (-1,0 p.b.), a to i přes prudký rozvoj solární energetiky ve druhé polovině roku,

...méně již spotřebou domácností a vlády

➤ příspěvek **konečné spotřeby**, jako váhově nejvýznamnější položky, činil 0,3 p.b. (z toho domácností 0,2 p.b. a vlády 0,1 p.b.). V průběhu roku se vliv spotřeby na hospodářský růst snižoval a ve 4. čtvrtletí měl dokonce negativní

dopad 0,5 p.b., protože výdaje domácností byly omezeny vývojem jejich disponibilních příjmů a šetřila také vláda. Za celý rok byla konečná spotřeba meziročně vyšší pouze o 0,4 %.

Vývoj hrubého domácího produktu a jeho poptávkové struktury je uveden v tabulkové příloze I. Makroekonomické ukazatele.

Hrubá přidaná hodnota rostla rychleji než HDP

Na nabídkové straně ekonomiky **vzrostla hrubá přidaná hodnota** (ve stálých cenách) meziročně o 3,1 %. Nižší růst hrubého domácího produktu ve srovnání s hrubou přidanou hodnotou souvisel s vývojem daně z produktů, která se meziročně snížila o 4,8 %.

Nejrychleji rostl zpracovatelský průmysl,...

Rozhodující vliv na růst hrubé přidané hodnoty **měl zpracovatelský průmysl** (vzrostl o 10,1 %), zejména exportně zaměřená odvětví, jako výroba dopravních prostředků, strojírenství a výroba elektrických strojů. Nadprůměrných výsledků dosáhly i tržní služby a obchod. Na druhé straně se hrubá přidaná hodnota v důsledku nižších zakázek snížila ve stavebnictví (-7,1 %) a vlivem nepříznivého počasí v zemědělství (-5,5 %).

Tabulka č. I.1.1 Vývoj hrubé přidané hodnoty (stálé ceny)

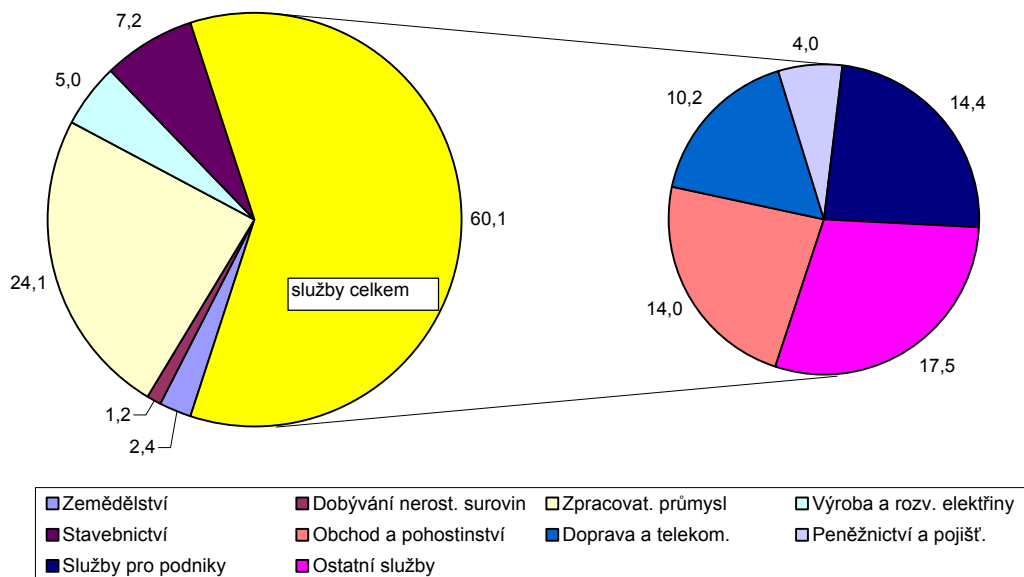
	Meziroční změna v %		Příspěvek ke změně v p.b.	
	2009	2010	2009	2010
NH celkem	-4,4	3,1	-4,4	3,1
v tom: Průmysl	-11,5	8,9	-3,6	2,3
v tom: Zpracovatelský	-11,4	10,1	-2,8	2,4
Stavebnictví	3,5	-7,1	0,2	-1,0
Obchod a doprava	-6,2	3,3	-1,0	0,7
Peněžnictví a podnikat. služby	-2,0	5,0	-0,4	0,9

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

...který dále zvýšil svůj podíl na tvorbě hrubé přidané hodnoty

Také v odvětvové struktuře hrubé přidané hodnoty (v běžných cenách) se **zvýšil zejména podíl zpracovatelského průmyslu**, a to na 24,1 % (z 23,6 % v roce 2009) a dále obchodu a pohostinství na 14,0 % (z 13,7 %). Naopak **poklesl podíl stavebnictví** na 7,2 % (ze 7,4 %) a v rámci služeb **dopravy** na 10,2 % (z 10,5 %) – viz graf č.I.1.3.

Graf č. I.1.3 Odvětvová struktura HDP
(podíl odvětví na hrubé přidané hodnotě, v % z běžných cen)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Růst produktivity práce se postupně zrychloval

Díky poklesu zaměstnanosti o 0,8 % (v pojetí národních účtů) **vzrostla národohospodářská produktivita práce** (hrubá přidaná hodnota na pracovníka) o 3,9 %. Rostla rychleji ve druhé polovině roku, kdy vývoj zaměstnanosti již v zásadě stagnoval, protože se stále výrazněji prosazoval vliv výrobních faktorů. Odrazem rychlejšího vývoje produktivity než mezd bylo **zlepšení pozice domácí ekonomiky v mezinárodní konkurenceschopnosti**.

Shrnutí:

- Globální zotavení našlo příznivý odraz ve vývoji tuzemské ekonomiky, která po ročním propadu obnovila růst své výkonnosti. Nejrychleji rostla exportně zaměřená odvětví zpracovatelského průmyslu, naopak vlivem zpožděných dopadů hospodářské krize poklesla především stavební produkce. Nevyrovnaný vývoj jednotlivých produkčních odvětví měl za následek, že celkový reálný produkt zatím nedosáhl předkrizové úrovně.
- Hospodářský růst byl plně zajištěn vyšší produktivitou práce, ale jeho další akcelerace je podmíněna také oživením nabídky práce. Napjatost v příjmech domácností a jenom mírné zlepšení situace na trhu práce byly hlavním důvodem, proč dynamika domácí poptávky zaostávala za zahraniční. Šetřit začala také vláda, takže růst spotřeby v průběhu roku postupně zpomaloval a ve 4. čtvrtletí se výdaje na spotřebu dokonce meziročně snížily.

I.2 Trh práce

Zaměstnanost v roce 2010 spíše stagnovala...

Celková zaměstnanost v roce 2010 se, podle propočtu Českého statistického úřadu, snížila ve srovnání s předchozím rokem v průměru o 0,7 %. Ve druhé polovině roku 2010 počet zaměstnaných osob již dále neklesal, úroveň zaměstnanosti však stagnovala. V samém počátku roku 2010 se projevil propad zaměstnanosti především v sekundárním sektoru (sektor zpracovatelského průmyslu), který přervával ve druhém i třetím čtvrtletí. V sektoru terciálním (sektor služeb) počet zaměstnaných osob ve stejném období naopak mírně vzrostl. V posledním čtvrtletí roku 2010 nastal zcela opačný trend, kdy se počet zaměstnaných osob v sekundárním sektoru zvýšil v meziročním srovnání o 19,5 tis. osob a v sektoru terciálním nastal pokles o 27,3 tis. zaměstnaných osob. V primárním sektoru (sektor prvovýroby) se během roku 2010 počet zaměstnaných osob nikterak výrazně neměnil a zůstává i nadále nízký (148,4 tis. zaměstnaných osob).

Míra zaměstnanosti, porovnáme-li 4. čtvrtletí let 2009 a 2010, vzrostla o 0,3 procentního bodu a dosáhla tak 65,5 % (míra zaměstnanosti mužů se zvýšila o 0,4 procentního bodu na 74,0 %, míra zaměstnanosti žen se zvýšila o 0,1 procentního bodu na 56,8 %).

V pojetí národních účtů vzrostla celková zaměstnanost (očištěná od sezónních vlivů) v posledním čtvrtletí roku 2010, v meziročním srovnání se stejným obdobím roku 2009, o 0,2 % a v porovnání se 3. čtvrtletím roku 2010 pak o 0,5 %. Dílčí přírůstky přitom zaznamenala některá odvětví tržních služeb, zatímco zaměstnanost v průmyslu se meziročně ani mezičtvrtletně téměř nezměnila.

Nezaměstnanost rostla...

Míra registrované nezaměstnanosti v České republice se v průběhu roku 2010 pohybovala od 8,5 % do 9,9 %. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v měsíci únoru a nejnižší v měsících červnu, září a říjnu.

V prosinci 2010 **míra registrované nezaměstnanosti** vzrostla o 1 procentní bod na 9,6 % (v listopadu 2010 to bylo 8,6 % a v prosinci 2009 to bylo 9,2 %). Toto poměrně **výrazné zvýšení** ovlivňuje zřejmě několik faktorů zároveň:

- projevuje se sezónnost v určitých výrobních činnostech (zemědělství, stavebnictví, služby);
- pokles kupní síly obyvatelstva (ještě stále v důsledku ekonomické krize);
- zvýšený počet ukončování živností, malých až středních podnikatelů.

Tabulka č. I.2.1 Míra registrované nezaměstnanosti v %

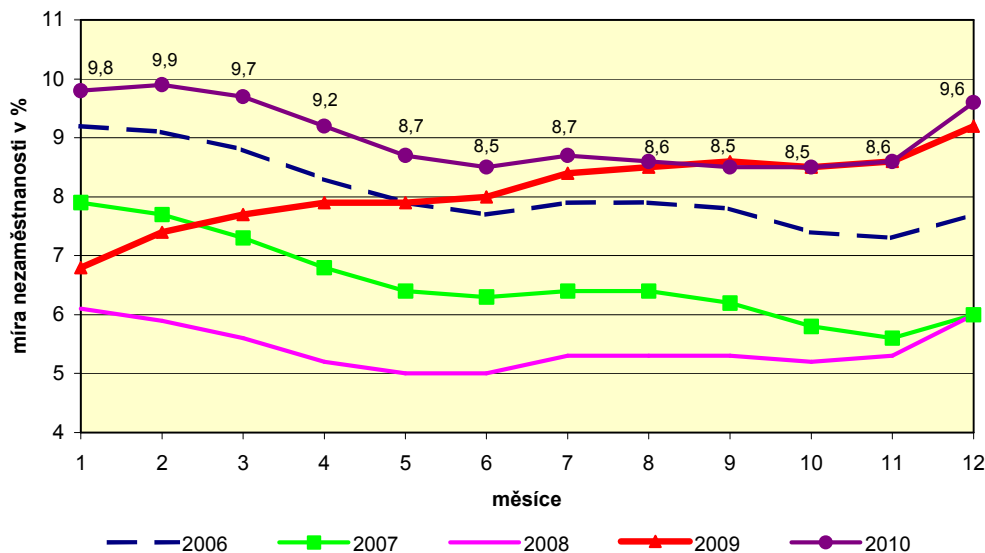
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
2009	6,8	7,4	7,7	7,9	7,9	8,0	8,4	8,5	8,6	8,5	8,6	9,2
2010	9,8	9,9	9,7	9,2	8,7	8,5	8,7	8,6	8,5	8,5	8,6	9,6
meziroční změna v p.b.	3,0	2,5	2,0	1,3	0,8	0,5	0,3	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,4

Pramen: MPSV

Míru nezaměstnanosti vyšší než je republikový průměr vykázalo celkem 49 okresů. Z toho nejvyšší byla v okresech Jeseník (19,7 %), Bruntál (17,9 %),

Most (16,5 %), Hodonín (16,3 %) a Děčín (15,7 %). Nejnižší míra nezaměstnanosti pak byla zaznamenána v okresech Praha a Praha–západ (shodně 4,1 %), Praha–východ (4,2 %) a Mladá Boleslav (5,0 %).

Graf č. I.2.1 Míra registrované nezaměstnanosti v %

Pramen: MPSV, graf MPO

Prognózy ohledně dalšího vývoje nezaměstnanosti

Prognózy pro rok 2011 nejsou ze strany odborníků zcela jednoznačné. Podle konsensuální prognózy¹ by se v roce 2011 měla zaměstnanost marginálně zvýšit o 0,1 %, mírný pokles by měl být zaznamenán také u míry nezaměstnanosti. Tyto tendence by dle predikce Ministerstva financí ČR měly na trhu práce převládat i v letech 2012 a 2013.

Z průzkumu Manpower Index trhu práce pro druhé čtvrtletí 2011 (Manpower Inc. je jedna z předních světových společností v oblasti personálních služeb) vyplývá, že zaměstnavatelé v České republice začínají být optimističtí: 7 % očekává nárůst počtu pracovních sil, 3 % předpovídá snížení pracovních sil a 87 % zaměstnavatelů nepředpokládá žádné změny. Na základě těchto údajů vykazuje tzv. Čistý index trhu práce pro Českou republiku pro druhé čtvrtletí 2011 hodnotu +4 %. V porovnání s předchozím čtvrtletím index posílil o značných 9 procentních bodů, stejně jako v meziročním srovnání a jedná se o nejpozitivnější hodnotu za poslední 3 roky od počátku ekonomické krize. Nastartovaný trend by měl navíc podle odborníků z Manpower pokračovat i do budoucna. Zatím tomu nasvědčuje i situace na trhu práce v průběhu měsíce února, kdy míra registrované nezaměstnanosti, dle Ministerstva práce a sociálních věcí, poklesla o 0,1 p. b. na 9,6 %, celkový počet uchazečů o zaměstnání se snížil o 0,9 % na 566 896 a počet volných pracovních míst vzrostl o 2,5 % na 32 164. Únorové zlepšení situace na trhu práce souvisí nejen s rostoucí výkonností české ekonomiky, ale zřejmě i s letošním zpřísněním výplat podpor v nezaměstnanosti.

¹ Zjišťování konsensuální prognózy je standardní součástí přípravy makroekonomického rámce státního rozpočtu v České republice již od roku 1996. Na základě toho Ministerstvo financí ČR pořádá dvakrát ročně Kolokvium, tj. setkání zástupců relevantních státních i soukromých institucí. Konsensuální prognóza vzniká jako aritmetický průměr predikcí, které byly získány formou ankety ze standardizovaných dotazníků. Výsledky 29. kola šetření vycházejí z předpovědí 15 tuzemských institucí (Cyrrus, ČNB, Česká spořitelna, ČSOB, Hospodářská komora, Komerční banka, MF ČR, MPO, MPSV, Patria, PPF, Raiffeisen, Svaz českých a moravských výrobních družstev, UniCredit, Wood & Company). K nim byly pro větší reprezentativnost průzkumu přiřazeny prognózy dvou mezinárodních institucí (Evropská komise, MMF). Až na výjimky se předpovědi MF ČR výrazněji neliší od průměru předpovědí ostatních institucí.

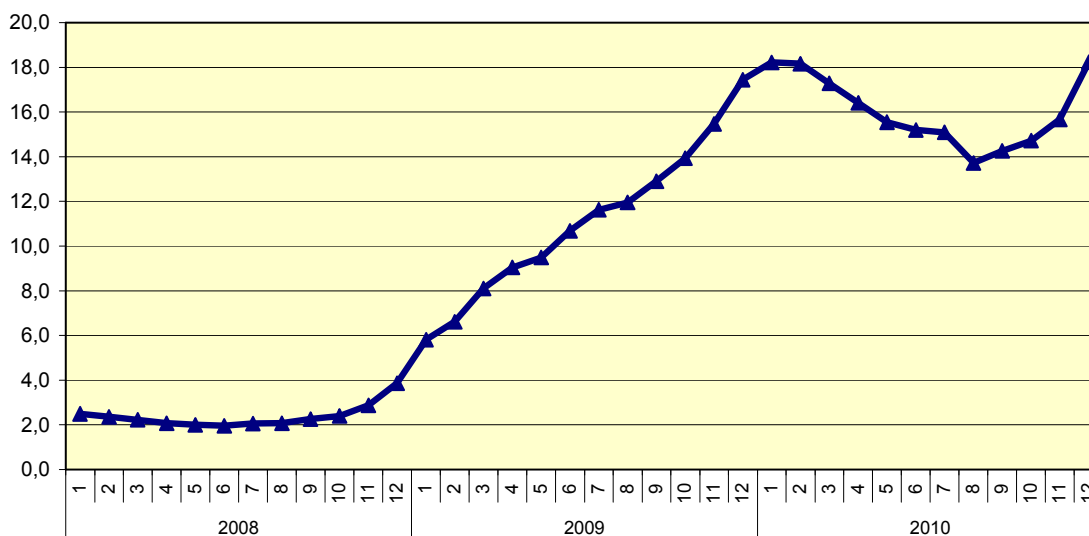
Situaci však může v budoucnu ovlivnit i nadále pokračující útlum ve stavebnictví a snižování početních stavů zaměstnanců ve veřejném sektoru.

**Uchazečů
o zaměstnání je stále
více...**

Celkový počet uchazečů o zaměstnání se k 31. prosinci 2010 zvýšil o 55 000 na téměř 562 000 a ve srovnání se stejným obdobím roku 2009 tak vzrostl o 22 400. Počet volných pracovních míst naopak klesl o 4,7 %, a to na 30 800.

K velkému nárůstu uchazečů v roce 2010 došlo v měsíci prosinci a zaznamenalo ji všech 77 úřadů práce. Nejvyšší nárůst byl v okresech: Jindřichův Hradec (o 25,5 %), Chrudim (o 25,0 %), Písek (o 23,5 %), Pelhřimov (o 22,3 %), Havlíčkův Brod (o 21,3 %), Strakonice (o 20,6 %), Břeclav (o 20,5 %) a Znojmo (o 20,1 %).

Graf č. I.2.2 Počet uchazečů o zaměstnání připadající na jedno volné pracovní místo

Pramen: MPSV, graf MPO

Zvýšený počet lidí bez práce, kteří se zaregistrovali ještě v závěru roku, mohl být ovlivněn také novelou zákona o zaměstnanosti. Tato novela mění od 1. ledna 2011 některé podmínky vyplácení podpory v nezaměstnanosti (snižuje výši podpory v nezaměstnanosti uchazečům, kteří bez vážného důvodu ukončí pracovní poměr nebo odcházejí ze zaměstnání na základě dohody se zaměstnavatelem, dále ruší možnost souběhu pobírání podpory v nezaměstnanosti s výkonem tzv. nekolidujícího zaměstnání a rovněž ruší pobírání podpory po dobu, kdy uchazeči přísluší zákonné odstupné).

Porovnání podle kvalifikace uchazečů vzatých do evidence úřadů práce v prosinci roku 2009 a 2010 ukazuje výrazné nárůsty uchazečů v roce 2010, které nelze připsat pouze sezónnosti některých oborů, neboť jejich počet je vyšší než bývá působením sezónních vlivů běžné.

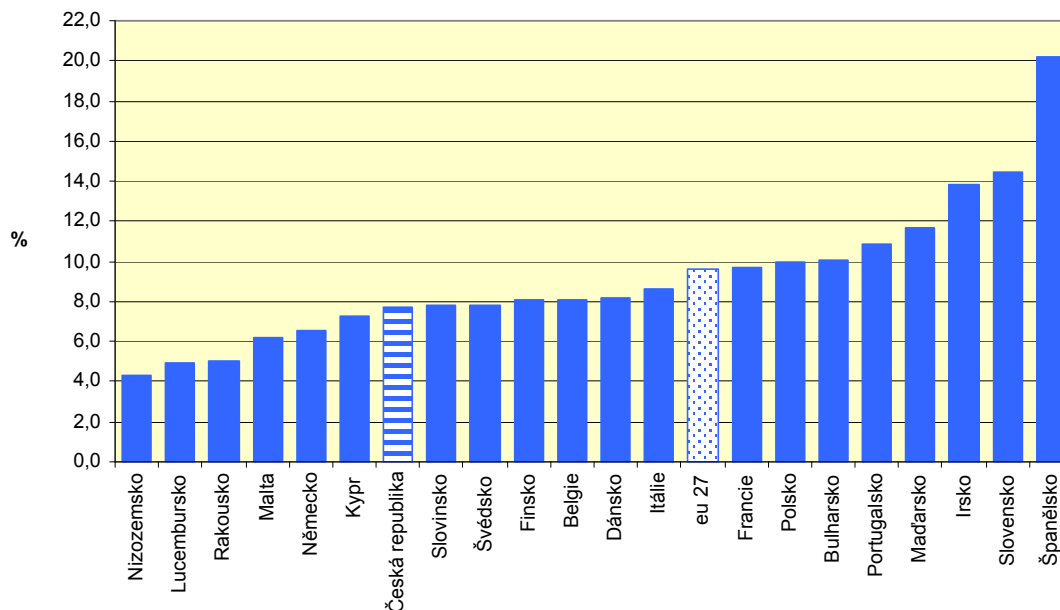
Opačná situace nastala u absolventů škol všech stupňů vzdělání, kterých bylo na konci roku 2010 evidováno 35 357 a jejichž počet, ve srovnání s prosincem 2009, poklesl o 255 osob.

**Nezaměstnanost
v EU zůstává
stabilní...**

Podle odhadů Evropského statistického úřadu bylo v celé EU-27 ke konci roku 2010 něco málo přes 23 milionů nezaměstnaných, z toho necelých 16 milionů v eurozóně. V eurozóně zůstala míra nezaměstnanosti v prosinci loňského roku 10% a v celé Evropské unii činila za stejné období 9,6 %. Výsledky šetření také

ukazují, že v tomto směru je poměrně velký rozdíl mezi středovými a okrajovými unijními státy, ve kterých se platí eurem. Změna tohoto trendu je však v krátkodobém časovém horizontu velice nepravděpodobná.

Graf č. I.2.3 Harmonizovaná míra nezaměstnanosti² ve vybraných zemích EU 27 (prosinec 2010)

Pramen: Eurostat, graf MPO

Nejnižší nezaměstnanost za prosinec 2010 hlásí Nizozemsko (4,3 %), Lucembursko (4,9 %) a Rakousko (5 %). Naopak **nejvyšší nezaměstnanost** připadá na Španělsko (20,2 %) a Lotyšsko s Litvou (shodně 18,3 %, i když v tomto případě jde o údaj za třetí čtvrtletí)³.

Oproti prosinci 2009 klesla nezaměstnanost v osmi členských zemích, v Británii byla stabilní, zatímco v 18 členských zemích nezaměstnanost stoupla. **Největší snížení** zaznamenala Malta (ze 7,3 % na 6,2 %), **největší nárůst** naopak Litva (ze 14,3 % na 18,3 %). Česká republika zůstává, dle výpočtu Evropského statistického úřadu, s dosaženými 7,7 % harmonizované míry nezaměstnanosti pod průměrem EU-27.

Růst platů je nejnižší za posledních deset let...

V roce 2010 činila **průměrná mzda** 23 951 Kč a v meziročním srovnání tak vzrostla o 463 Kč (2,0 %). Po odečtení inflace tak jde o reálné zvýšení o 0,5 %. V podnikatelské sféře vzrostla průměrná nominální mzda o 595 Kč (2,6 %) na 23 873 Kč a reálná mzda o 1,1 %. V nepodnikatelské sféře se průměrná mzda naopak snížila o 142 Kč (0,6 %) na 24 289 Kč, reálná mzda poklesla o 2,1 %. Spotřebitelské ceny se v roce 2010 zvýšily o 1,5 %.

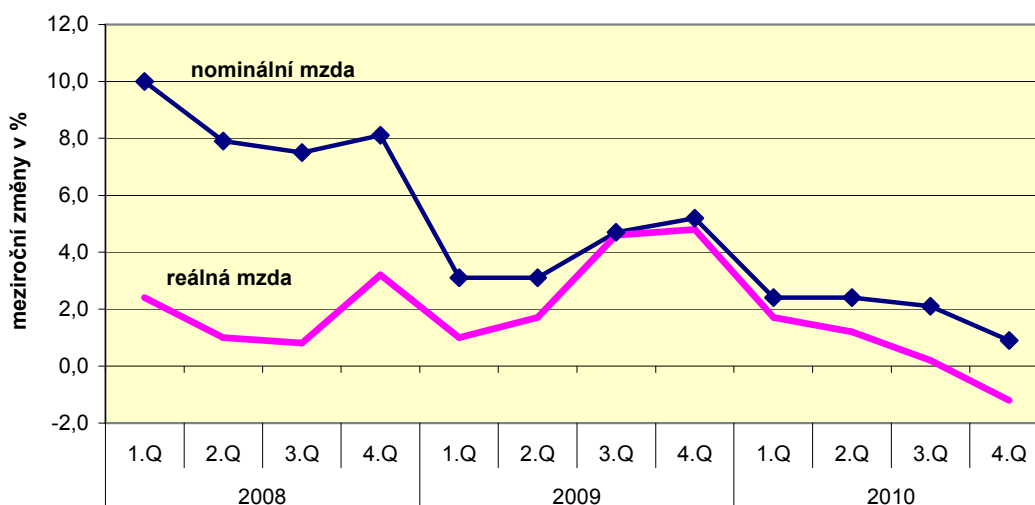
V posledním čtvrtletí průměrná nominální mzda, ve srovnání s předchozím kvartálem, stagnovala, v meziročním srovnání se o 239 Kč zvýšila (nárůst o 0,9 %). Důvodem k tak malému růstu průměrné mzdy, který je za posledních deset let nejnižší, může být pokles platů, a to zejména ve veřejném sektoru, kde se platy snížily v průměru o 3,9 %, reálně o 5,9 %. Tento trend bude v roce 2011

² Harmonizovaná míra nezaměstnanosti, kterou Eurostat používá pro mezinárodní komparace, se metodicky liší od míry registrované nezaměstnanosti, kterou vykazují úřady práce v ČR. Číselné hodnoty jsou proto odlišné, avšak schopnost vypovídat o vývoji a jeho změnách je prakticky shodná.

³ Některé země nedodaly aktuální data a proto nejsou zahrnuty do grafu "Harmonizovaná míra nezaměstnanosti ve vybraných zemích EU 27". V textu jsou pak uvedeny poslední známé skutečnosti.

pravděpodobně pokračovat, neboť veřejný sektor bude nadále šetřit a sektor podnikatelský se v tomto směru bude chovat velice opatrně.

Graf č. I.2.4 Nominální a reálná mzda na přepočtené počty pracovníků

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Podle jednotlivých sekcí našeho hospodářství (dle klasifikace CZ-NACE) se průměrná nominální mzda snížila nejvíce v oblastech: vzdělávání (o 5,8 %), peněžnictví a pojišťovnictví (o 4,7 %) a ve veřejné správě a obraně (o 3,5 %). Naopak nejvyšší růst vykázala odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství (o 8,1 %), zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi (o 7,3 %) a ubytování, stravování a pohostinství (o 4,5 %).

Shrnutí:

- Celková zaměstnanost v roce 2010 se ve srovnání s předchozím rokem snížila v průměru o 0,7 %. Míra registrované nezaměstnanosti v České republice se v průběhu roku pohybovala od 8,5 % do 9,9 %.
- V roce 2010 činila průměrná mzda 23 951 Kč a v meziročním srovnání tak vzrostla o 463 Kč (2,0 %).

I.3 Cenový a fiskální vývoj

I.3.1 Cenový vývoj

Růst cen na komoditních trzích roztočil inflaci, ...

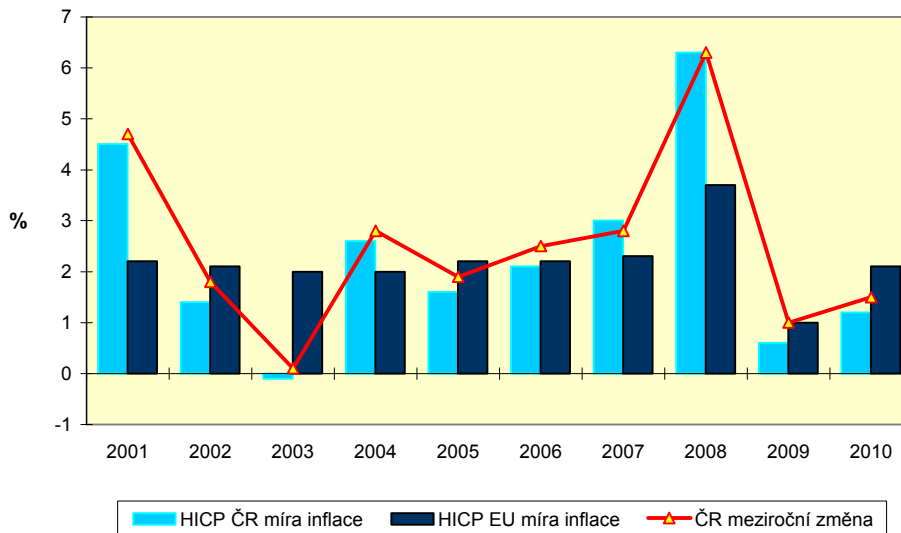
Růst světové ekonomiky v roce 2010, jehož hnací silou se stala rostoucí výkonnost energeticky i surovinově náročnějších asijských zemí (Číny), a příznivé makroekonomické výsledky USA, pozitivně ovlivnily také výkonnost většiny evropských ekonomik (zejména německé). **Zatím však nepřinesl výraznější impulsy k růstu inflace ze strany poptávky.** Až poměrně rychlý růst cen napříč komoditními trhy ve 2. pololetí roku, vyvolaný zvýšenou poptávkou po surovinách, se odrazil ve vývoji cen výrobců a začal prosakovat i do spotřebitelských cen. Inflační tlaky v eurozóně zesílil i kurz eura, oslabovaný

problémy některých členských zemí EU (Řecka a Irsko).

*...v eurozóně
rychleji než u nás*

Přesto, že tuzemský harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP) zdvojnásobil tempo růstu, ve srovnání s eurozónou, a zejména s celou EU, zaznamenal v roce 2010 nižší dynamiku (viz graf č. I.3.1.1). Růstem v průměru o 1,2 % se nacházel 0,4 p.b. pod průměrem eurozóny a 0,9 p.b. pod průměrem zemí EU 27 a zařadil se tak na úroveň Německa. Na růstu spotřebitelských cen v eurozóně se podílely ceny dopravy, alkoholu, tabákových výrobků, bydlení, nepotravinářského zboží a služeb. Naopak klesly ceny potravin a oděvů. Evropské státy se ve svých výsledcích lišily. **Nejvíce se s inflací potýkalo Rumunsko (6,1 %), dále Maďarsko a Řecko (shodně 4,7 %).** Za jejím růstem zde stálo mj. jednorázové zvýšení daní (DPH a spotřebních) ve snaze tímto způsobem řešit ozdravení veřejných financí a také zdražování cen energií. V případě Řecka šlo zejména o naplňování podmínek záchranného balíčku EU a MMF, takže inflace ve 2. pololetí roku dosáhla nejvyšší úroveň za posledních 13 let. **K deflaci dospělo Irsko (-1,6 %),** kde vysoké náklady na nutné ozdravení finančního sektoru provází rostoucí nezaměstnanost a omezená spotřeba domácností, **a Lotyšsko (-1,2 %),** v souvislosti se stále nízkou ekonomickou aktivitou. Vývoj a rozptyl inflace ve vybraných zemích je patrný z tabulky uvedené v příloze.

Graf č. I.3.1.1 Vývoj HICP od roku 2001 (v%)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

*Domácí
spotřebitelské ceny
zrychlily
ve 2. pololetí tempo
růstu...*

Po stagnaci v prvních třech měsících roku 2010 (meziročně v průměru na 0,7 %) inflace začala narůstat, v červenci skokově na 1,9 %. Od září do konce listopadu se stabilizovala na úrovni 2,0 % a prosinec zakončila meziročním růstem o 2,3 %. **Na vývoj spotřebitelských cen působila jednak administrativní opatření,** zejména zvýšení základní i snížené sazby DPH z 19 % na 20 %, resp. z 9 % na 10 %, a zvýšení spotřebních daní pohonných hmot, alkoholických nápojů a tabákových výrobků. **Ve 2. polovině roku převážil vliv tržních cen, reagujících na růst cen komodit.** Vliv jednotlivých oddílů spotřebního koše na výši cenové hladiny ukazuje tabulka č. I.3.1.1:

Tabulka č. I.3.1.1 Rozklad meziročního přírůstu spotřebitelských cen v p.b.

	Stálé váhy roku 2005 v %	Průměr za rok 2009	2010												Průměr za rok 2010
			leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
Ú h r n	100,0	1,0	0,7	0,6	0,7	1,1	1,2	1,2	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	1,5
<i>v tom:</i>															
Potraviny a nealkoholické nápoje	16,3	-0,7	-0,6	-0,4	-0,3	-0,1	-0,1	0,1	0,6	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7	0,3
Alkoholické nápoje, tabák	8,2	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Odivání a obuv	5,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Bydlení, voda, energie, paliva	24,8	1,9	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zdraví	1,8	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Doprava	11,4	-0,6	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3
Pošty a telekomunikace	3,9	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Rekreace a kultura	9,9	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Vzdělávání	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stravování a ubytování	5,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostatní zboží a služby	6,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Pramen: ČSÚ

... zejména vlivem růstu cen bydlení,...

Hlavním zdrojem růstu domácí cenové hladiny zůstal, také díky své váze ve spotřebním koši, sektor bydlení. Jeho pozvolný meziroční cenový růst v průběhu roku skončil v prosinci na 2,3 %, takže byl nejnižší od roku 1994. Stál za ním především pokles cen energií v roce 2010. Ceny elektřiny byly o 2,7 % nižší než v roce 2009, ceny zemního plynu v důsledku jejich snížení na konci roku 2009 (i přes dvojnásobné zvýšení v roce 2010) byly nižší o 2,5 %. Čisté nájemné vzrostlo o 9,7 %, což bylo výrazně méně než v předchozích dvou letech. Nižší byl i růst vodného, stočného, tepla a teplé vody.

...ale i alkoholických nápojů, tabáku, potravin a dopravy...

Druhý největší vliv na vzestup celkové úrovně spotřebitelských cen měly ceny v sektoru alkoholické nápoje a tabák, jejichž růst byl důsledkem zejména zvýšení spotřební daně od ledna 2010 – ceny alkoholických nápojů vzrostly v průměru o 4,9 % a cigaret o 4 %. **Další v pořadí byly ceny potravin a nealkoholických nápojů a dopravy.** Ceny potravin, které ještě v první polovině roku 2010 prodloužily meziroční pokles z roku 2009, ve druhé polovině roku pak v reakci na rostoucí ceny zemědělských výrobců obrátily trend a nastoupily poměrně razantní meziroční růst, který zatím kulminoval v prosinci hodnotou 6,2 %. V průměru za rok vzrostly o 1,7 % (z toho ceny mléka a sýrů shodně o 3,1 %, másla o 15,4 %, ovoce o 4,1 %, brambor o 30,9 %). Naproti tomu nižší než v roce 2009 byly ceny pekárenských výrobků a obilovin o 4,7 % a masa o 1,2 %. Také na růstu cen v oddíle **doprava** se podílelo zvýšení DPH a spotřební daně, kde ceny pohonných hmot, v kombinaci s vývojem cen ropy, kolísaly od meziměsíčního zvýšení v lednu o 7,3 %, přes meziměsíční poklesy cen ve 3. čtvrtletí, až k výraznému zvýšení na konci roku. V průměru za rok vzrostly ceny pohonných hmot meziročně o 16,9 %. Vliv na cenový vývoj celého sektoru však měly ještě ceny automobilů, které naopak výrazně klesly (o 11,7 %).

Vzestup cenové hladiny tlumily, podobně jako v předchozích letech, ceny v oddílech odívání a obuv (-2,6 %), pošty a telekomunikace (-1,9 %), rekreace a kultura (-1 %).

...a otočily trend vývoje míry inflace

Růst spotřebitelských cen obrátil trend vývoje průměrné míry inflace, která se po sedmnáctiměsíčním poklesu poprvé zvýšila v červenci (na 0,8 %) a rok 2010 zakončila na 1,5 %. Je to o 0,5 p. b. více než v roce 2009 a třetí nejnižší hodnota naměřená od roku 1989 (nižší míra inflace byla pouze v roce 2003 ve výši 0,1 % a 1 % v roce 2009).

Na počátku roku 2011 růst spotřebitelských cen neočekávaně zvolnil

Meziroční tempo růstu inflace v lednu 2011 spadlo na 1,7% (z 2,3 % v prosinci), zatímco trh očekával spíše jeho další růst. Na zpomalení měla vliv především základna předchozího roku, kde se projevilo zvýšení nepřímých daní a výraznější růst regulovaných cen v roce 2010. Meziročně tak letos v lednu došlo ke zmírnění růstu cen alkoholických nápojů na 2,4 % (z 5,8 % v prosinci), pohonných hmot na 11,1 % (z 16,6 % v prosinci) a cen a doplatků léčiv na 5,2 % (z 10,5 % v prosinci). Z potravin zpomalily růst především ceny zeleniny (na 12,7 % z 34,0 % v prosinci). Celkovou úroveň spotřebitelských cen nicméně nadále budou ovlivňovat stoupající ceny potravin, nealkoholických nápojů a ceny bydlení. Průměrná míra inflace rostla již sedmý měsíc v řadě a dosáhla 1,6 %.

Růst dovozních cen ...

Ve vývoji dovozních cen se nejmarkantněji projevilo zvýšení světové poptávky po komoditách, zejména kovech a ropě. **Dovozní ceny** proto po více než ročním poklesu v květnu **obrátily trend** a v prosinci 2010 již skončily růstem o 5,9 % (meziročně v průměru ještě činil 2 %, proti poklesu o 3,5 % v roce 2009). Na této změně **se podílely zejména dovozní ceny minerálních paliv**, které začaly růst již v závěru roku 2009 (v květnu 2010 přidaly až na 35,4 %), v červnu však dynamika jejich růstu začala zpomalovat - na prosincových 25,9 % (v průměru za celý rok vzrostly o 21,7 %). Jejich volatilita s časovým posunem opisovala výkyvy cen ropy na světových trzích. Významně rostly ceny i **ostatních surovin** (v prosinci na 37,2 % z 16,8% poklesu v lednu), v průměru za rok o 9,5 %. Vzrostly i dovozní ceny **polotovarů** (na 6,3 % v prosinci z 5% poklesu na počátku roku), v průměru za rok na 1,5 %. **Ceny dovážených potravin postupně absorbovaly rostoucí ceny zemědělských a potravinářských komodit na světových trzích** a rovněž se přehoupaly do meziročního růstu (v prosinci na 5,4 % z 6,3% poklesu v lednu). Ceny ropy se promítaly do cen dovážených **chemikálií** se zpožděním, takže jejich růstová dynamika vystoupala v prosinci na 3,1 % (z lednového poklesu o 3,7 %), avšak v průměru za rok zůstaly ještě v 0,1% minusu. Klesly i ceny průmyslového spotřebního zboží a strojů a dopravních prostředků (v průměru za rok o 2,8 %, resp. o 1,1 %).

... se postupně přenášel do cen průmyslových výrobců, nejprve do cen rafinérských produktů ...

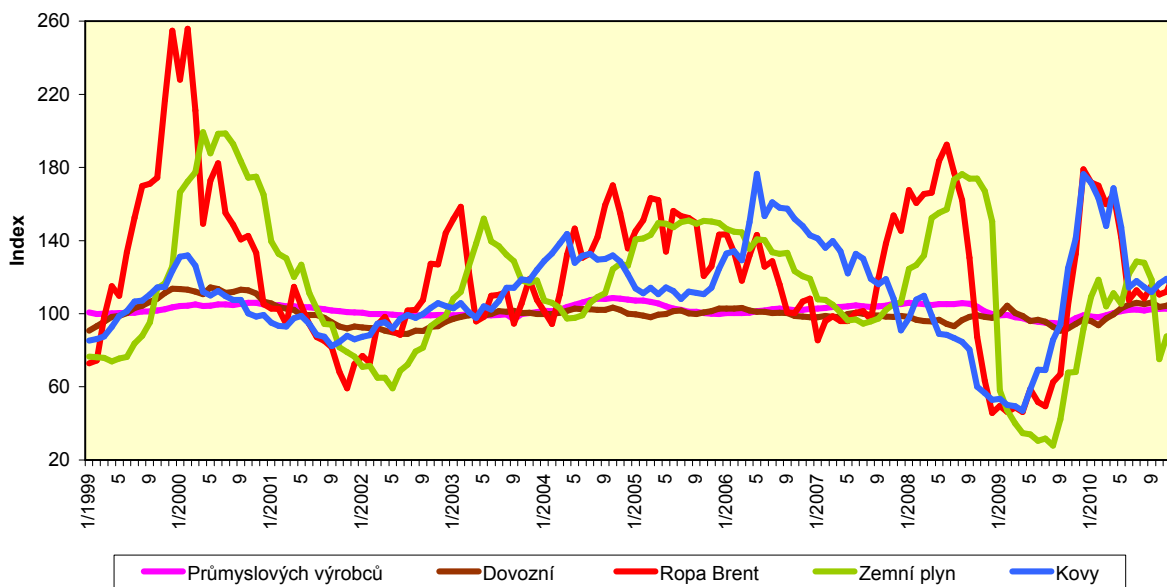
Vzestup cen dovážených klíčových surovin a polotovarů se začal promítat do růstu cen průmyslových výrobců od dubna, meziročně v průměru za celý rok vzrostly o 1,2 % (z 3,1% poklesu v roce 2009 stouply o 3,6 % v prosinci 2010, což byl nejvyšší růst od října 2008). Podílel se na něm především výrazný nárůst cen primárních výrobců, kopírující ceny komodit, tj. **v odvětví koksů a rafinérských ropných výrobků**. Činil v průměru 30,7 % a udržel se po všechna čtvrtletí roku, i když s tendencí k poklesu (35,6%, 37 %, 26,8 %, 24,7 %). Chemické látky a výrobky stouply v průměru o 13,5 %, nižší růst byl jen ve 3. čtvrtletí (6,5 %). Nerostné suroviny se zvýšily v průměru za rok o 5,7 %, s výjimkou 1. čtvrtletí (kdy klesly o 1,9 %), jinak byl jejich vývoj po celý rok bez větších výkyvů. **Ceny vody, její úprava a rozvod, zmírnily růst** v průměru na 3,8 % (v roce 2009 o 6,9 %). Ceny výrobců **v odvětví obecných kovů a kovodělných výrobků** po více než ročním poklesu obrátily v květnu trend a od 3. čtvrtletí svou růstovou dynamiku zdatelně zrychlily, v prosinci až na 10,1 % (v průměru za rok na 1,3 % z 10,8% poklesu v roce 2009). Hlavní příčinou byly rostoucí ceny dovážených polotovarů na bázi kovů. V ostatních odvětvích zpracovatelského průmyslu ceny zatím pokračovaly v meziročním poklesu (dopravních prostředků o 4,5 %, základních farmaceutických výrobků o 3,2 %, potravinářských výrobků, nápojů a tabáku shodně o 2,0 %). **Ceny elektřiny, plynu a páry se snížily** o 1,3 % (v roce 2009 naopak vzrostly o 10,9 %). Vývoj cen průmyslových výrobců v odvětvové struktuře je uveden v tabulkové příloze.

Klíčovou roli ve vývoji cen průmyslových výrobců tedy sehrály nákladové faktory (viz graf č. I.3.1.2), zejména drahá ropa (jejíž cena skokově vzrostla, meziročně o více než 22 % a v závěru roku překročila hranici 90 USD za barel) a vývoj na trhu potravinářských komodit a následně v potravinářském průmyslu, zatímco domácí poptávka zůstala utlumená a na vyšší růst cen netlačila. Přenos cen průmyslových výrobců do spotřebitelských cen bude však v podmínkách slabé spotřebitelské poptávky (ovlivňované situací na trhu práce a snižováním mezd ve veřejném sektoru) zatím omezený.

... i v lednu 2011

Ceny průmyslových výrobců v lednu 2011 ještě zrychlily meziroční růst na 4,6 %, na nejvyšší hodnotu za 28 měsíců. Jejich celkovou úroveň nadále ovlivňují rostoucí ceny v odvětvích koxu a rafinovaných ropných produktů o 26,5 %, obecných kovů a kovodělných výrobků o 10,1 % a elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu o 3,9 %. Ceny v sekcích zásobování vodou a služeb souvisejících s odpadními vodami stouply o 6 %, potravinářských výrobků, nápojů a tabáku o 3,3 %. Opačným směrem působil pokles cen dopravních prostředků o 3,8 %.

Graf č. 1.3.1.2 Vývoj cen energetických surovin, dovozních a tuzemských
(stejně období předchozího roku = 100)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Domácí ceny v průmyslu se zvyšovaly pomaleji než v eurozóně i v EU 27

Ceny průmyslových výrobců stouply celoročně téměř ve všech zemích EU, v tuzemsku však nižším tempem. I když se domácí ceny vyšplhaly v závěru roku na 3,6 %, zůstaly pod úrovní EU 27 o 2,3 p.b. (proti eurozóně o 1,7 p.b.). Při posuzování dosažených indexů je však nutno brát zřetel na odlišnou strukturu ekonomik, od které se odvíjí váha jednotlivých odvětví v indexu, která jsou různě náročná a citlivá na ceny vstupů. Nejvíce se zvýšily meziročně ke konci roku ceny na Maltě (o 15,6 %), v Bulharsku (o 12 %) a v Maďarsku (o 10,9 %), klesly pouze ceny na Slovensku (-0,8 %). Přehled o vývoji cen průmyslových výrobců ve vybraných zemích poskytuje tabulka v příloze.

Pouze ceny stavebních prací zaznamenaly první meziroční pokles

Ceny stavebních prací zaznamenaly v březnu 2010 první meziroční pokles od roku 1990, který si udržely až do konce roku. V průměru klesly meziročně o 0,2 % (v roce 2009 ještě rostly o 1,2 %). Tento trend korespondoval s propadem stavební výroby, odrážejícím nízkou investiční aktivitu, která je pod tlakem slabé

poptávky po rezidenčním bydlení, i omezení veřejných infrastrukturních zakázek ve všech sektorech ekonomiky. Ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví byly naopak vyšší o 0,6 % (zatímco v roce 2009 poklesly o 4,1 %). K jejich vzestupu zřejmě přispělo oživení růstu cen dovážených polotovarů.

Ceny zemědělských výrobců rostly koncem 3. čtvrtletí již dvojciferným tempem

Ceny zemědělských výrobců prodělaly v průběhu roku 2010 výrazný obrat trendu a jeho dynamiky. V průměru za rok 2010 sice stouply jen o 5,4 %, ale předtím po téměř dva roky setrvaly pod hladinou předchozího roku (v roce 2009 v průměru o 24,8 %). Od počátku roku však meziroční pokles rychle snižovaly a ve 3. čtvrtletí (po sklizni) obrátily ve výrazný meziroční růst, v prosinci zakončený na 23,6 %. **Jejich vývoj souvisel zejména s nárůstem cen v rostlinné výrobě**, které se zvýšily meziročně v průměru o 6,3 % (v prosinci až na 39,4 %). Ceny obilovin vzrostly v průměru o 8,4 %, olejnin o 7,3 %, brambor o 5,3 %, ovoce o 27 % a zeleniny o 31,7 %. Důvodem zvyšování cen zemědělských plodin se staly minimální světové zásoby řady obilovin, jejich využívání k výrobě pohonných hmot, sucho v Jižní Americe a rozsáhlé záplavy v Austrálii. Růst cen živočišných výrobců o 4,2 % ovlivnilo zvýšení cen mléka o 18,6 %. Naopak se snížily ceny drůbeže o 1,8 %, vajec o 5,5 % a prasat o 8,7 %. Rostoucí ceny zemědělských výrobců se již promítaly do cen potravin v rámci spotřebitelských cen, neboť marže již nestačily tak vysoký růst absorbovat. V lednu 2011 dále zrychlily dynamiku růstu až na 29,7 %.

Shrnutí:

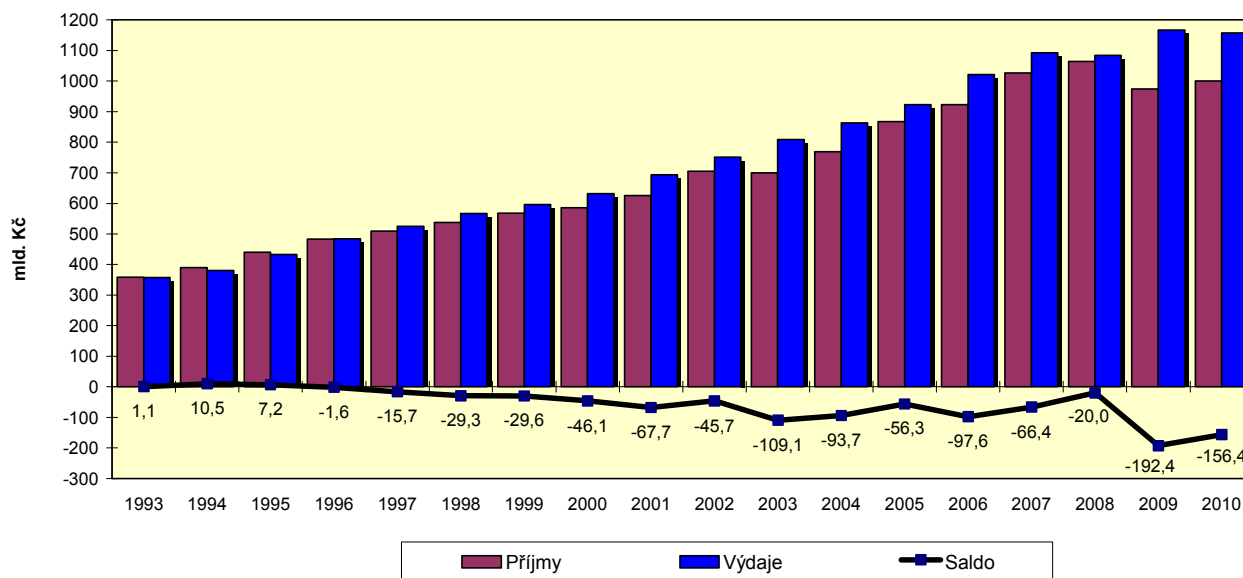
- Růst světové ekonomiky v roce 2010 zatím nepřinesl výraznější impulsy k růstu domácí poptávkové inflace, která naráží na nízkou spotřebu domácností stále tlumenou slabým trhem práce. Vývoj spotřebitelských cen v první polovině roku ovlivňovala administrativní opatření. Až rychlý růst cen napříč komoditními trhy ve 2. pololetí roku, vyvolaný zvýšenou poptávkou po surovinách, se odrazil ve vývoji cen výrobců a začal prosakovat i do spotřebitelských cen.
- V Evropské unii inflace přesáhla inflační cíl ECB. Inflační tlaky také byly výhradně na nabídkové straně ekonomiky a přicházely ze zahraničí – z rychle rostoucích asijských ekonomik.
- Také ve vývoji cen průmyslových výrobců klíčovou roli sehrály nákladové faktory, zejména drahá ropa (její cena v závěru roku překročila hranici 90 USD za barel) a vývoj na trhu potravinářských komodit. Zdražování vstupních surovin nutilo výrobce v průmyslu přenášet je do cen výstupů, nejprve do cen rafinérských produktů, ale i cen v potravinářském průmyslu. Průmyslu se sice relativně dobře dařilo, ale poptávkové tlaky zůstaly utlumené. Z historického hlediska se tak ceny v průmyslu v průměru za rok nacházely na podobné úrovni jako v roce 2006.
- Propad stavebnictví, odrážející nízkou investiční aktivitu, přinutil tento sektor zlevnit ceny stavební výroby. Její ceny v březnu zaznamenaly první meziroční pokles od roku 1990, který si udržely až do konce roku.
- Ceny dovážených potravin postupně absorbovaly rostoucí ceny zemědělských a potravinářských komodit na světových trzích a podobně jako v jiných evropských zemích se přenášely do cen zemědělských výrobců. Jejich ceny prodělaly v průběhu roku 2010 výrazný obrat trendu a jeho dynamiky, koncem 3. čtvrtletí rostly již dvojciferným tempem.

I.3.2 Fiskální vývoj

**Výsledný schodek
státního rozpočtu
klesl na 4,3 % HDP**

Hospodaření státního rozpočtu se dostalo do záporných čísel hned v únoru a za celý rok 2010 vygenerovalo deficit 156,4 mld. Kč, který nedosáhl předpoklad rozpočtu po změnách (o 6,5 mld. Kč) a především znamenal výrazný pokles proti skutečnosti předchozího roku (o 36 mld. Kč). Za zlepšením výsledku státního rozpočtu stála efektivní opatření na straně výdajů (tzv. vázání ve výši 15,5 mld. Kč) a úspora celkových nákladů na obsluhu státního dluhu (4 mld. Kč). Daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení však nenaplnily rozpočtované částky o 38 mld. Kč a nad rámec rozpočtu výdajů byly navíc zapojeny uspořené nároky z nespotřebovaných výdajů organizačních složek státu z minulých let. Schodek státního rozpočtu představoval 4,3 % HDP, proti 5,3 % v roce 2009. Z grafu č. I.3.2.1, který znázorňuje vývoj státního rozpočtu v časové řadě od vzniku ČR, vyplývá, že v roce 2009 se výrazně rozevřely nůžky mezi příjmy a výdaji, a že tedy vysoké výdaje nejsou adekvátní vývoji příjmové strany v posledních dvou letech.

Graf č. I.3.2.1 Vývoj státního rozpočtu od roku 1993 (v mld. Kč)

Pramen: MF, graf MPO

**Deficit státního
rozpočtu byl
schválen ve výši
162,7 mld. Kč**

Státní rozpočet na rok 2010 byl schválen se schodkem 162,7 mld. Kč, s příjmy 1 022,2 mld. Kč a výdaji 1 184,92 mld. Kč, což oproti rozpočtu schválenému na rok 2009 znamenalo pokles celkových příjmů o 8,2 % a naopak nárůst celkových výdajů o 2,8 %. Ve srovnání se skutečností roku 2009 počítal rozpočet s nárůstem příjmů o 47,6 mld. Kč (o 4,9 %), výdajů o 17,9 mld. Kč (o 1,5 %) a se snížením schodku o 29,7 mld. Kč. Rozpočtovými opatřeními (celkem 787), přijatými v průběhu roku 2010, došlo ke změnám na straně příjmů i výdajů a schodek státního rozpočtu byl zvýšen o 0,2 mld. Kč.

**Administrativní
opatření měla zajistit
růst daňových
příjmů ...**

Na příjmové straně státního rozpočtu **nebyly naplněny předpokládané příjmy téměř ve všech položkách** – kromě výběru cla. Proti skutečnosti roku 2009 však byly celkové i daňové příjmy vyšší, zaostaly jen nedaňové a ostatní. **I přes přijatá administrativní opatření na straně daňových příjmů, podporovaná oživením ekonomiky (a tím i vyšším výběrem DPPO), vzrostla příjmová strana státního rozpočtu meziročně pouze o 25,8 mld. Kč (o 2,6 %).** Výsledky státního rozpočtu jsou patrné z tabulky č. I.3.2.1.

... ty však vzrostly pouze v meziročním srovnání

Příjmy z daní a poplatků sice vzrostly (meziročně o 4,7 %), zejména **díky zvýšení sazeb DPH, spotřebních daní z pohonných hmot a tabáku**, avšak jejich **rozpočet se nepodařilo naplnit** o 26,7 mld. Kč, tj. o 5 %. Na vývoj jejich inkasa mj. působily:

- **růst daně z přidané hodnoty** ovlivnilo zvýšení základní i snížené sazby daně od 1. 1. 2010 o 1 p.b. (na 20 %, resp. 10 %);
- na výběr **spotřebních a energetických daní** měly vliv nejen navýšení sazeb spotřební daně od 1.2. 2010 v průměru o 4,5 %, ale i výrazný propad ve výběru daně na počátku roku 2009. Plánovaný odhad inkasa se však nepodařilo naplnit zejména z důvodu nižší spotřeby cigaret, odklonu k cenově dostupnějším značkám a daňové turistice implikující celkový pokles domácího tabákového trhu;
- **u daně z příjmů právnických osob** kromě oživení ekonomické aktivity byl daňový výnos v roce 2010 protisměrně ovlivněn dalším poklesem sazby z 20 % na 19 %;
- mírnější pokles inkasa **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti**, kde rozpočet počítal s poklesem o 5,2 % oproti skutečnosti 2009 (byl nastaven na nejnižší hodnotu za poslední 4 roky z důvodu možného negativního působení zvýšené částky daňového zvýhodnění na vyživované dítě).

... včetně nízkého výběru pojistného

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti také **meziročně stouply**, **rozpočtované částky však nedosáhly** (o 11,3 mld. Kč, tj. o 3,1 %). Příčinou nízkého výběru byla mj. vysoká míra registrované nezaměstnanosti, snížení vyměřovacích základů pro pojistné a zhoršení platební schopnosti plátců. Z celkové částky 355,8 mld. Kč připadlo na důchodové pojištění 317,8 mld. Kč (2,4% meziroční nárůst), jehož rozpočet nebyl splněn o 11,7 mld. Kč.

Také nedaňové a kapitálové příjmy nebyly naplněny

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery nebyly naplněny jak v meziročním srovnání (kde příjmová základna roku 2009 je zkrácena zejména převodem určeným na snížení schodku v objemu 31,7 mld. Kč), tak i proti rozpočtu na rok 2010 (inkaso bylo nižší o 16,8 mld. Kč).

Příjmy nestačily ke kompenzaci vysokých výdajů

Běžné výdaje za rok 2010 **klesly** meziročně pouze o 7,3 mld. Kč (tj. o 0,7 %), nicméně **proti rozpočtu to znamenalo úsporu** ve výši 37,9 mld. Kč. Jejich **největší objem 430,9 mld. Kč (41 %) byl čerpán na sociální dávky** (meziročně vyšší o 1,6 mld. Kč). Z nich vzrostly pouze dávky důchodového pojištění na 346,3 mld. Kč (o 6,4 mld. Kč, tj. o 1,9 % proti předchozímu roku), jejichž narůstající nároky představují největší problém pro veřejné finance (výdaje na důchody byly v roce 2010 o 28,5 mld. Kč vyšší než příjmy, v roce 2009 vyšší o 29,6 mld. Kč). Výplata ostatních sociálních dávek v souvislosti s řadou legislativních opatření od 1. ledna 2010 klesla.

Vyšší čerpání proti předpokladu i meziroční dynamiku růstu (objemem 132,4 mld. Kč a růstem o 2,3 %) **dosáhly neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně**. Tyto výdaje státního rozpočtu souvisely převážně s převody prostředků na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji, a s transfery obcím na příspěvek na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým.

Kapitálové výdaje nebyly čerpány, ale snížily se jen málo

Kapitálové výdaje rovněž zůstaly nenaplněny (o více než 23 mld. Kč, tj. o cca 15 %), ale meziročně klesly jen o 2,9 mld. Kč (o 2,2 %). Vzrostly investiční transfery podnikatelským subjektům (meziročně o 8 %) a veřejným rozpočtům územní úrovně (o 44,4 %). Největší podíl kapitálových výdajů však tvořily transfery státním fondům (celkem 48,1 mld. Kč, tj. 37 % celkových kapitálových výdajů), především Státnímu fondu dopravní infrastruktury.

Tabulka č. I.3.2.1 Plnění státního rozpočtu v roce 2010 (v mld. Kč)

	2009 Skutečnost leden-prosinec	2010		% Plnění	Index 2010/2009
		Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-prosinec		
Příjmy celkem	974,61	1055,18	1000,38	94,8	102,6
Daňové příjmy	833,22	901,86	863,86	95,8	103,7
z toho:					
Daň z příjmů fyzických osob	85,65	88,30	87,49	99,1	102,1
Daň z příjmů právnických osob	83,34	100,30	86,30	86,0	103,6
DPH	176,72	188,60	187,82	99,6	106,3
Spotřební daně, včetně energetických *)	123,84	141,10	130,86	92,7	105,7
Clo	1,40	1,30	1,66	127,7	118,6
Pojistné na soc. zabezpečení, příspěvek na politiku zaměstnanosti	347,86	367,13	355,84	96,9	102,3
Ostatní	14,41	15,13	13,89	91,8	96,4
Nedaňové a ostatní příjmy	141,40	153,31	136,52	89,0	96,5
Výdaje celkem	1167,01	1218,09	1156,79	95,0	99,1
v tom:					
Běžné výdaje	1033,85	1064,51	1026,57	96,4	99,3
z toho : sociální dávky	429,33	433,32	430,91	99,4	100,4
z toho důchody	339,79	346,32	346,21	100,0	101,9
Kapitálové výdaje	133,16	153,58	130,22	84,8	97,8

Pramen: MF

*) energetická daň (daň z elektřiny, zemního plynu a některých dalších plynů a pevných paliv) vybíraných od roku 2008

Vysokou zátěž stále představují mandatorní výdaje

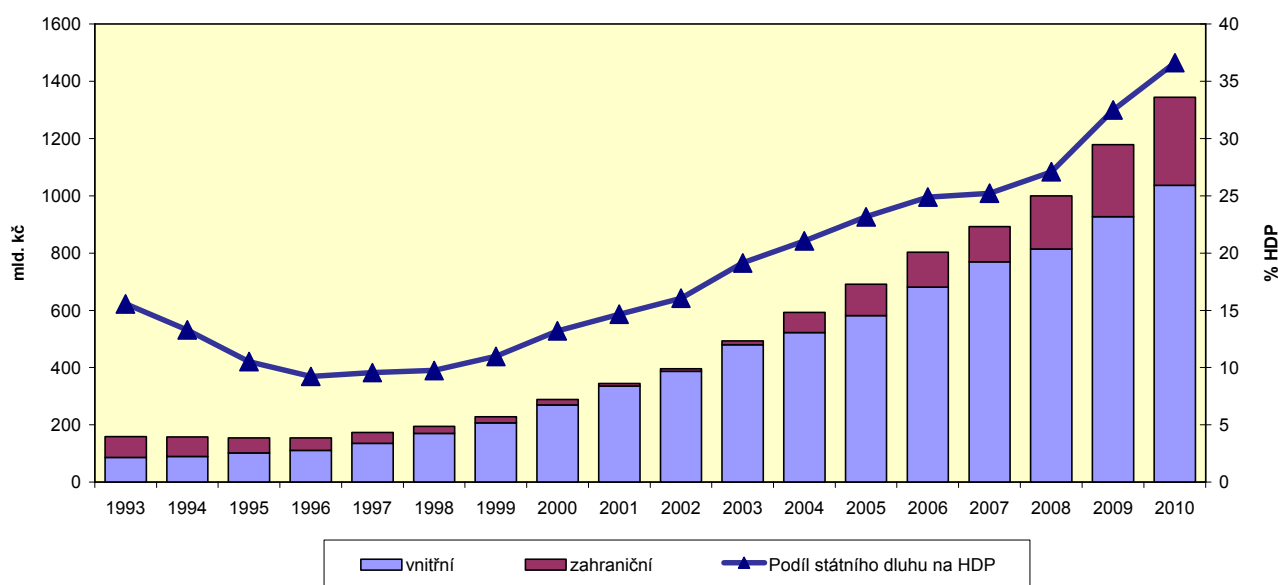
Mandatorní výdaje (hrazené státem na základě zákonných předpisů a smluvních závazků) ve schváleném rozpočtu na rok 2010 byly zahrnuty ve výši 652,8 mld. Kč, tj. 55,1 % z celkových rozpočtovaných výdajů. Předpokládaný meziroční nárůst činil 3,5 % (21,9 mld. Kč) proti rozpočtu na rok 2009, resp. 5,0 % (30,9 mld. Kč) proti skutečnosti 2009. Nejvyšší podíl na těchto výdajích mají mandatorní sociální výdaje, předběžně stanovené na 521,8 mld. Kč, s předpokládaným meziročním růstem o 2,3 % (o 11,7 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2009, resp. o 1,8 % (o 9,0 mld. Kč) proti skutečnosti 2009. Plánované mandatorní sociální výdaje tak měly odčerpat 51,0 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích se podílet 44,0 %. Z nich pak největší objem, tj. 66,3 %, představovaly dávky důchodového pojištění.

*Mandatorní výdaje v roce 2010 dosáhly celkem 628,1 mld. Kč, tj. 54,3 % celkových výdajů rozpočtu za rok 2010 (o 1 p.b. více než v roce 2009). Přijetá opatření ke snížení schodku vládního sektoru vč. mandatorních výdajů v sociální oblasti omezila jejich čerpání o 3,9 % proti rozpočtu po změnách a úspora tak činila 25,9 mld. Kč. **Proti skutečnosti roku 2009 se mandatorní výdaje zvýšily o 6,4 mld. Kč, tj. o 1 %, což je nejnižší meziroční navýšení za posledních 10 let.***

Dle očekávání se státní dluh dále prohloubil

V návaznosti na růst deficitů vládního sektoru pokračoval státní dluh v růstu, který nastoupil jako dlouhodobý trend v roce 1997 (po kladných výsledcích v letech 1993-1996). Státní dluh vzrostl od počátku roku 2010 o 165,8 mld. Kč, tj. o 14,1 % a na konci roku již dosáhl na 1 344,1 mld. Kč, tj. hodnotu, která představuje 36,6 % HDP. Vnitřní dluh se zvýšil o 109,5 mld. Kč a vnější dluh státu o 56,3 mld. Kč. Finanční prostředky určené ke splátkám státního dluhu a k pokrytí schodků státního rozpočtu byly kryty půjčkami, spočívajícími v emisích SPP (realizováno 28 emisí), střednědobých i dlouhodobých státních dluhopisů (jejich podíl na státním dluhu činil 95 %), a rovněž byly čerpány půjčky od Evropské investiční banky (10,4 mld. Kč). V září vydala ČR 5. emisi eurobondů v objemu 2 mld. EUR (v korunové hodnotě 49,1 mld. Kč), s dobou splatnosti 10 let.

Graf č. I.3.2.2 Vývoj státního dluhu České republiky od roku 1993 (v mld. Kč, % HDP)

Pramen: MF, graf MPO

Územní celky hospodařily s mírným deficitem

Hospodaření územních rozpočtů uzavřelo rok 2010 schodkem 1,2 mld. Kč (rozpočet předpokládal schodek 5,6 mld. Kč), který vykázaly pouze obce a dobrovolné svazky obcí (3,4 mld. Kč). Kraje a regionální rady naopak hospodařily s přebytkem (1,9 mld. Kč, resp. 0,3 mld. Kč). Celkové příjmy územních samosprávných celků (krajů, obcí, dobrovolných svazků a regionálních rad regionů soudržnosti) činily 424,7 mld. Kč, s meziročním růstem o 28,1 mld. Kč (plnění na 98,9 % rozpočtu). Celkové výdaje objemem 425,9 mld. Kč vzrostly jen mírně (o 0,8 %, s plněním na 98 %).

S nenaplněnými příjmy, ...

Celkové příjmy veřejných rozpočtů meziročním růstem o 38,4 mld. Kč (tj. o 2,8 %) se vrátily na růstovou trajektorii a objemem 1422,3 mld. Kč představovaly 38,5 % HDP (v roce 2009 proti předchozímu roku naopak klesly o 6,4 %). Hlavním důvodem zlepšení byla opatření přijatá na posílení příjmové strany (zvýšení obou sazeb DPH o 1 p.b., zvýšení daně z nemovitosti a zvýšení sazeb spotřební daně z pohonných hmot, lihu, piva a tabákových výrobků). Ve srovnání s původními předpoklady byly však příjmy nižší o 61,9 mld. Kč.

... ale i výdaji, ...

Celkové výdaje veřejných rozpočtů také nastoupily pozitivní trend, když meziročním poklesem o 29,4 mld. Kč (tj. o 1,8 %, proti loňskému růstu o 7,5 %)

dosáhly úroveň 1602,1 mld. Kč a byly také nižší o 48,7 mld. Kč proti původnímu předpokladu. Rozhodující část výdajů byla realizována prostřednictvím běžných transferů a sociálních dávek (celkem 60,6 % celkových výdajů), přičemž růst zaznamenaly v roce 2010 pouze sociální dávky, a to o 1,1 % (tj. o 7 mld. Kč). Tendence k růstu těchto výdajů však na hospodaření veřejných rozpočtů působí negativně, neboť bývají často vytěšňovány ostatní veřejné výdaje, které by mohly mít produktivnější formu. Efekty přijímaných opatření jsou většinou jednorázové a neřeší potřebnou restrukturalizaci výdajové struktury jako celku.

... schodek veřejných rozpočtů meziročně klesl, i tak zůstal velmi vysoký ...

Hospodaření veřejných rozpočtů, v kontextu oživení ekonomického růstu a realizovaných úsporných opatření, **se výrazně zlepšilo**, když snížilo deficit meziročně o 67,7 mld. Kč a **skončilo schodkem 179,8 mld. Kč, tj. 4,9 % HDP** (maastrichtské konvergenční kritérium stanoví max. 3 %). Snížení deficitu je sice nejvíce patrné u hospodaření státního rozpočtu, pozitivní vývoj však zaznamenaly také místní rozpočty, které přešly z deficitního hospodaření k téměř vyrovnanému stavu. Přesto **byl výsledek hospodaření veřejných rozpočtů druhý nejhorší v historii ČR – po roce 2009**. Ve srovnání se schválenou rozpočtovou dokumentací pro rok 2010 byl však deficit o 13,2 mld. Kč vyšší.

... a předurčil růst dluhu veřejných rozpočtů

Zlepšení salda veřejných rozpočtů se promítlo do vývoje dluhu veřejných rozpočtů mírným zpomalením jeho růstové dynamiky. Stoupl meziročně o 13,5 %, na 1 423 mld. Kč a **představoval 38,5 % HDP**. Byl generován zejména růstem státního dluhu. **Úroveň sice nadále zůstává hluboko pod hodnotou maastrichtského konvergenčního kritéria** (max. 60 % HDP), nicméně jeho rychlý růst v posledních dvou letech tuto rezervu rychle vyčerpává.

Shrnutí:

- V kontextu oživení ekonomického růstu a realizovaných úsporných opatření se hospodaření státního rozpočtu v roce 2010 zlepšilo a snížilo deficit na 4,3 % HDP. Výsledný schodek vykázal úsporu jak proti rozpočtu, tak i proti skutečnosti předchozího roku, nicméně vysoké výdaje, zejména v oblasti sociálních dávek, nejsou adekvátní vývoji příjmové strany, kde kromě cla zůstaly nenaplňeny všechny ostatní příjmové tituly.
- V návaznosti na růst deficitů vládního sektoru pokračoval i růst státního dluhu, který ke konci roku představoval 36,6 % HDP.
- Hospodaření veřejných rozpočtů snížilo svůj deficit na 4,9 % HDP (maastrichtské konvergenční kritérium stanoví 3 %). Kromě poklesu schodku státního rozpočtu přešly z deficitního hospodaření k takřka vyrovnanému stavu místní rozpočty.
- Dluh veřejných rozpočtů představoval již 38,5 % HDP. Tato úroveň sice nadále zůstává hluboko pod hodnotou maastrichtského konvergenčního kritéria (max. 60 % HDP), nicméně jeho rychlý růst v posledních dvou letech tuto rezervu rychle vyčerpává.

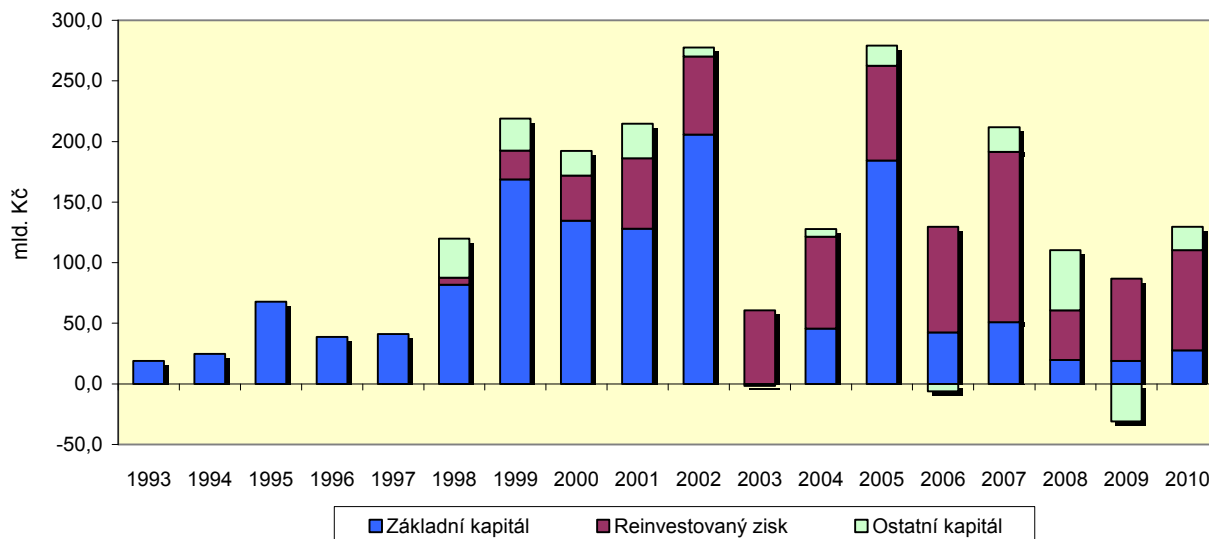
I.4 Přímé zahraniční investice

Přílív PZI vzrostl na více než dvojnásobek

Přílív přímých zahraničních investic (PZI) do ČR v roce 2010 vzrostl ve srovnání s předchozím rokem na více než dvojnásobek. Celkově do tuzemska loni přiteklo 129,5 mld. Kč. Nejvíce investic do tuzemska mířilo v prvních třech čtvrtletích roku (117,4 mld. Kč), v posledním kvartálu přílív zahraničních investic oslabil (12,2 mld. Kč).

Největší položku PZI představovaly reinvestované zisky, které dosáhly 82,6 mld. Kč. Výrazně méně finančních prostředků bylo investováno do základního kapitálu, a to 27,8 mld. Kč. Ostatní kapitál, do kterého spadají přijaté a poskytnuté úvěry, zaznamenal příliv investic v objemu 19,2 mld. Kč. Strukturu PZI zachycuje graf č. I.4.1.

Graf č. I.4.1 Vývoj a struktura PZI do ČR

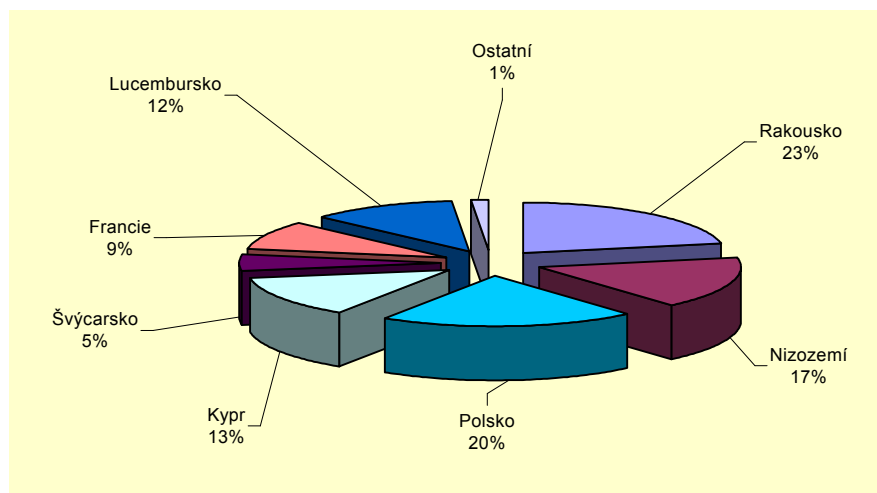

Pozn.: Do roku 1997 byly evidovány pouze přímé zahraniční investice do základního kapitálu
Pramen: ČNB, duben 2011, graf MPO

**Nejvíce investic
přiteklo z Rakouska
a Polska**

Nejvýznamnějším investorem bylo loni, stejně jako v roce 2009, Rakousko. Rakouské společnosti v tuzemsku investovaly 28,3 mld. Kč a na celkových PZI do ČR se podílely 23 %. Těsně následovány byly polskými firmami, které zajistily příliv finančních prostředků ve výši 26,5 mld. Kč. Třetím největším investorem bylo v loňském roce Nizozemí, jehož investice v ČR dosáhly 21,7 mld. Kč. Pětici největších dovozců PZI pak doplnil Kypr (17,5 mld. Kč) a Lucembursko (15,2 mld. Kč). Podíl nejvýznamnějších zemí na PZI do ČR ilustruje graf č. I.4.2.

Graf č. I.4.2 Podíly zemí na PZI do ČR v roce 2010

Pramen: ČNB, duben 2011, MPO

Investice do základního kapitálu začaly opět růst

Oproti loňskému roku výrazně vzrostly přímé zahraniční investice do základního kapitálu (o 45,4 %). Příznivý vývoj lze připisovat postupnému odeznívání hospodářské krize, které se podepsalo na větší ochotě firem realizovat své zahraniční investice. Podstatná je také skutečnost, že nejvíce prostředků do základního kapitálu přišlo do ČR z Kypru (zhruba 60 %), kde sídlí kvůli výhodným daňovým a podnikatelským podmínkám řada tuzemských firem. Za zvýšenými investicemi do základního kapitálu lze tudíž spatřovat větší investiční aktivitu těchto subjektů na území ČR.

Zároveň je nutné konstatovat, že i přes vyšší objem prostředků směřovaných do základního kapitálu, jejich výše v roce 2010 zdaleka nedosahovala předkrizové úrovně.

PZI do základního kapitálu se soustředily do oblasti služeb

Z členění PZI do základního kapitálu podle jednotlivých odvětví je patrné, že nejvíce investic přilákaly služby, a to 26,2 mld. Kč. Z toho nejatraktivnější byla doprava, skladování, poštovní a kurýrní činnosti, do jejichž základního kapitálu zahraniční investoři přilili 13,8 mld. Kč. Druhý největší přísun investic do základního kapitálu zaznamenal velkoobchod a maloobchod včetně oprav motorových vozidel (8,1 mld. Kč), třetí příčku si pak připsala činnost v oblasti nemovitostí (7 mld. Kč).

Rozhodující zpracovatelský průmysl zaznamenal naopak odliv základního kapitálu (-0,4 mld. Kč). Výrazné stahování kapitálu zpět do zahraničí vykázaly informační a komunikační činnosti (-4,3 mld. Kč). Strukturu PZI do základního kapitálu podle odvětví zachycuje graf č. I.4.3.

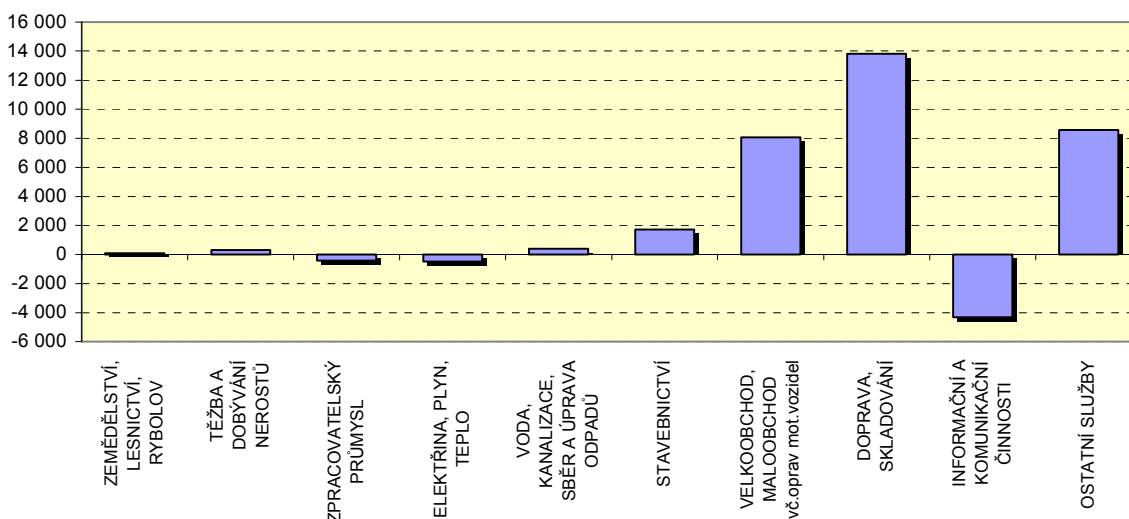
Nejvýznamnější podíl na PZI měly reinvestice zisku

Nejvýznamnější podíl na PZI měly reinvestované zisky. Nejvíce reinvestic směřovalo do služeb (49,7 mld. Kč), z nichž co do objemu prostředků byla nejdůležitější finanční a poradenská činnost (36,1 mld. Kč). Výrazný příliv reinvestic zaznamenal také zpracovatelský průmysl (26,5 mld. Kč). Z teritoriálního hlediska se na reinvestovaných ziscích nejvíce podílelo Rakousko (25,8 mld. Kč), Německo (22,7 mld. Kč) a Francie (15,5 mld. Kč).

V položce ostatního kapitálu nastal obrat

Zatímco v roce 2009 ostatní kapitál ze země odtékal, v loňském roce již zaznamenal příliv. Na rozdíl od roku 2009 tedy převažoval pohyb splátek z úvěrů ze zahraničí do ČR. Jednalo se především o splátky úvěrů poskytnuté mateřským společnostem tuzemskými dceřinými podniky.

Graf č. I.4.3 PZI do základního kapitálu v roce 2010 podle odvětví (v mil. Kč)

Pramen: ČNB, duben 2011, graf MPO

Investice do zahraniční oproti roku 2009 výrazně vzrostly

Objem PZI plynoucí z ČR do zahraničí dosáhl v roce 2010 celkem 32,5 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2009 se jedná o 80% nárůst.

Nejméně investovaly české podniky v zahraničí do základního kapitálu, a to 5,9 mld. Kč. Tento objem je dokonce menší než v roce 2009, kdy do základního kapitálu směřovalo 7,1 mld. Kč. Na druhou stranu podstatně vzrostly reinvestované zisky, které loni dosáhly 14 mld. Kč (v roce 2009 to bylo pouze 8,9 mld. Kč). Dramatický nárůst odlivu prostředků zaznamenal také ostatní kapitál, který činil 12,6 mld. Kč. V roce 2009 přitom představoval pouhé 2,1 mld. Kč.

Největší objem investic mířil z ČR do Nizozemí, kam od českých firem přišlo 28,4 mld. Kč. Celkově se tak Nizozemí na odlivu kapitálu podílelo 87 %. Za tímto vývojem stojí příznivé podnikatelské prostředí a vypracovaný systém ochrany investic, které tamní ekonomika nabízí. Převážná část českých investic proudí do Nizozemí ve formě ostatního kapitálu. Druhou nejoblíbenější zemí bylo mezi českými investory Slovensko (3,9 mld. Kč), třetí pak Německo (1,7 mld. Kč). K našim sousedům mířil kapitál především ve formě reinvestovaných zisků.

Co se týče odvětvové struktury, nejvíce české podniky investovaly v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla (21,8 mld. Kč). Druhý nejvýznamnější byl sektor služeb (10,5 mld. Kč), ve kterém dominovaly investice do profesní, vědecké a technické činnosti (5,5 mld. Kč.)

Shrnutí:

- Ve formě přímých zahraničních investic přiteklo loni do České republiky celkem 129,5 mld. Kč. Největší položku tvořily reinvestované zisky, které dosáhly 86,2 mld. Kč. Výrazně méně finančních prostředků směřovalo do základního a ostatního kapitálu (27,8 mld. Kč, resp. 19,2 mld. Kč).
- Stejně jako v loňském roce v České republice nejvíce investovalo Rakousko, které se na celkových PZI podílelo 23 %. Těsně následováno bylo Polskem, jehož investice představovaly 20 % celkových PZI do ČR. Pětici největších dovozců PZI pak doplnilo Nizozemsko (17 %), Kypr (13 %) a Lucembursko (12 %).
- Většina investic mířila do služeb nebo výzkumu. Podle statistiky agentury CzechInvest se čtyři z každých pěti nových investorů v ČR zaměřili na výzkum a vývoj nebo strategické služby, jen každá pátá investice se týkala výroby. Výrobní projekty přitom ještě v roce 2007 mezi investicemi dominovaly. Struktura PZI se tak z hlediska konkurenceschopnosti ČR v posledních letech vyvíjí příznivě.

I.5 Měnová politika

V květnu 2010 ČNB snížila základní úrokovou sazbu na historické minimum

Doznívající globální krize ovlivňovala situaci na domácím finančním trhu ještě na počátku roku 2010. **Dovolila proto ČNB pokračovat v politice nízkých úrokových sazeb**, které nejprve ponechala na úrovni z prosince 2009. V květnu měnovou politiku ještě dále uvolnila snížením úrokové sazby pro dvoutýdenní repo operace o 0,25 p.b., na historicky nejnižší hodnotu 0,75 %. O čtvrt procentního bodu ČNB snížila i lombardní sazbu, která v současnosti činí 1,75 %, diskontní sazbu ponechala na hodnotě 0,25 %, na které se drží od srpna 2009.

Na záporný úrokový diferenciál reagovala koruna oslabením vůči euru

Pro trh poměrně překvapivě květnové snížení základních úrokových sazeb na podporu nastartovaného ekonomického růstu umožnila především nízká inflace v ČR a silný kurz koruny, který ji ještě tlumil. Rozdíl mezi základní úrokovou sazbou v ČR a eurozóně se tím dostal do záporných hodnot, což korunu úrokově znevýhodnilo. Ta okamžitě reagovala znehodnocením vůči euru o 14 haléřů na maximální hodnotu měsíce května 26,020 CZK/EUR. ECB udržuje úrokové sazby od května 2009 na hodnotách 1 % pro úrokovou sazbu z hlavních refinančních operací, 1,75 % pro úrokovou sazbu mezní zápůjční facility a 0,25 % pro úrokovou sazbu vkladové facility (od dubna 2009). Pohyb referenčních úrokových sazeb v průběhu krize až do současnosti ukazuje tabulka č. I.5.1.

Tabulka č. I.5.1 Srovnání základních úrokových sazeb ČNB, ECB a Fed (v % p.a.)

	Základní úroková sazba (v %)		
	ČNB	ECB	Fed
1.6.2008	3,75	4,00	2
1.9.2008	3,50	3,75	1
1.12.2008	2,75	3,25	1
1.3.2009	1,75	2,00	0 - 0,25
1.6.2009	1,50	1,00	0 - 0,25
1.9.2009	1,25	1,00	0 - 0,25
1.12.2009	1,25	1,00	0 - 0,25
1.3.2010	1,00	1,00	0 - 0,25
1.6.2010	0,75	1,00	0 - 0,25
1.9.2010	0,75	1,00	0 - 0,25
1.12.2010	0,75	1,00	0 - 0,25
1.2.2011	0,75	1,00	0 - 0,25

Pramen: ČNB, ECB, Fed, tabulka MPO

Vývoj inflace v roce 2011 vyvolává očekávání růstu úrokových sazeb ze strany ČNB i ECB

Stabilní makroekonomické prostředí přispělo k tomu, že ke změně nastavení úrokových sazeb nedošlo ani na počátku roku 2011. Proinflačně sice působí především růst cen komodit, a to hlavně potravin a ropy, výraznějšímu průsaku vyšších nákladů do inflace však zatím brání silná koruna, která zlevňuje dovozy. Do konce roku lze však očekávat, že ČNB přistoupí k postupnému zpřísnění měnové politiky. K tomu se pravděpodobně chystá i ECB, jejíž prezident avizoval možné zvýšení základních úrokových sazeb již od dubna 2011. Důvodem je boj proti rostoucí nákladové inflaci, která v únoru 2011 dosáhla v zemích eurozóny 1,9 %. Zvýšení úrokových sazeb však zároveň zdraží půjčky, což může ohrozit některé zadlužené země eurozóny.

Pokles úrokových sazeb ČNB se na klientských úrokových sazbách projevil převážně u nefinančních podniků

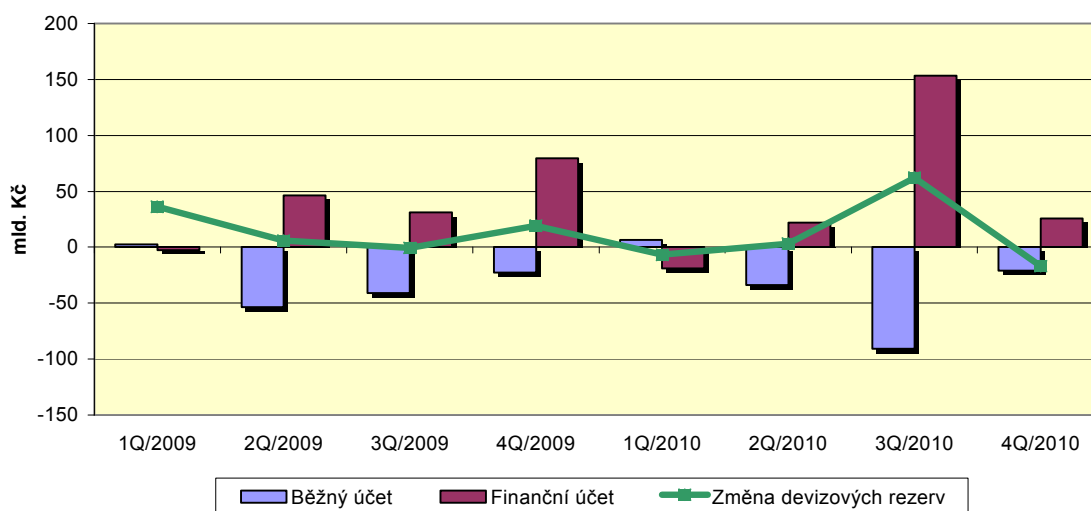
Úroky z vkladů a úvěrů pro nefinanční podniky a domácnosti byly převážně rigidní a změny úrokových sazeb ČNB nekopírovaly. Květnové snížení základních úrokových sazeb (2T repo sazba, lombardní sazba) se v případě nefinančních podniků projevilo okamžitě, a to poklesem sazby z úvěrů o jeden p.b. na konci května na hodnotu 4,1 %, následováno dalším snížením o jeden p.b. na 4 % ke konci června. Ve druhém pololetí roku 2010 úroky z úvěrů pro nefinanční podniky kolísaly mezi květnovou a červnovou hodnotou a ke konci roku se ustálily na 4 %. Na úrocích z úvěrů pro domácnosti se pokles úrokových sazeb ČNB nijak neprojevil. Hodnoty převážně stagnovaly na 7 %, v září a říjnu dokonce došlo ke zvýšení o jeden p.b. U nově uzavřených obchodů došlo v průběhu roku 2010 k poklesu úroků z úvěrů u domácností o 1 p.b. na hodnotu 14,7 %, nefinančním podnikům poklesly náklady v podobě úroků z úvěrů pouze nepatrně a činily 3,9 % na konci sledovaného období. Úrokové sazby z vkladů

domácností převážně v průběhu roku 2010 stagnovaly na hodnotě 1,1 %, úročení vkladů nefinančních subjektů se v průběhu roku mírně snižovalo a ke konci roku činilo 0,5 %.

Výsledkem platební bilance bylo zvýšení devizových rezerv

Celkovým výsledkem platebních vztahů se zahraničím v roce 2010 bylo posílení devizových rezerv ČNB o 41,4 mld. Kč. Kladné saldo platební bilance za rok 2010 bylo vytvořeno ve 2. a především ve 3. čtvrtletí (62,1 mld. Kč), zatímco čerpání devizových rezerv si vyžádaly ekonomické transakce se zahraničím v 1. a zejména ve 4. čtvrtletí (17,0 mld. Kč). Konečný výsledek zajistil příliv kapitálu na finanční účet (182,1 mld. Kč), který potvrzuje atraktivitu ČR pro mezinárodní investory, a to jak ve formě přímých, tak i portfoliových investic, spolu s příspěvkem kapitálového účtu (34,0 mld. Kč). Odliv zdrojů do zahraničí způsobil rostoucí deficit běžného účtu (139,2 mld. Kč) a zvýšení záporného salda chyb a opomenutí, kurzových rozdílů (35,5 mld. Kč). Vývoj hlavních účtů platební bilance v letech 2009 – 2010 zachycuje graf č. I.5.1.

Graf č. I.5.1 Vývoj hlavních účtů platební bilance (v mld. Kč)

Pramen: ČNB, graf MPO

Nová metodika zahraničního obchodu výrazně mění běžný účet platební bilance

*Pro potřeby národního účetnictví byly nově do platební bilance implementovány údaje sledující vývoz a dovoz podle tzv. **národního konceptu zahraničního obchodu**. Nová metodika by měla odrážet skutečné změny vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty ČR, přičemž je odhadována na základě daňových příznání nerezidentů k DPH. Změna spočívá především v odstranění položky branding (marže nerezidentů hlášených v ČR pouze k platbě DPH) z přeshraniční statistiky, která zvyšovala přebytek obchodní bilance a zároveň prohlubovala deficit bilance služeb. Dále došlo ke změně propočtu přímých obchodních nákladů, který výrazně zvyšuje jejich hodnotu, a byl aplikován nový dopočet na non-response (nepředložené výkazy) v bilanci služeb. Uplatnění statistiky zahraničního obchodu v národním pojetí se projevilo prohloubením deficitu běžného účtu (rozdíl nové a předběžné hodnoty za rok 2010 činí 46,3 mld. Kč, z toho 45,6 mld. Kč z důvodu očištění statistiky) a snížením záporného salda chyb a opomenutí, kurzových rozdílů.*

Deficit běžného účtu se vlivem nové metodiky zvýšil, ...

Běžný účet platební bilance skončil v roce 2010 v deficitu 139,2 mld. Kč, který se meziročně propadl o 21,3 %. V porovnání s předchozím rokem **byl růst schodku zapříčiněn především poklesem kladného salda obchodní bilance** (o 27,2 mld. Kč, meziročně o 33,5 %) a dalším, tentokrát mírnějším, **prohloubením deficitu bilance výnosů** (o 6,0 mld. Kč, meziročně o 2,4 %). Protisměrně působil vývoj salda běžných převodů, jehož deficit se meziročně snížil (o 7,9 mld. Kč, tj.

o 84 %). Schodek běžného účtu v roce 2010 představoval 3,8 % HDP, což znamená mírné zhoršení v porovnání s předchozím rokem, nicméně se jedná o stále přijatelný stav ve vztahu k prahu kritéria implikujícího vnější ekonomickou nerovnováhu (5 % HDP).

... když výrazně pokleslo saldo obchodní bilance, které nebylo plně kompenzováno růstem salda bilance služeb

Aplikací národní metodiky statistiky ZO došlo k výraznému poklesu kladného salda obchodní bilance a současný nárůst salda bilance služeb ho nestačil plně kompenzovat. Bilance zboží vykázala za rok 2010 přebytek ve výši 54,0 mld. Kč, což představuje v meziročním srovnání třetinový pokles. Podrobnější analýze obchodní bilance se věnuje kapitola IV. Uplatnění nového národního konceptu pomohlo bilanci služeb, která skončila za rok 2010 přebytkem 66,1 mld. Kč. Mírný meziroční nárůst jejího kladného salda (1,4 %) byl způsoben především zlepšením salda cestovního ruchu o více než 10 %. Výslednou hodnotu 49,8 mld. Kč pozitivně ovlivnil růst počtu příjíždějících cizinců do ČR a mírné prodloužení délky jejich pobytu, které znamenaly zvýšení příjmů z cestovního ruchu (meziročně o 4,1 %), zatímco výdaje českých občanů na zahraniční dovolenou se oproti minulému roku téměř nezvýšily. V položce ostatní služby obchodní a neobchodní povahy rostly sice příjmy rychleji než výdaje, přesto bilance ostatních služeb skončila schodkem 2,4 mld., ten se však meziročně snížil o více než polovinu. Protisměrně na pozitivní vývoj bilance služeb působila skupina doprava, jejíž celková bilance zaznamenala za rok 2010 přebytek 18,6 mld. Kč, který však meziročně poklesl o téměř 28 %, vlivem rychlejšího tempa růstu výdajů oproti příjmům. Je to překvapivé, neboť v krizovém roce 2009 přeprava zboží klesala spolu s ekonomickým výkonem, ale oživení v roce 2010 by mělo také nastartovat růst příjmů z přepravy, ne pouze výdajů.

Meziročně došlo k poklesu výplaty dividend do zahraničí ve prospěch zisků reinvestovaných v ČR

Bilance výnosů rok 2010 zakončila deficitem 257,7 mld. Kč, který se tentokrát zvýšil jen mírně (meziročně o 2,4 %). Její záporná salda, resp. v její struktuře výnosy nerezidentů z investic (v roce 2010 činily 322,2 mld. Kč), **primárně způsobují deficit běžného účtu** platební bilance již od roku 2005, **protože generují jeho vysoké schodky**, zbývajícími položkami neufinancovatelné. Deficit bilance výnosů byl vytvořen především odlivem investic ve formě výplat dividend do zahraničí, které úzce souvisejí se zapojením přímých zahraničních investic v domácí ekonomice. V roce 2010 oteklo z ČR zahraničním vlastníkům na dividendách 170,3 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 7,6 mld. Kč, resp. o 4,3 %. Čeští podnikatelé v zahraničí si v porovnání s rokem 2009 polepšili o 30,3 %, když získali na dividendách 8,6 mld. Kč. Přímé investiční výnosy v podobě zisku reinvestovaného v ČR meziročně vzrostly o téměř 22 % a v tuzemských firmách ho zůstalo k dalšímu rozvoji téměř 83 mld. Kč. Saldo bilance výnosů z přímých investic (-242,3 mld. Kč) mělo na zhoršení celkové bilance výnosů neutrální vliv. Prohloubení tohoto deficitu bylo zapříčiněno především nárůstem záporného salda výnosů z portfoliových investic na dvojnásobek (-17,7 mld. Kč), který byl způsoben poklesem ziskovosti tuzemských investic v zahraničí a růstem ziskovosti zahraničních investic v ČR. Ve směru zmírnění deficitu bilance výnosů působilo pouze snížení negativního salda bilance náhrad zaměstnancům (3,6 mld. Kč), díky výraznějšímu poklesu mzdových nákladů na zahraniční pracovníky v ČR. **Při vyloučení salda reinvestovaného zisku**, jehož toky jsou pro výsledek platební bilance neutrální, **by skončil běžný účet platební bilance zmírněním deficitu téměř o polovinu, což představuje 1,9 % HDP.**

Záporné saldo běžných převodů se výrazně snížilo

Běžné převody tvoří minoritní položku běžného účtu platební bilance, která **v posledních letech vykazuje záporná salda**. Deficit běžných převodů za rok 2010 činil 1,5 mld. Kč. Oproti předchozímu roku došlo ke snížení tohoto schodku (o 84 %) vlivem rychlejší dynamiky růstu příjmů (13,8 %) než výdajů

(1,5 %), na něž působilo především kladné saldo vládních převodů vzhledem k čistým příjmům z rozpočtu Evropské unie. Výdaje ovlivnil nárůst objemu převodů prostředků podniků a domácností do zahraničí.

Zdrojem vysokého přebytku finančního účtu byl příliv přímých investic ...

Finanční účet platební bilance vykázal za rok 2010 přebytek přesahující 182 mld. Kč, s meziročním růstem o 18,1 %, **kteřý byl vytvořen především zvýšením přílivu přímých zahraničních investic**, za podpory poklesu záporného salda bilance finančních derivátů (o 46,3 % na -4,1 mld. Kč), zatímco jednoznačně negativní vliv na bilanci měl čistý odliv ostatních investic. Čistý příliv přímých investic dosáhl hodnoty 97 mld. Kč a oproti minulému roku se znásobil více než 2,5 krát vlivem rychlejšího tempa přílivu přímých zahraničních investic do ČR (nárůst o 132,1 %) oproti dynamice odlivu tuzemských přímých investic do zahraničí (79,6 %). Zdrojem silného přílivu přímých zahraničních investic byl z velké části reinvestovaný zisk (82,6 mld. Kč; meziroční nárůst 22 %), dále navýšení základního kapitálu (27,8 mld. Kč; meziroční zvýšení o 45,4 %) a ostatní kapitál (19,2 mld. Kč; odstranění negativního salda a meziroční zlepšení o 161,9 %), který reprezentuje splátky dříve přijatých finančních úvěrů zahraničními mateřskými podniky tuzemským dceřiným společnostem. Domácí podniky investovaly v zahraničí celkem 32,5 mld. Kč, a to předně formou reinvestovaného zisku (14,0 mld. Kč; meziroční nárůst 56,6 %), dále ostatního kapitálu (12,6 mld. Kč; meziroční zvýšení o 509 %) představujícího splátky dříve přijatých finančních úvěrů tuzemskými mateřskými společnostmi zahraničním dcerám a také navýšení základního kapitálu (5,9 mld. Kč; meziroční pokles o 17,7 %).

... za pomoci portfoliových investic, ...

Účet portfoliových investic zaznamenal za rok 2010 také čistý příliv kapitálu v hodnotě 157,4 mld. Kč (meziroční pokles o 0,8 %), **výrazně se ovšem změnila jeho struktura**. O více než polovinu vzrostly investice nerezidentů do domácích cenných papírů (na 143,6 mld. Kč, tj. o 52,6 %) především do dluhopisů domácích nefinančních podniků a vlády, méně do akcií, které ovšem vykázaly rychlejší dynamiku přílivu. Nezájem domácích investorů o zahraniční cenné papíry se projevil jejich meziročním významným poklesem (na 13,8 mld. Kč, tj. o 78,7 %), kdy odprodeje zahraničních akcií a dluhopisů v rukou rezidentů zcela převážily nad novými nákupy.

... na objemu mu ubraly ostatní investice

Na účtu ostatních investic se meziročně téměř zdvojnásobil čistý odliv kapitálu na 68,2 mld. Kč, i když jeho toky v průběhu roku výrazně kolísaly. Nárůst celkového deficitu byl způsoben především významným čistým odlivem zdrojů podnikového sektoru do zahraničí ve výši 69,8 mld. Kč (meziroční nárůst o 283,3 %), který souvisel s poskytováním obchodních a finančních úvěrů nerezidentům, a dále s čistým odlivem v sektoru finančních institucí ve výši 13,8 mld. Kč (meziroční pokles o 54,7 %). Čistý odliv ostatního kapitálu zmírnily pouze operace vlády spočívající v čerpání úvěru od Evropské investiční banky na rozvoj infrastruktury a financování rozvojových programů na regionální úrovni (meziroční zvýšení o 24,7 % na 15,7 mld. Kč). Z časového hlediska převládal odliv dlouhodobého kapitálu (70,3 %) nad krátkodobým (29,7 %).

Výsledek platební bilance přispěl ke zvýšení devizových rezerv ČNB

Stav devizových rezerv centrální banky v průběhu roku kolísal a na konci roku 2010 činil 796,8 mld. Kč (tj. 42,5 mld. USD resp. 31,8 mld. EUR), což představuje meziroční zvýšení o 32,5 mld. Kč. Největší část devizových rezerv držela ČNB ke konci roku v podobě cenných papírů (37,3 mld. USD), dále ostatních rezervních aktiv (2,3 mld. USD) a zvláštních práv čerpání udělené MMF (1,2 mld. USD). Stav devizových rezerv ČNB ke konci roku pokrýval 3,5 měsíčního objemu dovozu zboží a služeb, což o půl měsíce překračuje hranici považovanou za bezpečnou.

Pokračovalo zhoršování investiční pozice ČR vůči zahraničí...

Investiční pozice ČR vůči zahraničí vykazuje dlouhodobě nepřetržitě rostoucí záporné saldo, které k 31.12.2010 činilo 1 847,7 mld. Kč (meziroční nárůst o 6,99 %). Tato hodnota v sobě kumuluje deficity běžného účtu způsobené především rostoucími schodky bilance výnosů a dochází tak k dalšímu zhoršování investiční pozice ČR. Z domácích subjektů je největším držitelem zahraničních aktiv ČNB (rezervami v hodnotě 796,8 mld. Kč), z ostatních investic převládají vklady a úvěry domácích bankovních subjektů poskytované do zahraničí (782,8 mld. Kč). Odlišná je struktura domácích aktiv v rukou zahraničních subjektů, ovlivněná masivními investičními pobídkami v minulosti, kterou z velké části tvoří přímé investice (2 435,6 mld. Kč) a dále ostatní investice (966,0 mld. Kč) převážně podnikatelského sektoru. Největší podíl na negativním saldu investiční pozice má čistý příliv kapitálu v podobě přímých zahraničních investic (2 144,6 mld. Kč), dále potom portfoliových investic (331,5 mld. Kč) hlavně do dluhopisů a ostatních investic (183,2 mld. Kč). Krátkodobé úvěry ČR do zahraničí spíše poskytuje (saldo 78 mld. Kč), zatímco dlouhodobé úvěry ze zahraničí více přijímá (saldo -261,2 mld. Kč).

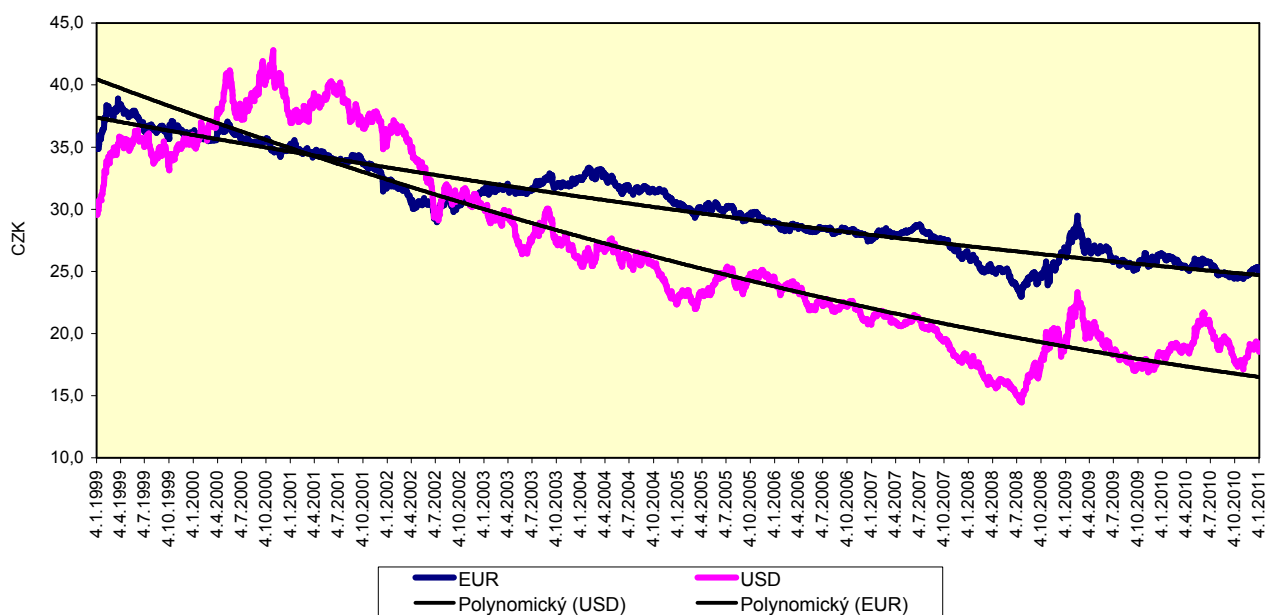
... i růst zahraniční zadluženosti

Zahraněční zadluženost ČR, vyjádřená v domácí měně, **potvrdila rostoucí trend** a k 31.12.2010 dosáhla 1 788,8 mld. Kč (meziroční zvýšení o 9,1 %). Objemově nejvýznamnější zůstává zahraniční dluh podnikového sektoru (872,2 mld. Kč, meziroční zvýšení o 1,84 %), který z více než jedné třetiny tvoří přijaté mezipodnikové půjčky v rámci zapojení přímých zahraničních investic v domácí ekonomice. Za zvýšením dluhu ČR vůči zahraničí stojí především růst zadlužení vládního sektoru (meziročně o 25,96 % na 464,5 mld. Kč) související s emisí vládních dluhopisů na zahraničních trzích a čerpáním úvěru od EIB na rozvoj infrastruktury. Obchodní banky navýšily zahraniční dluh (meziročně o 9,26 % na 448,3 mld. Kč) růstem stavu přijatých vkladů ze zahraničí ke konci roku. Zahraniční dluh vyjádřený podílem na HDP dosáhl již 48,77 %, což představuje mírně zvýšené riziko pro ČR v porovnání s obecně uznávanou bezpečnou hranicí 40 % HDP.

Korunu ovlivňovala více nálada investorů před domácími fundamentálními faktory

Vývoj směnného kurzu koruny byl v roce 2010 spíše pod vlivem křehkého sentimentu zahraničních investorů než fundamentálních dat z domácí ekonomiky. **Pro korunu byly důležitější události na světových trzích a s nimi související velká volatilita, která určovala momentální pozice obou referenčních měn na trzích a tím i její diferencovaný pohyb vůči nim.** V průměru za rok 2010 meziročně zhodnotila vůči euru o 4,4 %, zatímco na páru s dolarem nepatrně oslabilo o 0,3 %. Z dlouhodobého pohledu na pohyb domácí měny vůči referenčním měnám od počátku zavedení eura, který je zachycen v grafu č. I.5.2, je patrný rychlejší trend zhodnocování koruny vůči dolaru. Od počátku ledna 1999 do konce prosince 2010 koruna zhodnotila vůči dolaru již o 37,8 % (o 33,0 % oproti výchozímu kurzu 28 CZK/USD z roku 1990), vůči euru o 28,9 %. Toto dlouhodobé zhodnocování koruny sice snižuje hodnotu pohledávek domácích vývozců, ale zároveň snižuje závazky tuzemských dovozců v korunovém vyjádření, což kupříkladu tlumí rostoucí ceny ropy a dalších komodit.

Graf č. I.5.2 Vývoj nominálního kurzu CZK vůči EUR a USD (4.1.1999 – 4.1.2011)

Pramen: ČNB, graf MPO

Nejistá situace kolem předlužených zemí eurozóny vedla k posílení dolaru vůči společné měně v první polovině roku

...

Dolar se vůči euru na počátku roku (13. ledna) obchodoval na celoročním minimu 1,4563 USD/EUR. V prvním pololetí při velmi vysoké volatilitě potom výrazně zhodnocoval až na červnové i celoroční maximum 1,1942 USD/EUR. Těžil především z narušené důvěry ve společnou evropskou měnu, způsobenou primárně dluhovou krizí v Řecku a umocněnou obavami o fiskální stabilitu dalších zemí eurozóny, kterou výrazněji nezklidnila ani příslibená pomoc Řecku v podobě kombinované půjčky od členských zemí eurozóny a MMF. Ve druhém pololetí začal dolar postupně ztrácet své zisky a počátkem listopadu oslabil až na 1,4244 USD/EUR. Důvodem byla slábnoucí ochota obchodníků nakupovat silnou měnu a nenaplněná očekávání dodatečného kvantitativního uvolnění a zvýšení úrokové sazby výrazněji dříve Fedem než ECB. Vyhrcořený problém s irskými financemi a rostoucí výnosy dluhopisů nejzadluženějších zemí eurozóny spolu s neutěšenou situací na evropském mezibankovním trhu však brzdily další možné posilování eura a posílalo dolar zpátky na lepší pozice. Na počátku roku 2011 euro po mírnějším oslabení začalo zpevňovat a vrátilo dolar směrem k listopadové hodnotě, což svědčí o vyšším zájmu investorů o rizikovější společnou měnu.

... i vůči koruně

K posilování koruny vůči euru v prvním čtvrtletí až na hodnotu 25,285 CZK/EUR z 18. března přispěl pokles krátkodobých eurových sazeb společně s nejistotou na finančních trzích vyvolanou předluženým Řeckem, kterou se představitelé eurozóny snažili uklidnit avizovanou pomocí. Diferencovaně se vyvíjel na počátku roku kurz koruny k dolaru, který oslabil až na 19,232 CZK/USD koncem února, díky zhodnocení dolaru na světových trzích, kterému pomohla rostoucí averze investorů k riziku pramenící z nejistoty ohledně fiskální nestability periferních zemí eurozóny. Ve druhém čtvrtletí ztrácela koruna vůči dolaru společně se světovými měnami, až se dostala na své červnové a zároveň roční minimum 21,702 CZK/USD. Přispívala k tomu nevyjasněná situace některých zadlužených členských zemí v kontextu očekávání intenzivního hospodářského růstu v USA. Pozitivní vývoj dolaru vystřídalo jeho rychlejší oslabení v souvislosti s pochybnostmi o udržitelnosti tohoto hospodářského růstu.

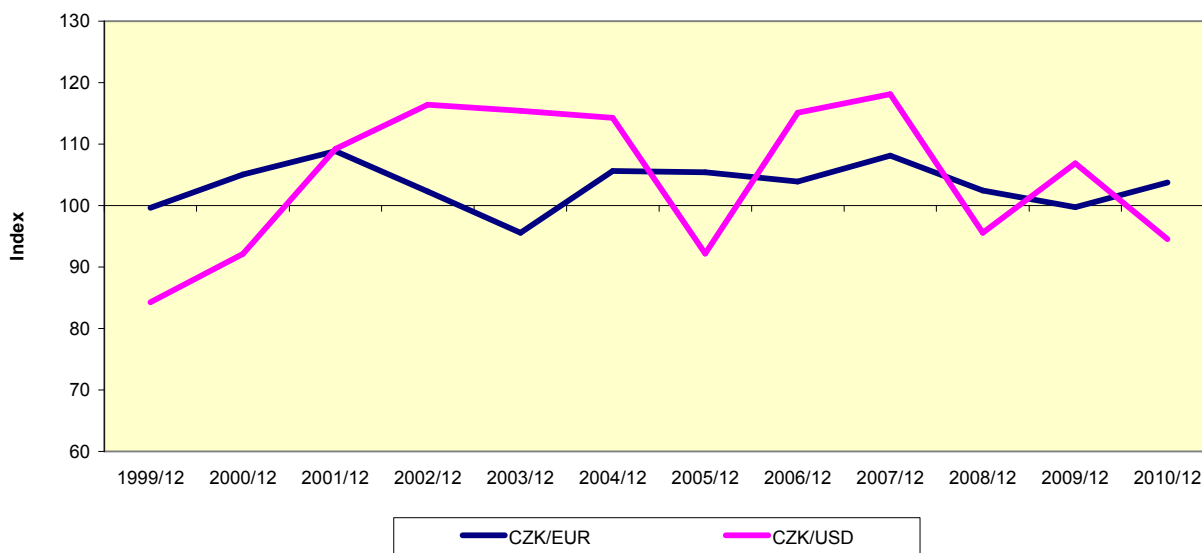
Ve druhém pololetí koruna posilovala až na listopadová roční maxima

Ve druhém pololetí koruna, ovlivněná i nadále sentimentem na finančních trzích, **významněji posilovala až na listopadová roční maxima vůči oběma světovým měnám**. Kurzu 24,405 CZK/EUR a 17,122 CZK/USD dosáhla koruna 4. listopadu, kdy se ČNB pod vlivem pesimističtější prognózy vyslovila nejprve pro stabilizaci úrokových sazeb poblíž jejich současné úrovně a následně pro jejich postupné zvyšování až koncem roku 2011, čímž zarazila spekulace o možném dřívějším růstu základních úrokových sazeb. Po mírnějším oslabení v závěru roku, kdy se koruna obchodovala až za 25,360 CZK/EUR a 19,369 USD/EUR, se počátek roku 2011 nesl ve znamení příznivého vývoje na světových trzích, který umožnil koruně vůči oběma světovým měnám posilovat k listopadovým hodnotám z předchozího roku.

Také reálně koruna zhodnotila vůči euru a znehodnotila vůči dolaru

Reálný kurz zohledňuje vedle vývoje nominálního kurzu také úroveň cenové hladiny v domácí a zahraniční ekonomice a více vypovídá o skutečné kupní síle obou měn. V prosinci 2010 česká koruna meziročně reálně zhodnotila vůči euru o 3,74 %. Reálnou apreciaci způsobilo meziroční zhodnocení jejich vzájemného nominálního kurzu o 4,4 %, bržděné rychleji rostoucími spotřebitelskými cenami v eurozóně v porovnání s cenami v ČR. Také v USA rostly spotřebitelské ceny oproti těm domácím mírně rychlejším tempem a spolu s průměrným meziročním nominálním znehodnocením o 0,3 % kurz koruny k dolaru v prosinci 2010 meziročně reálně oslabil o 5,48 %. Na páru s dolarem tak poklesla vnější kupní síla koruny, domácí ekonomika se stala relativně levnější, což implikovalo růst cenové konkurenceschopnosti domácích výrobců na americkém trhu. V případě reálného zhodnocení koruny vůči euru se jednalo o inverzní situaci. Dlouhodobější pohled na vývoj reálného kurzu koruny vůči oběma hlavním referenčním měnám je uveden v grafu č. I.5.3.

Graf č. I.5.3 Vývoj reálného kurzu CZK vůči EUR a USD (12/1999 – 12/2011)
(stejně období předchozího roku = 100)

Pramen: ČNB, ČSÚ, Eurostat, BLS USA, propočty MPO

Shrnutí:

- Měnový vývoj v roce 2010 byl ovlivněn květnovým snížením základní úrokové sazby ČNB na historicky nejnižší hodnotu, které mělo za cíl podpořit nastartovaný ekonomický růst.
- Na běžném účtu platební bilance narostl deficit, který byl zapříčiněn především poklesem kladného salda obchodní bilance a dalším, tentokrát mírnějším, prohloubením deficitu bilance výnosů. Zahraniční investoři poslali na dividendách menší objem vyprodukovaných zisků ve prospěch jejich zpětného reinvestování v domácí ekonomice. Celkový výsledek platebních vztahů se zahraničím přispěl do devizových rezerv ČNB částkou 41,4 mld. Kč.
- Masivní podpora přílivu kapitálu do domácí ekonomiky, především v posledním desetiletí, vyústuje ve stále zhoršování investiční pozice ČR vůči zahraničí. Také zahraniční zadluženost ČR potvrdila rostoucí trend.
- Směnný kurz koruny byl determinován hlavně událostmi na světových trzích, které vyústily v její diferencovaný vývoj vůči oběma referenčním měnám. Zatímco koruna nominálně i reálně meziročně zhodnotila vůči euru, což implikovalo pokles cenové konkurenceschopnosti domácích výrobců na evropských trzích, na páru s dolarem česká koruna nepatrně nominálně a více reálně znehodnotila, její vnější kupní síla poklesla a dopomohla tak k růstu cenové konkurenceschopnosti tuzemských výrobků v USA.

I.6 Kapitálový trh

Nejistota panující na světových trzích se podílela na výkyvech cen akcií, ...

Teprve po dvou letech od vypuknutí finanční krize, která v roce 2009 přerostla v krizi hospodářskou, nastoupilo v roce 2010 ožívování globální ekonomiky. Bylo však velmi nerovnoměrné, podporované hlavně vysokou výkonností asijských ekonomik a příznivými makroekonomickými indikátory americké ekonomiky. Mělo za následek růst zisků firem, které snížily náklady, zastavily pokles svých marží a postupně se dostávaly na předkrizovou úroveň. **Většina akciových trhů proto vstoupila do roku 2010 úspěšně**, ceny akcií převážně rostly, evropské avšak zdrženlivěji než ostatní. Důvodem byla nejistota spojená s fiskálními problémy a se situací v bankovním sektoru v některých zemích eurozóny, ale i obavy z možného zpomalení ekonomické aktivity, a to i přes velice pozitivní výsledky německé ekonomiky.

... přesto celkově skončily v plusu, nejvýrazněji asijské,...

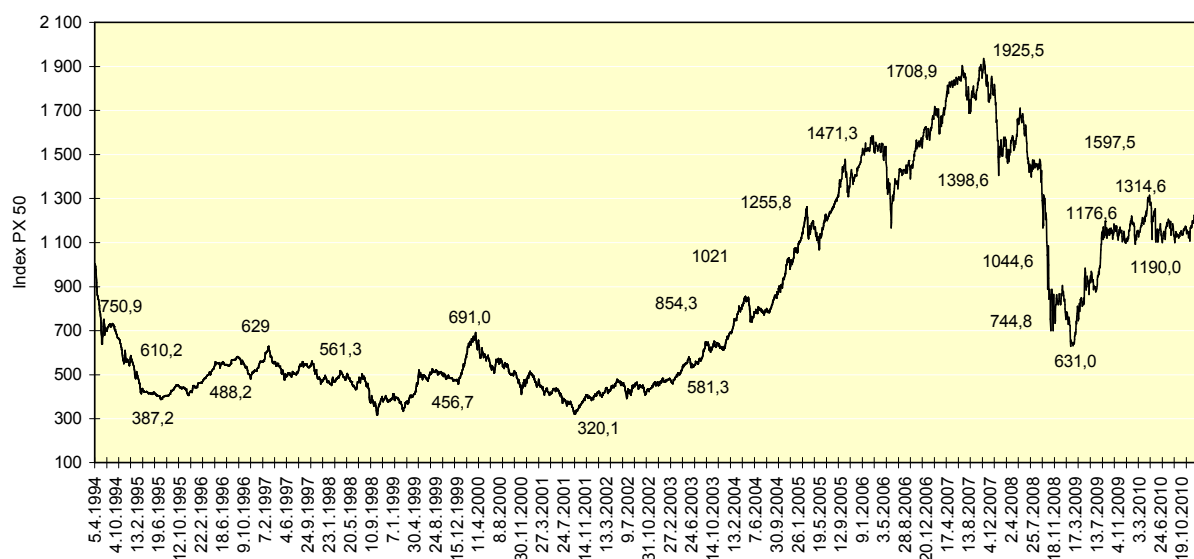
Růst světové ekonomiky a dobré hospodářské výsledky firem působily příznivě na vývoj cen amerických, asijských, i evropských akcií, v jejich výkonnosti však existují značné rozdíly. **Americké indexy vesměs zakončily rok 2010 v kladných hodnotách** – burzovní S&P 500 vzrostl meziročně o 12,8 %, průmyslový DJIA o 11 % a technologický Nasdaq 100 posílil o 19 %. **Méně přidaly indexy západoevropské** – londýnský FTSE 100 zhodnotil meziročně o 9 %, německý DAX stoupl o 16,1 %, avšak pařížský CAC 40 klesl o 3,3 %. **Nejvýrazněji zhodnotil ruský RTS o 22,7 %**, z asijských hlavní čínské akciové indexy vzrostly o cca 20 – 30 %, kdežto japonský Nikkei skončil v minusu 3 %.

... ale i v regionu střední Evropy

Pozitivní impulzy přicházející ze zahraničí ovlivnily také trhy v našem regionu, avšak jejich výsledky byly značně diferencované. Polský WIG vzrostl meziročně o 18,8 %, maďarský BUX posílil meziročně pouze o 0,5 % a slovenský SAX propadl dokonce meziročně o 13,7 %. **Pražská burza, jejíž hlavní index PX s meziročním 9,6% růstem zakončil rok na úrovni 1 224,8 bodu**, sice spolu s evropskými akciemi zaostala jak za americkými akciovými trhy, tak zejména za

akciemi rozvíjejících se trhů, ale ve středoevropském regionu to byl druhý nejlepší výsledek.

Graf č. I.6.1 INDEX PX 50, PX (5. dubna 1994 - 31. prosince 2010)

Pramen: BCPP, graf MPO

V lednu 2010 se akciové burzy ve Vídni, Praze, Budapešti a Lublani staly rovnocennými dceřinými firmami holdingové společnosti CEESEG, která je největším hráčem ve střední a východní Evropě. Z jednoho místa nabízí přístup k informacím o těchto čtyřech trzích. Holdingová společnost bude zodpovědná za strategické a finanční řízení a správu investic, zatímco dceřiné firmy budou mít na starosti provozní záležitosti. Burzy budou postupně napojeny na celosvětový obchodní systém XETRA (jako druhá po mateřské vídeňské burze se v listopadu integrovala Lublaňská burza cenných papírů).

Přestože pražská burza skončila v kladných hodnotách, ...

Změny globálního investorského sentimentu, návrat české ekonomiky k růstu, povzbuzovaný dobrými korporátními výsledky, avšak současně provázený nejistotami jeho udržení, to vše mělo za následek **vysoce volatilní obchodování na pražské burze**. Její hlavní index PX se vydával mnohdy i proti směru hlavních trhů, které zaznamenávaly i více než dvouletá maxima. **Optimismus** 1. čtvrtletí, který index PX zakončil 7,1% růstem, **vrcholil dne 26.4. 2010 ročním maximem 1 314,6 bodu**. Následná velká vlna nervozity spojená s dluhovými potížemi některých zemí Evropy (zejména Řecka), poslala trhy výrazně dolů, pražská burza **spadla dne 25. 5. 2010 na roční minimum 1097 bodu** a 2. čtvrtletí zakončila propadem o 7,8 %. Teprve v červenci, v souvislosti s dobrými hospodářskými výsledky firem, přechodně index PX posílil o více než 6 %, aby v dalších měsících nabral opačný směr a pokračoval opět dolů a za 3. čtvrtletí vykázal 3,8% propad.

... po celý rok se houpala jako na vlnách...

Ve 4. čtvrtletí byla situace na finančních trzích nadále pod silným tlakem vývoje situace na evropském trhu, zvláště **otřesené důvěry ve finanční stabilitu některých zemí eurozóny**. Investoři svoji pozornost opět zaměřili na financování problémových států, po jarních intervencích Řecka se tentokrát jednalo o Irsko (nejistoty přetrvávají ohledně Portugalska a Španělska), trhy však neuklidnila ani pomoc ze strany EU a MMF. Obavy o vývoj v eurozóně, umocněné neklidem na Korejském poloostrově, a spekulace o dalším možném měnovém uvolnění v USA, měly vliv na ztrátu důvěry investorů v měny a nahrávaly komoditám, jejichž ceny zdolávaly maxima. Ke konci roku trhy podpořilo nové kolo

kvantitativního uvolňování, které přineslo i novou likviditu. Díky prosinci, kdy pražská burza posílila o 10,6 %, skončil 4. kvartál v plusu 7,3 %.

V lednu 2011 pražská burza opět mírně posílila. Dařilo se zejména energetickým společnostem, které pozitivně reagovaly na růst cen uhlí na světových trzích (ničivé záplavy v Austrálii, zlepšení situace v čínském ocelářském průmyslu) a burza posílila o 1 %. Proti minulému měsíci přidaly akcie NWR o 4,4 %, ČEZ, podpořen blížící se dividendou, posílil o téměř 6 % a společnost AAA Auto o 11,7 % (lednové prodeje aut zaznamenaly téměř 50% meziroční nárůst). Objemy obchodů ve výši cca 40 mld. Kč byly proti minulému měsíci vyšší o 40 %, meziročně pak o 8 %.

... a tomu odpovídaly i výsledky jednotlivých společností

V roce 2010 se z větších emisí dařilo bankovním institucím, Komerční banka si díky zlepšení úvěrového portfolia připsala meziročně 11,9 %, Erste Bank dokonce 28,1 %. Výborné výsledky dosahovaly akcie **Unipetrolu** (za celý rok +39,3 %), který se na počátku roku vrátil do černých čísel a kde petrochemické marže po sérii odstávek v Evropě a doplňování zásob hlavních odběratelů dosáhly předkrizové úrovně. Dobře si vedl i rafinérský segment, a to i přes tlak na velkoobchodní marže a slabší poptávku po benzínu v posledním čtvrtletí. Kombinace nákladových škrtnů a příznivých tržních podmínek však umožnily společnosti aktivní cenovou politiku, vyšší využití kapacit a výrazné přecenění zásob.

Významně rostly i menší emise. Společnost AAA Auto, která prošla úspěšnou restrukturalizací, kdy mj. zavřela neefektivní pobočky a odešla ze zahraničních trhů, si připsala téměř 65 %. Ziskaly i akcie nového emitenta **KIT digital Inc.**, jejichž cena, podporována pozitivním vnímáním akcií z technologického sektoru (jsou duálně obchodované na americkém Nasdaq), novými akvizicemi a úspěšným navýšením kapitálu společnosti, poskočila o 55 %. Společnost **NWR** zhodnotila akcie o více než 20 %. Záplavy v Austrálii, jako největšího světového exportéra koksovateľného uhlí, vedly k prudkému růstu cen této komodity a vyvolaly silnou poptávku i v našem regionu. Akcie této společnosti tak i nadále zůstávají nejatraktivnějším titulem pražského trhu, jistým omezením pro firmu však je její produkční kapacita. Z dividendových titulů se dařilo i společnosti **Philip Morris ČR**, jejíž akcie vzrostly o 16 % i přesto, že kvůli růstu spotřební daně a DPH byly prodeje zasaženy celkovým poklesem domácího tabákového trhu. Negativní vliv zvýšení daní si sice kompenzovala růstem marží, to jí však ubralo na tržbách a přispělo ke ztrátě tržního podílu.

Naopak pod tlakem zůstaly akcie firmy ČEZ (-8,7 %). Za propadem jejich cen stál zejména pokles cen silové elektřiny ve světě i na tuzemském trhu z důvodu velké nabídky nové obnovitelné energie (zejména nové solární zdroje, větrné parky, nastupující biomasa) a avizovaná nová daň na emisní povolenky. Společnost proto plánuje úspory nákladů a omezení rizikových a nevýnosných projektů.

Zklamáním roku byly i akcie mediální společnosti **CME** (-14 %), neboť trh s reklamou se na hlavních trzích ještě nevzpamatoval. Největším cenovým propadákem (-70 %) se staly akcie developerské společnosti **ECM**, které nepomohl ani prodej téměř všech stojících nemovitostí včetně top developerského projektu v Rusku, a firma nadále čelí reálné hrozbě bankrotu.

Nováčkem pražské burzy se po softwarové společnosti **KIT digital** stala sázkářská společnost **Fortuna**. Rok 2011 by měl přinést nové akcie, kromě **ČSOB** i další perspektivní společnosti, např. přepravce **CS Cargo**.

Tabulka č. I.6.1 Vývoj obchodování na BCPP

Rok	Celkový objem obchodu (v mld. Kč)	Počet emisí (stav ke konci období)	Tržní kapitalizace (v mld. Kč, stav ke konci období)	
			A + PL	dlouhopisy
1994	62,0	1055	353,1	50,0
1995	195,4	1764	478,6	87,8
1996	393,2	1750	539,2	136,9
1997	679,5	412	495,7	174,0
1998	860,2	402	416,2	198,1
1999	1187,5	290	479,6	231,1
2000	1222,8	245	442,9	280,1
2001	1987,2	186	340,3	319,4
2002	1793,1	153	478,0	372,5
2003	1367,5	146	644,5	505,5
2004	1172,1	134	975,8	577,0
2005	1574,4	135	1330,8	x
2006	1447,9	142	1592,0	x
2007	1521,9	164	1841,7	x
2008	1495,1	149	1091,7	x
2009	1049,6	141	1293,5	x
2010	919,8	133	1388,0	x

Pramen: BCPP

Obchodní aktivita klesla na pražské burze ...

BCPP s celkovými transakcemi za 919,8 mld. Kč **zaznamenala 12,4% meziroční pokles**, který ji po jedenácti letech vrátil nazpět pod úroveň 1 bilionu Kč. Obchody s akciemi ve výši 389,9 mld. Kč propadly meziročně o 16 %, na úroveň roku 2003. Největší obchody se uskutečnily již tradičně s akciemi ČEZ (přes 30 %), následovány Erste Group Bank, Komerční bankou a Telefonicou O2 ČR a zajistily celkem cca 80 % zobchodované hodnoty. Nejméně obchodovaným titulem bylo AAA Auto, následované KIT digital a ECM. Tržní kapitalizace akciového trhu (27 emisí, z toho 16 domácích a 11 zahraničních) proti předchozímu roku stoupla a k 31. 12. 2010 činila 1 388 mld. Kč.

Obchody s dluhopisy oslabily méně (meziročně o 9,5 %) a hodnotou 529,9 mld. Kč jejich podíl na celkových obchodech činil 58 %.

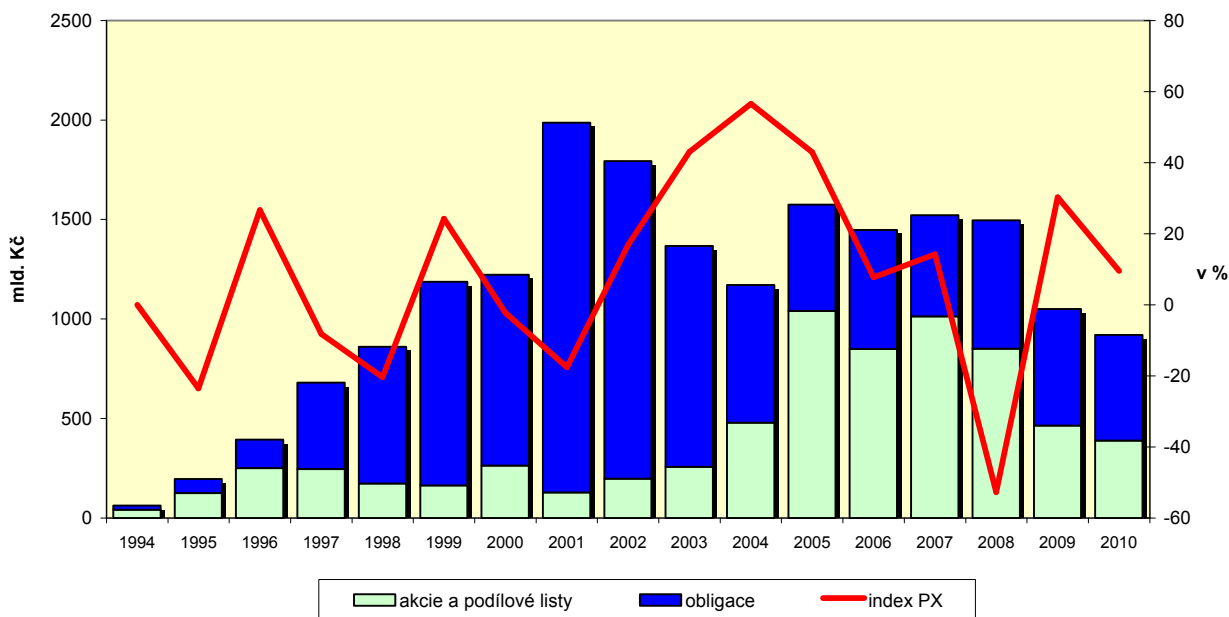
... i v RM-Systému

RM-Systém, česká burza cenných papírů, a.s., zaměřená především na drobné a střední investory, zrealizovala v roce 2010 obchody za 6,3 mld. Kč. Proti předchozímu roku **inkasovala více než 20% propad transakcí**, přesto její index RM meziročně vzrostl o 7,6 % a k 31.12. 2010 dosáhl hodnoty 2518,2 bodu.

SCP převedlo evidence do CDCP

Středisko cenných papírů dokončilo v červenci proces převodu evidencí SCP a informačního systému do Centrálního depozitáře cenných papírů, který je dceřinou společností Burzy cenných papírů Praha. SCP tak **po 17 letech přestalo vykonávat svoji činnost**. Na rozdíl od SCP, jehož základním úkolem bylo vedení evidence zaknihovaných cenných papírů a jejich majitelů, CDCP slučuje registraci investičních nástrojů a vypořádání obchodů s nimi (vč. vypořádání obchodů s elektrickou energií uzavřených na PXE). V roce 2010 vypořádal za 903 mld. Kč burzovních obchodů a za 2 764 mld. Kč mimoburzovních převodů.

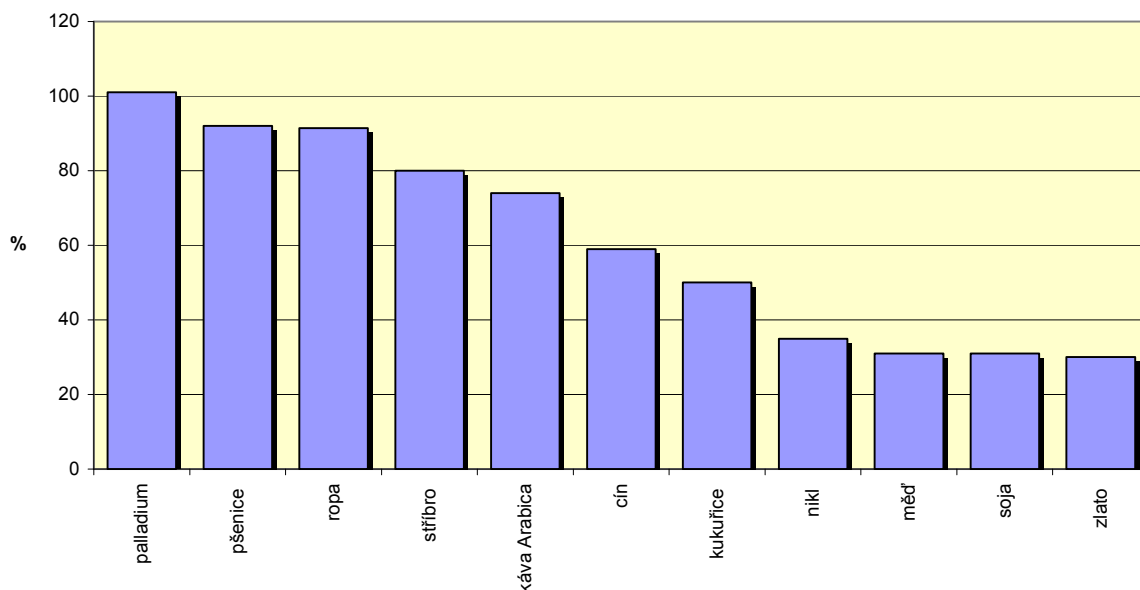
Graf č. I.6.2 Vývoj hlavních indikátorů BCPP (obchody v mld. Kč, index PX meziroční změny v %)

Pramen: BCPP, graf MPO

**Vývoj cen akcií
ovlivňovaly strmě
rostoucí ceny
komodit**

Rok 2010 byl ve znamení výrazného vzestupu světových cen komodit (viz graf č. I.6.3), podporovaného vyšším růstem globální ekonomiky, zejména asijské (energeticky i surovinově náročnější proti ekonomikám vyspělým), a volatilitou dolaru. Důvodem se stal nízký stav jejich zásob, silná poptávka a limity na straně nabídky. Hlavními favority růstu byly zemědělské plodiny, dále energetické suroviny (ropa), ale i kovy technické (měď a hliník) a drahé (zlato a stříbro). Podporou pro zvyšování cen zemědělských plodin se staly minimální světové zásoby řady obilovin, jejich využívání k výrobě pohonných hmot, sucho v Jižní Americe a na konci prosince rozsáhlé záplavy v Austrálii. Cena ropy rostla díky údajům o poklesu zásob – tuhá zima v USA, situaci komplikovaly i geopolitické faktory. Na počátku prosince překonala ropa Brent hranici 90 USD /barel, na počátku roku 2011 vystoupala již na 100 USD/barel, kde se pohybovala naposledy v říjnu 2008. Z drahých kovů nejsilněji rostlo paládium, výrazně přidalo i stříbro a již tradičně zlato. Jeho popularitě nahrávaly otřesy na finančních trzích a nejistota do budoucna, kterou způsobily prohlubující se problémy Řecka a dalších zadlužených zemí. Rok 2010 zakončilo na historicky nejvyšší uzavírací ceně 1421,4 USD/oz. Zlato jako investice, bezpečná před rizikem inflace a slábnoucích měn, láká fondy, centrální banky, i drobné investory.

Graf č. I.6.3 Růst cen na komoditních trzích za rok 2010 (stav k 31. 12. 2010 v %)

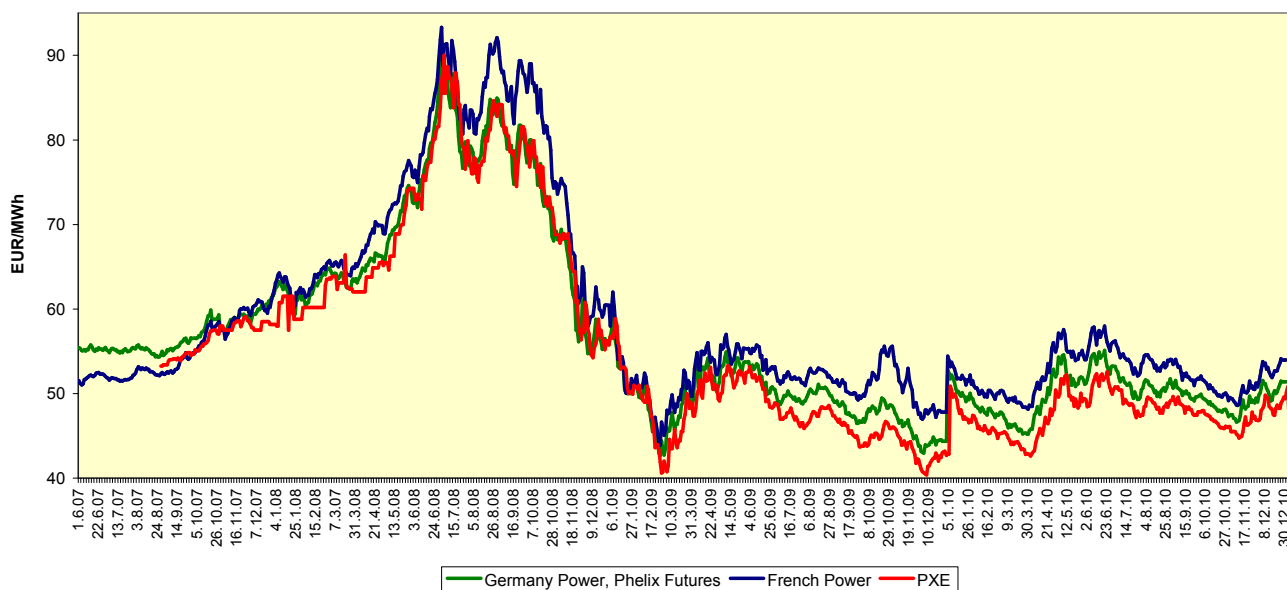
Pramen: Bloomberg, graf MPO

Výhled na rok 2011 naznačuje další tlaky na růst cen komodit. Cena ropy již koncem února atakovala hranici 120 USD/barel (od počátku roku tak stoupla o více než 20 %) v obavách z poklesu její nabídky v důsledku eskalace nepokojů v arabských zemích, i přesto, že hlavní producenti ropy Saudská Arábie a SAE jsou zatím ušetřeni. Nízká výkonnost akcií a zvýšená volatilita trhů vede investory k averzi vůči riziku a k jejich zájmu o bezpečnější komodity, takže jejich ceny se posouvají na stále nové historické hodnoty..

Obchody na PXE klesly, ceny se stabilizovaly

Pražská energetická burza - Power Exchange Central Europe, a.s., (PXE), která je dceřinou společností Burzy cenných papírů Praha a je také součástí skupiny CEE Stock Exchange Group (CEESEG), obchodovala s elektrickou energií s místem dodání v České republice, na Slovensku a v Maďarsku. **Objemy obchodů i jejich ceny prodělaly v roce 2010 menší výkyvy než tomu bylo v roce 2009. Lépe se jim vedlo ve 2. pololetí**, kdy u českých futures zaznamenaly jak nejvyšší měsíční objem obchodů, tak jejich hodnotu (v listopadu 1,5 TWh za 67,8 mil. EUR, což je téměř tolik jako objem obchodů s futures na Slovensko za celý rok). Ceny elektřiny u kontraktů na 1 rok pro ČR se v roce 2010 pohybovaly v rozmezí 42,60 – 52,60 EUR/MWh, kam se dostaly z obchodního minima 40,40 EUR/MWh, naměřeného v roce 2009 (viz graf č. I.6.4). Přesto, že PXE v roce 2010 rozšířila služby (od 1. února 2010 zavedla obchodování s futures s finančním vypořádáním), bylo na PXE zobchodováno celkem 24,3 TWh za téměř 1,2 mld. EUR (loni 28,9 TWh za více než 1,4 mld. EUR), takže **objem obchodů i jejich hodnota meziročně klesly** o cca 16 %. To svědčí o tom, že cena elektřiny na tuzemské energetické burze v roce 2009 pravděpodobně dosáhla svého dna.

Graf č. I.6.4 Vývoj cen elektrické energie na PXE a EEX (Base Load, 1 Year)

Pramen: EEX, PXE, graf MPO

Shrnutí:

- Většina akciových trhů vstoupila do roku 2010 úspěšně, ceny akcií převážně rostly, evropské avšak zdrženlivěji než ostatní. Důvodem byla nejistota spojená s fiskálními problémy a se situací v bankovním sektoru v některých zemích eurozóny, ale i obavy z možného zpomalení ekonomické aktivity.
- Pražská burza, jejíž hlavní index PX s téměř desetiprocentním meziročním růstem zakončil rok na úrovni 1 224,8 bodu, však spolu se středoevropskými akciemi zaostala za světovými trhy, zejména pak za akciemi na rozvíjejících se trzích.
- Změny celkového investorského sentimentu a výrazný vzestup cen komodit měly za následek vysoce volatilní obchodování na pražské burze cenných papírů. Její obchodní aktivita meziročně klesla a vrátila se po jedenácti letech nazpět pod úroveň 1 bilionu Kč. Obchody s akciemi propadly na úroveň roku 2003, oslabily i obchody s dluhopisy.
- Ceny a objemy obchodů na Pražské energetické burze prodělaly v roce 2010 menší výkyvy než v roce předchozím, jejich hodnoty i ceny však klesly.

II. PRŮMYSL

Produkce, zaměstnanost a produktivita

Ze silného oživení německé ekonomiky profitoval český průmysl

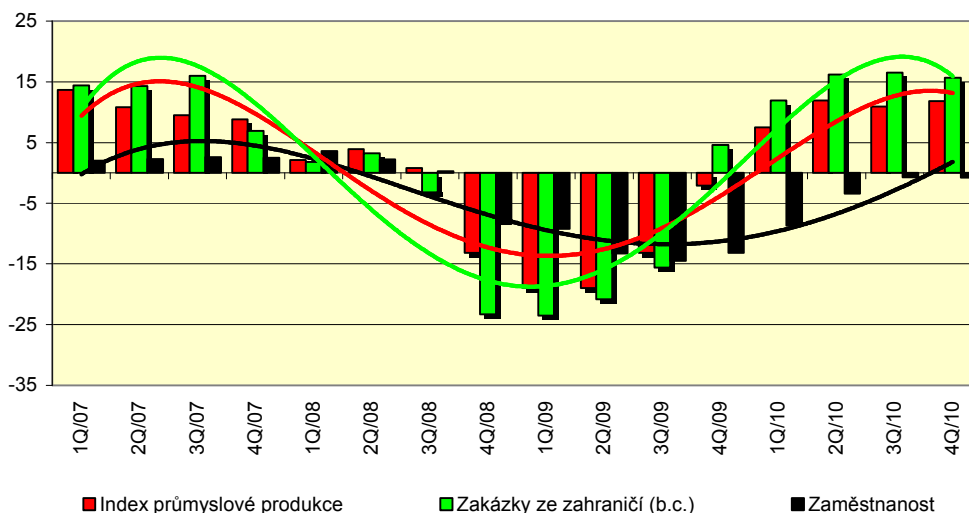
Světová finanční krize a následné výrazné oslabení zahraniční a domácí poptávky se na výkonnosti českého průmyslu projevovalo od října 2008. Na počátku roku 2009 se pokles průmyslové produkce značně prohloubil a meziroční ztráta dosahovala hranice 20 %. **Od druhé poloviny roku 2009 se na vývoji průmyslu začalo příznivě projevovat oživení německé ekonomiky.** Pozitivní zprávy signalizující hospodářské zotavení začaly přicházet i z dalších významných evropských ekonomik. **Celkově se ale výkonnost českého průmyslu v roce 2009 meziročně snížila o 13,6 %.**

V roce 2010 profitovala česká ekonomika z nečekaně silného hospodářského oživení Německa a pokračujícího zotavování v jiných významných ekonomikách. To se projevilo, vzhledem k těsným obchodním a ekonomickým relacím, **růstem průmyslové produkce o 10,0 %** (od 2. čtvrtletí bylo docilováno dvouciferného růstu). Průmyslu významně pomohlo oživení zahraniční poptávky, vedle které rostla i domácí poptávka. K meziročnímu růstu průmyslové produkce nejvíce přispěla výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení a výroba elektrických zařízení.

Za příznivými výsledky průmyslu musíme současně vidět i nízkou základnu předcházejícího roku (především na začátku roku), kdy vývoj produkce a zakázek atakovaly nejnižší úroveň (výroba se snížila o necelou pětinu a zakázky zhruba o 23 %). Efekt nízké základny však v průběhu roku postupně vyprchával. **Na konci roku 2010 se průmysl nacházel zhruba na úrovni druhého pololetí 2008.**

Tržby průmyslových podniků (v b.c.) se v roce 2010 meziročně zvýšily o 10 %, tržby z přímého vývozu (v b.c.) o 14,8 % (na celkových tržbách průmyslu se podílely 49 %). Podíly tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách секcí, odvětví a oddílů jsou uvedeny v tabulce II. Průmysl, v přílohové části.

Graf č. II.1 Vývoj průmyslové produkce, zahraničních zakázek a zaměstnanosti (organizace s 50 a více zaměstnanci, meziroční změna v %)

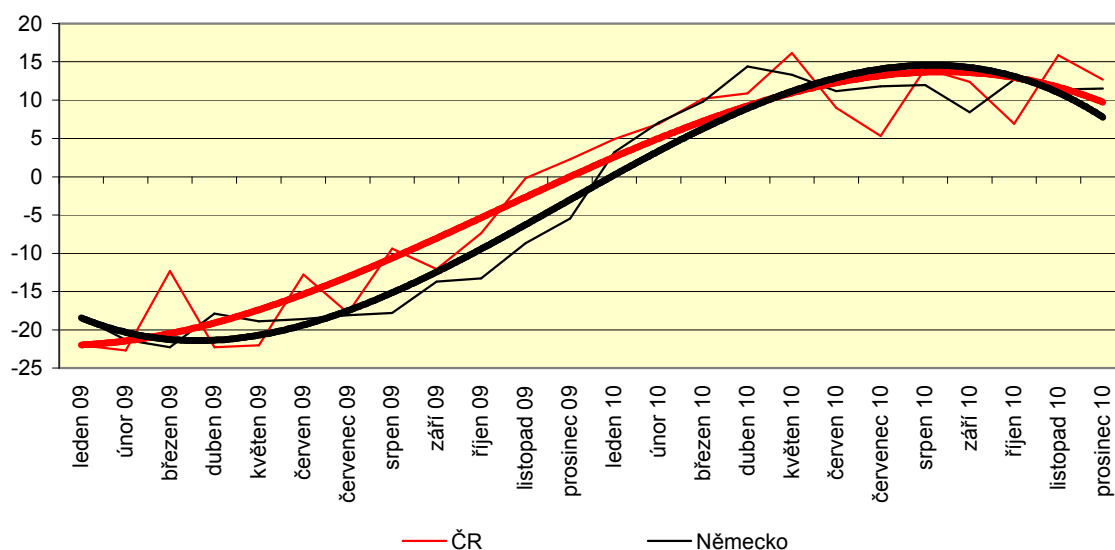

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Mezi vývojem průmyslové produkce v ČR a u našeho nejvýznamnějšího obchodního partnera Německa je **velmi úzká vzájemná vazba**. Z následujícího grafu je patrné, že výsledky průmyslu obou zemí se vzájemně kopírují.

Na silnou vzájemnou vazbu poukazuje korelační koeficient mezi vývojem průmyslové produkce ČR a Německa, který má hodnotu 0,944. Ještě těsnější vazba je patrná mezi průmyslovou produkcí v ČR a na Slovensku (hodnota korelačního koeficientu 0,967), eurozóny (0,963) a Francie (0,963). Úzkou vzájemnou vazbu s ČR vykazují i další země např. Velká Británie (0,959), Itálie (0,949) a Polsko (0,939). Pro výpočet byly použity údaje za leden 2009 až prosinec 2010.

Graf č. II.2 Vývoj průmyslové produkce v ČR a v Německu s trendy (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ, Eurostat, graf MPO

Průmyslová výroba v zemích EU vzrostla o 6,7 %

Průmyslová výroba se (podle údajů Eurostatu) v roce 2010 v zemích EU-27 meziročně zvýšila o 6,7 % (v roce 2009 propadla o 13,9 %). Největší nárůst v rámci sedmadvacítky (z dostupných údajů) zaznamenalo Estonsko (o 22 %, po propadu v roce 2009 o 25,7 %), Lotyšsko (o 13,8 %) a náš nejdůležitější obchodní partner Německo (o 10,3 %). Při porovnání ČR se sousedními zeměmi vyšší růst zaznamenalo Slovensko (o 18,9 %), nižší růst naopak evidovalo Polsko (o 9,8 %). Z dalších zemí dosáhlo vyšší růst také Maďarsko (o 10,5 %).

Tabulka č. II.1 Průmyslová produkce a tržby v roce 2010
(organizace s 50 a více zaměstnanci, meziroční změna v %)

	1. Q	2. Q	3. Q	říjen	listopad	prosinec	4. Q	ROK 2010
Index průmyslové produkce								
Průmysl celkem (B+C+D)	6,8	11,0	10,3	7,6	15,2	12,0	11,6	10,0
B Těžba a dobývání	-9,9	-2,1	6,8	4,4	15,7	5,0	8,7	0,9
C Zpracovatelský průmysl	8,4	12,1	10,6	8,1	17,0	13,4	12,8	11,0
D Výr. a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	3,0	7,0	8,7	4,6	0,8	5,4	3,7	5,1
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (v b.c.)								
Průmysl celkem (B+C+D)	4,4	12,9	11,5	6,9	14,3	12,7	11,2	10,0
B Těžba a dobývání	-3,3	8,0	12,2	2,0	8,8	2,1	4,4	5,3
C Zpracovatelský průmysl	7,6	15,1	12,9	9,2	17,6	15,9	14,1	12,5
D Výr. a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	-15,5	-11,6	-6,1	-13,7	-14,4	-5,8	-10,9	-11,4
Tržby z přímého vývozu (v b.c.)								
Průmysl celkem (B+C+D)	9,2	17,8	15,5	9,0	20,0	21,4	16,4	14,8
B Těžba a dobývání	16,7	36,3	24,3	3,9	19,7	37,4	18,4	23,6
C Zpracovatelský průmysl	10,7	18,2	15,4	9,45	20,2	20,6	16,4	15,2
D Výr. a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu */	-67,7	-68,6	-4,2	-37,4	1,2	72,3	6,3	-45,2

Pramen: ČSÚ

*/ v případě obchodu s energiemi se za tržbu z průmyslové činnosti považuje pouze marže, výsledek byl ovlivněn jejím poklesem

Vysoký růst výroby pro investice a pro mezispotřebu

Vysoká výkonnost průmyslu se projevila meziročním růstem produkce ve většině hlavních průmyslových seskupení. Zvýšená investiční aktivita se odrazila zvýšením **výroby pro investice** (o 15,6 %). Růst kooperace v rámci nadnárodních společností se projevil rozvojem **výroby pro mezispotřebu** (o 11,5 %). Mírný růst zaznamenala výroba energií (o 3,5 %). Zlepšení spotřebitelské poptávky, ovlivněné vyššími mzdami, snížením poklesu zaměstnanosti a akčními cenami automobilů, se projevily růstem výroby pro dlouhodobou spotřebu (o 1,9 %) po hlubokém propadu v roce 2009 (o 22,4 %). Výroba pro krátkodobou spotřebu stagnovala.

Tabulka č. II.2 Vývoj průmyslové produkce podle hlavních průmyslových seskupení
(meziroční změna v %)

	Váhy roku 2005	Rok				2010			
		2007	2008	2009	2010	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Průmysl celkem	100,0	10,6	-1,8	-13,6	10,0	6,8	11,0	10,3	11,6
v tom:									
pro mezispotřebu	35,5	11,8	-3,2	-16,6	11,5	7,2	14,2	11,1	13,3
pro investice	21,3	14,9	1,5	-15,6	15,6	14,9	13,8	15,4	18,0
pro dlouhodobou spotřebu	2,1	21,6	3,3	-23,0	1,9	-2,8	3,6	2,5	3,9
pro krátkodobou spotřebu	19,9	1,9	-5,6	8,4	0,0	-1,3	0,0	0,2	1,1
pro výrobu energií	21,2	0,3	-3,3	-4,9	3,5	-0,9	6,9	6,5	3,6

Pramen: ČSÚ

**Vysoký růst
produkce sektoru
HIGH-TECH
a MEDIUM-HIGH-
TECH**

V členění zpracovatelského průmyslu **podle technologické náročnosti výroby** zaznamenal nejvyšší růst produkce **sektor HIGH-TECH s růstem tržeb 20,4 %**. Tento sektor využívá vyspělé technologie a vytváří vyšší přidanou hodnotu. Jeho podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu vzrostl o 0,8 p.b. na 12,6 %. Vedle významné výroby počítačů zahrnuje i výrobu farmaceutických výrobků a výrobu lékařských a dentálních nástrojů. Vysoký růst tržeb zaznamenal **sektor MEDIUM-HIGH-TECH** o 15,1 %, při zvýšení podílu o 1,1 p.b. na 45,6 %. V sektoru má významné postavení automobilový průmysl, strojírenství, elektrotechnický průmysl a chemický průmysl. Rostla také výroba **sektoru MEDIUM-LOW-TECH**, při zvýšení tržeb o 13,6 %. Do tohoto sektoru je zahrnuto hutnictví, rafinérské zpracování ropy, gumárenský a plastikářský průmysl a výroba ostatních nekovových minerálních výrobků. Naopak mírný pokles produkce evidoval **sektor LOW-TECH** o 0,6 %, při snížení podílu o 2,1 p.b. na 15,7 %. Tento sektor zahrnuje převážně odvětví s poklesem produkce - potravinářský, oděvní, kožedělný, dřevozpracující průmysl a výrobu nábytku.

Tabulka č. II.3 Vývoj produkce zpracovatelského průmyslu podle technologické náročnosti výroby (podíl v %, rozdíl v p.b.)

CZ-NACE	Tržby v b.c. (meziroční změna)	Podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu 2010	Podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu 2009	Rozdíl 2010-2009
Zpracovatelský průmysl celkem	12,5	100,0	100,0	0,0
HIGH-TECH	20,4	12,6	11,8	0,8
MEDIUM HIGH-TECH	15,1	45,6	44,5	1,1
MEDIUM LOW-TECH	13,6	26,1	25,9	0,2
LOW-TECH	-0,6	15,7	17,8	-2,1

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

Vývoj ve zpracovatelském průmyslu byl v roce 2010 **ovlivněn vysokým růstem zakázek** (v EU vzrostly o 17,2 %, v eurozóně o 17,7 % a výrazně rostly u našeho nejdůležitějšího obchodního partnera Německa o 25,3 %). Ze zvýšené poptávky, díky silné provázanosti ekonomik, těžila odvětví s vysokým podílem zahraničního kapitálu a produkcí určenou na vývoz. Z 24 odvětví zpracovatelského průmyslu vzrostla výroba v 15 odvětvích, které se na celkové průmyslové produkci podílely 75,8 %. Podrobnější hodnocení vývoje v odvětvích s vysokým růstem produkce je v následující části.

**Vysoký růst
rozhodující výroby
počítačů
a periferních
zařízení**

Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů patřila svým podílem na celkových tržbách průmyslu (9,6 %) k významným odvětvím hospodářství, hned za rozhodujícím automobilovým průmyslem. Téměř celou produkci zabezpečovaly podniky pod zahraniční kontrolou (podíl 97,5 % z celkových tržeb odvětví). Dominantní postavení má firma Foxconn, s.r.o. (s výrobními provozy v Pardubicích a v Kutné Hoře), která se za dobu existence v ČR podle výše exportu stala druhou největší společností za mladoboleslavskou Škodou Auto.

Nejvyšší nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba optic. a fotograf. přístrojů	0,9	24,8	71,9	52,9	51,5	50,3
Výroba elektrických součástek	9,6	13,6	34,5	51,4	37,0	34,1
Výroba počít. a perifer. zařízení	54,6	10,6	45,7	44,9	29,2	31,4
Výroba spotřební elektroniky	27,8	12,4	18,5	13,3	4,3	11,6

Podle agentury Gardner se prodej nových počítačů v ČR v roce 2010 zvýšil o 14,5 % (na 1,27 mil. PC). Trh táhly především notebooky s růstem vyšším o pětinu (na 925 tis. prodaných přístrojů). Prodej stolních PC rostl o 2 % (na 341 tis. přístrojů). Druhá polovina roku byla v porovnání s první polovinou slabší. Bylo to dáno pokračující nejistotou, omezenou schopností dodavatelů snižovat ceny a rostoucí konkurencí.

O dalším příznivém vývoji odvětví vypovídá vývoj zakázek u těchto oborů. U výroby optických a fotografických přístrojů vzrostly v roce 2010 celkové zakázky o 158,1 %, u výroby elektrických součástek o 39,7 % a u rozhodující výroby počítačů a periferních zařízení o 34,5 %. U výroby spotřební elektroniky zakázky vzrostly o 4,2 % (při poklesu domácích zakázek o 12,2 %). Vývoj v tomto oboru byl nepříznivě ovlivňován sníženou spotřebitelskou poptávkou.

Za růstem hutnictví byla výrazná zahraniční a domácí poptávka

Příznivý vývoj v odvětví **výroby základních kovů, hutního zpracování a slévárenství** byl v roce 2010 ovlivněn vysokým růstem zahraničních a domácích zakázek a nízkou základnou předcházejícího roku (v roce 2009 odvětví pokleslo o více než čtvrtinu). V průměru za celý rok 2010 vzrostly nové zakázky v odvětví (CZ-NACE 24) o 35,9 %; pro srovnání - za celý průmysl meziročně narostly nové zakázky v roce 2010 o 14,2 %. Hutnictví bylo zasaženo výkyvy cen materiálu. Opětné růsty cen surovin začaly vytvářet tlak i na zvýšení cen ocelářských výrobků. V roce 2010 se meziročně zvýšily ceny energetického uhlí v průměru o 37 %, cena železné rudy stoupla o 63 % a ceny šrotu se zvýšily o téměř 44 %. Celkově se průměrná cena hutních materiálů v loňském roce zvýšila meziročně v průměru o 4,2 %. Pozvolna se vzpamatovala spotřeba, když zvýšenou poptávku táhly zejména strojírenské obory napojené na automobilový průmysl. Produkci odvětví v roce 2010 zabezpečovaly z 59,3 % podniky pod zahraniční kontrolou.

Významný růst tržeb zaznamenaly obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba a hutní zpracování hliníku	5,3	31,3	43,1	31,6	23,7	32,3
Výroba surového železa	57,1	3,0	54,3	36,0	33,9	30,8
Výroba ocelových trub	11,8	-1,3	39,4	28,8	8,3	17,5

Podle prognózy Světového sdružení pro ocel (WTA) se světová spotřeba oceli v roce 2011 zvýší o 5,3 %. Odhad vychází z vývoje odvětví v rozvíjejících se ekonomikách a především v Číně, jako největšího světového producenta. Pro rok 2011 by se Čína měla podílet na globální poptávce 45 %. Plné životaschopnosti odvětví patrně nebude dosaženo dříve než v roce 2012.

Hlavním tahounem růstu produkce byly automobilky Hyundai a Škoda Auto

U rozhodujícího odvětví ekonomiky, **výroby motorových vozidel**, vzrostla produkce o 22,1 % (na celkových tržbách průmyslu se podílela 22,2 % - tabulka II.4.). Rozhodující podíl na celkové výrobě (99,6 %) měla výroba osobních automobilů. Podniky pod zahraniční kontrolou se na produkci odvětví podílely 96,7 %.

V ČR bylo v roce 2010 poprvé v historii vyrobeno více než 1 milion osobních automobilů (včetně malých užitkových). Rekordní počet vyrobených vozů

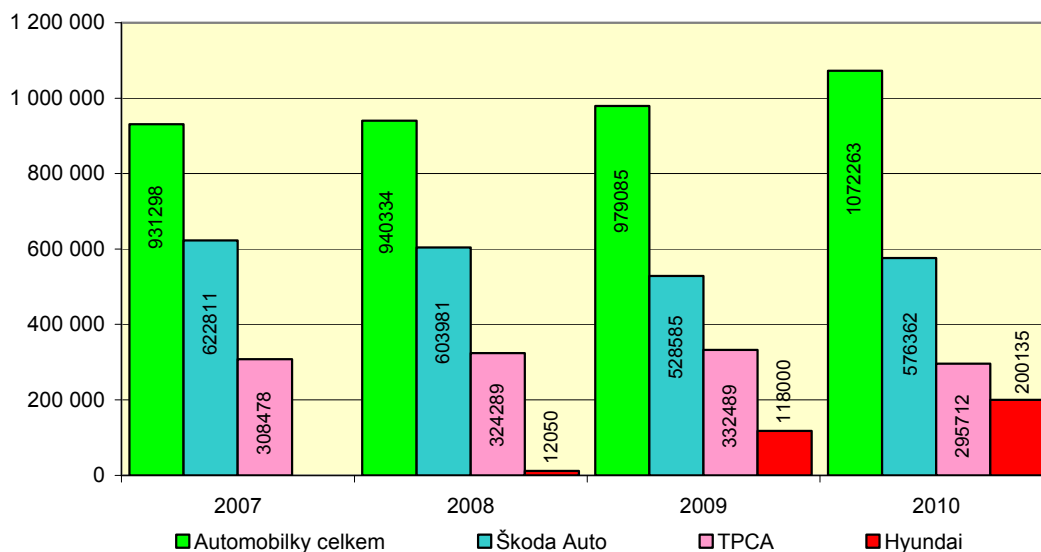
svědčí o tom, že české automobilky využily oživení na trzích v Evropě a ve světě a potvrdily dlouhodobý růstový trend. **Růst výroby automobilů (s podílem na produkci odvětví 47 %) měl pozitivní dopad i na výrobce dílů a příslušenství vozidel (podíl 53 %).**

Podle Sdružení automobilového průmyslu byla **hlavním tahounem růstu** automobilka **Hyundai**, jejíž produkce se zvýšila o 69,6 % (při zvýšení podílu na celkové výrobě aut o 6,6 p.b. na 18,7 %). Příznivého výsledku bylo dosaženo dvousměnným provozem na roční kapacitu 200 tisíc vyrobených vozů. Pro rok 2011 automobilka připravuje rozšíření výroby na třisměnný provoz při roční kapacitě 300 tisíc vozů.

V automobilce **Škoda Auto** se výroba zvýšila o 9 % (podíl se naopak mírně snížil o 0,2 p.b. na 52,8 %). Ukončení vládního programu šrotovného v Německu a nepříznivou situaci na tamním trhu s automobily (pouze v prosinci vzrostly prodeje vozů a zvýšila se poptávka), automobilka kompenzovala velmi dobrou poptávkou v Číně. Kromě Číny automobilka vyráběla vozy i v Indii a Rusku. Pro ČR uvažuje o dalším rozšíření výrobních kapacit.

Automobilka **TPCA** evidovala snížení výroby o 11,1 % (podíl se snížil o 6,4 p.b. na 27,6 %). Ukončení programu šrotovného v řadě evropských zemí se projevilo snížením poptávky u této automobilky, jejíž téměř veškerá produkce byla určena na vývoz. Navíc se výrobce zaměřil na výrobu malých vozů, které měly v období šrotovného největší prodejní úspěchy.

Graf č. II.3 Výroba osobních automobilů v ČR v letech 2007 až 2010 (počet vozidel)

Pramen: Sdružení automobilového průmyslu, graf MPO

Poznámka: celkový počet vyrobených automobilů zahrnuje i produkci malé automobilky Kaipan, která v roce 2010 vyrobila 54 vozů

Výroba **nákladních automobilů** se zvýšila o 29,3 %. Významný růst zaznamenala **Avia**, jejíž výroba vzrostla o 69,1 % (vývoz o 95,7 %). Po počátečním útlumu najel výrobce ve 3. čtvrtletí opět na plnou výrobu. Za růstem byla zvýšená poptávka po podvozcích pro elektromobily ve Velké Británii a speciální série pro český a slovenský trh.

Automobilka **Tatra** zvýšila produkci o 15,2 % (vývoz o 46,7 %). Společnost těžila z dodávek do Ruska a armádních strojů pro Spojené arabské emiráty. Zároveň se snažila vytvořit síť partnerů se zaměřením na země s méně kvalitní silniční sítí (např. v jihovýchodní Asii a Jižní Americe).

Pokles naopak zaznamenala výroba **autobusů**, která se snížila o 11,6 % (vývoz byl nižší o 18,2 %). Nižší výroba autobusů souvisela se snížením rozpočtu měst a obcí, které nenakupovaly nové dopravní prostředky a také s redukcí plánu nákupu nových vozidel ze strany cestovních kancelářů.

Výroba rozhodující značky **Irisbus** (podíl na celkové výrobě autobusů 80,3 %) se snížila o 13,8 %, zatímco značka **SOR** zaznamenala růst výroby o 11,9 %. Další růst u této značky může zabezpečit zvýšená poptávka po malých autobusech pro méně frekventované městské linky ze strany pražského Dopravního podniku (smlouva o dodávce byla podepsána v závěru roku 2010). V roce 2010 si Dopravní podnik Ostrava pořídil dva elektrobusy SOR EBN. Během 1. čtvrtletí 2011 plánuje nákup dalších dvou kusů. Celkem tak budou ve městě jezdit čtyři elektrobusy. Zájem projevila také další města - Brno a České Budějovice. V souvislosti s předpokladem růstu elektromobility byly v Praze v roce 2010 vybudovány dvě veřejné dobíjecí stanice pro elektromobily. Během roku 2011 má být po Praze instalováno celkem 20 dobíjecích stanic.

Významnou pozici v odvětví měli **výrobci dílů a příslušenství motorových vozidel**, jejichž tržby (v b.c.) se zvýšily o 17,2 %.

Další vývoj automobilového průmyslu závisí na rozvoji největší domácí automobilky Škoda Auto, která v současné době těží z přítomnosti na rozvíjejících se trzích Číny, Indie a Ruska. Na domácím trhu je avizováno zahájení výroby nového modelu Škoda A-Entry v květnu 2011. Podle předpokladů by se měl tento model na trhu objevit v srpnu 2012. Podle vyjádření předsedy představenstva chce automobilka v příštích sedmi letech zdvojnásobit prodeje a překročit hranici 1,5 milionu vozů ročně. V návaznosti na rozšiřování či budování nových výrobních kapacit v ČR opět začaly firmy žádat o investiční pobídky, které v předchozích dvou letech nebyly využívány. Např. firma Bosch Diesel oznámila, že investuje do rozšíření výroby v Jihlavě 26 mil.EUR (firma zde postaví novou výrobní linku na výrobu čerpadel CP4).

Vyšší spotřeba léků ovlivňuje farmaceutickou výrobu

Dlouhodobě perspektivním odvětvím je **výroba farmaceutických výrobků a přípravků**, která uspokojuje zvyšující se spotřebu léků. V rámci zpracovatelského průmyslu patřilo odvětví k jednomu z mála, kterých se recese výrazněji nedotkla. Vzhledem k demografickému vývoji v ČR (nárůst počtu starších občanů) ji posilují trendy vyšší spotřeby léků. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na celkových tržbách odvětví 92,6 %.

Nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba základních farmaceut. Výr.	11,0	6,8	34,2	-6,2	34,4	16,5
Výroba farmaceutických přípravků	89,0	12,8	10,4	11,9	-2,1	7,6

Na základě vývoje, zejména domácích zakázek, můžeme předpokládat pokračování růstu, neboť trend vyšší spotřeby léků se v příštích letech pravděpodobně nezastaví. Příznivou perspektivu posilují i nové investice, např. společnost Teva Czech Industries, Opava v září 2010 spustila novou produkci léků určenou pro americký trh. Vedle toho oznámila další investici do rozšiřování výrobních kapacit za zhruba půl miliardy Kč. Do dvou let by se firma měla zařadit mezi největší evropské farmaceutické výrobce. Podle expertů se však letošní rok nejeví tak příznivý, jako ty předcházející. V souvislosti s úspornými opatřeními ve zdravotnictví, které sníží objem léčiv hrazených státem, se očekává pokles tržeb oproti roku 2010 o cca 3 - 5 %.

Řada nových realizovaných kontraktů ovlivnila vývoj strojírenství

Výroba strojů a zařízení patří k významným a tradičním odvětvím zpracovatelského průmyslu, zahrnujícím nutná zařízení pro další investice a provádějící výrobní procesy. Je indikátorem budoucího stavu a dalšího rozvoje hospodářství. Na příznivý vývoj v odvětví měly vliv realizované kontrakty (např. Škoda Power dokončila rekonstrukci turbin JE v Jaslovských Bohunicích a dodala zařízení pro paroplynovou elektrárnu v Jordánsku). Významnou pozici měly podniky pod zahraniční kontrolou, podílející se na produkci odvětví 69,6 %.

Nejvyšší nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výr. prům. chlad. a klimat. zařízení	19,7	49,4	32,3	12,7	20,5	28,4
Výroba ostatních strojů a zařízení	5,7	10,4	11,4	27,2	35,5	25,4
Výr. ostatních čerpadel a kompresorů	8,5	0,6	17,5	17,0	20,0	13,7
Výroba motorů a turbin	6,9	17,0	-38,4	136,3	-22,3	12,0

Pro další rozvoj strojírenství jsou příznivou zprávou podepsané nové kontrakty např. s ČKD Praha DIZ, a.s. na dodávku dvou dieselgenerátorových stanic pro JE Mochovce (zahájení výroby na jaře 2011) a se Škodou JS, a.s. na dostavbu 3. a 4. bloku JE Mochovce a na dodávku vnitřní části jaderného reaktoru pro čínskou elektrárnu Tchaj-čan. Příznivým jevem je znovuzískání tradičních vývozních teritorií, např. společnost Škoda Vagonka, a.s. získala první kontrakt na dodávku dvoupodlažních jednotek City Elefant na Ukrajinu (za 40 mil eur.) a vrací se tak na svůj tradiční trh. To svědčí o přínosu proexportní politiky pro tuzemské exportéry. Ministerstva obrany ČR a Brazílie podepsaly v roce 2010 dohodu, na základě které bude společnost Aero Vocochody spolupracovat se třetím nejvýznamnějším výrobcem letadel – firmou Embraer na vývoji a výrobě nového vojenského víceúčelového transportního letadla KC-390. Aero získalo v roce 2010 tři nové zakázky v celkovém objemu přes 4 mld. Kč (nejvýznamnější je na dodávku pilotní kabiny pro americký bojový vrtulník Black Hawk firmy Sikorsky - smlouva je uzavřena do roku 2017).

Zvýšená mezispotřeba za růstem výroby elektrických zařízení

Produkce **výroby elektrických zařízení** je zaměřená na výrobky určené k dalšímu zpracování ve zpracovatelském průmyslu, ve výrobě a rozvodu elektrické energie, v dopravě a ve spotřebitelské sféře. Charakterem produkce patří do mezispotřeby pro kompletační charakter výrobků a zařízení. Svým podílem na celkových tržbách průmyslu (4,7 %) náleží k významnějším odvětvím. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na celkových tržbách odvětví 86,4 %.

Nejvyšší nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba elektr. vodičů a kabelů	17,2	29,1	29,5	32,2	31,3	30,6
Výroba elektr. rozvod. zařízení	21,5	4,4	23,7	18,7	19,1	16,5
Výr. elektr. mot., gener. a transf.	23,5	-3,1	20,4	38,4	8,6	14,6
Výroba elektr. osvětlov. zařízení	11,7	15,9	15,1	16,1	1,5	9,5

Příznivý vývoj zakázek u těchto oborů ukazuje na pokračování růstu produkce. U výroby elektrických vodičů a kabelů celkové zakázky vzrostly o 31,7 %, u výroby elektrických rozvodných a kontrolních zařízení o 15 %, u výroby elektrických motorů, generátorů a transformátorů o 23,4 % a u výroby elektrických osvětlovacích zařízení o 9,8 %.

Vývoj v tomto odvětví je naopak zpomalován nižší kupní silou obyvatelstva, kdy např. v oboru vyrábějícím spotřebiče určené převážně pro domácnost (mrazničky, myčky, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače apod.) se zakázky v roce 2010 snížily o 12,7 % (při podílu na produkci odvětví 5,6 %).

Odvětví má díky tradici a know-how silný růstový potenciál v oblasti dodávek technologií pro energetiku, který může být vyvolán potřebou investovat do modernizace stávajících a výstavby nových elektráren a tepláren.

Růst automobilového a elektrotechnického průmyslu ovlivnil výrobu pryžových a plastových výrobků

Ve zpracovatelském průmyslu má významnou pozici **výroba pryžových a plastových výrobků**, jako rozhodujícího dodavatele komponentů automobilového, elektrotechnického, potravinářského a obalového průmyslu a zemědělství. Na tržbách odvětví se podniky pod zahraniční kontrolou podílely 76,7 %.

Nejvyšší nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba plast. desek, folií a hadic	14,5	11,9	20,2	25,6	28,2	21,6
Výroba ostatních plast. výrobků	25,0	25,4	22,9	15,0	18,7	20,5
Výroba ostat. pryžových výrobků	11,2	11,5	20,6	19,7	17,5	17,3
Výroba pryžových pláštěů a duší	32,4	2,1	7,5	-9,1	2,5	0,4

Jako subdodavatelské odvětví je výroba pryžových a plastových výrobků závislá na vývoji poptávky v navazujících odvětvích a na rozvojových projektech. Společnost Mitas, a.s. chce např. vybudovat závod na výrobu pláštěů pro traktory a zemědělské stroje v průmyslové zóně Holešov se zahájením výstavby v roce 2012 a výroby v roce 2014. Z dalších investičních plánů - Česká gumárenská společnost, a.s. (součástí je i Mitas) staví v USA továrnu na výrobu zemědělských pláštěů určených pro severoamerický trh a počítá se zahájením výroby začátkem roku 2012.

Vysoká poptávka ovlivňuje vývoj chemického průmyslu

Výroba chemických látek a chemických přípravků má v rámci zpracovatelského průmyslu důležitou roli, protože se svou produkcí nachází uplatnění prakticky ve všech oblastech ekonomiky. Významnou pozici v odvětví má výroba plastů v primární formě, zahrnující výrobu pryskyřic, plastů a jejich míchání na zadání zákazníka s téměř polovičním podílem na celkové produkci a výroba základních organických chemických látek. Velmi dobře se vyvíjel vývoz, když se tržby z přímého vývozu odvětví (v b.c.) zvýšily o 29,6 % a dosáhly jednoho z nejvyšších růstů v rámci zpracovatelského průmyslu. Podniky pod zahraniční kontrolou se na celkových tržbách odvětví podílely 75,6 %.

Nejvyšší nárůst tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba ostatních chem. výrobků	7,1	100,3	71,4	88,6	-8,2	88,5
Výroba zákl. organic. chem. látek	15,2	51,1	63,8	40,1	12,0	48,6
Výroba plastů v primární formě	46,1	30,0	44,8	17,9	7,7	29,2
Výroba chemických vláken	1,7	15,3	18,6	7,9	45,5	18,5

Vzhledem k vývoji u našich největších obchodních partnerů (SRN, Slovensko, Polsko aj.) lze očekávat, že pozitivní rozvojový trend bude pokračovat i v dalších měsících, o čemž svědčí vysoký růst zahraničních zakázek. Významný růst je evidován i u domácích zakázek.

Ve zpracovatelském průmyslu **produkce poklesla v osmi méně významných odvětvích**, podílejících se na celkových tržbách průmyslu 13,6 %. Nejvíce poklesla u **výroby nábytku, oděvů a u výroby ostatních nekovových minerálních výrobků**. Mírnější snížení evidovala **výroba nápojů, výroba usní a souvisejících výrobků, výroba potravinářských výrobků, tisk a rozmnožování nahaných nosičů a zpracování dřeva a výroba dřevěných výrobků**.

Nízká poptávka a nové řetězce jsou za poklesem nábytkářského průmyslu

Největší pokles produkce zaznamenala **výroba nábytku** (o 9,3 %). Za nepříznivým vývojem byla nízká domácí poptávka, která souvisela s nižším počtem dokončených bytů (pokles o 5,3 %). Spolu s tím vývoj nábytkářského průmyslu ovlivnilo v roce 2010 otevření dalších řetězců velkoobchodů v ČR (např. rakouská společnost XXXLutz CZ), prodávajících nábytek smluvních zahraničních výrobců. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na celkových tržbách odvětví 50,7 %.

Největší pokles tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba kuchyňského nábytku	5,5	-29,4	-17,2	-21,3	-16,9	-21,1
Výroba kancelářského nábytku	21,3	-26,4	-4,5	-11,1	-9,6	-13,9
Výroba ostatního nábytku	69,6	-9,8	-2,9	-6,5	-1,1	-5,0

Další vývoj nábytkářského průmyslu bude nepříznivě ovlivňován nižší bytovou výstavbou (v roce 2010 poklesl počet zahájených bytů o 24,6 %). Pro zvýšení konkurenceschopnosti odvětví bude pro výrobce nutné, vedle zavádění nové techniky a technologie, získat zákazníky inovacemi svých výrobků. Důležité je i rozšiřování obchodních a kooperačních vztahů nejen na trhy v rámci EU, ale i ve vztahu k třetím zemím, jejichž spotřební potenciál se postupně zvyšuje.

Vysoké dovozy nepříznivě ovlivňují oděvní průmysl

Výroba oděvů patří v rámci zpracovatelského průmyslu k odvětvím, jejichž pozice dlouhodobě oslabuje. Za tímto vývojem je zvýšená konkurence a vysoké dovozy, zejména ze strany třetích zemí s vlastní surovinovou základnou a nízkými mzdovými náklady, kterým někteří výrobci čelí přechodem na tzv. severský model. To znamená, že si společnost ponechá vývoj, design a marketing, zatímco vlastní výrobu (nejnáročnější na pracovní sílu) přesouvá do třetích zemí. K největším dovozcům oděvních výrobků do ČR patří Čína a Vietnam. Důsledkem je postupné snižování výroby oděvních podniků v ČR, popřípadě ukončování sériové výroby. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na celkových tržbách odvětví 52,1 %.

Největší pokles tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výroba ostatních svrchních oděvů	20,3	-19,2	-12,4	-26,9	-15,2	-18,3
Výroba osobního prádla	25,8	-28,1	-16,1	-16,8	-1,4	-16,3
Výroba pracovních oděvů	11,9	-17,9	6,4	-3,5	-14,5	-8,3

Na druhé straně v oboru výroby outdoorového oblečení ekonomická krize nepřinesla domácím výrobcům tak hluboký propad. Potenciál v tomto oboru nadále existuje, protože přibývá lidí, kteří tráví aktivně svůj volný čas. Výhodou českých firem je orientace na výrobu zboží podle požadavků tuzemských zákazníků, kterým jde o nízkou, ale nikoliv o nejnižší cenu, ale též o trvanlivost a kvalitu.

Pro zvýšení konkurenceschopnosti odvětví je nutné restrukturalizovat a modernizovat výrobu a vyrábět převážně výrobky s vysokou přidanou hodnotou a rychleji zavádět výsledky výzkumu a vývoje do praxe. V odvětví tvorbě se vyžaduje především dokonalé zpracování, módnost, design a vznik nových nabídkových skupin.

Úpadek stavebnictví oslabil výrobu ostatních nekovových, minerálních výrobků

Ve výrobě **ostatních nekovových, minerálních výrobků** jsou zahrnuty dva obory, z nichž jeden se zaměřuje na výrobu skla, porcelánu a keramiky a je převážně orientován na vývoz (na celkových tržbách odvětví se v roce 2010 podílel 46,9 %). Druhý obor je zaměřen na výrobu stavebních hmot a určen převážně na domácí trh (podíl 53,1 %). Vývoj u tohoto oboru byl ovlivněn nedostatečnou poptávkou ze strany stavebních podniků. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na celkových tržbách odvětví 77,7 %.

Největší pokles tržeb zaznamenaly následující obory (podíly na produkci odvětví a meziroční změny v %):

	Podíl	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok 2010
Výr. a zprac. ost. skla vč. technického	7,9	-27,9	-22,4	-10,0	-16,8	-19,5
Výroba dutého skla	5,0	-32,7	-13,0	-10,0	-4,2	-15,5
Výroba betonu připraveného k lití	8,5	-21,1	-18,5	-14,5	-8,1	-15,1
Výroba cementu	7,7	-35,8	-11,1	-11,9	-9,6	-14,9
Výr. beton. výrobků pro staveb. účely	13,3	-36,6	-12,8	-9,4	-2,3	-13,7

Naopak příznivý vývoj zaznamenalo v roce 2010 tvarování a zpracování plochého skla (růst tržeb o 6,3 %, podíl 7,5 %) v souvislosti s oživením poptávky automobilového průmyslu.

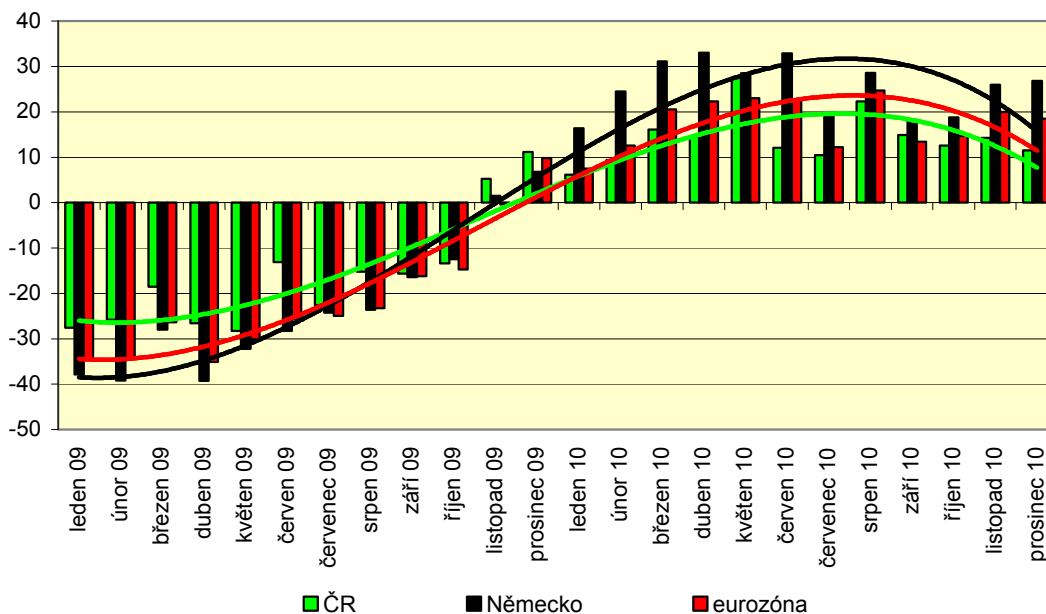
Na vývoj odvětví bude mít vliv situace ve stavebnictví. Představitelé stavebních společností nepředpokládají pro rok 2011 růst v důsledku klesající poptávky a tvrdé konkurence. Ani v roce 2012 neočekávají návrat k výraznějšímu růstu, v lepším případě očekávají spíše začátek stabilizace. U sklářského a keramického průmyslu se situace stabilizovala, výrobní společnosti našly nové majitele a výroba se obnovila. Pro rok 2011 můžeme očekávat zvyšování poptávky po produkci sklářského průmyslu.

Silná vzájemná vazba mezi vývojem zakázek ČR, Německa a eurozóny

Důležitým indikátorem budoucího vývoje je **objem celkových nových zakázek** v průmyslu, které ve vybraných oborech u organizací s 50 a více zaměstnanci meziročně vzrostly o 14,1 %, zakázky ze zahraničí posílily o 15 % a domácí zakázky o 12,4 %. Vývoj zakázek (stejně jako produkci) významně ovlivňovaly zakázky v zemích eurozóny, zejména v Německu. Z následujícího grafu je patrná silná vzájemná vazba.

Výpočet korelačního koeficientu mezi vývojem zakázek v ČR a eurozóně ukázal na velmi silnou vzájemnou vazbu vyjádřenou hodnotou 0,979 a mezi vývojem zakázek v ČR a v Německu 0,963. Výpočet byl proveden v časové řadě leden 2009 - prosinec 2010.

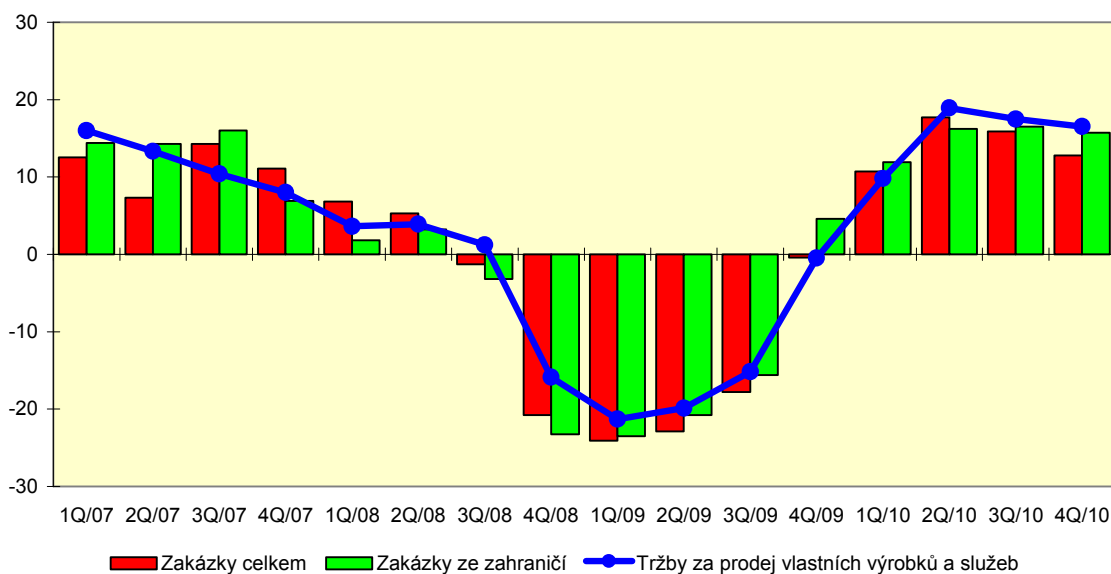
Graf č. II.4 Vývoj celkových zakázek v ČR, Německu a v eurozóně s trendy
(meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ, Eurostat, graf MPO

Vysoký růst zakázek u našich nejvýznamnějších obchodních partnerů se projevil na **objemu zahraničních zakázek**, které se v roce 2010 na celkových zakázkách podílely 63,9 %. Nejvíce **vzrostly v hutnictví** (o 33,3 %), **strojírenství** (o 20,6 %), ve **výrobě elektrických zařízení** (o 20 %), ve **výrobě motorových vozidel** (o 16,3 %) a ve **výrobě počítačů** (o 13,2 %). To se projevilo i v růstu tržeb u vybraných oborů.

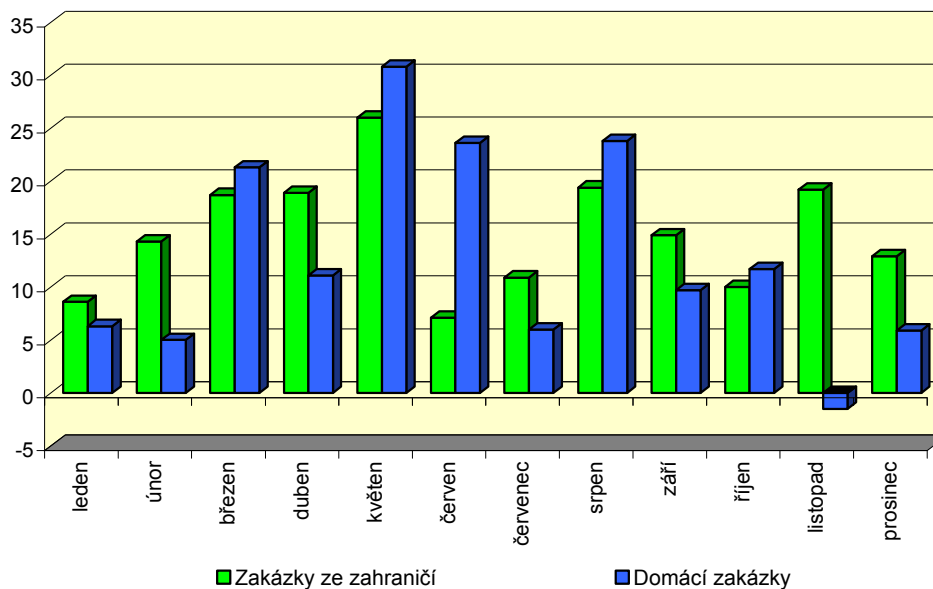
Graf č. II.5 Vývoj nových zakázek a tržeb za vybrané obory
(sleduje se jen u CZ-NACE 12,14,17,20,21,24-30, meziroční změna v %, b.c)

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

Dynamický růst vykázaly i **domácí zakázky** s podílem na celkových zakázkách 36,1%. Vysoký růst evidovala **výroba elektrických zařízení** (o 38,3%), **hutnictví** (o 35,2%), **výroba počítačů** (o 34,9%), a **výroba farmaceutických výrobků a přípravků** (o 19,4%).

Graf č. II.6 Vývoj nových zahraničních a domácích zakázek v roce 2010
(meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ, graf MPO

Předstihové ukazatele naznačují pokračující růst poptávky

ČR významně profituje z vývoje zakázek v eurozóně, zejména Německu. **Předstihové ukazatele** měřící průmyslovou aktivitu **ukazují na pokračování růstu zakázek**. Např. index podnikatelského klimatu v Německu (podle institutu Ifo) dosahoval v závěru roku 2010 historických vrcholů, podle nichž se očekává v první polovině 2011 další výrazný růst. Tamní podniky plánují rozšíření výrobních kapacit a navýšení počtu zaměstnanců. I pravidelný **konjunkturální průzkum ČSÚ ukazuje na zlepšení poptávky** v roce 2011. Průmyslové podniky odhadují zajištění své práce na sedm měsíců dopředu. **Vysoký růst zakázek v kombinaci s hodnotami předstihových ukazatelů naznačují udržení vysoké růstové dynamiky v ČR v průběhu prvních měsíců roku 2011.**

Podíl vzrostl zejména ve vývozně orientovaných odvětvích

V rámci celkových tržeb má **rozhodující pozici zpracovatelský průmysl**, který se na celkových tržbách průmyslu **podílí 89,6 %** (meziročně posílil o 2 p.b.). Tento růst byl kompenzován poklesem podílu energetické sekce. Do změny struktury se promítla zvýšená zahraniční i domácí poptávka. Podíly vzrostly převážně ve vývozně orientovaných odvětvích, nejvíce ve výrobě motorových vozidel (o 1,5 p.b. na 22,2 %) a ve výrobě počítačů (o 1 p.b. na 9,6 %).

Tabulka č. II.4 Struktura tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb
(podíly v %, z b.c., rozdíly v p.b.)

	ROK 2009	1.Q. 2010	2.Q. 2010	3.Q. 2010	4.Q. 2010	ROK 2010	Rozdíl 2010-2009
Průmysl celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0
B Těžba a dobývání	2,9	2,6	2,8	3,1	3,0	2,9	0,0
D Výr. a rozvod el., plynu, tepla a klimat. vzduchu	9,5	9,9	6,0	6,0	8,3	7,5	-1,9
C Zpracovatelský průmysl	87,6	87,5	91,2	90,9	88,7	89,6	2,0
10 Výroba potravinářských výrobků	6,4	5,8	5,4	5,7	5,4	5,6	-0,8
11 Výroba nápojů	2,2	1,7	2,0	2,1	1,7	1,9	-0,3
12 Výroba tabákových výrobků	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,0
13 Výroba textilií	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	-0,1
14 Výroba oděvů	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
15 Výroba usní a souvisejících výrobků	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
16 Zprac. dřeva, výr. dřev., kork. výr., kromě výr. náb.	1,3	1,2	1,4	1,4	1,2	1,3	-0,1
17 Výroba papíru a výrobků z papíru	1,7	1,8	1,7	1,7	1,6	1,7	0,0
18 Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	-0,2
19 Výroba koksu a rafinovaných ropných výrobků	2,9	3,3	3,8	4,0	3,7	3,7	0,8
20 Výroba chemických látek a chem. přípravků	3,7	4,3	4,5	4,3	3,9	4,2	0,5
21 Výroba zákl. farmac. výrobků a farmac. přípravků	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
22 Výroba pryžových a plastových výrobků	6,0	5,9	6,2	6,2	5,8	6,0	0,0
23 Výroba ostatních nekov. minerálních výrobků	3,7	2,5	3,6	3,7	2,9	3,2	-0,6
24 Výroba zákl. kovů, hutní zprac. kovů, slévárenství	4,9	5,3	5,8	5,8	5,4	5,6	0,6
25 Výr. kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	5,2	4,7	5,2	5,4	5,0	5,1	-0,1
26 Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů	8,6	9,0	9,4	9,9	10,2	9,6	1,0
27 Výroba elektrických zařízení	4,6	4,7	4,6	4,9	4,7	4,7	0,2
28 Výroba strojů a zařízení	6,7	6,3	6,5	6,9	6,7	6,6	-0,1
29 Výroba motor. voz. (kr. motoc.), přívěsů a návěsů	20,7	23,4	22,9	20,9	21,7	22,2	1,5
30 Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	1,4	1,1	1,2	1,1	1,3	1,2	-0,2
31 Výroba nábytku	0,7	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6	-0,1
32 Ostatní zpracovatelský průmysl	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
33 Opravy a instalace strojů a zařízení	2,1	1,6	1,9	2,1	2,7	2,1	0,0

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

**Rostoucí průmyslová
produkce zmírnila
pokles
zaměstnanosti**

Rostoucí průmyslová produkce a zvýšení objemu zakázek se odrazilo ve **snižování poklesu zaměstnanosti** (v 1. čtvrtletí pokles o 11,3 %, ve 4. čtvrtletí pokles o 0,9 %), když **v roce 2010 poklesla o 5,0 %**. Růst zaměstnanosti zaznamenala pouze 2 odvětví – výroba elektrických zařízení (o 2,2 %) a výroba pryžových a plastových výrobků (o 0,4 %).

Průmyslová produkce roste, daří se i exportu, ale podle prognózy Svazu průmyslu a dopravy nedejde v příštím období k oživení trhu práce. Podle odhadů zhruba tři čtvrtiny průmyslových podniků nepočítají se změnou počtu zaměstnanců (snaží se udržet kvalifikované zaměstnance), nabírání předpokládá pětina podniků, část podniků chce naopak propouštět.

Tabulka č. II.5 Vybrané ukazatele průmyslových organizací s 50 a více zaměstnanci
(meziroční změny v %)

Ukazatel	Rok 2010 / Rok 2009										Skutečnost	
	prům. prod. (IPP)	tržby z prodeje vl. výr. a služeb ve b.c.	tržby z přímého vývozu v b.c.	evid. počet zaměst.	produkt. práce z tržeb	průměr. mzda nominál.	mzda přepočt. indexem cen výrobců	jednotkové mzdové náklady		průměrná mzda		
								nominál.	reálné	Kč	Euro	
B Těžba a dobývání	0,9	5,3	23,6	-5,4	11,3	7,3	1,5	-3,6	-8,8	30 641	1212	
D Výr. a rozvod el., plynu, tepla a klimat. vzduchu	5,1	-11,4	-45,3	-10,2	-1,3	3,5	4,9	5,0	6,3	41 303	1633	
C Zpracovatelský průmysl	11,0	12,5	15,2	-4,8	18,2	4,4	2,9	-11,6	-13,0	24 220	958	
10 Výroba potravinářských výrobků	-1,8	-4,0	10,2	-5,3	1,4	2,1	4,4	0,7	3,0	20 385	806	
11 Výroba nápojů	-0,1	-6,3	-9,3	-6,7	0,5	4,8	6,4	4,2	5,8	31 340	1239	
12 Výroba tabákových výrobků	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
13 Výroba textilií	4,6	3,1	7,1	-12,4	17,7	5,5	4,9	-10,3	-10,8	18 641	737	
14 Výroba oděvů	-6,4	-7,6	-8,9	-13,5	6,8	4,2	4,4	-2,4	-2,2	13 729	543	
15 Výroba usní a souvisejících výrobků	-1,8	-18,9	-7,5	-2,9	-16,5	-0,5	-1,7	19,1	17,7	14 209	562	
16 Zprac. dřeva, výr. dřev., kork. výr., kr. výr. náb.	-0,2	5,5	11,1	-8,6	15,5	2,8	0,0	-11,0	-13,4	20 047	793	
17 Výroba papíru a výrobků z papíru	6,7	12,0	16,5	-5,5	18,5	2,2	0,2	-13,7	-15,4	24 448	967	
18 Tisk a rozmnož. nahaných nosičů	-1,9	-11,5	-1,3	-13,5	2,3	-2,3	6,1	-4,5	3,7	24 781	980	
19 Výroba koksů a rafinovaných ropných výrobků	2,9	39,4	37,2	-5,6	47,6	-3,2	-26,0	-34,5	-49,9	33 794	1336	
20 Výroba chemických látek a chem. přípravků	8,0	26,2	29,7	-3,4	30,7	3,8	0,3	-20,5	-23,2	26 533	1049	
21 Výroba zákl. farmac. výr. a farmac. přípravků	13,1	8,5	-13,3	-4,8	14,0	1,2	4,5	-11,2	-8,3	29 116	1151	
22 Výroba pryžových a plastových výrobků	9,5	9,4	24,6	0,4	8,9	4,3	5,6	-4,3	-3,0	23 142	915	
23 Výroba ostatních nekov. minerálních výrobků	-3,7	-6,7	4,9	-10,2	4,0	4,7	7,6	0,7	3,5	26 309	1040	
24 Výroba zákl. kovů, hutní zprac. kovů, slévárnictví	22,1	23,6	23,0	-6,4	32,0	6,2	1,9	-19,6	-22,8	25 043	990	
25 Výr. kovových konstrukcí a kovoděl. výrobků	17,3	8,7	13,3	-2,6	11,5	4,9	6,9	-5,9	-4,1	23 214	918	
26 Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů	27,9	22,8	14,2	-8,5	34,1	3,8	5,7	-22,7	-21,2	23 711	938	
27 Výroba elektrických zařízení	16,2	18,1	11,7	2,2	15,6	10,2	6,6	-4,7	-7,8	23 991	949	
28 Výroba strojů a zařízení	13,7	7,9	10,5	-9,3	19,0	5,0	6,6	-11,7	-10,4	24 568	971	
29 Výroba motor. voz. (kr. motoc.), přívěs. a návěs.	22,1	18,0	19,1	-0,5	18,6	5,0	10,3	-11,5	-7,0	26 547	1050	
30 Výroba ostatních dopr. prostředků a zařízení	4,3	-6,9	-2,6	-7,5	0,6	-5,8	-5,7	-6,4	-6,3	26 149	1034	
31 Výroba nábytku	-9,3	-7,6	-3,7	-17,5	12,0	4,2	4,4	-7,0	-6,8	18 943	749	
32 Ostatní zpracovatelský průmysl	3,9	14,5	10,2	-0,8	15,4	7,9	7,5	-6,5	-6,9	19 814	783	
33 Opravy a instalace strojů a zařízení	-4,9	-1,9	29,0	-6,7	5,1	0,1	-1,2	-4,7	-6,0	29 523	1167	
Průmysl celkem	10,0	10,0	14,8	-5,0	15,8	4,4	3,2	-9,9	-10,9	24 949	987	

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

Poznámka: produktivita práce vypočtena jako podíl indexu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb (v b.c.) a indexu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců, při přepočtu průměrné mzdy použit průměrný směnný kurz za rok 2010 - 1 euro = 25,290 Kč.

**Růst produktivity
práce se projevil
poklesem
jednotkových
mzdových nákladů**

Růst tržeb (o 10 %) při snížení zaměstnanosti (o 5,0 %) se v roce 2010 projevil **zvýšením produktivity práce o 15,8 %**, která předstihla růst reálných mezd (o 12,6 p.b.). Tato příznivá relace se odrazila v poklesu jednotkových mzdových nákladů ve většině odvětví. Pouze ve čtyřech méně významných odvětvích se jednotkové náklady zvýšily (ve výrobě potravinářských výrobků, ve výrobě nápojů, ve výrobě usní a souvisejících výrobků a ve výrobě ostatních nekovových minerálních výrobků).

Tabulka č. II.6 Vývoj relace mezd a produktivity práce (meziroční změna v %)

	ROK				2010			
	2007	2008	2009	2010	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Průměrná nominální mzda	7,4	8,2	3,6	4,4	5,3	4,7	3,5	3,5
Průměrná mzda přepočtená indexem cen průmyslových výrobců	3,2	3,5	6,9	3,1	6,8	3,4	1,3	0,5
Produktivita práce	7,3	0,2	-0,8	15,8	17,8	19,1	13,7	12,2
Jednotkové mzdové náklady								
Nominální	0,1	8,0	4,4	-9,9	-10,6	-12,1	-9,0	-7,8
Reálné	-3,8	-3,3	7,8	-10,9	-9,3	-13,2	-10,9	-10,4

Pramen: propočty MPO z údajů ČSÚ

**Vysoký růst
produkce
u soukromých
podniků národních
a podniků pod
zahraniční
kontrolou**

Ve struktuře průmyslových podniků **podle institucionálních sektorů** (ČSÚ předává pouze údaje organizací se 100 a více zaměstnanci) největší nárůst produkce zaznamenaly **soukromé podniky národní** s růstem tržeb o 13,5 % (podíl se zvýšil o 0,5 bodu na 19 %). Vysoký nárůst tržeb evidovaly rozhodující **soukromé podniky pod zahraniční kontrolou**, jejichž tržby se zvýšily o 12 % (podíl vzrostl o 0,9 bodu na 74,7 %). Naopak u **veřejného sektoru** se produkce snížila o 9,6 % (podíl poklesl o 1,4 bodu na 6,2 %). Vývoj sektoru ovlivnila vysoká základna předcházejícího roku (v roce 2009 byla produkce vyšší o 34,2 %).

Tabulka č. II.7 Přehled základních ukazatelů podle institucionálních sektorů v roce 2010 (organizace se 100 a více zaměstnanci)

	Prům. počet podniků	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb			Tržby z přímého vývozu meziroč. změna b.c.	Počet zaměstnanců			Průměrná měsíční				
		mld. Kč b.c.	podíl v %	meziroč. změna b.c.		v tis. osob	podíl v %	meziroč. změna	tržba / zaměst.			mzda	
									v Kč b.c.	meziroč. změna b.c.	úroveň prům=100	v Kč	meziroč. změna
Podniky s 100 a více zaměstnanci celkem	2 421	2703,9	100,0	10,6	15,4	781,7	100,0	-4,2	288252	15,4	100,0	24632	4,2
veřejné	67	167,6	6,2	-9,6	79,8	33,5	4,3	-13,1	417129	4,1	144,7	33986	4,6
nestátní sféra	2354	2536,4	93,8	12,3	15,7	748,2	95,7	-3,7	282487	16,6	98,0	21961	10,1
z toho:													
soukr. národní	1 081	514,6	19,0	13,5	11,4	268,5	34,3	-1,4	159709	15,1	55,4	22324	9,1
pod zahr. kontr.	1 264	2020,6	74,7	12,0	16,4	478,4	61,2	-5,0	351970	17,9	122,1	26543	3,1
zaměstnavatelé*/	9	1,2	0,0	6,9	45,2	1,3	0,2	3,5	74323	3,3	25,8	17017	18,2

Pramen: ČSÚ, propočty MPO

*/ fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku se 100 a více zaměstnanci

**Vysoký růst
produkce v krajích
s vyšší koncentrací
růstových odvětví**

Ve struktuře průmyslových podniků v členění **podle krajů** (organizace se 100 a více zaměstnanci) vzrostla produkce (měřená tržbami) z celkového počtu 14 krajů v 11 krajích, kde mají převahu odvětví s růstem produkce. Největší nárůst tržeb zaznamenal **Moravskoslezský kraj** (o 25,6 %), kde významnou pozici má hutnictví s téměř čtvrtinou tržeb, reprezentovanou největším hutním podnikem v ČR společností Mittal Steel Ostrava a.s. Na hutní základnu navazuje strojírenství. Významné zastoupení v kraji má s více než pětinou tržeb výroba pro automobilový průmysl např. Autopal Nový Jičín. Vysoký růst tržeb zaznamenal

Pardubický kraj (o 20 %), když polovinu tržeb zde zabezpečuje výroba počítačů. V kraji má významnou pozici také výroba pro automobilový průmysl se zhruba desetinou tržeb. K významným podnikům patří firma Kiekert-CS, s.r.o., zabezpečující výrobu centrálního zamykání do automobilů všech značek. Vysoký růst tržeb evidoval i **Ústecký kraj** (o 19,7 %) s výrobou rafinérských a petrochemických výrobků a **Královéhradecký kraj** (o 16 %) s výrobou určenou pro automobilový průmysl (Škoda Auto zde má dva montážní závody - v Kvasinách a ve Vrchlabí).

Tabulka č. II.8 Přehled základních ukazatelů podle krajů v roce 2010
(organizace se 100 a více zaměstnanci)

	Prům. počet podniků	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb			Tržby z přímého vývozu meziroč. změna b.c.	Počet zaměstnanců			Průměrná měsíční				
		mld. Kč b.c.	podíl v %	meziroč. změna		v tis. osob	podíl v %	meziroč. změna	tržba / zaměst.			mzda	
									v Kč b.c.	meziroč. změna	úroveň prům=100	v Kč	meziroč. změna
Podniky s 100 a více zaměstnanci celkem	2 421	2703,9	100,0	10,6	115,4	781,7	100,0	-4,2	288252	15,4	100,0	24632	4,2
v tom:													
Hlavní město Praha	234	334,7	12,4	-3,8	99,0	82,6	10,6	-1,2	337743	-2,6	117,2	32 685	2,7
Středočeský	240	487,6	18,0	11,4	113,2	92,9	11,9	-3,5	437552	15,4	151,8	28 436	5,6
Jihočeský	155	100,8	3,7	-2,1	113,8	43,0	5,5	-9,2	195574	7,9	67,8	22 971	2,1
Plzeňský	154	170,8	6,3	11,4	116,9	51,0	6,5	-2,6	279052	14,3	96,8	25 219	4,5
Karlovarský	87	35,8	1,3	6,0	120,4	21,6	2,8	-0,2	138020	6,2	47,9	22 470	1,0
Ústecký	185	296,0	10,9	19,7	118,7	56,9	7,3	-5,4	433681	26,5	150,5	25 414	4,7
Liberecký	114	108,6	4,0	7,1	108,6	40,1	5,1	-3,9	225487	11,3	78,2	25 257	5,3
Královéhradecký	138	86,9	3,2	16,0	117,4	40,3	5,2	-3,9	179799	20,7	62,4	22 238	3,1
Pardubický	145	194,0	7,2	20,0	112,9	42,5	5,4	-2,3	380768	22,9	132,1	22 477	3,1
Vysočina	135	101,5	3,8	13,2	122,8	44,6	5,7	-0,6	189551	13,8	65,8	23 753	5,7
Jihomoravský	258	171,3	6,3	5,2	115,3	66,2	8,5	-9,8	215537	16,7	74,8	23 555	4,3
Olomoucký	156	87,9	3,3	-1,6	96,9	42,2	5,4	-8,2	173469	7,3	60,2	22 347	5,9
Zlínský	179	135,4	5,0	5,7	117,9	45,8	5,9	-5,4	246455	11,7	85,5	22 645	5,3
Moravskoslezský	243	392,5	14,5	25,6	130,4	112,0	14,3	-2,0	291971	28,2	101,3	25 383	5,6

Pramen: ČSÚ

Naopak největší pokles tržeb zaznamenalo **Hlavní město Praha** (o 3,8 %) s významnou pozicí potravinářského průmyslu. Spolu s Prahou poklesla produkce i v **Jihočeském kraji** a v **Olomouckém kraji**.

Shrnutí:

- Průmyslová produkce vzrostla v roce 2010 o 10 %. Český průmysl profitoval ze silného oživení německé ekonomiky a pokračujícího zotavování v jiných významných ekonomikách. Na konci roku 2010 se průmysl nacházel zhruba na úrovni druhého pololetí 2008.
- Vysoká výkonnost průmyslu se projevila meziročním růstem produkce ve většině hlavních průmyslových seskupení. Zvýšená investiční aktivita se odrazila zvýšením výroby pro investice (o 15,6 %). Růst kooperace v rámci nadnárodních společností se projevil rozvojem výroby pro mezispotřebu (o 11,5 %). Mírný růst zaznamenala výroba energií (o 3,5 %).

- I když nejvyšší růst zaznamenal sektor HIGH-TECH (růst tržeb 20,4 %), využívající vyspělé technologie a vytvářející vyšší přidanou hodnotu (podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu dosáhl 12,6 %), zůstává nejvýznamnějším sektor MEDIUM-HIGH-TECH, který posílil svůj podíl na 45,6 %. Zde má významné postavení automobilový průmysl, strojírenství, elektrotechnický průmysl.
- Nejvýznamnější podíl na celkových průmyslových tržbách mají výroba motorových vozidel a výroba počítačů a (22,2 %, resp. 9,6 %), které jsou téměř celé pod zahraniční kontrolou (96,7 %, resp. 97,5 %). Vedle výroby počítačů a výroby motorových vozidel zaznamenalo v roce 2010 vysoký růst produkce z významnějších odvětví - hutnictví (o 22,1 %), výroba kovových konstrukcí (o 17,3 %), výroba elektrických zařízení (o 16,2 %), strojírenství (o 13,7 %). Naopak produkce poklesla v méně významných odvětvích, nejvíce ve výrobě nábytku (o 9,3 %) a ve výrobě oděvů (o 6,4 %).
- Růst tržeb (o 10 %) při snížení zaměstnanosti (o 5,0 %) se v roce 2010 projevil zvýšením produktivity práce o 15,8 %, která předstihla růst reálných mezd (o 12,6 p.b.). Tato příznivá relace se odrazila v poklesu jednotkových mzdových nákladů.
- Důležitým indikátorem budoucího vývoje je objem celkových nových zakázek v průmyslu, které vzrostly ve vybraných oborech o 14,1 %, zakázky ze zahraničí posílily o 15 % a domácí zakázky o 12,4 %.

III. STAVEBNICTVÍ

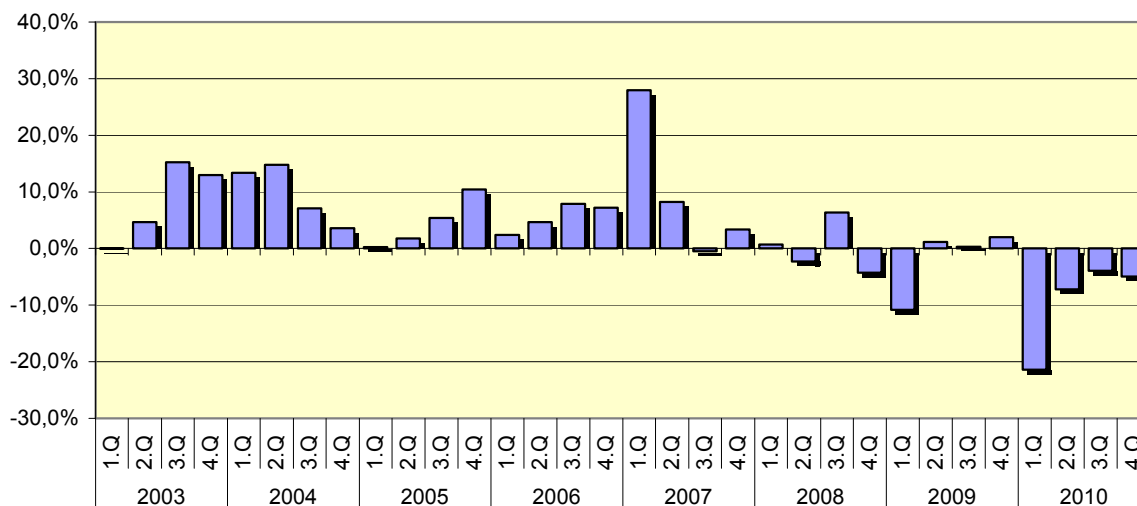
III.1 Produkce, zaměstnanost a produktivita, stavební povolení

Stavebnictví bylo v roce 2010 nejnižší od vzniku ČR

Stavební produkce ČR v roce 2010 meziročně poklesla o 7,8 %. Pokračoval trend propadu pozemního stavitelství, ke kterému se přidal i pokles inženýrského stavitelství (v roce 2009 ještě inženýrské stavitelství dokázalo propad pozemního stavitelství vyrovnat). Za špatnou kondicí odvětví stály zpožděné dopady globální hospodářské krize, především pokračující slabá poptávka domácností i firem. Na nepříznivých výsledcích se podepsala také úsporná opatření vlády, která významně omezila infrastrukturní stavby. Naopak pozitivně loňský výkon stavebnictví ovlivnily masivní investice do solárních elektráren. Pokles zmírnil i vyšší objem stavebních prací na programu Zelená úsporám.

Vývoj stavebnictví v posledních letech ilustruje graf č. III.1.1 Největší pád zažilo odvětví v roce 2010 v prvním čtvrtletí, kdy pokleslo o 21,4 %. V záporných číslech se pak výkon stavebnictví držel až do konce roku (ve druhém kvartálu se stavební produkce snížila o 7,2 %, ve třetím o 3,9 %, ve čtvrtém pak o 4,9 %).

Graf č. III.1.1 Stavební výroba (meziroční změna v %, s.c.)

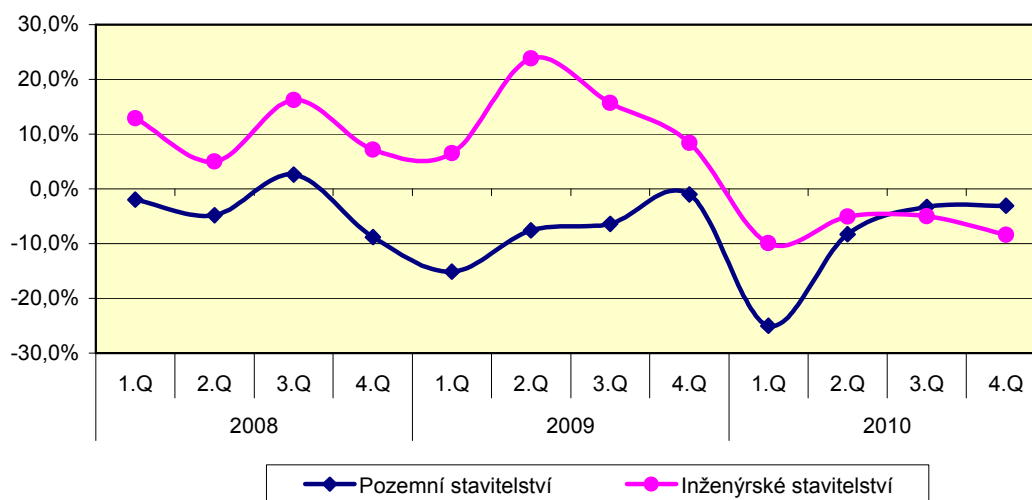

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a graf MPO

V propadu se nacházelo pozemní i inženýrské stavebnictví

Na rozdíl od roku 2009 se vloni krize promítla do produkce inženýrského stavitelství. Ta si meziročně pohoršila o 6,7 % a dosáhla tak vůbec nejslabšího výsledku v historii ČR. Za špatným výkonem stála především úsporná opatření státu, která omezila investice do infrastruktury. Přispěla také přetrvávající snížená poptávka ze strany podniků.

Ve druhém pololetí dokonce inženýrské stavitelství ve svém propadu předstihlo stavitelství pozemní (ve 3. čtvrtletí pokleslo o 5 %, ve 4. čtvrtletí o 8,4 %). Pozemní stavitelství navázalo na špatný vývoj roku 2009, když v loňském roce pokleslo o 8,4 %. Právě pozemní stavitelství táhlo propad celkové stavební výroby v úvodu roku, kdy pokleslo o 25 %.

Graf č. III.1.2 Pozemní a inženýrské stavitelství (meziroční změna v %, s.c.)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a graf MPO

Mzdy se zvyšovaly, produktivita práce klesala

Krize ve stavebnictví se i nadále projevila propouštěním zaměstnanců. Počet pracovníků v podnicích s 50 a více zaměstnanci v roce 2010 meziročně poklesl o 3 %. Průměrná nominální mzda se oproti roku 2009 zvýšila o 2,5 %, činila 28 734 Kč a přesáhla tak celorepublikový průměr 23 951 Kč.

Produktivita práce pokračovala v poklesu zahájeném v roce 2009, když meziročně oslabila o 4,9 %. Došlo zároveň ke zvýšení nominálních jednotkových mzdových nákladů o 7,8 %, reálné jednotkové náklady vzrostly o 7,9 %.

Ceny stavebních prací se poprvé od roku 1994 meziročně snížily. Mírný pokles indexu cen stavebních prací o 0,1 % je tak dalším indikátorem, který naznačuje, že stavebnímu odvětví se nedaří.

Tabulka č. III.1.1 Mzdy, produktivita práce a jednotkové mzdové náklady (meziroční změny v %)

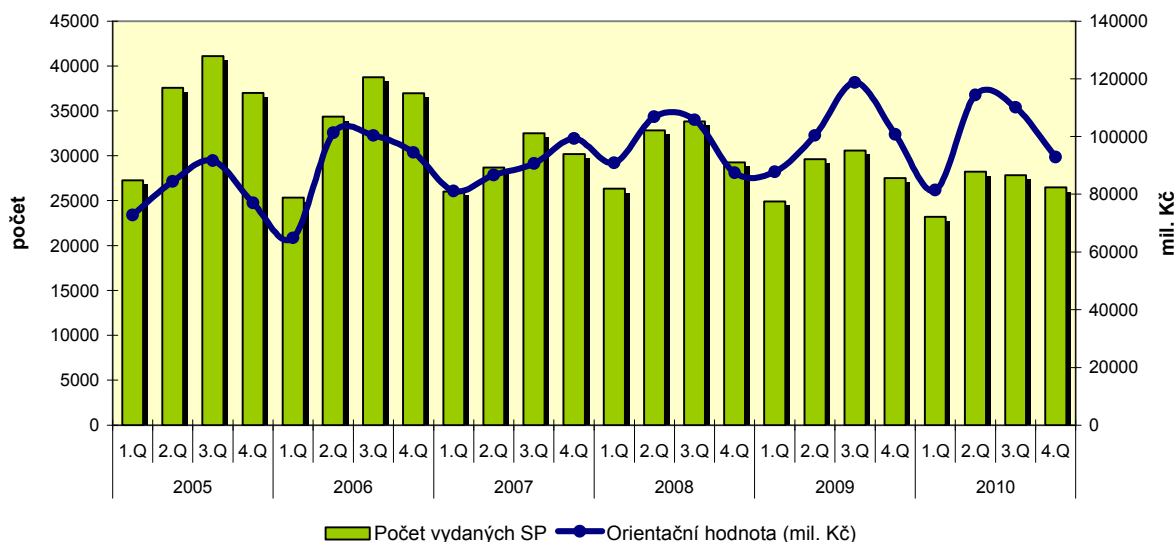
	2009	2010
Průměrná nominální mzda	3,2	2,5
Průměrná reálná mzda*	2,2	1,0
Produktivita práce ze ZSV** (ve s.c.)	-0,7	-4,9
Nominální jedn. mzdové náklady	3,9	7,8
Reálné jedn. mzdové náklady	2,7	7,9

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a dopočty MPO

Propouštět se bude i v roce 2011

Podle svazu podnikatelů ve stavebnictví bude propouštění pokračovat i v roce 2011. Stabilizace by mohla nastat až v roce 2012 nebo 2013.

Graf č. III.1.3 Počet vydaných stavebních povolení a orientační hodnota povolených staveb

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a graf MPO

Tabulka č. III. 1.2 Vývoj počtu a hodnot povolených staveb

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet vydaných SP	140 822	149 339	153 622	142 941	135 391	117 384	122 242	112 674	105 743
Orient. hodnota povolených staveb (mil. Kč)	242 212	286 228	315 072	325 824	360 945	357 708	390 836	407 611	398 839
Prům. hodnota na 1 SP (tis. Kč)	1 720	1 917	2 051	2 279	2 666	3 047	3 197	3 618	3 772

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a dopočty MPO

Počet vydaných stavebních povolení klesá

Nepříznivé vyhlídky stavební produkce v nejbližší době naznačuje počet vydaných stavebních povolení. V roce 2010 bylo vydáno celkem 105 743 stavebních povolení, což ve srovnání s rokem 2009 představuje pokles o 6,2 %. Z celkového počtu připadá 59 106 povolení na nové stavby, 46 637 povolení se týká změn dokončených staveb. Vývoj počtu stavebních povolení v roce 2010 je uveden tabulkách č. III.1.2 a III.1.3.

Poklesla i orientační hodnota povolených staveb, oproti roku 2009 o 2,2 %. Krize ve stavebnictví se nejméně podepsala na stavbách k ochraně životního prostředí; meziročně počet povolených zelených staveb poklesl jen mírně o 3,1 % a jejich orientační hodnota vzrostla o 56 %. Za tímto vývojem stál boom výstavby fotovoltaických elektráren. Naopak bytová výstavba si vedla nejhůře. Navázala na neúspěšný rok 2009, když počet vydaných povolení v loňském roce poklesl o 6,7 % a jejich orientační hodnota o 14,8 %.

Nová podlahová plocha byla v roce 2010 meziročně o 4,3 % menší. Poklesla především plocha bytových budov (o 19,6 %), zejména pak u nové výstavby (o 20,2 %). Nižší hodnota povolených bytových staveb společně s poklesem jejich podlahové plochy ukazuje, že se staví především malometrážní byty.

Tabulka č. III.1.3 Vydaná stavební povolení a orientační hodnota staveb (meziroční změny v %)

	Vydaná stavební povolení				Orientační hodnota staveb			
	2010				2010			
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q p)	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q p)
Celkem	93,0	95,3	91,0	96,2	92,8	114,0	92,7	92,2
v tom: nová výstavba	90,2	95,9	90,8	97,4	96,7	133,3	102,0	94,3
změna dokončených staveb	96,8	94,5	91,4	94,7	85,4	83,5	74,1	88,1
z celku: bytové budovy	87,9	92,2	94,5	98,7	80,8	92,5	77,7	91,5
pro nebytové budovy	95,2	96,2	92,6	93,0	92,9	101,4	108,7	101,8
stavby k ochraně živ. prostředí	110,1	99,9	87,3	92,6	180,3	205,7	161,6	106,8
ostatní stavby	90,1	96,8	87,1	97,4	69,0	119,0	68,4	76,1

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy MPO

p) předběžné údaje

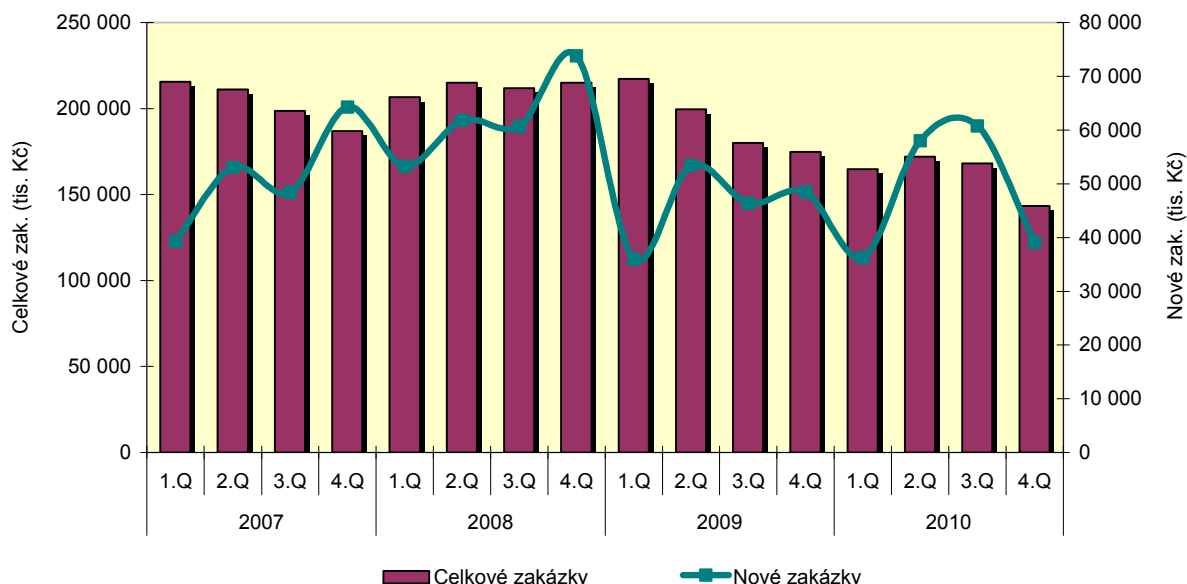
Hodnota nových zakázek meziročně vzrostla

České stavební podniky s 50 a více zaměstnanci uzavřely v roce 2010 celkem 39 121 zakázek, meziročně si tak polepšily o 15,7 %. Celková hodnota těchto zakázek činila 194,3 mld. Kč, což je ve srovnání s rokem 2009 o 5,4 % více. Rostly nové stavební zakázky jak v oblasti pozemního stavitelství (o 6,1 %) tak v oblasti inženýrského stavitelství (o 5 %).

Je však nutno poznamenat, že nárůst objemu nových zakázek byl silně ovlivněn nízkou srovnávací základnou roku 2009, ve kterém hodnota uzavřených kontraktů meziročně poklesla o 26,2 %. Oproti roku 2008, kdy zakázky zaznamenaly rekordní objem, je loňská hodnota stále o 22 % nižší.

Průměrná hodnota jedné nově uzavřené stavební zakázky v roce 2010 činila 5 mil.Kč (meziročně o 8,9 % méně).

Graf č. III.1.4 Vývoj stavebních zakázek

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a graf MPO

Tabulka č. III.1.4 Vývoj hodnoty nových stavebních zakázek (podniky nad 50 zaměstnanců)

Nové zakázky v tuzemsku	Index (stejně období předchozího roku = 100)			
	1. čtvrtletí 2010	2. čtvrtletí 2010	3. čtvrtletí 2010	4. čtvrtletí 2010 p)
celkem	100,8	108,8	130,9	80,8
v tom: pozemní stavitelství	118,2	104,0	129,9	72,4
inženýrské stavitelství	86,0	111,5	131,7	86,5

p) předběžné údaje

Pramen: ČSÚ, únor 2010, úpravy MPO

Stav stavebních zakázek se snížil o 18 %

Stav stavebních zakázek nezbuzuje optimismus ohledně budoucího vývoje. Ke konci roku 2010 měly stavební podniky s 50 a více zaměstnanci smluvně uzavřeny zakázky v celkové hodnotě 143,3 mld. Kč, to je o 18 % méně než v předchozím období. Pokles táhly domácí zakázky, které se oproti roku 2009 propadly o 19,9 %. Úsporná opatření vlády se odrazila ve vývoji veřejných zakázek, jejichž hodnota poklesla o 30,3 %. Naopak soukromých tuzemských zakázek začalo přibývat, ve srovnání s předchozím obdobím byl jejich objem v roce 2010 o 11,8 % vyšší. Statistika však vychází z velmi nízké srovnávací základny roku 2009 (například oproti roku 2008 byl loni objem soukromých tuzemských zakázek stále o pětinu nižší).

Objem stavu zakázek ze zahraničí se v loňském roce zvýšil o 2,5 %. Vzhledem k tomu, že tato statistika je ovlivněna velmi vysokou srovnávací základnou roku 2009 (objem zakázek posílil o 62 %), jedná se o poměrně dobrý výsledek. Zvyšuje se i podíl zahraničních zakázek na celku; zatímco v roce 2009 tvořily zahraniční zakázky 11 % celkových, v roce 2010 to bylo už 13 %. To svědčí o skutečnosti, že domácí firmy stále více hledají příležitosti na zahraničních trzích, které jim mohou pomoci vymanit se z krize.

Podobně se zakázky budou vyvíjet i v letošním roce. Oživení ve veřejném sektoru nelze očekávat, protože vládní výdaje na infrastrukturní stavby se budou nadále snižovat (Státní fond dopravní infrastruktury bude v letošním roce hospodařit s 61,3 mld. Kč, v roce 2010 měl k dispozici 96 mld. Kč). Naopak posílit by mohl soukromý sektor, který by měl těžit z hospodářského oživení. I nadále budou investoři hledat příležitosti na zahraničních trzích.

Tabulka č. III.1.5 Stav stavebních zakázek (podniky nad 50 zaměstnanců)

Stav ke konci období	Index (stejně období předchozího roku = 100)			
	1. čtvrtletí 2010	2. čtvrtletí 2010	3. čtvrtletí 2010	4. čtvrtletí 2010 p)
celkem	75,9	86,2	93,3	82,0
v tom: tuzemsko	71,1	81,8	89,3	80,1
v tom: veřejné	69,0	76,9	78,7	69,7
soukromé	77,1	97,6	122,3	111,8
zahraničí	164,7	159,4	142,1	97,5

p) předběžné údaje

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy MPO

Objem poskytnutých hypoték vzrostl o 13 %

Příznivým signálem pro české stavebnictví může být vývoj na hypotečním trhu. Podle společnosti Fincentrum vzrostl objem poskytnutých hypoték v roce 2010 na 84,3 mld. Kč, meziročně o 13 %. Oživení hypotečního trhu souvisí s vývojem úrokových sazeb, které v loňském roce každým měsícem klesaly a v prosinci se

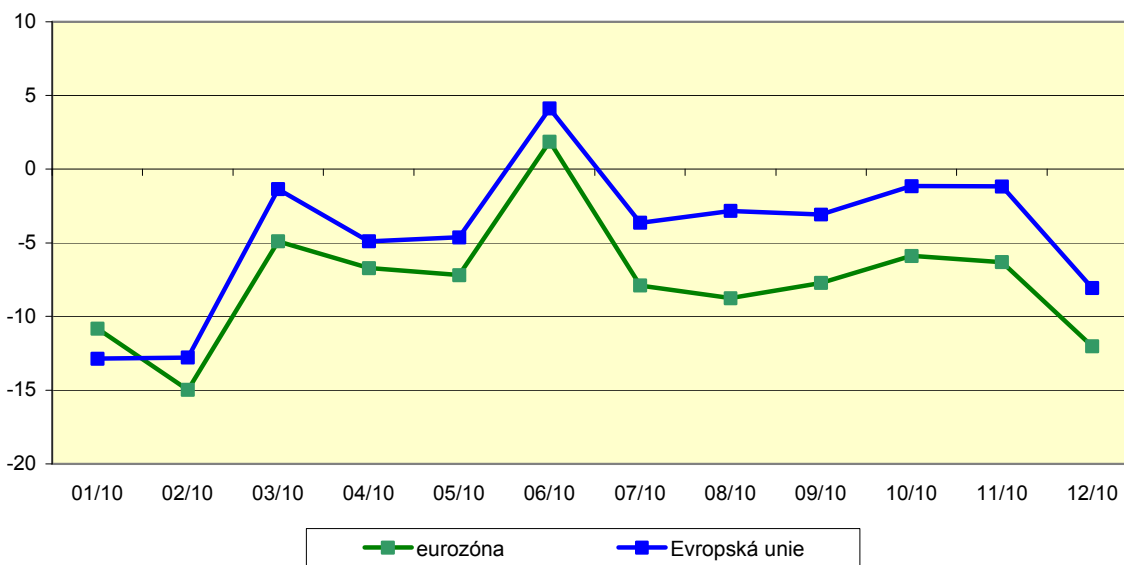
přiblížily čtyřprocentní hranici, když v průměru dosáhly 4,23 %. Snižovaly se sazby jak hypoték s variabilní, tak s pevně stanovenou úrokovou sazbou.

Objem sjednaných hypoték a lepší se ekonomická situace tak naznačují, že by mohlo dojít k obratu alespoň ve výstavbě financované ze soukromých zdrojů. Na druhou stranu je nutné podotknout, že celkový objem hypoték stále nedosahuje průměru z let 2007 a 2008, a tak ani produkce komerčních staveb nedosáhne v roce 2011 předkrizové úrovně.

Krise ve stavebnictví trvá v celé EU

Krise ve stavebnictví se projevuje ve většině států Evropské unie. V EU jako celku poklesla stavební produkce podle předběžných údajů v roce 2010 o 4,14 %, v eurozóně pak o 7,37 %. Vývoj stavebnictví v jednotlivých měsících roku zachycuje graf č. III.1.5.

Graf č. III.1.5 Stavební produkce v EU a eurozóně v roce 2010 (meziroční změny v %)

Pramen: Eurostat, únor 2011, graf MPO

Ani v roce 2011 stavebnictví neožije

Podle Kvartální analýzy stavebnictví 1/2011, kterou zpracovává společnost CEEC Research ve spolupráci s KPMG Česká republika a Ipsos Tambor, čeká české stavebnictví v roce 2011 další pokles. Pesimistické jsou přitom nejvíce velké stavební firmy, které očekávají stabilizaci až v roce 2012. Naopak malé a střední společnosti mírně zlepšily svůj výhled a předpokládají, že mírný růst by mohly zaznamenat už v letošním roce. Nejhorší vyhlídky pro rok 2011 mají společnosti působící v inženýrském stavitelství, naopak firmy v pozemním stavitelství hodnotí situaci lépe.

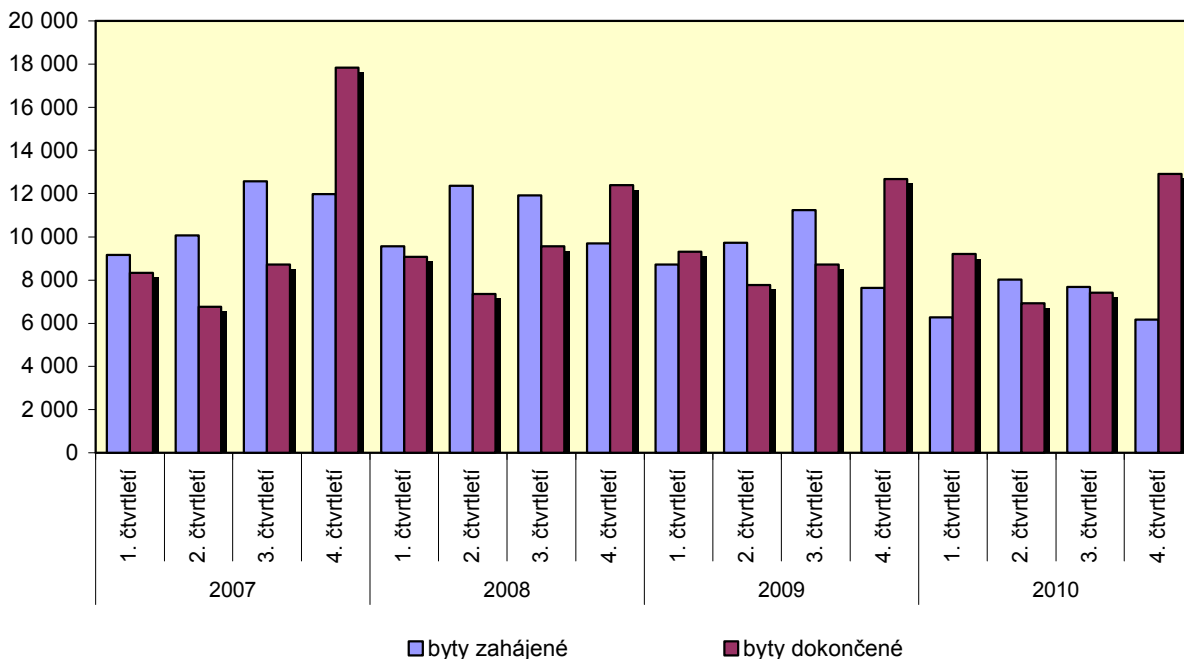
Určujícím faktorem propadu bude omezení veřejných investic do infrastrukturních staveb, které byly v posledních letech hlavním tahounem stavebního odvětví. Negativně se projeví také pozastavení programu Zelená úsporám. Stimulovat české stavebnictví by naopak mělo obnovení programu Nový Panel plánované na první pololetí roku 2011. Povzbuzujícím faktorem pro české stavebnictví by pak měla být soukromá poptávka, která by měla v důsledku hospodářského oživení posilovat.

III.2 Bytová výstavba

Počet nově zahájených bytů poklesl o čtvrtinu

V České republice byla v roce 2010 zahájena stavba celkem 28 135 bytů, což v meziročním srovnání představuje pokles o 24,6 %. Nejvíce si pohoršily bytové domy, v nichž bylo zahájeno o 47,5 % bytů méně než v předchozím roce. Výrazně poklesla také zahájená bytová výstavba v nebytových budovách (o 36,4 %), v stavebně upravených nebytových stavbách (o 34,3 %) a v domovech-penzionech nebo domovech pro seniory (o 28,9 %).

Graf č. III.2.1 Bytová výstavba

Pramen: ČSÚ, únor 2011, úpravy a graf MPO

Klesá i počet dokončených bytů

Také počet dokončených bytů pokračuje v negativním trendu. V roce 2010 bylo dokončeno 36 446 bytů, meziročně o 5,3 % méně. Jejich počet nejvíce poklesl v bytových domech, a to o 20,8 %. Naproti tomu mírně ožila výstavba v rodinných domech, kde bylo dokončeno o 3,3 % více bytů než v loňském roce.

Ani v roce 2011 trh s byty příliš neožije

Velký pokles počtu zahájených bytů, méně vydaných stavebních povolení a nižší hodnota povolených bytových staveb naznačují, že ani rok 2011 expanzi bytové výstavby nepřinese.

Jednorázové oživení trhu s byty můžeme očekávat v průběhu letošního roku kvůli plánovanému zvýšení spodní sazby DPH. V této souvislosti dojde pravděpodobně k navýšení počtu dokončených bytů. Naopak nové byty se budou vzhledem k očekávaným rostoucím nákladům zahajovat méně.

V roce 2012 pak nastane další útlum. Vzhledem k nižší kupní síle domácností a vyšším nákladům na novou výstavbu (pokud tedy k navýšení spodní sazby DPH skutečně dojde), nebude o nové byty zájem. Pokračovat bude naopak odliš kupujících od nových ke starým bytům.

Shrnutí:

- České stavebnictví zaznamenalo v roce 2010 rekordní propad o 7,8 %. Snížila se produkce pozemního stavitelství a na rozdíl od předchozího roku došlo k poklesu i u stavitelství inženýrského. Špatná situace přiměla stavební firmy k propouštění, počet zaměstnanců v odvětví se meziročně snížil o 3 %.
- Nepříznivý vývoj odvětví naznačuje počet vydaných stavebních povolení, který meziročně poklesl o 6,2 %. Snížila se i hodnota povolených staveb, ve srovnání s rokem 2009 o 2,2 %. Optimismus nevzbuzuje ani stav stavebních zakázek, který meziročně poklesl o 18 %. Hodnota nových stavebních zakázek se sice zvýšila o 5,4 %, nicméně jejich objem zdaleka nedosahoval předkrizové úrovně.
- Výrazně si pohoršila bytová výstavba. Ve srovnání s rokem 2009 bylo loni zahájeno o 24,6 % bytů méně, počet dokončených bytů se pak snížil o 5,3 %.
- V roce 2011 čeká české stavebnictví pravděpodobně další pokles. Podepíše se na něm zejména omezení veřejných investic do infrastrukturních staveb, které byly v posledních letech hlavním tahounem růstu.

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

IV.1 Souhrnné výsledky

Zahraníční obchod v roce 2010 výrazně přispěl k oživení domácí ekonomiky

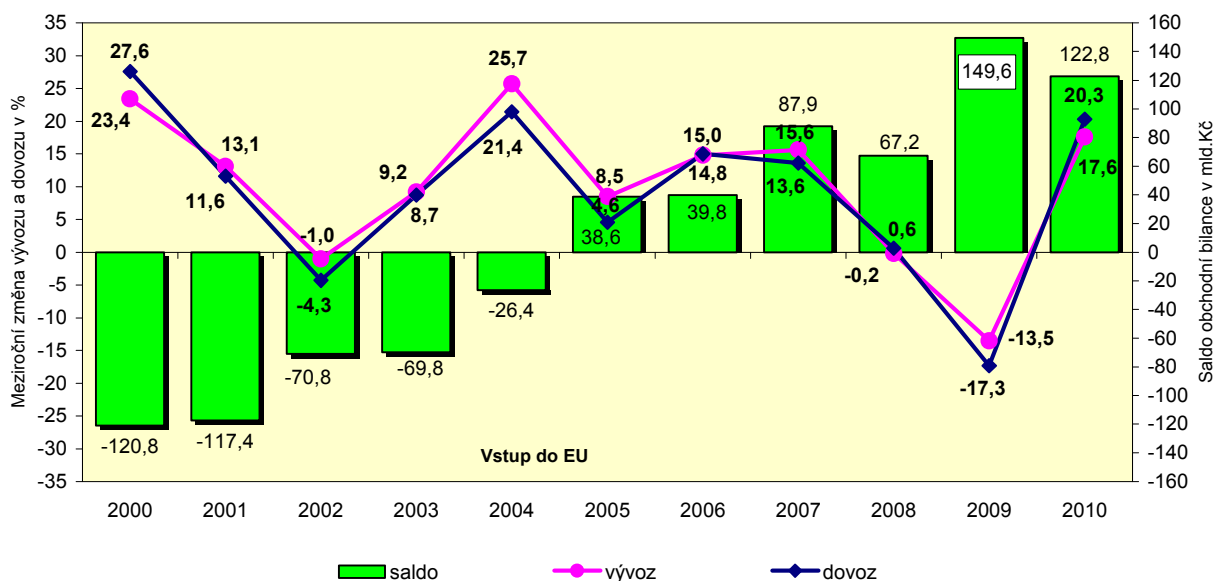
Zahraníční obchod České republiky skončil v roce 2010 přebytkem 122,8 mld. Kč. To je sice oproti roku 2009 o 26,8 mld. Kč méně, ale i tak se jedná o druhou nejvyšší hodnotu aktiva zahraničního obchodu od roku 2005, kdy bylo poprvé od vzniku České republiky dosaženo kladné hodnoty obchodní bilance.

Vývoz prvně v historii překonal hranici 2,5 bil. Kč, dovoz dosáhl 2,4 bil. Kč. Za zmínku stojí i obrat zahraničního obchodu, který se meziročně zvýšil o 18,9 % na 4 908,9 mld. Kč a dosáhl tak nejvyšší hodnoty od vzniku samostatné ČR. Zahraníční obchod tak loni výrazně přispěl k oživení domácí ekonomiky. Výsledky byly mimo jiné ovlivněny nízkou srovnávací základnou předchozího roku, kdy vývoz v důsledku celosvětové hospodářské a finanční krize klesl o 13,5 % a dovoz o 17,3 %. Ale také rostoucími cenami ropy a dalších komodit.

Oproti roku 2009 mírně vzrostla závislost Česka na exportu strojů a dopravních prostředků. Ty se na celkovém vývozu podílejí již 54,2 %. Podíl vývozu do zemí EU sice oslabil, stále však tvoří 83,8 % celkového českého exportu. Nejdynamičtěji pak rostl vývoz směřující do zemí Asie, ale také Brazílie, Mexika či Jihoafrické republiky. Dále pokračoval proces diverzifikace českých vývozu i do vzdálených teritorií, jako například na africký kontinent či Blízký východ.

Rok 2011 bude pravděpodobně opět ovlivněn rostoucími cenami ropy, plynu, kovů a zemědělských plodin. Problémem pak může být i posilující koruna.

Graf č. IV.1.1 Zahraníční obchod (běžné ceny, meziroční změna ve vývozu a dovozu v %, saldo v mld. Kč)

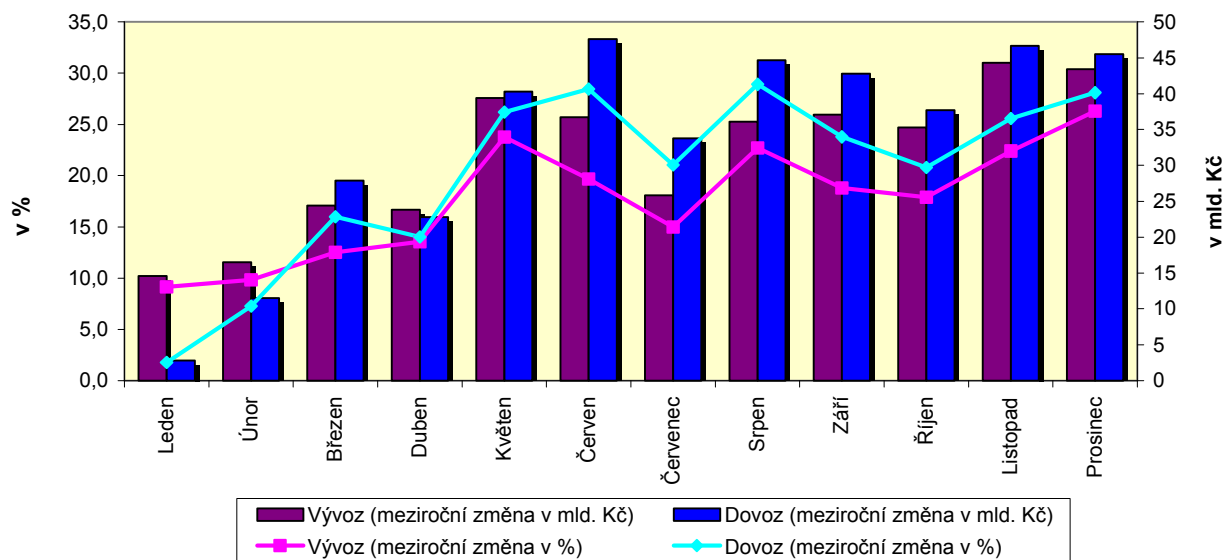
Pramen: ČSÚ březen 2011, graf MPO

Charakteristický byl předstih tempa růstu dovozu před vývozem

Pro rok 2010 byl charakteristický předstih tempa růstu dovozu před vývozem (vývoz rostl rychleji než dovoz pouze v 1. čtvrtletí). Celkově dosáhl předstih 2,7 p.b. V kumulaci vzrostl export meziročně o 17,6 % a import o 20,3 %. To vedlo již k výše zmíněnému poklesu obchodní bilance.

Navzdory očekávání tempa růstu jak exportu, tak importu během roku neoslabovala, ale naopak nabírala na síle. Český export vzrostl v meziročním srovnání nejrychleji v prosinci, a sice o 26,3 %.

Graf č. IV.1.2 Meziroční změny vývozu a dovozu v jednotlivých měsících roku 2010 (v % a v mld. Kč)

Pramen: ČSÚ, březen 2011, graf MPO

Míra otevřenosti ekonomiky po dvou letech poklesu vzrostla

Postupné zlepšování situace globálního hospodářství se v roce 2010 projevilo také zvýšením míry otevřenosti české ekonomiky o celých 10 p. b. na 66,9 %. **Podíl vývozu na HDP činil 67,4 %**, což je ve srovnání s rokem 2009 o 9,5 p.b. více. V ještě větší míře vzrostl podíl dovozu na HDP, a to o 10,3 p.b. na 63,7 %.

Saldo obchodní bilance dosáhlo druhé nejvyšší hodnoty od vzniku ČR

Saldo obchodní bilance meziročně rostlo pouze v 1. čtvrtletí roku 2010. V ostatních zbývajících čtvrtletích oproti stejnému období roku 2009 oslabovalo. Za celý loňský rok dosáhla bilance hodnoty 122,8 mld. Kč. To je sice o 26,8 mld. Kč méně než v roce 2009, ale výsledek můžeme považovat za veskrze pozitivní, neboť se jedná o druhou nejvyšší hodnotu obchodní bilance od vzniku samostatné ČR.

Tabulka č. IV.1.1 Meziroční změny vývozu a dovozu, saldo obchodní bilance v jednotlivých čtvrtletích roku 2010 (v b.c.)

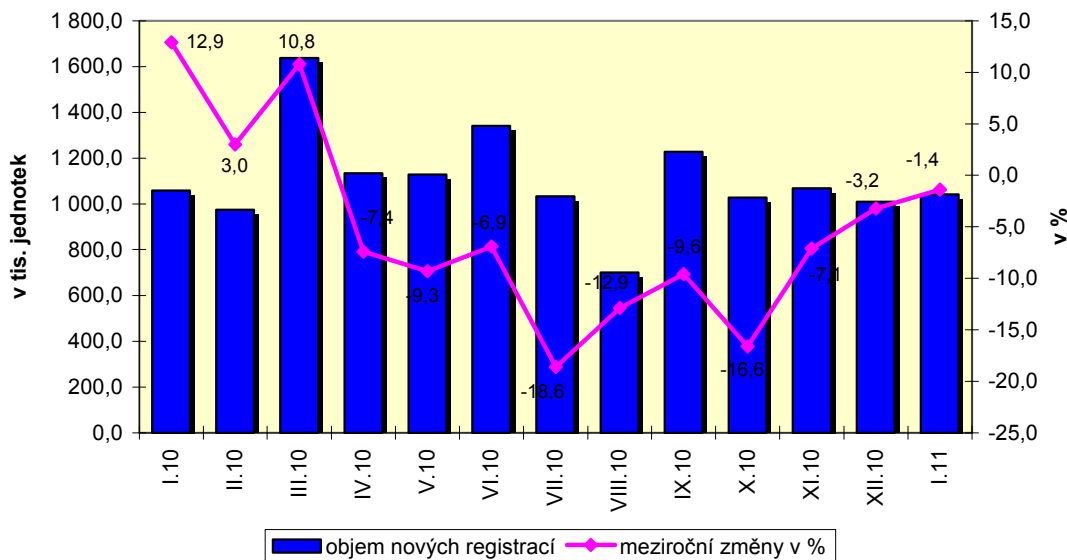
	2009	2010				
	1.-4.Q.	1.Q.	2.Q.	3.Q.	4.Q.	1.-4.Q.
Vývoz (změna v %)	-13,5	10,6	18,9	18,7	22,0	17,6
Dovoz (změna v %)	-17,3	8,6	22,8	24,7	24,7	20,3
Saldo v mld. Kč	149,6	47,3	33,5	15,4	26,6	122,8
Meziroční změna salda v mld. Kč	82,4	13,3	-10,7	-22,3	-7,0	-26,8

Pramen: ČSÚ, březen 2011, tabulka MPO

Základní složkou vývozu byl opět automobilový průmysl

Klíčovou roli na poli exportu sehrál tradičně automobilový průmysl, a to i přes ukončení šrotovacích premií v některých okolních evropských státech. V celé EU se v roce 2010 prodalo 13,4 mil. osobních aut, to představuje meziroční pokles o 5,5 %. Z hlediska největších automobilových trhů se prodeje propadly v Německu (-23,4 %), Itálii (-9,2 %) a Francii (-2,2 %). Naopak růst byl zaznamenán na trzích ve Španělsku (+3,1 %) a Velké Británii (+1,8 %).

Graf č. IV.1.3 Registrace nových osobních automobilů v EU27

Pramen: ACEA, únor 2011, úpravy a graf MPO

V ČR bylo podle údajů Sdružení automobilového průmyslu vyrobeno celkem 1 076 968 vozů. Je to vůbec poprvé v historii, co výroba motorových vozidel v ČR přesáhla hranici jednoho milionu vozů. Na export pak směřovalo 1 198 320 vozů, což je meziroční nárůst o 11,11 %.

Tabulka č. IV.1.2 Výroba a prodej automobilů v roce 2010

	rok 2010 v ks			meziroční změny v %		
	výroba	tuz. prodej	vývoz	výroba	tuz. prodej	Vývoz
celkem	1 076 968	65 320	1 198 320	9,45	5,34	11,11
osobní a užitková vozidla	1 072 263	64 450	1 194 051	9,52	6,16	11,18
nákladní	1 411	279	1 282	29,33	-50,97	56,53
autobusy	2 711	530	2 465	-11,61	-17,06	-18,21
motocykly a mopedy	583	61	522	-22,16	-32,22	-20,91

Pramen: SAP, únor 2011, tabulka MPO, odbor ekonomických analýz

Poznámka: Předmětem tuzemského prodeje a vývozu byly kromě vozů vyrobených v roce 2010 i zásoby dříve vyrobených aut.

Z hlediska největších výrobců osobních a malých užitkových automobilů v ČR nejvíce posílil export nošovické automobilky Hyundai, a to o 69,74 % (ze 114 669 na 194 625 vyvezených vozů), následovala mladoboleslavská Škoda Auto s meziročním růstem o 12,24 %. Naopak kolínská TPCA zaznamenala v roce 2010 oslabení exportu o 11,09 %.

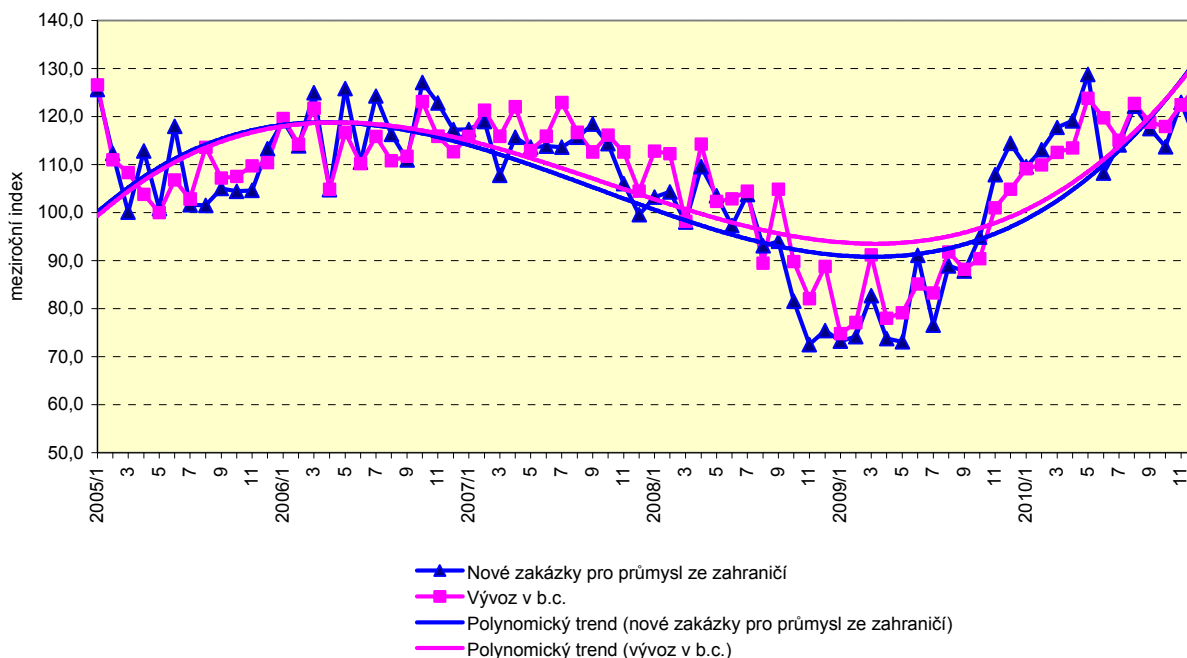
Výsledky ZO v roce 2010 byly ovlivněny zejména:

- **Růstem průmyslové produkce**, a to především v odvětví zpracovatelského průmyslu. Nové průmyslové objednávky ze zahraničí rostly nepřetržitě v řadě již od listopadu 2009. V této souvislosti je však nutné zdůraznit také vliv nízké srovnávací základny předchozího roku. Za celý rok 2010 vzrostly nové zakázky ze zahraničí oproti roku 2009 o 16,5 % (v roce 2009 o 15,1 % poklesly).

Vztah zahraničních zakázek v průmyslu a exportu ukazuje následující graf. Koeficient korelace, vypočítaný z časové řady 2005 – 2010, dosáhl hodnoty 0,7.

Zvýšení produkce v odvětví zpracovatelského průmyslu se promítlo do růstu tržeb z vývozu výrobků tohoto odvětví o 15,1 %. Hlavní skupinou exportu zprac. prům. byly již výše zmíněné stroje a dopravní prostředky, dále pak elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, výpočetní technika, stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu a telekomunikační zařízení.

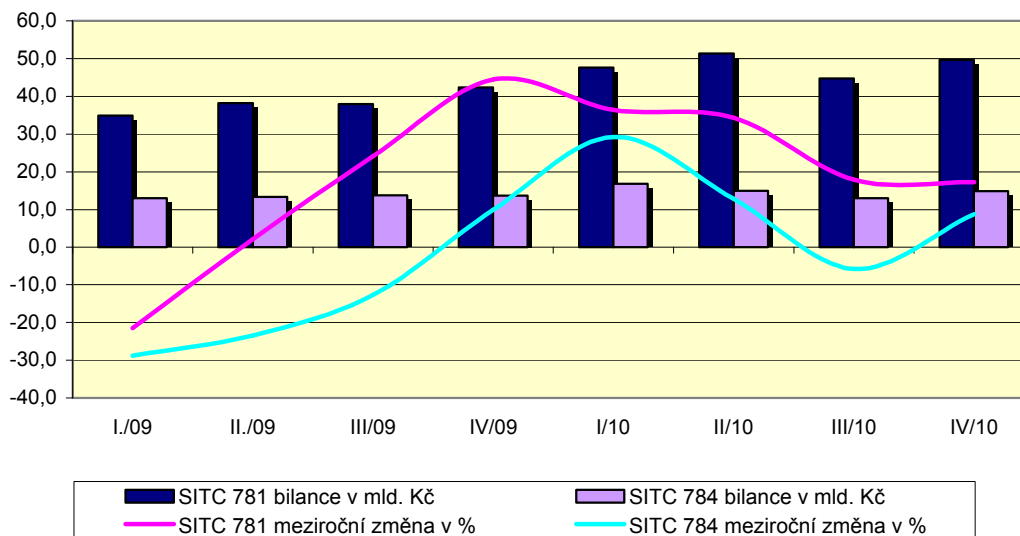
Graf č. IV.1.4 Korelace exportu a zahraničních zakázek průmyslových podniků v letech 2005 až 2010

Pramen: ČSÚ, březen 2011, úpravy a graf MPO

Silniční vozidla se v roce 2010 podílela na celkovém vývozu ČR 17,2 %. Přebytek zahraničního obchodu s touto skupinou výrobků byl i v roce 2010 ve všech SITC tříd nejvyšší, když dosáhl hodnoty 250,6 mld. Kč. To je o 42,6 mld. Kč více než ve stejném období předchozího roku.

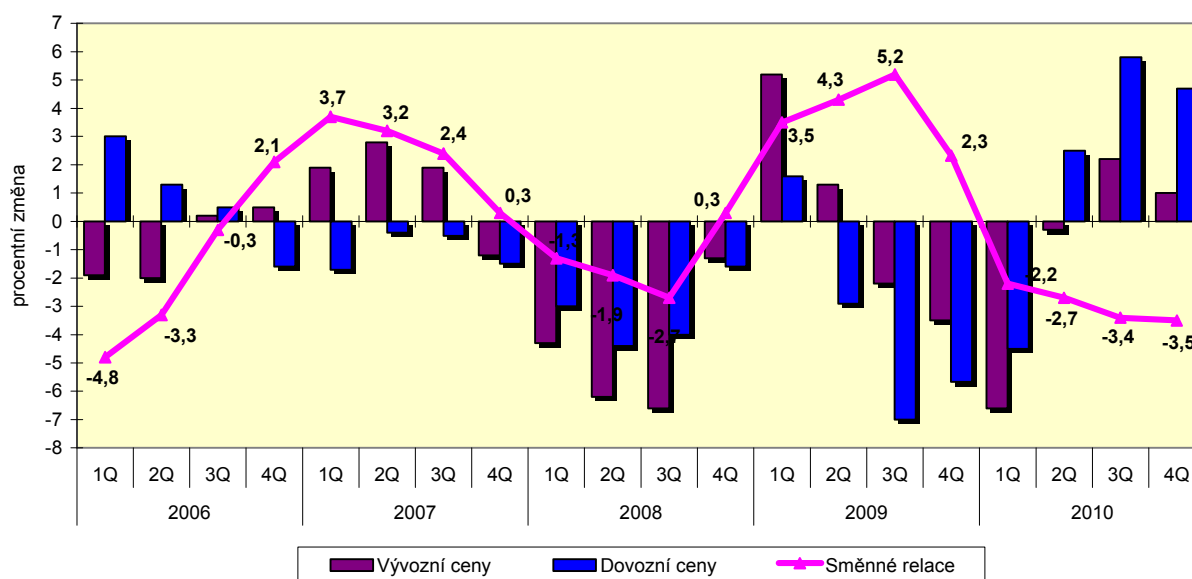
Graf č. IV.1.5 Export a obchodní bilance osobních automobilů (SITC 781) a dílů a příslušenství motorových vozidel (SITC 784) v jednotlivých čtvrtletích roku 2009 a 2010

Pramen: ČSÚ, březen 2011, graf MPO

- **Oživením světové a evropské ekonomiky** a tím způsobeným zlepšením zahraniční poptávky. Pro ČR bylo důležité jak oživení ekonomiky Evropské unie, kam směřuje 83,8 % celkového vývozu, tak především Německa. To je dlouhodobě nejdůležitějším trhem pro české firmy a do značné míry tak předurčuje vývoj celkového českého exportu. Ekonomika Německa posílila v roce 2010 o zhruba 3,6 %, což je nejlepší výsledek od roku 1991. Na německý trh směřovalo v loňském roce 31,9 % výrobků určených na vývoz. Ten pak do této země meziročně posílil o 15,6 %.
- **Přetrvávající slabší domácí poptávkou**, čemuž nasvědčuje nižší růst importu průmyslového spotřebního zboží (+3,9 %, to je nejméně ze všech SITC tříd), ale i některých potravinářských výrobků.
- **Vývojem směnných kurzů koruny**, která za celý rok 2010 posílila vůči euru o 4,4 % a dosáhla průměrné hodnoty **25,3 CZK/EUR**. Koruna k euru posilovala ve všech čtvrtletích uplynulého roku. Vůči dolaru naopak o 0,3 % oslabil a její průměrný směnný kurz byl v loňském roce **19,1 CZK/USD**. Posílení zaznamenala koruna k dolaru pouze v prvním čtvrtletí, a to o 11,8 %.
- **Cenami zahraničního obchodu**. Vývozní ceny v průměru za celý rok oslabil o 0,1 % a dovozní ceny naopak posílily o 2 %. To mělo nepříznivý vliv na vývoj směnné relace, která dosáhla hodnoty 97,1 %, což bylo o 6,7 p.b. méně než v roce 2009. Směnné relace se v záporných hodnotách držely po všechna čtyři čtvrtletí a měly tak negativní vliv na bilanci zahraničního obchodu v běžných cenách.

Graf č. IV.1.6 Meziroční změny cen vývozu a dovozu, směnné relace v jednotlivých čtvrtletích

Pramen: ČSÚ, březen 2011, graf MPO

Tabulka č. IV.1.3 uvádí přehled vývozních a dovozních cen v jednotlivých komoditních skupinách za posledních sedm let.

Tabulka č. IV.1.3 Indexy cen vývozu a dovozu, směnné relace jednotlivých komodit

Skupiny SITC	Indexy cen vývozu							Indexy cen dovozu							Směnné relace						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkem	103,7	98,6	98,8	101,3	95,4	100,2	99,0	101,6	100,3	100,3	99,0	96,7	96,5	102,0	102,1	98,3	98,5	102,3	98,7	103,8	97,1
0 potraviny	103,5	96,9	99,2	112,2	99,0	91,0	100,8	102,5	99,2	99,2	102,8	100,1	99,1	100,3	101,0	97,7	100,0	109,1	98,9	91,8	100,5
1 nápoje a tabák	90,1	105,8	94,1	101,2	97,2	104,6	101,2	105,1	100,5	94,5	99,8	97,0	98,8	96,7	85,7	105,3	99,6	101,4	100,2	105,9	104,7
2 suroviny	102,1	98,0	112,4	112,6	96,6	82,1	126,9	109,1	101,1	93,7	107,1	108,2	96,8	109,5	93,6	96,9	120,0	105,1	89,3	84,8	115,9
3 minerální paliva	120,1	116,5	105,8	106,3	115,6	89,2	104,8	106,5	129,2	112,6	98,7	117,3	74,0	121,7	112,8	90,2	94,0	107,7	98,6	120,5	86,1
4 tuky	101,4	94,4	99,6	111,8	114,2	89,1	103,4	102,8	89,3	94,5	114,4	107,3	100,0	98,1	98,6	105,7	105,4	97,7	106,4	89,1	105,4
5 chemikálie	107,3	101,4	99,6	101,0	95,2	93,0	106,5	101,7	98,1	98,4	100,9	95,4	96,0	99,9	105,5	103,4	101,2	100,1	99,8	96,9	106,6
6 tržní výrobky tříděné	108,2	99,3	98,2	103,7	98,3	98,3	98,1	104,3	99,1	104,2	102,0	95,4	96,6	101,5	103,7	100,2	94,2	101,7	103,0	101,8	96,7
7 stroje a dopr. prostředky	100,3	96,0	98,2	99,2	92,8	104,0	96,9	98,6	96,0	98,1	96,3	91,8	102,2	98,9	101,7	100,0	100,1	103,0	101,1	101,8	98,0
8 průmysl. spotř. zboží	100,2	97,5	97,4	99,2	93,4	104,2	97,2	99,4	92,7	93,9	97,0	93,8	103,8	97,2	100,8	105,2	103,7	102,3	99,6	100,4	100,0

Pramen: ČSÚ, březen 2011, úpravy a tabulka MPO

***Ve stálých cenách
bylo aktivum
obchodní bilance
54 mld. Kč***

Ve stálých cenách posílil vývoz meziročně o 19,5 % a dovoz o 19,4 %. Obchodní bilance byla po eliminaci cenových vlivů o 68,8 mld. Kč nižší než bilance v běžných cenách a dosáhla hodnoty 54 mld. Kč.

IV.2 Teritoriální struktura

***Přebytek obchodní
bilance se státy EU
v roce 2010 rostl***

Zahraniční obchod ČR se zeměmi EU tvořil v roce 2010 73,9 % celkového obrátu. To je o 2,2 p.b. méně než v roce předešlém. Přebytek obchodní bilance s těmito zeměmi meziročně vzrostl o 108,9 mld. Kč na 593 mld. Kč a pokryl tak schodky obchodní bilance, které Česká republika vykázala s mimoevropskými zeměmi (-271,9 mld. Kč), rozvojovými zeměmi (-86 mld. Kč), SNS (-83,5 mld. Kč) a ostatními vyspělými tržními ekonomikami (-43,4 mld. Kč).

**Vývoz vzrostl
u všech sledovaných
uskupení**

V roce 2010 poskočil vývoz do zemí EU meziročně o 16,4 %, jejich podíl na celkovém exportu ČR oslabil o 0,9 p.b., i tak však dosahuje hodnoty 83,8 %. Největší relativní růst pak zaznamenal vývoz do tzv. ostatních států – Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam (+47,5 %), SNS (+34,1 %) a ostatních vyspělých tržních ekonomik (+32,9 %).

Pokračoval také proces diverzifikace českých vývozů i do vzdálených teritorií, když například export směřující na africký kontinent a Blízký východ poprvé překonal hranici 59,8 mld. Kč a saldo povyskočilo na povzbudivých 42,1 mld. Kč. Příznivě se vyvíjel i vývoz do regionu Asie a Tichomoří, který v roce 2010 dosáhl rekordní hodnoty 81,8 mld. Kč. Tato úroveň převýšila výsledky předchozího roku o více než 30 % a současně překonala i výsledky předkrizového období.

**Země s největšími
přebytky obchodní
bilance**

V roce 2010 se mírně změnila struktura zemí, se kterými ČR dosahuje největších přebytků obchodní bilance. Oproti roku 2009 z této skupiny vypadlo Rumunsko, které nahradilo Španělsko s přebytkem ve výši 17,5 mld. Kč. Švédsko se posunulo z osmého na šesté nejlepší místo, když jeho aktivum vzrostlo o 4,2 mld. Kč na 18,9 mld. Kč a naopak Nizozemsko propadlo z šestého na desáté místo s aktivem ve výši 16,8 mld. Kč.

Tabulka č. IV.2.1 Největší aktivní salda obchodní bilance ČR v roce 2010 dle zemí

Země	Dosažené aktivum v mld. Kč	Meziroč. změna v mld. Kč	Nejvyšší aktiva v komoditních skupinách (SITC) podílející se na celkovém výsledku dané země v mld. Kč					
			stroje a dopr. prostřed.	průmysl.spotř.zboží	32,2	suroviny nepoživatelné	11,9	tržní výrobky
Celkem ČR	122,8	-26,8	327,9	32,2	11,9	10,1		
Německo	192,4	26,6	180,6	43,2	15,9	6,1		
Slovensko	97,4	19,1	37,7	18,2	15,1	10,4		
V.Británie	74,1	11,2	66,8	8,0	6,4	0,7		
Francie	56,5	10,5	65,5	7,6	0,9	0,2		
Rakousko	37,6	10,1	23,6	8,9	8,8	3,1		
Švédsko	18,9	4,2	18,8	3,8	0,5	0,2		
Itálie	18,9	10,7	23,5	5,1	2,9			
Belgie	18,7	4,6	27,1	5,3	0,1			
Španělsko	17,5	4,6	23,4	2,8	0,7	0,3		
Nizozemsko	16,8	0,6	28,0	4,3	2,3			

Pramen: ČSÚ, březen 2010, tabulka MPO

**K největšímu růstu
aktiva obchodní
bilance došlo
u Německa,
Slovenska,
Velké Británie,
Francie a Itálie**

- **Německo**, které je již tradičně největším obchodním partnerem České republiky, se na celkovém vývozu ČR podílelo 31,9 % a na dovozu 25,5 %. Bilance obchodu s touto zemí vzrostla v roce 2010 oproti stejnému období předchozího roku o 26,6 mld. Kč na 192,4 mld. Kč. Vývoz i dovoz rostly v relativním vyjádření téměř shodně, a to o 15,6 %, resp. o 15,5 %. V absolutním vyjádření posílil více vývoz (+108,3 mld. Kč) než dovoz (+81,7 mld. Kč). Růst kladného salda ovlivnilo především zvýšení aktiva u strojů a dopravních prostředků o 23,5 mld. Kč (ty se na exportu do SRN podílely 56,6 %), průmyslového a spotřebního zboží o 8,3 mld. Kč a surovin o 5,3 mld. Kč. Naopak k největšímu prohloubení pasiva došlo při obchodování s chemikáliemi, a to o 8,6 mld. Kč na -47,5 mld. Kč.
- Aktivum obchodu se **Slovenskem** poskočilo v roce 2010 o 19,1 mld. Kč na 97,4 mld. Kč. Přebytek bilance rostl ve všech sledovaných SITC třídách s výjimkou tržních výrobků, u kterých došlo k oslabení aktiva o 2,3 mld. Kč. To bylo způsobeno téměř dvakrát tak větším růstem dovozu než vývozu této skupiny. Největší posílení pak bylo zaznamenáno u minerálních paliv a strojů a dopravních prostředků, shodně o téměř 5 mld. Kč.

- Mezi prvních deset zemí, se kterými ČR vykazuje největší přebytky obchodní bilance, se v roce 2010 nově zařadila **Itálie**, jejíž aktivum posílilo meziročně o 10,7 mld. Kč na 18,9 mld. Kč. Zvýšil se především přebytek v obchodu se stroji a dopravními prostředky (+7,9 mld. Kč) a surovinami (+2,6 mld. Kč), u kterých byl zároveň zaznamenán růst vývozu o 71,5 %.
- Na stejné příčce jako loni Itálie se o rok dříve nacházelo **Rumunsko**. U něj sice bylo v roce 2010 zaznamenáno navýšení kladného salda o 1,2 mld. Kč na 15,1 mld. Kč, to však k umístění mezi deset nejlepších zemí nestačilo (desáté nejlepší je Nizozemsko s aktivem 16,8 mld. Kč).

Podrobnější komoditní členění zahraničního obchodu s Německem a Slovenskem uvádí přílohové tabulky č. IV.2.1 a IV.2.2.

Největšího deficitu bylo již tradičně dosaženo při obchodování s Čínou a Ruskem

U většiny zemí, se kterými Česká republika dosahuje největšího deficitu obchodní bilance, došlo v roce 2010 k meziročnímu zhoršení. Jedinou výjimkou bylo Japonsko, u kterého bylo zaznamenáno vylepšení schodku o 6,1 mld. Kč na -48,3 mld. Kč. Naopak nejznatelnějšího meziročního prohloubení deficitu bylo dosaženo při obchodování s Čínou (-84,2 mld. Kč), Jižní Koreou (-13,1 mld. Kč), Ázerbájdžánem (-9,7 mld. Kč) a Ruskem (-9,5 mld. Kč).

Tabulka č. IV.2.2 Největší pasivní salda obchodní bilance ČR v roce 2010 dle zemí

Země	Celkový deficit v mld. Kč	Meziroč. změna v mld. Kč	Nejvyšší deficity v komoditních skupinách (SITC) podílející se na celkovém deficitu dané země v mld. Kč							
			stroje a dopr.prostř.	průmysl.spotř.zboží	tržní výrobky	chemikálie	minerální paliva	suroviny	průmysl.spotř.zboží	
Čína	-268,3	-84,2	-210,8	-41,3	-12,3					
Rusko	-62,5	-9,5	-106,5	-5,6	-1,4					
Japonsko	-48,3	6,1	-36,3	-6,7	-5,1				-0,3	
Jižní Korea	-34,6	-13,1	-28,5	-3,1	-2,7				-0,6	
Thajsko	-28,2	-7,6	-23,6	-1,7	-1,2				-1,2	
Tchaj-wan	-22,1	-5,4	-17,3	-3,1	-1,6					
Ázerbájdžán	-20,9	-9,7	-22,9							
Singapur	-18,1	-6,2	-17,6	-0,7	-0,1					
Malajsie	-16,2	-3,1	-13,7	-1,4	-1,0				-0,4	
Irsko	-14,4	-3,4	-6,1	-5,0	-3,2				-0,6	

Pramen: ČSÚ, březen 2011, tabulka MPO

IV.3 Komoditní struktura

Tabulka č. IV.3.1 Komoditní struktura zahraničního obchodu dle SITC tříd v roce 2010

	Celkem	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vývoz (podíl v %)	100,0	3,1	0,7	3,0	3,7	0,2	6,5	17,4	54,2	11,1	0,1
Dovoz (podíl v %)	100,0	4,7	0,6	2,7	9,6	0,2	10,6	17,9	43,3	10,3	0,1
Saldo 2009 (v mld. Kč)	149,6	-33,0	2,7	12,7	-106,4	-2,5	-86,2	25,4	324,3	12,9	-0,3
Saldo 2010 (v mld. Kč)	122,8	-35,0	2,5	11,8	-135,7	0,1	-90,8	10,1	327,9	32,2	-0,3
Meziroční změna salda	-26,8	-2,0	-0,2	-0,9	-29,3	2,6	-4,6	-15,3	3,6	19,3	0,1

Pramen: ČSÚ, březen 2011, tabulka MPO

Pozn.: 0 – potraviny
1 – nápoje a tabák
2 – suroviny

3 – minerální paliva
4 – živočišné a rostlinné tuky
5 – chemikálie

7 – stroje a dopravní prostředky
6 – tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu
8 – průmyslové spotřební zboží
9 – komodity nezatříděné

Zahraničnímu obchodu opět dominovaly stroje a dopravní prostředky

Dominantní postavení si z hlediska komoditní struktury vývozu a dovozu udržely stroje a dopravní prostředky (SITC 7). **Oproti roku 2009 mírně vzrostl podíl exportu i importu strojů a dopravních prostředků na celkovém vývozu a dovozu ČR**, a to o 0,6 p.b. na 54,2 %, resp. o 2 p.b. na 43,3 %. Bilance obchodu s touto SITC třídou meziročně posílila o 3,6 mld. Kč na 327,9 mld. Kč.

Tabulka č. IV.3.2 Stroje a dopravní prostředky v roce 2010

	Vývoz				Dovoz				Obchodní bilance	
	2010 mld. Kč	meziroční změna v %	podíl na vývozu skupin	podíl na celkovém vývozu	2010 mld. Kč	meziroční změna v %	podíl na vývozu skupin	podíl na celkovém vývozu	2010 mld. Kč	meziroční změna mld. Kč
SITC 7 - celkem	1363,1	19,0	100,0	54,2	1035,2	26,1	100,0	43,3	327,9	3,6
71 - stroje a zařízení k výrobě energie	74,8	17,6	5,5	3,0	70,7	27,6	6,8	3,0	4,1	-4,1
72 - strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	57,9	17,9	4,2	2,3	42,2	3,9	4,1	1,8	15,7	7,2
73 - kovozpracující stroje	18,6	-3,1	1,4	0,7	13,1	0,0	1,3	0,5	5,5	-0,6
74 - stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	159,6	19,1	11,7	6,3	104,7	13,9	10,1	4,4	54,9	12,9
75 - kancelářské stroje a zařízení k automat.zprac.dat	207,3	32,4	15,2	8,2	203,5	40,8	19,7	8,5	3,8	-8,3
76 - zařiz.k telekomunikaci, záz.n.a reprodukci zvuku	146,8	12,3	10,8	5,8	134,2	28,7	13,0	5,6	12,6	-13,8
77 - elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	242,5	26,1	17,8	9,6	270,0	37,6	26,1	11,3	-27,6	-23,7
78 - silniční vozidla	431,5	17,2	31,7	17,2	180,9	12,9	17,5	7,6	250,6	42,6
79 - ostatní dopravní a přepravní prostředky	24,1	-24,2	1,8	1,0	15,8	6,8	1,5	0,7	8,2	-8,8

Pramen: ČSÚ, březen 2011, tabulka MPO

Klíčovou roli pak tradičně sehrál automobilový průmysl, a to i přes ukončení šrotovacích premií, které byly v roce 2009 zavedeny v některých okolních evropských státech. Export silničních vozidel byl oproti roku 2009 o 17,2 % vyšší, to vedlo k růstu obchodní bilance o 42,6 mld. Kč na 250,6 mld. Kč.

Položku vývozu silničních vozidel tvoří ze zhruba 94 % osobní automobily, díly a příslušenství k nim. Oproti roku 2009 vzrostl export **osobních automobilů** o 19,1 % na 238 mld. Kč a dovoz naopak klesl o 1,5 % na 44,7 mld. Kč. To způsobilo zvýšení přebytku obchodní bilance o 38,9 mld. Kč na 193,3 mld. Kč. **Díly a příslušenství motorových vozidel** zvýšily vývoz o 15,7 % a dovoz o 17,6 %. Bilance pak dosáhla hodnoty 59,7 mld. Kč.

Největšího pasiva dosáhla již tradičně minerální paliva

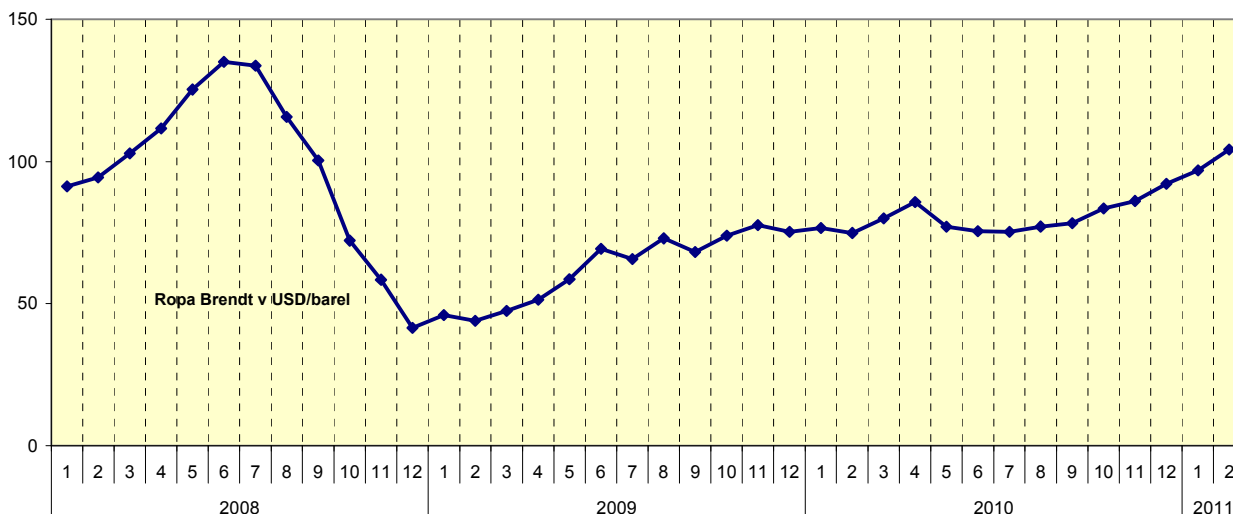
Import minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů (SITC 3) posílil oproti roku 2009 o 24,7 % a export o 20,8 %. V důsledku silnějšího růstu dovozu než vývozu při současném růstu dovozních cen minerálních paliv došlo k prohloubení pasiva obchodní bilance o 29,3 mld. Kč na -135,7 mld. Kč. Tato SITC třída tak měla tradičně nejhorší vliv na vývoj celkové bilance zahraničního obchodu v roce 2010.

Podle energetické statistiky MPO bylo do České republiky v roce 2010 dovezeno celkem 10,1 mil. tun ropy a rafinérských produktů v celkové hodnotě 118,8 mld. Kč. Z toho dovoz ropy činil 7,7 mil. tun (tedy o 7,5 % více než v roce 2009) a měl hodnotu 84,8 mld. Kč (tj. oproti roku 2009 o 24,5 mld. Kč více).

Cena ropy Brent dosáhla v průměru za celý rok 2010 hodnoty 80,2 USD/barel a byla tak o 28,3 % vyšší než v roce 2009, kdy byla průměrná cena na úrovni 62,5 USD /barel. Cena ropy WTI se v loňském roce obchodovala v průměru za 79,6 USD/barel.

Jak se ceny ropy vyvíjely na světových burzách během posledních tří let a prvních dvou měsíců roku 2011 znázorňuje graf č. IV.3.1.

Graf č. IV.3.1 Vývoj cen ropy na světových burzách v jednotlivých měsících v letech 2008, 2009 a 2010 (průměry z denních záznamů)

Pramen: kurzy.cz, graf MPO

Hodnota dovozu elektrické energie v roce 2010 vzrostla o 1 % na 20,2 mld. Kč. Hodnota vývozu naopak oslabila o 21,1 % na 27,1 mld. Kč. To vedlo k poklesu aktiva obchodní bilance o 7,6 mld. Kč na 6,9 mld. Kč. Elektrické energie se nejvíce exportovalo do Německa (10,7 mld. Kč, podíl na celkovém vývozu el. energie činil 39,5 %), Slovenska (9,2 mld. Kč, podíl 33,9 %) a Velké Británie (2,9 mld. Kč, podíl 10,7 %). Import byl taktéž nejvyšší z Německa (7,5 mld. Kč, podíl 37,1 %), Slovenska (3,7 mld. Kč, podíl 18,3 %) a Velké Británie (3,2 mld. Kč, podíl 15,8 %).

Do ČR bylo dle záznamů Energetického regulačního úřadu v roce 2010 dovezeno celkem 8 510,1 mil. m³ plynu, což je oproti roku 2009, kdy bylo do Česka importováno 8 669,8 mil. m³ plynu, o 1,8 % méně.

Prohloubení pasiva zaznamenaly také chemikálie a potraviny

K druhému největšímu prohloubení pasiva, tentokrát o 4,6 mld. Kč na –90,8 mld. Kč, došlo u chemikálií a příbuzných výrobků (SITC 5). Vývoz i dovoz této skupiny výrobků meziročně posílil, a to o 19,8 %, resp. o 14,2 %.

Posílil především export plastů (+33,7 %) a farmaceutických výrobků (+14,4 %). Import posílil také nejvíce u plastů (+42,8 %). Naopak farmaceutické výrobky zaznamenaly jako jediné z této skupiny pokles dovozu, a to o 1,9 %.

K prohloubení schodku obchodní bilance o 2 mld. Kč došlo i u potravin a živých zvířat (SITC 0).

Největší zlepšení aktiva vykázalo průmyslové spotřební zboží

V důsledku téměř třikrát tak většího posílení vývozu (+11,4 %) než dovozu (+3,9 %) dosáhlo průmyslové spotřební zboží (SITC 8) největšího růstu kladného salda obchodní bilance, a to o 19,3 mld. Kč na 32,2 mld. Kč.

Oproti roku 2009 posílil hlavně export tzv. různých výrobků (+14,7 %), kam patří především dětské kočárky, hračky, hry a sportovní potřeby, předměty z plastických hmot, hudební nástroje, díly a příslušenství, ale i tiskoviny, zbraně

a munice či kancelářské potřeby. Dovoz poskočil nejvíce u odborných vědeckých přístrojů (+16,4 %).

**Pokles aktiva
zaznamenaly tržní
výrobky, suroviny
a nápoje a tabák**

Větší růst dovozu než vývozu měl za následek zhoršení aktiva obchodní bilance tržních výrobků (SITC 6) o 15,3 mld. Kč na 10,1 mld. Kč, surovin (SITC 3) o 0,9 mld. Kč na 11,9 mld. Kč, ale také nápojů a tabáku (SITC 1) o 0,2 mld. Kč na 2,5 mld. Kč.

**K vylepšení bilance
došlo u živočišných
a rostlinných olejů
a komodit**

Přechodem z aktiva do pasiva vylepšily svoji obchodní bilanci o 2,7 mld. Kč živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky (SITC 4).

K mírnému zlepšení došlo také u komodit a předmětů obchodu jinde nezatříděných (SITC 9), které snížily pasivum obchodní bilance o 42 mil. Kč na -238 mil. Kč.

**Struktura importu
dle
předpokládaného
užití**

Jak je na tom země z hlediska hospodářského vývoje dokladuje struktura importu dle předpokládaného užití. Téměř 49 % dovozů do ČR směřovalo v roce 2010 do výroby, to je o 2,5 p. b. více než v roce 2009. Příznivý byl meziroční růst (+23 %) dovozů pro investiční užití, jejichž podíl na celkových importech činil v loňském roce 30,1 %.

Tabulka č. IV.3.3 Struktura dovozů dle předpokládaného užití

	2009		2010		Změna v % 2010/2009
	mld. Kč	%	mld. Kč	%	
Dovozy pro:					
* osobní spotřebu	479,3	24,1	503,6	21,0	105,1
* investiční užití	585,8	29,5	720,7	30,1	123,0
* výrobní užití	923,9	46,4	1169,3	48,9	126,6

Pramen: MPO, odbor ekonomických analýz

• vč. dopočtů (rok 2009 – definitivní údaje dle závěrky 27.8.2010; rok 2010 dle závěrky k 28.2.2011)

HI-TECH výrobky

Podíl HI-TECH výrobků na celkovém vývozu ČR činil v roce 2010 15,9 %, podíl na dovozu byl 20 %. Export i import těchto výrobků meziročně posílil o 22,4 %, resp. o 35 %. Rychlejší růst dovozu než vývozu měl za následek zhoršení obchodní bilance HI-TECH produktů o 50,4 mld. Kč na -76,9 mld. Kč. Největší vliv na tento vývoj měla elektronika a telekomunikace (deficit 50,3 mld. Kč), vědecké přístroje (-15,5 mld. Kč) a farmacie (-12,5 mld. Kč). Naopak aktivního salda bylo dosaženo při obchodování s výpočetní technikou (aktivum 5,9 mld. Kč), elektrotechnikou (+3,3 mld. Kč) a neelektrickými stroji (+3,4 mld. Kč).

**Vývoz a dovoz
z hlediska stupně
zpracování**

Majoritní podíl na celkovém vývozu a dovozu drží i nadále výrobky s vyšším stupněm zpracování. Avšak jejich podíl na celkovém vývozu i dovozu oproti roku 2009 oslabil o 0,6 p.b., resp. o 0,8 p.b.

Tabulka č. IV.3.4 Struktura vývozu a dovozu dle stupně zpracování

	podíl v %			
	vývoz		dovoz	
	2009	2010	2009	2010
A. výrobky s nižším stupněm zpracování	12,64	13,24	21,09	21,93
* potraviny a suroviny pro výrobu potravin	4,62	4,12	6,5	5,68
* suroviny vč. energetických a druhotné odpady	2,84	3,43	7,78	8,82
* polotovary	5,18	5,69	6,81	7,43
B. Výrobky s vyšším stupněm zpracování	87,35	86,76	78,91	78,07
* strojírenské a elektrotechnické výrobky	59,73	60,22	46,72	48,48
* ostatní finální výrobky	25,43	24,35	28,56	25,87

Pramen: MPO, odbor ekonomických analýz

* vč. dopočtů (rok 2009 – definitivní údaje dle závěrky 27.8.2010; rok 2010 dle závěrky k 28.2.2011)

IV.4 Situace ZO v zahraničí

Evropská unie

Zahraněční obchod Evropské unie (EU 27) skončil v roce 2010 deficitem 143,3 mld. eur (v roce 2009 schodkem 108,1 mld. eur). Naproti tomu samotná eurozóna (EU 16) vykázala přebytek zahraničního obchodu ve výši 0,7 mld. eur (v roce 2009 aktivum 16,6 mld. eur). Sezónně neočištěný export EU dle údajů Evropského statistického úřadu meziročně posílil o 23 % a import o 24 %.

Německo

V roce 2010 posílil vývoz Německa meziročně o 18,5 % na 951,9 mld. eur a dovoz o 20 % na 797,6 mld. eur. Obchodní bilance tak skončila přebytkem ve výši 154,3 mld. eur. Největší podíl jak na exportu, tak importu měly země EU, a to 59,9 %, resp. 63,2 %.

Nejdůležitější vývozní položkou byla v roce 2010 motorová vozidla, která zaznamenala meziroční posílení exportu o 29,7 %. A svým podílem 16,6 % na celkovém exportu Německa se tak posunula na první příčku vývozních artiklů, ze které v krizovém roce 2009 propadla na druhé místo za výrobu strojů.

Z hlediska podílu na celkovém dovozu Německa byly v roce 2010 neúspěšnější stroje na zpracování dat, elektrické a optické výrobky (podíl 11,2 %) následované motorovými vozidly a díly motorových vozidel (podíl 8,6 %).

Slovensko

Export Slovenské republiky, která je po Německu druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR, se dle předběžných údajů slovenského statistického úřadu (platných k 8.2.2011) meziročně zvýšil (v b.c. v paritě FOB) o 22,5 % na 48,7 mld. eur a celkový dovoz posílil o 24,9 % na 48,4 mld. eur. Bilance zahraničního obchodu tak dosáhla aktiva ve výši 209,3 mil. eur.

IV.5 Výhled na rok 2011

Rok 2011 bude pravděpodobně ovlivněn rostoucími cenami ropy, plynu, kovů a zemědělských plodin. Ceny ropy v prvních měsících roku 2011 trhaly rekordy. Po většinu únorových dní se cena ropy Brent držela nad psychologickou hranicí 100 USD/barel. Ke konci měsíce se obchodovala dokonce okolo 111 USD/barel. Trh reagoval především na nepokoje v Libyi, která je klíčovým vývozcem ropy (4. největší v Africe a 12. největší ve světě).

Probíhající vnitropolitické změny a následné bezpečnostní akce v regionu Blízkého východu a Afriky nepochybně negativně rozkolísají kromě výše

zmíněných cen ropy, také ceny zemního plynu, fosfátů, zlata, platiny, mědi, palladia, koltanu, kávy, kakaa, tropických vzácných dřev a bavlny. Lze také očekávat, že na český export dopadne negativně snaha zemí regionu administrativně omezovat dovozy.

Problémem v roce 2011 může být i posilující koruna a vývoj nepříznivé situace některých zemí eurozóny (Portugalsko, Španělsko, Řecko).

Naopak dobrou zprávou pro český zahraniční obchod je růst nových průmyslových objednávek ze zahraničí, které v lednu meziročně poskočily o 25,5 %.

Pozitivní je také posilování ekonomické důvěry u našich nejdůležitějších obchodních partnerů. Index ekonomického sentimentu ESI v EU v únoru po lednové pauze opět posílil, a to o 1,4 bodu na 107,2 bodu.

Německo dokonce v únoru dosáhlo v růstu důvěry nového rekordu. Index podnikatelské důvěry mnichovského institutu Ifo v únoru posílil na 111,3 bodu. Jednalo se tak již o devátý růst v řadě, který svým tempem překonal veškerá očekávání trhu. V březnu se sice nálada mezi německými podnikateli mírně zhoršila o 0,2 bodu, avšak tento pokles byl mnohem nižší než trh v důsledku současných problémů (zemětřesení v Japonsku, nepokoje v severní Africe a na Blízkém východě, krize eura) očekával.

Vývoj zahraničního obchodu v lednu

Příznivou zprávou je i růst zahraničního obchodu ČR v prvním měsíci roku 2011. **Vývoz v běžných cenách v lednu meziročně vzrostl o 28,4 % a dovoz o 30,9 %.** Přebytek obchodní bilance byl oproti lednu 2010 o 400 mil. Kč vyšší a dosáhl 15,7 mld. Kč. Příjemným překvapením pak bylo meziměsíční posílení vývozu (po sezónním očištění posílil vývoz o 5,2 %). Vyplývá to z předběžných údajů přeshraniční statistiky ČSÚ platných k 9.3.2011.

Shrnutí:

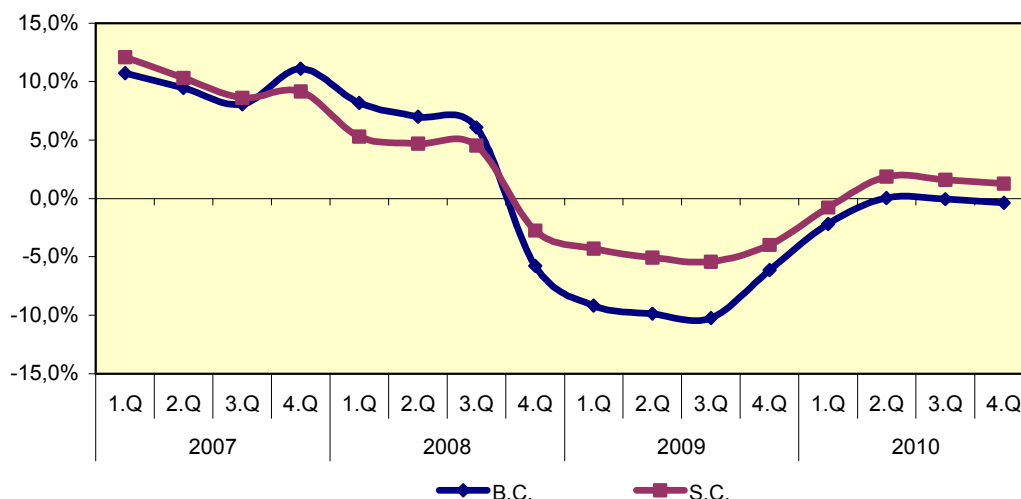
- Zahraniční obchod ČR skončil v roce 2010 aktivem ve výši 122,8 mld. Kč, což je druhý největší přebytek od roku 2005. Vývoz prvně v historii překonal hranici 2,5 bil. Kč, dovoz dosáhl 2,4 bil. Kč. Avšak i v tomto roce se projevila největší slabina zahraničního obchodu ČR, kterou je přílišná orientace na země EU a několik málo komodit.
- Z komoditního hlediska je ČR závislá především na vývozu strojů a dopravních prostředků, jejichž podíl na celkovém exportu země v roce 2010 opět vzrostl, tentokrát na 54,2 %. Druhý největší podíl (17,4 %) držely s velkým odstupem tržní výrobky, třetí pak průmyslové spotřební zboží (11,1 %). V případě příchodu další hospodářské krize by přílišná orientace na toto odvětví mohla působit jako negativum, neboť pokles velkých evropských automobilových trhů by se jistě negativně projevil na automobilovém průmyslu ČR, a tím i našem vývozu. A stejně tak jako je v současné době toto odvětví tahounem ZO, bylo by jím o to větší brzdu.
- V roce 2010 jsme zaznamenali mírné náznaky diversifikace zahraničního obchodu ČR (nejdynamičtější rostl vývoz směřující především do zemí Asie, ale také Brazílie, Mexika či JAR), avšak celých 83,8 % exportu stále směřuje do zemí EU. Na celkovém obratu ZO se tyto země v roce 2010 podílely 73,9 %. Nejvíce závislá je pak ČR na Německu, jehož podíl na exportu tvořil 31,9 % a importu 25,5 %.
- Jak je na tom země z hlediska hospodářského vývoje dokladuje mimo jiné i struktura importu dle předpokládaného užití. V roce 2010 směřovalo téměř 49 % dovozů do výroby, 30 % bylo určeno pro investiční užití a zbylých 21 % pro osobní spotřebu. Podíl HI-TECH výrobků na celkovém exportu ČR činil pouhých 15,9 % a jejich podíl na dovozu byl 20 %.

V. VNITŘNÍ OBCHOD

**Maloobchodní tržby
vzrostly o 1 %**

Hospodářské oživení ČR se v roce 2010 promítlo do tržeb maloobchodníků. Po silném propadu v roce 2009 se tržby v maloobchodu včetně motoristického segmentu reálně zvýšily o 1 %, přičemž na celkový příznivý vývoj zapůsobil nejvíce právě motoristický segment. Vzhledem k nízkým srovnávacím základnám roku 2009 však můžeme konstatovat jen velmi mírné tempo návratu na předkrizovou úroveň.

Graf č.V.1 Tržby maloobchodu včetně motoristického segmentu (meziroční změny)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, graf MPO

**Vývoj maloobchodu
v jednotlivých
čtvrtletích byl
více méně vyrovnaný**

Vývoj maloobchodu v jednotlivých čtvrtletích roku byl velice vyrovnaný. Pouze v prvním kvartálu ještě působily dopady hospodářské krize a tržby v maloobchodu ve stálých cenách meziročně poklesly o 0,8 %. Ve druhém čtvrtletí již maloobchodníci dokázali vytěžit z posilující poptávky, když své tržby ve stálých cenách meziročně zvýšily o 1,9 %. V podobném duchu se pak vyvíjel maloobchod ve třetím a čtvrtém čtvrtletí, ve kterých posílil o 1,6 % resp. o 1,3 %.

**Maloobchod táhla
motorová vozidla**

K oživení maloobchodu výraznou měrou přispěl oddíl obchod, opravy a údržba motorových vozidel, který oproti roku 2009 přidal ve stálých cenách 6,6 %. Maloobchod bez motoristického segmentu naopak lehce poklesl, ve stálých cenách o 0,3 %.

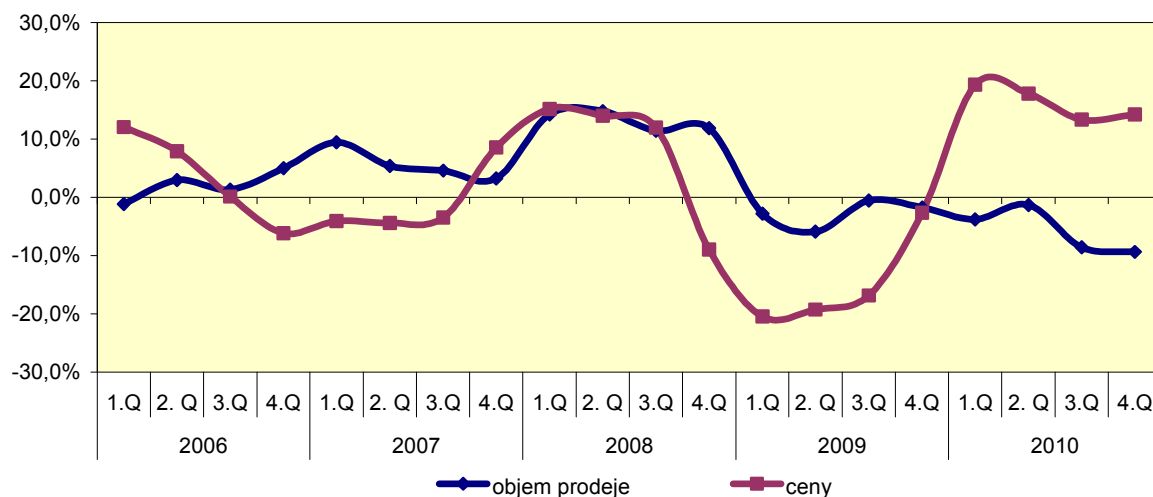
**Nejvíce se prodávalo
přes internet**

Na nový trend v nakupování ukazuje výrazný nárůst prodejů přes internet. Internetovým obchodníkům vzrostly tržby v roce 2010 nejvýrazněji, a to o 10,9 % (ve stálých cenách). Potraviny spotřebitelé nejvíce nakupovali v nespécializovaných prodejnách, které si meziročně polepšily o 0,6 %. Naopak specializované prodejny s převahou potravin zažily další útlum, když jejich tržby ve stálých cenách poklesly o 4,5 %. To ukazuje na skutečnost, že domácnosti i nadále preferují nákup levnějších potravin v supermarketech před kvalitnějšími produkty ze specializovaných obchodů.

Průzkum společnosti INCOMA GfK ukazuje, že většina zákazníků maloobchodního trhu preferovala v roce 2010 pro svůj nákup potravin hypermarkety. Celkem 41 % oslovených nakupovalo potraviny nejčastěji v hypermarketech, 24 % volilo pro svůj nákup diskontní prodejny, na samoobsluhy a supermarkety pak připadalo 18 %, resp. 15 % nakupujících.

Tržby za pohonné hmoty klesaly

Tržby za pohonné hmoty klesaly ve všech čtvrtletích roku 2010. Ve srovnání s předchozím rokem celkové tržby ve stálých cenách oslabily o 5,8 %. Z grafu č. V.2 je patrné, že tak reagovaly na zvyšující se ceny. Nejenom vysoké ceny, ale zejména skutečnost, že pohonné hmoty jsou v sousedních státech levnější, nalákala řadu dopravců k tankování mimo území ČR.

Graf č. V.2 Fyzický objem prodeje pohonných hmot a jejich ceny (meziroční změny)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, graf MPO

Tabulka č. V.1 Tržby v jednotlivých tržních sektorech (s.c., meziroční změny v %)

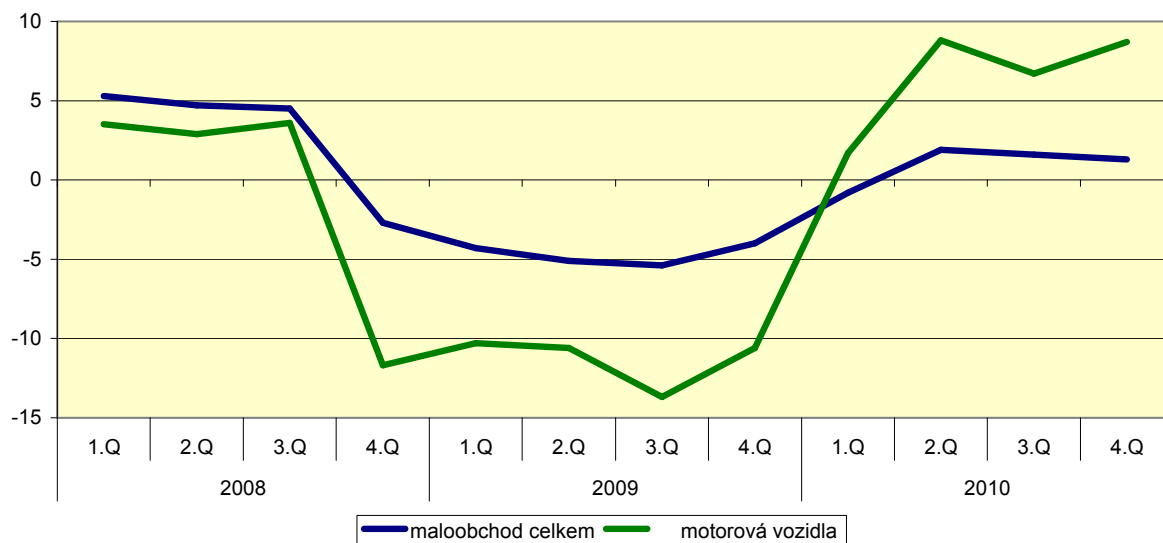
	2009				2010			
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q
Maloobchod celkem	-4,3	-5,1	-5,4	-4	-0,8	1,9	1,6	1,3
motorová vozidla	-10,3	-10,6	-13,7	-10,6	1,7	8,8	6,7	8,7
pohonné hmoty (p.h.)	-2,8	-5,9	-0,5	-1,7	-3,8	-1,3	-8,6	-9,3
maloobchod kromě p.h.	-1,5	-1,7	-2,2	-1,3	-1,4	-1,2	1,3	-0,1

Pramen: ČSÚ, únor 2011

Prodej motorových vozidel prudce vzrostl

V roce 2010 se nejvíce dařilo obchodu, opravám a údržbám motorových vozidel. Po velmi špatném předcházejícím roce tento oddíl výrazně posílil; tržby rostly ve všech čtvrtletích roku a v závěrečném kvartálu si meziročně polepšily dokonce o 8,7 %. Je však nutno mít neustále na zřeteli, že statistika tržeb byla silně ovlivněna nízkou srovnávací základnou roku 2009.

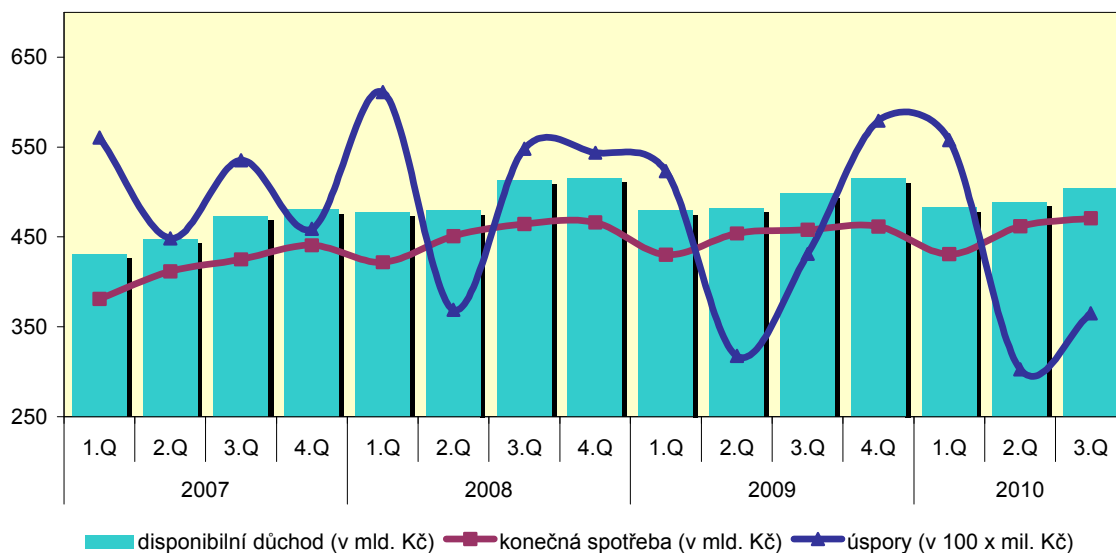
Oživení motoristického segmentu dokládá výrazné zvýšení produkce vozidel. Podle Sdružení automobilového průmyslu bylo v ČR v roce 2010 vyrobeno 1 094 790 ks vozidel, což je meziročně o 9,42 % více. Na tuzemský trh směřovalo 76 796 vozů, to je ve srovnání s rokem 2009 o 4,32 % více.

Graf č. V.3 Index tržeb maloobchodu celkem a obchod s motorovými vozidly (meziroční změny, v %)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, graf MPO

Spotřeba domácností se mírně zvýšila

Disponibilní důchod domácností v prvních třech čtvrtletích roku 2010 meziročně mírně rostl. Vyšší příjmy se pak promítly do nárůstu spotřeby, naopak úspory se po většinu roku meziročně propadaly.

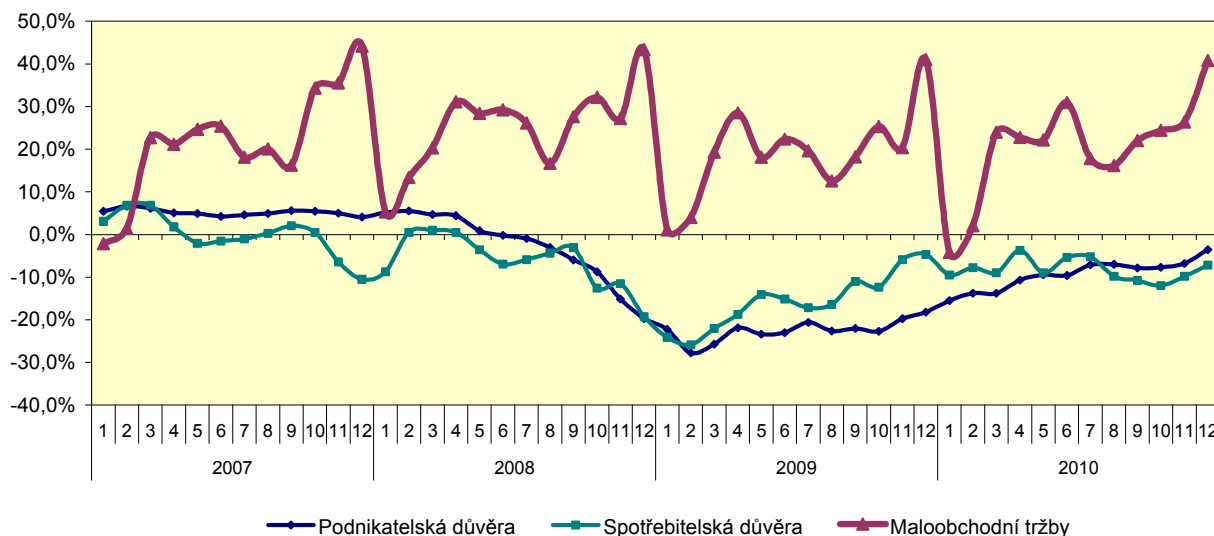
Graf č. V.4 Disponibilní důchod, konečná spotřeba a úspory domácností (meziroční změny v %, běžné ceny)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, graf MPO

Důvěra spotřebitelů v tuzemskou ekonomiku byla na velmi nízké úrovni

Důvěra spotřebitelů byla po celý rok 2010 na velmi nízké úrovni. Na rozdíl od podnikatelské nálady, která se v loňském roce znatelně zlepšila, jsou spotřebitelé stále skeptičtí. Oproti průměru roku 2005 se nálada v jednotlivých měsících zhoršovala v rozmezí 3,7 % - 12 %.

Graf č. V.5 Ekonomická důvěra a maloobchodní tržby (změny oproti průměru roku 2005)

Pramen: ČSÚ, únor 2011, graf MPO

Růst v roce 2011 bude ohrožen

Podle konjunkturálního průzkumu ČSÚ není očekávání spotřebitelů ohledně ekonomické a finanční situace v následujících měsících optimistické. Obavy panují zejména z vývoje na trhu práce. V roce 2011 by se mělo do spotřeby domácností již plně promítnout propouštění ve veřejném sektoru a snižování platů. Na druhou stranu tento pokles by mohl kompenzovat nárůst mezd v soukromé sféře, o kterém se v souvislosti s hospodářským oživením hovoří. Vývoj vnitřního obchodu bude tedy záviset především na tom, jak se lepší ekonomická situace ČR projeví na trhu práce.

V roce 2011 nelze předpokládat silný meziroční nárůst tržeb obchodníků s motorovými vozidly, které v roce 2010 táhly celkové tržby maloobchodu. Letošní statistika totiž byla velice ovlivněna nízkou srovnávací základnou roku 2009. Dále je nutné poznamenat, že za nárůstem prodeje vozidel stálo snižování cen a časté akční nabídky, od kterých budou obchodníci spíše ustupovat. Trh automobilů tak sice bude i nadále oživovat, ale už ne tak dynamickým tempem jako v roce 2010.

Shrnutí:

- Tržby maloobchodu v roce 2010 meziročně reálně vzrostly o 1 %. Oživení táhl motoristický segment, který si oproti loňsku polepšil o 3,2 %. Naopak tržby maloobchodu bez motoristického segmentu ve srovnání s loňským rokem poklesly o 0,3 %.

PŘÍLOHA

Významné obchodní a investiční projekty českých firem v zahraničí v roce 2010

**Ruská federace
(RF)**

V loňském roce byly rozpracovány nebo naplánovány významné projekty v hodnotách od 10 mil. eur do 200 mil. eur. Konkrétně se jedná například o projekt modernizace stávajících a výstavba nových výrobních kapacit hutního závodu Magnitogorský metalurgický kombinát v Čeljabinské oblasti, a to firmou Alta, a.s. a PSG International, a.s.

Dále započala druhá etapa výstavby závodu na výrobu obalového skla v Uljanovské oblasti firmou Sklostroj Turnov.

Firmy GM Projekt Opava, AZAS Invest Opava a Unistav Brno se podílejí na výstavbě farmaceutického závodu Rafarma v Lipecké oblasti.

Ukrajina

Největším doložitelným případem je kontrakt na společnou výrobu trolejbusů firem Cegelec, a.s. a Kvazar Plus, s.r.o. s ukrajinským partnerem firmou Bohdan v celkové hodnotě zhruba 23 mil. eur.

Naplánovány jsou pak významné projekty v oblasti energetiky (bioplynová stanice v rámci vybudování energoparku k výrobě ekologicky čisté energie, zvýšení jaderné bezpečnosti elektráren, využití sluneční energie, rekonstrukce uhelných elektráren, aj.) a dodávka příměstských vlaků pro Charkov.

Ázerbajdžán

Firma SAZ, s.r.o. dodává do Ázerbajdžánu speciální techniku (včetně nákladních automobilů Tatra) a technologie k výstavbě silnic a železnic. Kontrakt s účastí Komerční banky a pojištěním EGAP má hodnotu zhruba 98 mil. eur.

Společnost OHL Železniční stavitelství, a.s. (dále OHL ŽS) získala zakázku na modernizaci tří a výstavbu jednoho úseku ázerbajdžánské dálnice. Hodnota projektu je 180 mil. USD.

Podepsána byla také úvěrová smlouva mezi Českou exportní bankou a ázerbajdžánským ministerstvem financí na financování projektu týkajícího se rekonstrukce 317 km železnice v hodnotě 215 mil. eur. Projekt by měly realizovat firmy OHL ŽS a Moravia Steel.

Bulharsko

Společnost Škoda Electric, a.s. uspěla v tendru na dodávku 30 trolejbusů pro hlavní město Bulharska Sofii. Celková hodnota zakázky je řádově 14 mil. eur (projekt je financován z úvěru EBRD). Plnění kontraktu bylo zahájeno v srpnu 2010. Do konce listopadu dodala firma 25 trolejbusů, zbylých 5 kusů obdrží Sofie do konce tohoto roku.

**Bosna
a Hercegovina**

Dne 16. března 2010 byl v Banja Luce podepsán kontrakt mezi společností OHL ŽS a společností Niskogradnja, Bajna Luca na výstavbu dálniční křižovatky v hodnotě 12 mil. eur (312 mil. Kč).

Chorvatsko

V září podepsala česká firma Legios dovozní kontrakt se společností TGV Gredelj na dodávku 2500 rámců pro otočné podvozky nákladních vagónů. Hodnota rámců je 10 mil. eur a společnost Gredelj je do ČR dodá v průběhu tohoto a příštího roku.

Itálie

Společnost Linet, s.r.o. zvítězila ve výběrovém řízení na dodávku 580 nemocničních lůžek do nemocnic v Bergamu a Veroně v hodnotě téměř 900 tis. eur.

- Makedonie** Česká společnost Hydropol Project & Management, a.s. uvedla 15. dubna 2010 do provozu novou vodní elektrárnu Matka o výkonu 10 MW. Výstavba této hydroelektrárny je součástí projektu Build-Operate-Transfer (BOT), který zahrnuje rekonstrukci, výstavbu a provozování 7 hydroelektráren. Matka, vybudovaná s náklady ve výši cca 10 mil. eur, je největší investicí v tomto BOT projektu.
- Srbsko** Nejvýznamnějším současným bilaterálním projektem je modernizace části železničního Koridoru X v úseku Niš-Dimitrovgrad. Rámcový kontrakt byl podepsán v průběhu podnikatelského fóra konaného na Ministerstvu průmyslu a obchodu. Realizátorem prací na tomto projektu je konsorcium českých firem Inekon-Enixus, které sdružuje společnosti Inekon Group, Automatizace železniční dopravy, OHL ŽS a Elektrifikace železnic. Významnou úlohu při financování tohoto projektu sehrává Česká exportní banka, která ve spolupráci s pojišťovací společností EGAP poskytne úvěrovou linku pro spolufinancování tohoto projektu.
- Nizozemsko** Společnost Hutní montáže Ostrava, zahájila v říjnu 2010 práce na montáži tlakového systému kotle o kapacitě 800 MW v nizozemském Rotterdamu. Hodnota dodávky je 300 mil. Kč. Ukončení montáže se očekává koncem roku 2011.
- Rok 2010 byl také mimořádně úspěšný pro export vozů značky Škoda na nizozemský trh. Meziročně zde bylo prodáno o 7 tis. vozů více, celkem pak cca 16 tisíc automobilů. To představovalo nárůst tržního podílu o 1,1 p. b. na 3,4 %.
- Velká Británie** Na světovém aerosalonu v britském Farnborough uzavřela společnost Aero Trade, a.s., kontrakt na dodávku dílů a komponentů pro evropský letecký koncern EADS.
- Koncern Škoda Auto postoupil prostřednictvím Wayside Škoda UK do užšího výběru v tendru na dodávku 700 osobních vozů pro britskou policii.
- Skupina Penta Group posílila své pozice na britském trhu zdvojnásobením kapacity nedávno zakoupené britské společnosti Rotortech u Cambridge na produkci odlehčených kompozitních materiálů k výrobě poptávaných leteckých konstrukcí, čímž si otevřela cestu k pokrytí požadavků svých klientů ve vyšší kvalitě a širším sortimentu.
- Norsko** Ostravská firma Hutní montáže, a.s. pokračovala v realizaci dodávek na rozšíření dálničního mostu v Minnesundu (75 km severně od Osla). Stávající ocelový most se má ze dvou pruhů rozšířit na čtyři. Montáž ocelové konstrukce o celkové hmotnosti 1350 tun zajišťuje společnost v subdodávce. Zákazníkem je švédská společnost NCC Construction.
- Turecko** Dosud největší českou dodávkou do tureckého energetického sektoru je projekt tureckého investora Adularya / Naksan Holding na provoz dolů a výstavbu elektrárny Yunus Emre s převážnou participací českých dodavatelských subjektů (Vítkovice Machinery Group, Ferrit a BTG Energy). Tento projekt byl podepsán v srpnu 2010 a financování projektu ve výši 440 mil. eur zahájila Česká exportní banka v březnu 2011.
- Projektem podobného rozsahu je dodávka parních turbín v hodnotě cca 57,6 mil. eur společností ŠKODA Power pro novou tepelnou elektrárnu Çankiri – Orta (3x133 MW) nedaleko Ankary. Projekt byl zahájen dne 1. září 2010.

- Indonésie** V roce 2010 podepsala firma INVELT Plzeň Memorandum of Understanding na dodávku cukrovaru PT Rosan na východní Jávě v hodnotě 100 mil. USD.
- Vietnam** B.G.M. Holding, a.s. investovala do závodu na těžbu a úpravu kaolínu v provincii Quang Binh. Jedná se o jednu z největších českých zahraničních investic ve Vietnamu v celkové hodnotě 15,3 mil. USD. Výroba byla zahájena ve druhé polovině roku 2010.
- Novou cementárnu v hodnotě téměř 115 mil. eur vybudují ve Vietnamu české firmy v severovietnamské provincii Ninh Binh. Kontrakt sjednala firma Inekon Group s vietnamským investorem, společností Phu Son Cement.
- Indie** V roce 2010 byla v Indii realizována řada projektů především v oblastech strojírenství a energetiky. Pokračovaly dodávky komponentů osobních vozidel ŠKODA. Pro významné zákazníky, jako jsou BHEL, TATA Iron & Steel, ESSAR Steel nebo L&T MHI TG, pokračovaly dodávky obráběcích strojů.
- Firma Škoda Power pracovala v roce 2010 na projektu 40 MW turbíny pro společnost Bokaro Steel a prováděla servisní a modernizační práce v elektrárnách NTPC Tanda, Talcher a dalších.
- Mezi dalšími významnými obchody roku 2010 lze jmenovat dodávku 788 podvozků nákladních vozidel TATRA pro BEML za přibližně 138 mil. USD a stavbu chemické části koksovny v Rourkela Steel Plant, na které se podílí Hutní projekt Frýdek Místek, a.s. (hodnota české dodávky 130 mil. Kč).
- Čína** Na čínském trhu se daří prodejem aut značky Škoda, které jsou vyráběny ve společném podniku Shanghai Volkswagen. V roce 2010 prodej škodovek v ČLR vzrostl o 62 % a překročil hranici 200 tisíc kusů. Celkem se zde od roku 2007 prodalo 410 tisíc vozů. ČLR je tak po SRN druhým největším trhem automobilky.
- V únoru 2010 obdržela skupina PPF (jako první zahraniční společnost) licenci k založení specializované společnosti pro spotřebitelské úvěry (Consumer Finance Company) ve městě Tianjin, která jí umožňuje rozvíjet služby Home Credit v tomto městě.
- Ve stejném měsíci byla podepsána smlouva s firmou Rieger-Kloss Varhany, s.r.o. na dodání varhan pro katolický kostel ve městě Tianjin. V říjnu 2010 byly tyto varhany dodány i s dalšími dvěma malými varhanami.
- V polovině roku 2010 podepsala firma Wikov MGI kontrakt na dodávku převodovek pro větrné elektrárny do Číny za více než 360 mil. Kč.
- V září 2010 byla ve městě Suzhou podepsána smlouva o založení společného podniku mezi společnostmi ŠKODA ELECTRIC, a.s. a Jiangsu Kingway Transportation Ltd. v celkové výši 10 mil. eur. Společný podnik bude vyrábět trakční motory (motory plus měniče) pro vagóny metra pro čínský trh.
- V září 2010 došlo k slavnostnímu otevření nákupního centra ECMall (52 tis. m²) v Pekingu, které bylo realizováno českým investorem ECM Group v partnerské spolupráci s bankou HSBC a singapurským investičním fondem METRO Holdings.
- Mongolsko** Počátkem roku 2010 podepsala firma AlphaCon, s.r.o. kontrakt na dodávku nového potravinářského mlýna a výroby krmivových směsí pro firmu Darkhan Flour Milling (probíhá jednání o finančním zajištění).

- Tchajwan** V roce 2010 úspěšně narostl prodej aut značky Škoda (vývoz z ČR na Tchajwan činil 18,9 mil. USD, nejvýznamnější položka v českém vývozu na Tchajwan v roce 2010), který zde byl znovu zahájen v roce 2009.
- Alžírsko** Strojimport realizoval v roce 2010 vývoz ve výši 111 milionů Kč (cca 4,5 mil. eur) což bylo nejvíce za posledních 10 let. Tohoto úspěchu bylo dosaženo díky obchodování s alžírskými státními i privátními zákazníky jako jsou: ECMK Khenchela (rehabilitace zápusťkové kovárny + školení, modernizace slévárny přesného lití, instalace CNC strojů). Pro firmu BCL Beni Mered byla realizována dodávka 2 ks 5-ti osých CNC strojů a frézek. Pro ECA Oran pak byla uskutečněna dodávka a instalace svíslého numerického soustruhu a firmě EIH HAFSA Blida bylo dodáno 35 ks dřevoobráběcích strojů.
- Škoda Auto exportovala do Alžírska 2000 ks vozů s převahou typu Octavia. V následujícím roce předpokládá automobilka prodej zhruba stejného počtu vozů.
- Izrael** V roce 2010 dosáhl vývoz do Izraele rekordní výše 607 mil. USD, což znamenalo meziroční nárůst o 66% a zařadilo Izrael na 4. místo v objemu českého exportu do mimoevropských zemí (za USA, Čínu a Indii). Největší část vývozu tvoří osobní automobily Škoda a Hyundai. Aktivní saldo obchodní bilance přesáhlo 358 mil. USD.
- USA** Současná administrativa starosty Washingtonu D.C. velmi aktivně znovu oživuje myšlenku rozvoje a dokončení projektu tramvajové městské hromadné dopravy v D.C. Přestože tato tramvajová trať bude mít doplňkový charakter k existujícímu systému autobusových linek, metra a příměstských vlaků, z hlediska hlavních turistických cílů města a viditelnosti nasazení tramvajových souprav se jedná o nesmírně atraktivní alternativu. Navíc z důvodu neuplatnění federálních finančních zdrojů se na tento projekt nevztahuje zákon „Buy American Act“, což umožňuje uplatnění zahraničního subjektu v kooperaci. Na základě minulé úspěšné spolupráce dodal INEKON, a.s. v roce 2010 tři tramvajové soupravy „TRIO“, které jsou napájeny visutým trolejovým vedením (750 V).

Přílohová část

OBSAH

Strana

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE	1
II. PRŮMYSL	10
III. STAVEBNICTVÍ	12
IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD	14
V. VNITŘNÍ OBCHOD	19

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 1

Ukazatel	Měrná jednotka	2009	2010						
			1.Q	2.Q	1.-2. Q	3.Q	1.-3.Q	4.Q	1.-4.Q
HDP^{x/} (objem v běžných cenách ^{xx/} , změna ve stálých cenách)	mld. Kč	3 629,2	907,3	915,4	1 822,7	923,2	2 745,9	921,7	3 667,6
	změna v %	-4,0	1,1	2,3	1,7	2,7	2,0	2,6	2,2
Spotřeba domácností	mld. Kč	1 805,2	455,9	459,9	915,8	461,3	1 377,1	458,1	1 835,2
	změna v %	-0,2	0,2	0,7	0,4	0,7	0,5	-0,4	0,3
Spotřeba vlády	mld. Kč	799,0	199,6	201,1	400,6	203,3	604,0	201,3	805,3
	změna v %	2,6	2,1	0,9	1,5	-0,3	0,9	-1,6	0,3
Spotřeba neziskových institucí	mld. Kč	32,6	8,4	8,5	16,9	8,6	25,5	8,5	34,1
	změna v %	7,9	9,0	5,3	7,1	3,5	5,9	2,6	5,0
Hrubý fixní kapitál	mld. Kč	814,0	187,2	190,5	377,8	198,6	576,4	194,7	771,1
	změna v %	-7,9	-9,3	-6,4	-7,8	-0,2	-5,3	-2,3	-4,6
Změna zásob a cenností	mld. Kč	-23,4	14,2	2,9	17,1	25,7	42,8	4,7	47,5
Vývoz zboží a služeb	mld. Kč	2 511,8	694,2	726,4	1 420,6	739,1	2 159,7	745,3	2 905,1
	změna v %	-10,5	18,2	19,3	18,8	16,4	17,9	16,8	17,6
Dovoz zboží a služeb	mld. Kč	2 310,0	652,2	673,9	1 326,1	713,5	2 039,6	691,0	2 730,5
	změna v %	-10,4	15,4	18,5	16,9	19,2	17,7	17,3	17,6
Bilance zahraničního obchodu	mld. Kč	201,8	42,0	52,5	94,5	25,6	120,1	54,4	174,5
Průměrná měsíční mzda^{xxx/} (meziroční změna v %)		23 488	22 791	23 529	23 162	23 673	23 333	25 803	23 951
nominální	%	4,0	2,4	2,4	2,4	2,1	2,3	0,9	2,0
reálná	%	3,0	1,7	1,2	1,5	0,2	1,0	-1,2	0,5

Pramen: ČSÚ

x/ očištěno o sezónní a kalendářní vlivy

xx/ vlivem zaokrouhlování dochází na desetinných místech v některých součtových údajích k nepřesnostem

xxx/ za celé hospodářství, na přepočtené počty zaměstnanců

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 2

Ukazatel	Měrná jednotka	2009	2010															2010	
			leden	únor	březen	1. - 3.	duben	květen	červen	1.pol.	červenec	srpen	září	1.-9.	říjen	listopad	prosinec		
Míra inflace (roční klouzavý průměr)	%	-	0,9	0,8	0,7	-	0,6	0,6	0,6	-	0,8	0,9	1,1	-	1,2	1,4	1,5	-	
Spotřebitelské ceny (stejně období předch. roku = 100)																			
Úhrn	%	1,0	0,7	0,6	0,7	0,7	1,1	1,2	1,2	0,9	1,9	1,9	2,0	1,3	2,0	2,0	2,3	1,5	
v tom:																			
potraviny a nealkoholické nápoje	%	-3,9	-3,2	-2,5	-1,5	-2,4	-0,6	-0,3	0,7	-1,2	3,3	3,7	4,1	0,4	4,0	5,2	5,6	1,5	
alkoholické nápoje, tabák	%	6,5	3,9	4,3	3,4	3,8	3,9	4,7	4,4	4,1	5,7	5,6	5,3	4,6	4,5	4,9	5,3	4,6	
odívání a obuv	%	-2,5	-3,0	-2,8	-2,8	-2,8	-2,2	-1,9	-2,4	-2,5	-2,8	-2,3	-2,4	-2,5	-2,5	-3,3	-3,2	-2,6	
bydlení, voda, energie, paliva	%	7,2	1,0	1,1	1,0	1,0	1,5	1,4	1,4	1,2	2,2	2,1	2,1	1,5	2,3	2,3	2,3	1,7	
zařízení domácností, opravy	%	-0,6	-0,6	-0,6	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5	-0,6	-0,4	-0,3	-0,2	-0,5	-0,5	-0,6	-0,7	-0,5	
zdraví	%	-3,2	-1,6	1,1	1,1	0,2	5,7	7,2	7,0	3,4	7,5	7,5	7,4	4,7	7,1	6,4	6,3	5,2	
doprava	%	-5,8	6,7	4,1	4,3	5,0	4,1	3,8	1,8	4,1	1,5	0,7	0,9	3,0	1,3	0,3	2,6	2,6	
pošty a telekomunikace	%	-4,6	-2,6	-3,2	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,8	-2,9	-1,6	-1,6	-1,4	-2,4	-1,2	-1,0	-0,5	-2,1	
rekreace a kultura	%	-0,9	-1,1	-1,1	-1,3	-1,1	-1,0	-1,4	-0,7	-1,1	-0,5	-0,7	-0,8	-0,9	-0,9	-1,3	-1,6	-1,0	
vzdělávání	%	2,7	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	-1,4	1,4	1,4	2,0	1,5	2,0	2,0	2,0	1,6	
stravování a ubytování	%	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4	2,6	2,5	2,5	2,6	2,4	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5	
ostatní zboží a služby	%	1,9	1,6	1,1	1,0	1,2	0,7	1,0	1,0	1,1	0,6	0,3	1,3	1,0	1,3	1,0	1,4	1,0	
Ceny ve výrobní sféře (roční klouzavý průměr)																			
průmysl	%	-	-3,2	-3,3	-3,2	-	-3,0	-2,5	-2,0	-	-1,4	-0,8	-0,2	-	0,4	0,9	2,4	-	
stavební práce	%	-	1,0	0,8	0,6	-	0,4	0,3	0,2	-	0,1	0,0	0,0	-	-0,1	-0,1	-0,3	-	
zemědělství	%	-	-23,5	-21,8	-19,9	-	-17,9	-15,2	-12,9	-	-10,4	-7,6	-4,5	-	-1,2	2,1	10,5	-	
Ceny ve výrobní sféře (stejně období předch. roku = 100)																			
průmysl	%	-3,1	-1,5	-2,0	-0,8	-1,4	0,4	1,5	2,0	-0,1	2,3	1,8	2,4	0,7	2,6	2,7	3,6	1,2	
stavební práce	%	1,2	0,3	0,3	-0,1	0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	-0,4	-0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,4	-0,2	
zemědělství	%	-24,9	-6,3	-5,6	-5,4	-4,5	-4,5	-1,2	-2,7	-4,4	-0,6	8,8	16,4	-0,2	21,1	23,4	23,6	5,4	
Míra nezaměstnanosti (stav ke konci období)	%	-	9,8	9,9	9,7	-	9,2	8,7	8,5	-	8,7	8,6	8,5	-	8,5	8,6	9,6	-	
Saldo státního rozpočtu (ke konci období)	mld. Kč	-192,4	13,1	-23,7	-35,4	-45,9	-32,3	-17,1	19,7	-75,7	6,7	-9,7	-20,9	-100,0	2,8	-44,0	-15,7	156,4*/	

*/ předběžný údaj

Pramen: ČSÚ, MPSV, MF

MPO - odbor ekonomických analýz

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 3

Ukazatel	Měrná jednotka	2009	2010														2010
			leden	únor	březen	1.Q	duben	květen	červen	1.-2.Q	červenec	srpen	září	1.-3.Q	říjen	listopad	
Peněžní zásoba M2	mld. Kč	2753,5	2 706,8	2 725,5	2 730,6		2 800,5	2 787,2	2 771,5		2 763,3	2 757,6	2 746,1		2 764,6	2 772,7	2 845,0
(k 31.12. předchozího roku)	změna v %	4,3	-1,7	-1,0	-0,8		1,7	1,2	0,7		0,4	0,1	-0,3		0,4	0,7	3,3
Vklady korunové	mld. Kč	2457,5	2 470,2	2 476,9	2 499,7		2 479,1	2 478,2	2 518,3		2 554,1	2 569,3	2 581,9		2 554,8	2 536,6	2 545,6
(k 31.12. předchozího roku)	změna v %	6,8	0,5	0,8	1,7		0,9	0,8	2,5		3,9	4,6	5,1		4,0	3,2	3,6
obyvatelstvo	mld. Kč	1402,1	1 418,2	1 426,4	1 421,6		1 442,1	1 442,6	1 445,4		1 446,6	1 449,5	1 449,0		1 448,4	1 446,3	1 478,6
	změna v %	9,2	1,1	1,7	1,4		2,9	2,9	3,1		3,2	3,4	3,3		3,3	3,1	5,5
ostatní sektory	mld. Kč	1055,3	1 051,9	1 050,4	1 078,1		1 037,0	1 035,5	1 073,0		1 107,5	1 119,9	1 132,9		1 106,4	1 090,4	1 067,1
	změna v %	3,7	-0,3	-0,5	2,2		-1,7	-1,9	1,7		4,9	6,1	7,3		4,8	3,3	1,1
Úvěry korunové	mld. Kč	1820,1	1 820,1	1 819,6	1 820,1		1 823,8	1 827,6	1 838,7		1 845,7	1 852,3	1 866,4		1 882,5	1 888,9	1 875,5
(k 31.12. předchozího roku)	změna v %	2,0	0,0	0,0	0,0		0,2	0,4	1,0		1,4	1,8	2,5		3,4	3,8	3,0
obyvatelstvo	mld. Kč	897,4	898,7	901,5	906,1		909,8	915,4	921,2		926,0	931,5	946,2		950,4	955,1	959,9
	změna v %	11,1	0,2	0,5	1,0		1,4	2,0	2,7		3,2	3,8	5,4		5,9	6,4	7,0
ostatní sektory	mld. Kč	922,7	921,4	918,1	914,0		914,0	912,3	917,5		919,6	920,8	920,2		932,1	933,8	915,6
	změna v %	-5,5	-0,1	-0,5	-0,9		-0,9	-1,1	-0,6		-0,3	-0,2	-0,3		1,0	1,2	-0,8
Platební bilance																	
Běžný účet	mil. USD	-6 201,4				343,2											
Obchodní bilance	mil. USD	4 232,2				1 538,0											
Bilance služeb	mil. USD	3 447,7				859,1											
Bilance výnosů	mil. USD	-13 297,3				-2 084,0											
Finanční účet	mil. USD	8 504,2				-1 019,1											
Přímé investice	mil. USD	1 952,6				1 634,9											
Zahraniční v ČR	mil. USD	2 870,1				2 552,5											
Portfoliové investice	mil. USD	8 588,4				728,7											
Dlouhodobý kapitál	mil. USD	1 628,2				-1 928,3											
Krátkodobý kapitál	mil. USD	-3 283,9				-1 418,4											
Devizové rezervy ČNB	mld. USD	41,6	41,2	40,2	39,7		39,3	37,8	37,7		39,4	39,4	44,0		44,2	41,4	42,5
Zahraniční zadluženost	mld. USD	89,2			84,9				81,9				96,1				95,4

Pramen: ČNB

MPO - odbor ekonomických analýz

Nezaměstnanost podle krajů

Kraj	k 31.12.2009			k 31.12.2010			k 28.2.2011
	počet uchazečů o zaměstnání	počet volných pracovních míst	míra nezaměstnanosti v %	počet uchazečů o zaměstnání	počet volných pracovních míst	míra nezaměstnanosti v %	míra nezaměstnanosti v %
Praha	29 865	8 508	3,7	33 433	5 743	4,1	4,1
Středočeský	49 144	3 296	7,0	54 716	3 599	7,7	7,8
Jihočeský	27 530	1 516	7,8	29 545	1 850	8,5	8,8
Plzeňský	26 802	2 078	8,2	27 267	2 161	8,2	8,2
Karlovarský	19 337	830	11,1	19 922	748	11,4	11,4
Ústecký	59 976	1 721	13,6	61 947	2 238	13,9	13,9
Liberecký	26 273	1 201	11,2	25 653	1 417	10,5	10,4
Královéhradecký	23 373	1 333	8,0	24 678	1 365	8,4	8,2
Pardubický	26 817	1 813	9,6	27 359	2 165	9,9	9,9
Vysočina	28 566	762	10,3	29 410	916	10,7	10,8
Jihomoravský	65 944	3 040	10,6	69 342	2 955	10,9	10,8
Olomoucký	41 092	821	12,2	42 117	1 210	12,5	12,7
Zlínský	33 836	1 252	10,8	33 386	1 245	10,7	10,7
Moravskoslezský	80 581	2 756	12,1	82 776	3 191	12,4	12,3
Celkem ČR	539 136	30 927	9,2	561 551	30 803	9,6	9,6

Pramen: MPSV

MPO - odbor ekonomických analýz

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 5

ČR V MEZINÁRODNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Srovnání vývoje spotřebitelských cen v zemích Evropské unie, USA a Japonsku

(meziroční změna v %, průměry za rok z harmonizovaných indexů)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ČR	3,9	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,6	1,2
Eurozóna	2,2	2,4	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	3,3	0,3	1,6
EU 27 */	1,9	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3	3,7	1,0	2,1
Belgie	2,7	2,4	1,6	1,5	1,9	2,5	2,3	1,8	4,5	0,0	2,3
Bulharsko	10,3	7,4	5,8	2,3	6,1	6,0	7,4	7,6	12,0	2,5	3,0
Dánsko	2,7	2,3	2,4	2,0	0,9	1,7	1,9	1,7	3,6	1,1	2,2
Německo	1,4	1,9	1,4	1,0	1,8	1,9	1,8	2,3	2,8	0,2	1,2
Estonsko	3,9	5,6	3,6	1,4	3,0	4,1	4,4	6,7	10,6	0,2	2,7
Irsko	5,3	4,0	4,7	4,0	2,3	2,2	2,7	2,9	3,1	-1,7	-1,6
Řecko	2,9	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,3	3,0	4,2	1,3	4,7
Španělsko	3,5	2,8	3,6	3,1	3,1	3,4	3,6	2,8	4,1	-0,2	1,8
Francie	1,8	1,8	1,9	2,2	2,3	1,9	1,9	1,6	3,2	0,1	1,7
Itálie	2,6	2,3	2,6	2,8	2,3	2,2	2,2	2,0	3,5	0,8	1,6
Kypr	4,9	2,0	2,8	4,0	1,9	2,0	2,2	2,2	4,4	0,2	2,6
Lotyšsko	2,6	2,5	2,0	2,9	6,2	6,9	6,6	10,1	15,3	3,3	-1,2
Litva	1,1	1,6	0,3	-1,1	1,2	2,7	3,8	5,8	11,1	4,2	1,2
Lucembursko	3,8	2,4	2,1	2,5	3,2	3,8	3,0	2,7	4,1	0,0	2,8
Maďarsko	10,0	9,1	5,2	4,7	6,8	3,5	4,0	7,9	6,0	4,0	4,7
Malta	3,0	2,5	2,6	1,9	2,7	2,5	2,6	0,7	4,7	1,8	2,0
Nizozemsko	2,3	5,1	3,9	2,2	1,4	1,5	1,7	1,6	2,2	1,0	0,9
Rakousko	2,0	2,3	1,7	1,3	2,0	2,1	1,7	2,2	3,2	0,4	1,7
Polsko	10,1	5,3	1,9	0,7	3,6	2,2	1,3	2,6	4,2	4,0	2,7
Portugalsko	2,8	4,4	3,7	3,3	2,5	2,1	3,0	2,4	2,7	-0,9	1,4
Rumunsko	45,7	34,5	22,5	15,3	11,9	9,1	6,6	4,9	7,9	5,6	6,1
Slovinsko	8,9	8,6	7,5	5,7	3,7	2,5	2,5	3,8	5,5	0,9	2,1
Slovensko	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3	1,9	3,9	0,9	0,7
Finsko	2,9	2,7	2,0	1,3	0,1	0,8	1,3	1,6	3,9	1,6	1,7
Švédsko	1,3	2,7	1,9	2,3	1,0	0,8	1,5	1,7	3,3	1,9	1,9
Spojené království	0,8	1,2	1,3	1,4	1,3	2,1	2,3	2,3	3,6	2,2	3,3
USA	3,4	2,8	1,6	2,3	2,7	3,4	3,2	2,8	3,8	-0,4	1,6
Japonsko	-0,7	-0,7	-0,9	-0,3	0,0	-0,3	0,3	0,0	1,4	-1,4	:

Pramen: Eurostat, BLS USA

MPO - odbor ekonomických analýz

Pozn.: Harmonizované indexy spotřebitelských cen (HICP) jsou srovnatelné indexy spotřebitelských cen členských států EU, ale nenahrazují národní indexy.

Na rozdíl od tuzemského indexu spotřebitelských cen jsou ve struktuře spotřebního koše a vahách HICP zahrnuty tržby za nákupy cizinců a není zahrnuto hypotetické nájmené.

*/ do roku 2007 EU 25

I. MAKROEKONOMICKE UKAZATELE

Strana 6

Indexy cen průmyslových výrobců

(meziroční indexy průměrných hodnot)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Průmysl celkem	113,1	105,3	107,6	104,8	104,9	104,9	101,0	104,9	102,9	99,5	99,7	105,7	103,0	101,6	104,1	104,5	96,9	101,2
Nerostné suroviny	110,1	100,1	102,1	104,2	108,2	106,1	106,5	96,3	102,0	100,4	100,6	104,1	113,4	100,0	106,9	114,5	96,1	105,7
Uhlí, lignit, rašelina	108,7	97,5	100,6	104,0	107,6	105,6	106,9	95,4	102,1	99,7	100,3	105,5	117,3	99,3	108,8	117,8	97,6	105,7
Ostatní nerostné suroviny	120,6	118,4	111,3	106,0	111,5	109,0	104,8	101,5	101,2	102,5	101,6	100,1	101,3	102,1	101,7	103,0	102,2	99,9
Výrobky zpracovatelského průmyslu	114,1	105,4	108,4	104,9	104,8	104,5	100,1	105,7	102,6	98,7	99,7	106,0	102,0	100,7	103,5	103,2	94,4	101,5
Potravinářské výrobky a nápoje, tabák	118,0	105,6	106,6	108,6	107,7	105,7	97,1	103,4	106,3	99,0	98,9	104,8	98,9	98,6	104,4	106,8	95,5	98,0
Textilní a oděvní výrobky	114,1	104,4	106,2	104,4	104,1	105,7	101,8	100,8	102,7	98,6	99,0	100,3	99,2	100,2	100,5	99,7	100,2	100,5
Usně a výrobky z usně	105,0	101,4	111,8	104,1	101,9	106,3	102,4	99,9	103,7	102,0	100,1	99,7	101,4	100,4	100,4	102,1	100,7	101,2
Dřevo upravené, dřevěné výrobky	114,8	104,1	114,3	104,8	106,0	106,8	99,9	100,6	100,0	101,7	100,8	101,1	101,6	102,3	104,9	96,2	97,0	102,8
Vláknina, papír; tisk	101,1	103,2	123,0	98,5	95,2	105,8	99,5	111,5	103,8	98,3	99,0	100,0	99,9	100,4	102,8	97,7	97,1	99,6
Koks, rafinérské ropné výrobky	148,4	97,7	99,2	106,2	114,5	88,9	112,6	150,0	89,3	86,6	102,6	127,0	116,4	107,7	104,4	114,1	70,9	130,7
Chemické výrobky, vlákna	105,6	103,0	116,3	99,5	104,2	99,8	100,1	114,9	100,6	95,5	101,4	106,7	103,2	104,3	103,0	103,5	92,3	113,5
Pryžové a plastové výrobky	109,2	105,7	112,2	106,4	103,9	104,9	100,6	103,4	101,0	98,2	97,3	99,8	100,7	100,3	100,2	100,0	97,3	98,0
Základní kovy, hutní a kov. výrobky	107,6	104,5	109,8	103,1	103,5	108,5	96,9	102,2	102,5	97,4	99,9	118,5	106,8	99,3	106,7	105,0	89,2	101,3
Stroje a zařízení	115,4	111,7	106,2	107,5	105,2	104,7	102,1	101,6	101,6	101,7	100,4	101,5	102,8	101,7	102,9	102,5	101,7	98,5
Elektrické a optické přístroje a zařízení	116,4	106,4	106,0	103,5	105,1	103,5	102,2	103,0	101,4	99,7	99,4	99,5	99,1	102,1	101,5	96,6	100,2	98,2
Dopravní prostředky	111,3	107,8	105,9	105,4	101,8	103,3	100,1	101,0	104,9	100,7	99,7	99,7	97,9	98,7	98,9	94,7	100,5	95,5
Elektřina, plyn a voda	104,2	108,4	102,9	103,8	104,2	106,7	105,3	104,2	105,4	104,6	99,3	103,9	107,2	107,5	107,4	109,9	110,9	98,7

Pramen: ČSU

MPO - odbor ekonomických analýz

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 7

ČR V MEZINÁRODNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Srovnání vývoje cen průmyslových výrobců v ČR a ve vybraných zemích EU

(meziroční změna v %)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	2,9	-0,5	-0,3	5,7	3,0	1,6	4,1	4,5	-3,1	1,2
Eurozóna	2,1	-0,1	1,4	2,3	4,1	5,2	2,8	6,1	-2,7	2,9
EU 27 */	1,9	-0,2	1,5	2,8	5,2	5,8	2,7	7,7	-4,2	3,4
Belgie	0,9	1,4	0,6	4,5	2,2	4,8	3,0	9,7	-7,0	5,4
Německo	3,0	-0,6	1,7	1,6	4,5	5,5	2,0	5,8	-4,0	5,3
Řecko	3,7	2,3	2,4	3,5	5,9	6,9	3,3	9,1	-5,6	6,1
Španělsko	1,7	0,7	1,4	3,4	4,9	5,3	3,3	6,8	-3,3	3,2
Irsko	2,5	2,2	0,9	0,5	2,1	1,8	1,6	5,2	-0,9	1,5
Maďarsko	9,4	1,6	5,0	8,4	8,5	8,3	6,4	11,7	1,3	7,3
Rakousko	0,1	-1,4	0,4	1,8	3,3	2,1	4,4	4,2	-1,8	4,0
Polsko	3,1	0,5	1,6	7,5	2,2	2,5	3,7	4,9	2,4	3,7
Portugalsko	2,8	0,4	0,8	2,7	4,1	4,7	3,2	5,8	-3,8	3,7
Slovinsko	9,0	5,2	2,6	4,3	2,8	2,4	5,3	5,7	-0,4	2,0
Slovensko	6,5	2,1	8,3	3,4	4,7	8,4	2,1	6,1	-2,6	-2,8
Finsko	0,4	-0,8	0,2	-0,5	1,8	5,2	3,0	6,0	-6,2	6,7
Švédsko	2,5	2,2	2,7	2,0	3,8	5,9	6,5	5,8	0,0	3,0

Pramen: EUROSTAT

MPO - odbor ekonomických analýz

*/ do roku 2007 EU 25

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 8

ČR V MEZINÁRODNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Srovnání vývoje veřejného deficitu v zemích Evropské unie

(v % HDP)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ČR	-3,7	-5,6	-6,8	-6,6	-3,0	-3,6	-2,6	-0,7	-2,7	-5,9	-4,7
Eurozóna	0,0	-1,9	-2,6	-3,1	-2,9	-2,5	-1,4	-0,7	-2,0	-6,3	-6,0
EU 27 */	0,6	-1,4	-2,5	-3,1	-2,9	-2,5	-1,5	-0,9	-2,4	-6,8	-6,4
Belgie	0,0	0,4	-0,1	-0,1	-0,3	-2,8	0,2	-0,3	-1,3	-5,9	-4,1
Bulharsko	-0,5	1,1	-1,2	-0,4	1,8	1,0	1,9	1,1	1,7	-4,7	-3,2
Dánsko	2,3	1,5	0,4	0,1	2,1	5,2	5,2	4,8	3,2	-2,7	-2,7
Německo	1,3	-2,8	-3,7	-4,0	-3,8	-3,3	-1,6	0,3	0,1	-3,0	-3,3
Estonsko	-0,2	-0,1	0,3	1,7	1,6	1,6	2,4	2,5	-2,8	-1,7	0,1
Irsko	4,8	0,9	-0,3	0,4	1,4	1,6	2,9	0,1	-7,3	-14,3	-32,4
Řecko	-3,7	-4,5	-4,8	-5,6	-7,5	-5,2	-5,7	-6,4	-9,8	-15,4	-10,5
Španělsko	-1,0	-0,6	-0,5	-0,2	-0,3	1,0	2,0	1,9	-4,2	-11,1	-9,2
Francie	-1,5	-1,5	-3,1	-4,1	-3,6	-2,9	-2,3	-2,7	-3,3	-7,5	-7,0
Itálie	-0,8	-3,1	-2,9	-3,5	-3,5	-4,3	-3,4	-1,5	-2,7	-5,4	-4,6
Kypr	-2,3	-2,2	-4,4	-6,5	-4,1	-2,4	-1,2	3,4	0,9	-6,0	-5,3
Lotyšsko	-2,8	-1,9	-2,3	-1,6	-1,0	-0,4	-0,5	-0,3	-4,2	-9,7	-7,7
Litva	-3,2	-3,6	-1,9	-1,3	-1,5	-0,5	-0,4	-1,0	-3,3	-9,5	-7,1
Lucembursko	6,0	6,1	2,1	0,5	-1,1	0,0	1,4	3,7	3,0	-0,9	-1,7
Maďarsko	-3,0	-4,0	-8,9	-7,2	-6,4	-7,9	-9,3	-5,0	-3,7	-4,5	-4,2
Malta	-6,2	-6,4	-5,5	-9,9	-4,7	-3,0	-2,7	-2,4	-4,5	-3,7	-3,6
Nizozemsko	2,0	-0,2	-2,1	-3,1	-1,7	-0,3	0,5	0,2	0,6	-5,5	-5,4
Rakousko	-1,7	0,0	-0,7	-1,4	-4,4	-1,7	-1,5	-0,9	-0,9	-4,1	-4,6
Polsko	-3,0	-5,3	-5,0	-6,2	-5,4	-4,1	-3,6	-1,9	-3,7	-7,3	-7,9
Portugalsko	-2,9	-4,3	-2,9	-3,0	-3,4	-5,9	-4,1	-3,1	-3,5	-10,1	-9,1
Rumunsko	-4,7	-3,5	-2,0	-1,5	-1,2	-1,2	-2,2	-2,6	-5,7	-8,5	-6,4
Slovinsko	-3,7	-4,0	-2,5	-2,7	-2,2	-1,4	-1,3	-0,1	-1,8	-6,0	-5,6
Slovensko	-12,3	-6,5	-8,2	-2,8	-2,4	-2,8	-3,2	-1,8	-2,1	-8,0	-7,9
Finsko	6,8	5,0	4,0	2,4	2,3	2,7	4,0	5,2	4,2	-2,6	-2,5
Švédsko	3,6	1,5	-1,3	-1,0	0,6	2,2	2,3	3,6	2,2	-0,7	0,0
Spojené království	3,6	0,5	-2,1	-3,4	-3,4	-3,4	-2,7	2,7	-5,0	-11,4	-10,4

Pramen: Eurostat

MPO - odbor ekonomických analýz

I. MAKROEKONOMICKÉ UKAZATELE

Strana 9

ČR V MEZINÁRODNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Srovnání vývoje veřejného dluhu v zemích Evropské unie

(v % HDP)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ČR	18,5	24,9	28,2	29,8	30,1	29,7	29,4	29,0	30,0	35,3	38,5
Eurozóna	69,1	68,2	68,0	69,1	69,5	70,1	68,5	66,3	70,0	79,4	85,3
EU 27 */	61,8	61,0	60,4	61,8	62,2	62,8	61,5	59,0	62,3	74,4	80,0
Belgie	107,9	106,6	103,5	98,5	94,2	92,1	88,1	84,2	89,6	96,2	96,8
Bulharsko	72,5	66,0	52,4	44,4	37,0	27,5	21,6	17,2	13,7	14,6	16,2
Dánsko	52,4	49,6	19,5	47,2	45,1	37,8	32,1	27,5	34,5	41,8	43,6
Německo	59,7	58,8	60,4	63,9	65,8	68,0	67,6	64,9	66,3	73,5	83,2
Estonsko	5,1	4,8	5,7	5,6	5,0	4,6	4,4	3,7	4,6	7,2	6,6
Irsko	37,8	35,6	32,2	31,0	29,7	27,4	24,8	25,0	44,4	65,6	96,2
Řecko	103,4	103,7	101,7	97,4	98,6	100,0	106,1	105,4	110,7	127,1	142,8
Španělsko	59,3	55,5	52,5	48,7	46,2	43,0	39,6	36,1	39,8	53,3	60,1
Francie	57,3	56,9	58,5	62,9	64,9	66,4	63,7	63,9	67,7	78,3	81,7
Itálie	109,2	108,8	105,7	104,4	103,9	105,9	106,6	103,6	106,3	116,1	119,0
Kypr	48,7	52,1	64,6	68,9	70,2	69,1	64,6	58,3	48,3	58,0	60,8
Lotyšsko	12,3	14,0	13,5	14,6	14,9	12,4	10,7	9,0	19,7	36,7	44,7
Litva	23,7	23,1	22,3	21,1	19,4	18,4	18,0	16,9	15,6	29,5	38,2
Lucembursko	6,2	6,3	6,3	6,1	6,3	6,1	6,7	6,7	13,6	14,6	18,4
Maďarsko	54,9	52,0	55,6	58,3	59,1	61,8	65,7	66,1	72,3	78,4	80,2
Malta	55,9	62,1	60,1	69,3	72,2	69,9	63,4	62,0	61,5	67,6	68,0
Nizozemsko	53,8	50,7	50,5	52,0	52,4	51,8	47,4	45,3	58,2	60,8	62,7
Rakousko	66,5	67,1	66,5	65,5	64,8	63,9	62,1	60,7	63,8	69,6	72,3
Polsko	36,8	37,6	42,2	47,1	45,7	47,1	47,7	45,0	47,1	50,9	55,0
Portugalsko	48,5	51,2	53,8	55,9	57,6	62,8	63,9	68,3	71,6	83,0	93,0
Rumunsko	22,5	25,7	24,9	21,5	18,7	15,8	12,4	12,6	13,4	23,6	30,8
Slovinsko	..	26,8	28,0	27,5	27,2	27,0	26,7	23,1	21,9	35,2	38,0
Slovensko	50,3	48,9	43,4	42,4	41,5	34,2	30,5	29,6	27,8	35,4	41,0
Finsko	43,8	42,5	41,5	44,5	44,4	41,7	39,7	35,2	34,1	43,8	48,4
Švédsko	53,9	54,7	52,5	51,7	50,3	50,4	45,0	40,2	38,8	42,8	39,8
Spojené království	41,0	37,7	37,5	39,0	40,9	42,5	43,4	44,5	54,4	69,6	80,0

Pramen: Eurostat

MPO - odbor ekonomických analýz

II. PRŮMYSL

(b.c. = běžné ceny - průměr roku 2005 = 100; meziroční změna v %, stejné období min.roku = 100)

Průmysl	Měrná jedn.	2010															
		leden	únor	březen	1. - 3.	duben	květen	červen	1. - 6.	červenec	srpen	září	1. - 9.	říjen	listopad	prosinec	1. - 12.
Index průmyslové produkce	%	4,6	6,0	9,3	6,8	10,5	15,3	7,8	8,9	5,5	13,5	11,6	9,4	7,6	15,2	12,0	10,0
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v org. s 50 a více zaměstnanci (b.c.)	mld. Kč	205,6	213,4	247,1	666,1	233,0	236,4	254,0	1389,5	214,4	221,3	257,7	2 083,0	252,7	267,2	242,2	2 845,3
	%	3,8	3,0	6,2	4,4	10,4	16,9	11,6	8,7	7,8	13,1	13,5	9,6	6,9	14,3	12,7	10,0
Tržby z přímého vývozu (b.c.)	mld. Kč	99,1	104,2	122,5	325,8	115,1	118,3	127,2	686,4	103,3	106,7	129,0	1 025,4	125,2	132,1	110,2	1 392,8
meziroční změna	%	11,2	7,0	9,6	9,2	14,9	24,6	14,5	13,6	13,3	17,8	15,5	14,2	9,0	20,0	21,4	14,8
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	tis. osob	839,8	839,8	848,6	844,0	849,9	852,2	856,9	848,5	860,6	863,5	865,3	853,4	867,1	868,6	864,4	856,7
meziroční změna	%	-13,4	-11,4	-9,1	-11,3	-6,7	-5,1	-3,8	-8,4	-2,6	-1,8	-1,4	-6,3	-1,3	-0,8	-0,7	-5,0
Průměrná měsíční nominální mzda	Kč	23 459	22 640	24 863	23 657	24 720	25 067	24 563	24 223	24 889	23 904	24 102	24 248	24 804	28 890	27 359	24 949
meziroční změna	%	3,3	5,4	7,1	5,3	4,9	4,9	4,3	5,1	2,7	4,7	3,1	4,6	2,6	6,4	1,5	4,4
Index produktivity práce*/	%	19,9	16,3	16,8	17,7	18,3	23,2	16,0	18,7	10,7	15,2	15,1	17,0	8,3	15,2	13,5	15,8
Nové zakázky celkem (z b.c.)	%	9,1	12,7	21,1	14,4	17,8	29,1	13,9	17,2	10,6	22,3	16,1	16,9	12,5	12,6	10,2	15,6
Nové zakázky ze zahraničí (z b.c.)	%	10,6	16,3	20,6	15,9	20,9	27,7	8,4	17,1	12,6	20,9	16,4	17,0	12,6	21,1	15,0	16,7

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

Poznámka: nové zakázky celkem a ze zahraničí jen za vybrané oddíly CZ-NACE (13,14,17,20,21,24-30)

*/ Produktivita práce vypočtena jako podíl indexu tržeb (v b.c.) a indexu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců.

II. PRŮMYSL

- organizace s 50 a více zaměstnanci (leden - prosinec 2010)

Strana 11

CZ-NACE	Počet jedn.	Index prům. produkce	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v mil. Kč			Tržby z přímého vývozu v mil. Kč				Průměrný evidenční počet zaměstnanců			Prům.měs.tržby na 1 zam. ve s.c.			Průměrná měsíční mzda		
			b. c. 2010	meziroč. změna	Podíl b.c. prům=100	b. c. 2010	meziroč. změna	Podíl*/ prům=100	Podíl**/ prům=100	osob		Úroveň prům=100	v Kč 2010	meziroč. změna	Úroveň prům=100	v Kč 2010	meziroč. změna	Úroveň prům=100
										2010	změna							
B Těžba a dobývání	49	0,9	79 300	5,3	2,8	23 586	23,6	0,8	29,7	33 926	-5,4	4,0	2 337 443	11,3	70,4	30 641	7,3	122,8
D Výr. a rozvod el., plynu, tepla a klimat. vzduchu	99	5,1	216 948	-11,4	7,6	6 677	102,9	0,2	3,1	35 981	-11,2	4,2	6 029 520	-1,3	181,5	41 303	3,5	165,5
C Zpracovatelský průmysl	3 873	11,1	2 549 018	12,5	89,6	1 362 583	15,2	47,9	53,5	798 991	-4,8	93,3	3 190 296	18,2	96,1	24 220	4,4	97,1
10 Výroba potravinářských výrobků	406	-1,8	158 332	-4,0	5,6	34 247	10,2	1,2	21,6	67 184	-5,3	7,8	2 356 694	1,4	71,0	20 385	2,1	81,7
11 Výroba nápojů	62	-0,1	53 462	-6,3	1,9	8 646	-9,3	0,3	16,2	12 666	-6,7	1,5	4 220 890	0,5	127,1	31 340	104,8	125,6
12 Výroba tabákových výrobků	1																	
13 Výroba textilií	108	4,6	31 511	3,1	1,1	21 400	7,1	0,8	67,9	18 412	-12,4	2,1	1 711 417	17,7	51,5	18 641	105,5	74,7
14 Výroba oděvů	81	-6,4	4 935	-7,6	0,2	3 162	-8,9	0,1	64,1	9 460	-13,5	1,1	521 624	6,8	15,7	13 729	4,2	55,0
15 Výroba usní a souvisejících výrobků	29	-1,8	2 254	-18,9	0,1	1 539	-7,5	0,1	68,3	3 627	-2,9	0,4	621 526	-16,5	18,7	14 209	-0,5	57,0
16 Zprac. dřeva, výr. dřev., kork. výr., kr. výr. náb.	116	-0,2	36 646	5,5	1,3	21 059	11,1	0,7	57,5	14 824	-8,6	1,7	2 472 067	15,5	74,4	20 047	2,8	80,4
17 Výroba papíru a výrobků z papíru	91	6,7	48 677	12,0	1,7	29 512	16,5	1,0	60,6	14 956	-5,5	1,7	3 254 687	18,5	98,0	24 448	2,2	98,0
18 Tisk a rozmnož. nahaných nosičů	67	-1,9	19 314	-11,5	0,7	6 071	-1,3	0,2	31,4	8 979	-13,5	1,0	2 150 989	2,3	64,8	24 781	-2,3	99,3
19 Výroba koksu a rafinovaných ropných výrobků	4																	
20 Výroba chemických látek a chem. přípravků	116	8,0	120 587	26,2	4,2	65 335	26,7	2,3	54,2	23 447	-3,4	2,7	5 142 965	30,7	154,9	26 533	3,8	106,3
21 Výroba zákl. farmac. výr. a farmac. přípravků	31	13,1	28 474	8,5	1,0	16 959	-13,2	0,6	59,6	8 581	-4,8	1,0	3 318 277	14,0	99,9	29 116	1,2	116,7
22 Výroba pryžových a plastových výrobků	329	9,5	170 827	9,4	6,0	94 244	24,6	3,3	55,2	60 206	0,4	7,0	2 837 381	8,9	85,4	23 142	4,3	92,8
23 Výroba ostatních nekov. minerálních výrobků	197	-3,7	90 404	-6,7	3,2	40 126	4,9	1,4	44,4	39 215	-10,2	4,6	2 305 344	4,0	69,4	26 309	4,7	105,5
24 Výroba zákl. kovů, hutní zprac. kovů, slévárenství	114	22,1	157 907	23,6	5,5	70 043	23,0	2,5	44,4	40 607	-6,4	4,7	3 888 671	32,0	117,1	25 043	6,2	100,4
25 Výr. kovových konstrukcí a kovoděl. výrobků	573	17,3	144 812	8,7	5,1	94 770	13,3	3,3	65,4	81 599	-2,6	9,5	1 774 681	11,5	53,4	23 214	4,9	93,0
26 Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů	129	27,9	273 930	22,8	9,6	142 064	14,2	5,0	51,9	33 411	-8,5	3,9	8 198 794	34,1	246,9	23 711	3,8	95,0
27 Výroba elektrických zařízení	225	16,2	139 772	18,1	4,9	94 013	11,7	3,3	67,3	62 546	2,2	7,3	2 234 705	15,6	67,3	23 991	10,2	96,2
28 Výroba strojů a zařízení	478	13,7	187 662	7,9	6,6	132 638	10,5	4,7	70,7	85 078	-9,3	9,9	2 205 767	19,0	66,4	24 568	5,0	98,5
29 Výroba motor. voz. (kr. motoc.), přívěs. a návěs.	267	22,1	631 799	18,0	22,2	405 214	19,1	14,2	64,1	131 131	-0,5	15,3	4 818 074	18,6	145,1	26 547	5,0	106,4
30 Výroba ostatních dopr. prostředků a zařízení	45	4,3	33 397	-6,9	1,2	22 404	-2,6	0,8	67,1	14 070	-7,5	1,6	2 373 655	0,6	71,5	26 149	-5,8	104,8
31 Výroba nábytku	127	-9,3	15 691	-7,6	0,6	8 996	-3,7	0,3	57,3	12 315	-17,5	1,4	1 274 168	12,0	38,4	18 943	4,2	75,9
32 Ostatní zpracovatelský průmysl	116	3,9	28 626	14,4	1,0	17 631	10,2	0,6	61,6	21 110	-0,8	2,5	1 356 061	15,4	40,8	19 814	7,9	79,4
33 Opravy a instalace strojů a zařízení	161	-4,9	54 316	-1,9	1,9	10 232	29,0	0,4	18,8	32 003	-6,7	3,7	1 697 214	5,1	51,1	29 523	0,1	118,3
Průmysl celkem	4 020	10,0	2 845 266	10,0	100,0	1 392 847	14,8	49,0	49,0	856 715	-5,0	100,0	3 321 135	15,8	100,0	24 949	4,4	100,0

*/ Podíl na celkových tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslu

**/ Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb sekce, odvětví a oddílu

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

III. STAVEBNICTVÍ

1. PRODUKCE, ZAMĚŠTNANOST A PRODUKTIVITA

Stavebnictví (u indexů stejné období min. roku = 100)	Měrná jedn.	2009 celkem	2010												2010
			leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
Index stavební produkce (s.c.)	%	99,1	74,7	76,5	83,0	84,2	97,7	95,8	95,6	97,9	94,9	99,5	99,3	87,9	92,4
Průměrný evidenční počet pracovníků (index)	%	99,8	92,2	92,1	94,4	95,7	95,8	96,6	96,6	99,4	98,7	99,6	100,7	99,9	97,0
Průměrná měsíční nominální mzda **/	Kč	28 091	24 134	23 843	27 117	30 404	26 889	27 936	30 598	26 868	27 467	29 194	33 180	35 256	28 734
Index	%	105,5	99,7	104,0	103,4	98,7	104,8	104,3	105,3	101,7	99,8	107,8	103,5	93,5	102,5

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

*/ přepočteno indexem spotřebitelských cen

**/ Sledováno u podniků s 50 a více zaměstnanci

III. STAVEBNICTVÍ

2. BYTOVÁ VÝSTAVBA

stejně období min.roku = 100

	Měrná jedm.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010				2010
												1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	
Počet bytů:																
zahájených	počet	32 377	28 983	33 606	36 496	39 037	40 381	43 747	43 796	43 531	37 319	6 272	8 024	7 671	6 168	28 135
	%	98,4	89,5	116,0	108,6	107,0	103,4	108,3	100,1	99,4	85,7	71,9	82,4	68,3	80,9	75,4
dokončených	počet	25 207	24 758	27 291	27 127	32 268	32 863	30 190	41 649	38 380	38 473	9 199	6 921	7 415	12 911	36 446
	%	106,2	98,2	110,2	99,4	119	101,8	91,9	138	92,2	100,2	98,8	89,1	85,0	101,9	94,7

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Strana 14

1. Teritoriální struktura

Ukazatel	OBRAT		Meziroční změna v %	VÝVOZ		Meziroční změna v %	DOVOZ		Meziroční změna v %	SALDO OBCHODNÍ BILANCE	
	1-12/2010			1-12/2010			1-12/2010			1-12/2009	1-12/2010
	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	mil.Kč	
Celkový zahraniční obchod ČR	4 908 906	100,0	18,9	2 515 865	100,0	17,6	2 393 041	100,0	20,3	149 587	122 824
Vyspělé tržní ekonomiky	3 976 938	81,0	15,8	2 267 782	90,1	17,2	1 709 156	71,4	14,0	436 334	558 626
<i>EU</i>	3 625 444	73,9	15,5	2 109 230	83,8	16,4	1 516 214	63,4	14,2	484 154	593 016
<i>ESVO</i>	102 415	2,1	21,3	55 699	2,2	22,0	46 716	2,0	20,4	6 832	8 983
<i>ostatní vyspělé tržní ekonomiky</i>	249 079	5,1	18,9	102 853	4,1	32,9	146 226	6,1	10,7	-54 652	-43 373
Rozvojové ekonomiky	287 031	5,8	25,1	100 513	4,0	9,1	186 518	7,8	35,8	-45 259	-86 005
Evropské tranzitivní ekonomiky	27 603	0,6	12,6	20 221	0,8	9,4	7 382	0,3	22,5	12 455	12 839
Společenství nezávislých států	284 819	5,8	36,3	100 651	4,0	34,1	184 168	7,7	37,5	-58 856	-83 517
Ostatní *)	321 931	6,6	45,1	25 035	1,0	47,5	296 896	12,4	44,9	-187 943	-271 861
Nespecifikováno	10 581	0,2	15,7	1 661	0,1	66,2	8 920	0,4	9,5	-7 143	-7 259
Zahraníční obchod se zeměmi OECD	3 903 354	79,5	15,9	2 191 417	87,1	16,9	1 711 937	71,5	14,5	379 991	479 480

*) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Strana 15

1.1 Teritoriální struktura vývozu

Ukazatel	1. čtvrtletí			2. čtvrtletí			3. čtvrtletí			4. čtvrtletí			Kumulace 2010
	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	
Celkový zahraniční obchod ČR	578 325	100,0	10,6	627 819	100,0	18,9	627 433	100,0	18,7	682 288	100,0	22,0	2 515 865
Vyspělé tržní ekonomiky	525 447	90,9	9,9	566 174	90,2	18,7	563 348	89,8	18,4	612 814	89,8	21,7	2 267 783
<i>EU</i>	489 971	84,7	9,6	527 634	84,0	18,3	522 772	83,3	17,2	568 853	83,4	20,3	2 109 230
<i>ESVO</i>	12 413	2,1	9,7	13 486	2,1	14,9	14 018	2,2	24,4	15 781	2,3	39,2	55 698
<i>ostatní vyspělé tržní ekonomiky</i>	23 062	4,0	15,6	25 054	4,0	30,2	26 557	4,2	42,1	28 180	4,1	44,3	102 853
Rozvojové ekonomiky	24 027	4,2	24,4	26 195	4,2	12,1	23 948	3,8	2,8	26 344	3,9	0,9	100 514
Evropské tranzitivní ekonomiky	4 046	0,7	-2,0	4 529	0,7	0,8	5 889	0,9	22,3	5 758	0,8	14,2	20 222
Společenství nezávislých států	19 050	3,3	8,1	24 042	3,8	30,5	27 619	4,4	40,5	29 940	4,4	54,7	100 651
Ostatní *)	5 495	1,0	65,4	6 440	1,0	46,0	6 087	1,0	39,1	7 014	1,0	44,1	25 036
Zahraniční obchod se zeměmi OECD	508 673	88,0	9,7	548 258	87,3	18,6	543 035	86,5	17,7	591 452	86,7	21,4	2 191 418

1.2 Teritoriální struktura dovozu

Ukazatel	1. čtvrtletí			2. čtvrtletí			3. čtvrtletí			4. čtvrtletí			Kumulace 2010
	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	mil.Kč	podíl v %	meziroční změna v %	
Celkový zahraniční obchod ČR	530 993	100,0	8,6	594 349	100,0	22,9	612 042	100,0	24,7	655 657	100,0	24,7	2 393 041
Vyspělé tržní ekonomiky	392 893	74,0	8,8	425 983	71,7	13,9	434 268	71,0	16,2	456 012	69,6	16,9	1 709 156
<i>EU</i>	344 774	64,9	9,7	377 650	63,5	13,9	387 188	63,3	15,7	406 602	62,0	17,1	1 516 214
<i>ESVO</i>	11 210	2,1	6,5	11 848	2,0	32,3	11 688	1,9	25,6	11 971	1,8	19,3	46 717
<i>ostatní vyspělé tržní ekonomiky</i>	36 910	7,0	2,1	36 485	6,1	9,3	35 392	5,8	19,0	37 439	5,7	14,2	146 226
Rozvojové ekonomiky	39 261	7,4	10,5	47 763	8,0	47,6	47 904	7,8	50,7	51 590	7,9	36,9	186 518
Evropské tranzitivní ekonomiky	1 226	0,2	-30,2	1 792	0,3	35,0	2 147	0,4	38,2	2 218	0,3	59,9	7 383
Společenství nezávislých států	40 485	7,6	12,1	49 346	8,3	70,1	44 939	7,3	34,3	49 398	7,5	39,8	184 168
Ostatní *)	55 006	10,4	4,6	67 278	11,3	49,4	80 407	13,1	65,7	94 205	14,4	60,3	296 896
Zahraniční obchod se zeměmi OECD	392 115	73,8	9,0	427 362	71,9	14,4	434 602	71,0	16,9	457 859	69,8	17,6	1 711 938

*) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Strana 16

2. Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance		
	1-12/2010			1-12/2010			1-12/2009	1-12/2010	změna mil. Kč
	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil. Kč	mil. Kč			
Celkový zahraniční obchod	2 515 865	100,0	17,6	2 393 041	100,0	20,3	149 587	122 824	-26 763
v tom:									
0 Potraviny a živá zvířata	77 995	3,1	5,5	113 033	4,7	5,7	-32 993	-35 038	-2 045
1 Nápoje a tabák	16 857	0,7	4,3	14 399	0,6	7,0	2 704	2 458	-246
2 Suroviny, nepoživatelné, s výjimkou paliv	76 042	3,0	32,2	64 175	2,7	43,3	12 749	11 867	-882
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	93 672	3,7	20,8	229 422	9,6	24,7	-106 395	-135 750	-29 355
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	4 238	0,2	44,3	4 066	0,2	-25,7	-2 539	172	2 711
5 Chemikálie a příbuzné výrobky j.n.	163 488	6,5	19,8	254 294	10,6	14,2	-86 198	-90 806	-4 608
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	438 727	17,4	16,6	428 601	17,9	22,1	25 393	10 126	-15 267
7 Stroje a dopravní prostředky	1 363 076	54,2	19,0	1 035 198	43,3	26,1	324 250	327 878	3 628
8 Průmyslové spotřební zboží	278 800	11,1	11,4	246 644	10,3	3,9	12 896	32 156	19 260
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	2 969	0,1	46,5	3 207	0,1	39,0	-280	-238	42

Poznámka: "6" - jde zejména o kůže a kožené výrobky, výrobky z pryže, ze dřeva, papír a výrobky z něj, textilní výrobky

kromě oděvů, cement, sklo, porcelán, keramiku, železo a ocel, neželezné kovy, kovové výrobky

"8" - jde zejména o prefabrikované budovy, zdravotnickou, instalační ap. techniku, nábytek, galanterii, oděvy, obuv, přístroje, zbraně munici, sportovní potřeby, hračky

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Strana 17

2.1. Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR se SRN

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance		
	1-12/2010			1-12/2010			1-12/2009	1-12/2010	změna mil. Kč
	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil. Kč	mil. Kč			
Celkový zahraniční obchod	802 757	100,0	15,6	610 350	100,0	15,5	165 833	192 407	26574
v tom:									
0 Potraviny a živá zvířata	15 732	2,0	-5,1	27 062	4,4	3,1	-9 675	-11 330	-1655
1 Nápoje a tabák	1 686	0,2	-1,4	2 183	0,4	16,0	-172	-497	-325
2 Suroviny, nepoživatelné, s výjimkou paliv	25 459	3,2	37,1	9 545	1,6	20,8	10 662	15 914	5252
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	30 380	3,8	-2,2	24 620	4,0	16,5	9 928	5 760	-4168
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	147	0,0	-5,2	842	0,1	-28,8	-1 028	-695	333
5 Chemikálie a příbuzné výrobky j.n.	33 015	4,1	9,7	80 544	13,2	16,7	-38 950	-47 529	-8579
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	141 885	17,7	19,8	135 778	22,2	16,9	2 274	6 107	3833
7 Stroje a dopravní prostředky	454 396	56,6	17,2	273 752	44,9	18,8	157 167	180 644	23477
8 Průmyslové spotřební zboží	99 053	12,3	10,9	55 899	9,2	2,7	34 903	43 154	8251
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	1 003	0,1	17,9	124	0,0	-2,4	724	879	155

2.2. Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR se SR

Ukazatel	Vývoz		Meziroční změna v %	Dovoz		Meziroční změna v %	Saldo obchodní bilance		
	1-12/2010			1-12/2010			1-12/2009	1-12/2010	změna mil. Kč
	mil.Kč	podíl v %	mil.Kč	podíl v %	mil. Kč	mil. Kč			
Celkový zahraniční obchod	220 925	100,0	18,2	123 551	100,0	13,7	78 323	97 374	19051
v tom:									
0 Potraviny a živá zvířata	23 035	10,4	13,1	7 948	6,4	-0,5	12 382	15 087	2705
1 Nápoje a tabák	4 594	2,1	18,3	1 203	1,0	-11,5	2 524	3 391	867
2 Suroviny, nepoživatelné, s výjimkou paliv	6 755	3,1	28,2	6 031	4,9	-3,0	-951	724	1675
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	25 463	11,5	39,5	17 900	14,5	14,4	2 606	7 563	4957
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	1 623	0,7	14,9	853	0,7	-31,7	164	770	606
5 Chemikálie a příbuzné výrobky j.n.	21 989	10,0	18,9	11 626	9,4	20,9	8 867	10 363	1496
6 Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	40 365	18,3	10,9	36 901	29,9	20,3	5 720	3 464	-2256
7 Stroje a dopravní prostředky	70 263	31,8	17,3	32 554	26,3	19,9	32 732	37 709	4977
8 Průmyslové spotřební zboží	26 089	11,8	15,8	7 919	6,4	-5,2	14 178	18 170	3992
9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné	750	0,3	64,8	618	0,5	74,1	100	132	32

Poznámka: "6" - jde zejména o kůže a kožené výrobky, výrobky z pryže, ze dřeva, papír a výrobky z něj, textilní výrobky

kromě oděvů, cement, sklo, porcelán, keramiku, železo a ocel, neželezné kovy, kovové výrobky

"8" - jde zejména o prefabrikované budovy, zdravotnickou, instalační ap. techniku, nábytek, galanterii, oděvy, obuv,

přístroje, zbraně munici, sportovní potřeby, hračky

MPO - odbor ekonomických analýz

Pramen: ČSÚ

IV. ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Strana 18

3. Zahraniční obchod ČR s vybranými státy

Země	Obrat 1-12/2010				Vývoz 1-12/2010				Dovoz 1-12/2010				Saldo obchodní bilance		
	mil. Kč	meziroč.změny		podíl v %	mil. Kč	meziroč.změny		podíl v %	mil. Kč	meziroč.změny		podíl v %	1-12/2009	1-12/2010	mezoroční změna
		v mil. Kč	v %			v mil. Kč	v %			v mil. Kč	v %		v mil. Kč		
Německo	1 413 107	189 976	15,5	28,8	802 757	108 275	15,6	31,9	610 350	81 701	15,5	25,5	165 833	192 407	26 574
Slovensko	344 476	48 907	16,5	7,0	220 925	33 979	18,2	8,8	123 551	14 928	13,7	5,2	78 323	97 374	19 051
Polsko	308 229	58 521	23,4	6,3	154 915	31 851	25,9	6,2	153 314	26 670	21,1	6,4	-3 580	1 601	5 181
Čína	314 610	98 818	45,8	6,4	23 166	7 313	46,1	0,9	291 444	91 505	45,8	12,2	-184 086	-268 278	-84 192
Itálie	205 524	24 911	13,8	4,2	112 197	17 790	18,8	4,5	93 327	7 121	8,3	3,9	8 201	18 870	10 669
Rusko	197 320	45 098	29,6	4,0	67 424	17 806	35,9	2,7	129 896	27 292	26,6	5,4	-52 986	-62 472	-9 486
Francie	214 457	14 864	7,4	4,4	135 473	12 663	10,3	5,4	78 984	2 201	2,9	3,3	46 027	56 489	10 462
Rakousko	198 872	26 393	15,3	4,1	118 260	18 253	18,3	4,7	80 612	8 140	11,2	3,4	27 535	37 648	10 113
Velká Británie	170 979	22 168	14,9	3,5	122 562	16 687	15,8	4,9	48 417	5 481	12,8	2,0	62 939	74 145	11 206
Nizozemí	170 788	20 489	13,6	3,5	93 812	10 552	12,7	3,7	76 976	9 937	14,8	3,2	16 221	16 836	615
Maďarsko	110 123	10 105	10,1	2,2	58 102	3 513	6,4	2,3	52 021	6 592	14,5	2,2	9 160	6 081	-3 079
Belgie	105 454	8 821	9,1	2,1	62 067	6 716	12,1	2,5	43 387	2 105	5,1	1,8	14 069	18 680	4 611
Španělsko	103 100	14 385	16,2	2,1	60 311	9 493	18,7	2,4	42 789	4 892	12,9	1,8	12 921	17 522	4 601
USA	97 629	21 441	28,1	2,0	44 247	9 948	29,0	1,8	53 382	11 493	27,4	2,2	-7 590	-9 135	-1 545
Japonsko	68 512	-1 949	-2,8	1,4	10 102	2 088	26,1	0,4	58 410	-4 037	-6,5	2,4	-54 433	-48 308	6 125
Jižní Korea	44 832	13 181	41,6	0,9	5 140	74	1,5	0,2	39 692	13 107	49,3	1,7	-21 519	-34 552	-13 033
Norsko	33 142	8 185	32,8	0,7	13 306	2 325	21,2	0,8	19 836	5 860	41,9	0,8	-2 995	-6 530	-3 535
Tchaj-wan	26 125	7 038	36,9	0,5	1 998	776	63,5	1,0	24 127	6 262	35,1	1,0	-16 643	-22 129	-5 486
Malajsie	19 490	4 255	27,9	0,4	1 656	567	52,1	0,7	17 834	3 688	26,1	0,7	-13 057	-16 178	-3 121

Pramen: ČSÚ

MPO - odbor ekonomických analýz

V. VNITŘNÍ OBCHOD

	Rok	2010														Rok		
		2009	1.	2.	3.	1.-3.	4.	5.	6.	1.-6.	7.	8.	9.	1.-9.	10.		11.	12.
Maloobchod (vč. maloobchodního prodeje pohonných hmot); prodej a opravy	a)	91,2	94,1	96,6	102,0	97,8	94,2	101,8	104,4	99,0	97,1	101,4	101,5	99,3	97,8	102,7	98,6	99,4
	b)	95,3	94,8	98,2	103,8	99,2	95,5	103,5	107,0	100,6	98,5	103,2	103,2	100,9	99,3	105,0	99,8	101,0
z toho: obchod, opravy a údržba motorových vozidel a maloobchodní prodej pohonných hmot (CZ-NACE 45+47.3)	a)	83,3	94,3	97,6	106,7	100,1	95,7	109,2	111,5	102,9	95,4	103,4	101,9	102,0	98,0	106,1	100,2	101,8
	b)	90,9	92,3	98,5	107,6	100,2	95,9	109,5	114,2	103,5	97,1	105,4	104,1	103,0	99,8	109,9	102,0	103,2
z toho: obchod, opravy a údržba motorových vozidel (CZ-NACE 45)	a)	83,6	86,7	92,7	102,4	94,9	88,7	106,1	110,5	98,3	92,7	104,2	99,4	98,4	95,1	106,2	100,3	98,9
	b)	88,7	92,1	99,7	110,0	101,7	95,0	113,9	119,5	105,6	100,8	112,6	107,6	105,9	103,2	115,2	107,9	106,6
Maloobchod (vč. maloobchodního prodeje pohonných hmot) (CZ-NACE 47)	a)	94,2	96,4	98,2	101,8	98,9	96,6	100,2	102,0	99,3	92,7	104,2	102,2	99,7	98,8	101,5	98,1	99,6
	b)	98,2	95,7	97,5	101,1	98,2	95,7	99,2	101,5	98,5	100,8	112,6	101,6	98,9	97,8	101,2	97,2	98,9
Maloobchodní prodej pohonných hmot (CZ-NACE 47.3)	a)	82,5	112,3	111,9	119,6	114,9	117,8	117,1	114,2	115,7	101,5	101,9	107,9	111,2	104,9	105,8	100,0	109,2
	b)	97,3	92,7	95,1	100,5	96,2	99,0	98,1	99,2	97,6	88,4	90,7	95,6	95,4	91,2	95,1	85,8	94,2
Maloobchod kromě maloobchodního prodeje pohonných hmot (CZ-NACE 47 bez 47.3)	a)	96,5	94,0	96,1	99,1	96,4	93,1	97,3	99,8	96,6	98,1	100,2	101,2	97,7	97,7	100,8	97,8	98,0
	b)	98,3	96,3	97,9	101,2	98,6	95,2	99,4	102,0	98,7	99,4	101,9	102,7	99,6	99,0	102,1	98,8	99,7
Maloobchod s potravinami (CZ-NACE 47.11+47.2)	a)	97,7	96,4	98,1	101,5	98,7	94,2	97,4	100,1	97,9	102,3	99,8	100,5	98,9	98,9	102,3	100,1	99,3
	b)	100,3	99,5	100,3	104,1	101,4	96,3	99,1	101,6	100,1	102,6	100,0	100,4	100,4	98,7	101,3	98,7	100,2
v tom: maloobchod s převahou potravin v nespécializ. prodejnách (CZ-NACE 47.11)	a)	98,1	96,9	98,6	102,1	99,2	94,5	97,5	100,7	98,4	103,3	100,2	101,0	99,4	99,4	102,5	100,4	99,8
	b)	101,1	100,0	100,8	104,6	101,9	96,6	99,2	102,2	100,5	103,4	100,4	100,8	100,9	99,2	101,4	98,9	100,6
maloobchod s potravinami ve specializ. prodejnách (CZ-NACE 47.2)	a)	93,1	91,4	92,8	95,6	93,4	90,9	95,8	93,4	93,3	91,1	94,9	95,3	93,5	92,8	100,9	96,5	94,3
	b)	92,0	93,5	95,1	98,1	95,6	93,1	97,9	95,2	95,5	92,1	95,6	95,8	95,1	93,0	100,6	96,2	95,5
Maloobchod s nepotravinářským zbožím (CZ-NACE 47.19+47.4 až 47.9)	a)	95,7	91,9	94,3	97,0	94,5	92,3	97,3	99,5	95,5	94,5	100,5	101,8	96,6	96,9	99,7	96,0	96,9
	b)	97,0	94,0	96,1	99,2	96,6	94,4	99,7	102,2	97,7	96,9	103,3	104,2	99,0	99,2	102,6	98,8	99,3
Maloobchod prostřednictvím internetu nebo zásilkové služby (CZ-NACE 47.91)	a)	100,2	101,8	98,4	100,7	100,3	100,6	107,4	105,0	102,2	106,6	113,9	108,7	104,5	105,7	118,8	111,2	106,9
	b)	102,9	105,1	101,7	104,0	103,6	103,8	111,0	109,0	105,6	110,7	117,9	112,5	108,2	109,7	124,0	116,3	110,9
Ubytování, stravování a pohostinství (CZ-NACE 55+56)	a)	90,4	93,7	93,5	93,6	93,6	93,5	92,8	96,2	93,9	97,2	97,4	101,5	95,6	100,4	99,4	90,0	95,8
	b)	89,1	92,5	92,7	92,4	92,5	92,2	92,1	95,7	92,9	96,4	96,1	100,6	94,6	100,1	98,1	89,0	94,9
v tom: Ubytování (CZ-NACE 55)	a)	86,4	87,1	94,0	90,8	90,5	88,1	91,7	98,9	91,8	99,7	96,7	103,5	94,8	107,5	104,2	90,7	96,3
	b)	87,1	90,2	97,0	94,2	93,7	91,5	95,5	103,1	95,3	103,1	99,1	106,4	98,1	111,5	106,7	93,4	99,5
Stravování a pohostinství (CZ-NACE 56)	a)	92,3	96,2	93,3	94,7	94,8	95,9	93,3	95,0	94,8	96,0	97,7	100,6	95,9	97,2	97,8	89,8	95,7
	b)	90,1	93,6	90,8	91,6	92,0	92,5	90,1	91,9	91,8	92,8	94,4	97,6	92,9	94,2	94,8	87,0	92,6
Maloobchod (vč. maloobchodního prodeje pohonných hmot); prodej a opravy motorových vozidel; ubytování; stravování a pohostinství (CZ-NACE 45+47+55+56)	a)	91,1	94,0	96,3	101,3	97,4	94,1	100,9	103,6	98,5	97,1	100,9	101,5	98,9	98,1	102,4	97,8	99,0
	b)	94,8	94,6	97,8	102,9	98,7	95,2	102,4	106,1	100,0	98,3	102,5	103,0	100,4	99,4	104,5	99,0	100,5
Průměrný počet zaměstnanců v tisících*/		494,6	.	.	.	481,5	.	.	.	483,0	.	.	.	482,6	.	.	.	482,7
Průměrná měsíční mzda v Kč*/		21 563	.	.	.	20 941	.	.	.	21 261	.	.	.	21 409	.	.	.	21 973
- nominální (meziroční změna v %)		0,8	.	.	.	-0,2	.	.	.	1,0	.	.	.	1,4	.	.	.	1,9

Pramen: ČSÚ (údaje za poslední tři měsíce jsou předběžné a mohou být upřesněny)

MPO - odbor ekonomických analýz

Poznámky: souhrnný vývoj tržeb (NACE 45+47+55+56) není publikován ČSÚ,

je vypočten vážením dílčích údajů

a = meziroční index tržeb včetně DPH v běžných cenách

b = meziroční index tržeb včetně DPH ve stálých cenách

*/ odvětví celkem

